



# SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 21 / Sayı: 248 / Ağustos 2002

## Onurlu barışın zaferine kadar yürüyüş



“15 Ağustos silahlı direnişi, insanlığın 20. yüzyılın sonuna kadar ulaştığı en bilimsel düşünceye dayanıyor, onların bir sentezini ortaya çıkarıyor. Tarih boyunca gelişen dış istilalar, yine iç çatışmalar gibi yeni bir çatışma halkası olarak eklenme değil de, bir bütün bu savaş tarihine son vermeyi hedefliyor. Kendisi de silahlı bir mücadele olmasına rağmen böyle bir amaç edinmesi, aslında bir yanıla barışı ifade ediyor. Kürdistan’da savaş tarihini sona erdirip, bu coğrafyayı barışla tanıştırmayı, giderek kalıcı bir barışı sağlamayı hedefliyor. 15 Ağustos’la başlayan savaş bunu gerçekleştirmeyi esas alan bir savaştır. Yani barışla iç içe gelişen bir savaştır. Böyle olduğu bugün daha iyi açığa çıkıyor.”



### ÖNCÜ KAZANILMADAN TOPLUMSAL GERÇEKLİĞİ DÖNÜŞTÜRME BAŞARILAMAZ

ABDULLAH ÖCALAN

**H**alkın serhildanlara son katılımı, önderliksel çıkışı onaylamasıdır, hem de ölümüne onaylamasıdır. Kürdistan halkı PKK biçiminde somutlaşan önderliği, esas itibarıyla de bizim yürüttüğümüz önderliği onaylamıştır. Biz kendimizi oya sunmadık, seçime sokmadık, ama halk ölümüne ve hiçbir talimat almadan, kendi ruhunun derinliklerinde, kendi sezgisiyle nasıl yürüyeceğini, hangi slogan, haykırışlar ve tempoyla yürüyeceğini ortaya koy-

muştur. Demek ki en önemli bir gerçeklik de önderliksel çıkış kadar, halkın candan katılımıdır, onaylamaktan da öteye müthiş katılımıdır.

Halkın söylediği söz belirleyici sözdür. Halk etkin biçimde kararını verdikten sonra, herkesin akıllı olması gerekir. Halka saygı duyanlar ve ‘biz de bu halktanız’ diyenler varsa, onun kan bedeli olan yürüyüş kararlılığına bağlı olmalıdır.

Sayfa 16’da

### İçindekiler

Katli dönemini tümüyle sona erdirmek için demokratik süreci pratikleştirmek gerekir  
*Serxwebûn’dan*

2’de

Demokratikleşen her ülke  
15 Ağustos’un zaferi olacaktır  
*KADEK Genel Başkanlık Konseyi*

11’de

İnsanlık tarihi açısından bazı coğrafyaların önemli güncel konularıyla açıklanamaz

12’de

Apocu sosyalizm sosyalist hareketin ulaştığı en ileri düzeydir

20’de

PJA IV. Kongre Kararları’ndan

23’te

15 Ağustos mesajları

26’da

Şırnak’ta yurtsever olmak

30’da

Şehit Hekol Gever yoldaşın anı yazısı

31’de



# Katli dönemini tümüyle sona erdirmek için demokratik süreci pratikleştirmek gerekir

Türkiye’de uyum yasaları olarak kabul edilen yasalar çıkmasa ve bu temelde seçime gidilseydi, bu Türkiye’yi doğrudan savaşa ve belirsizliğe sürüklemek olurdu. Nitekim Tansu Çiller, “demokratik ve özgürlükçü güçlere karşı savaş yürüttüm, tecrübeliyim, Irak’a müdahale döneminde ve iç sorunlarda bana ihtiyaç var” diyerek kendini gündeme koydu. MHP veya faşizm başka bir biçimiyle sorunu gündemleştirdi. Kendini değişimci olarak lanse eden, fakat rantçılık ve muhafazakarlık temelinde hareket eden AKP de, kitlenin oylarına oynayarak benzer bir süreci farklı bir biçimde tamamlamak istedi. Eskimiş demode olmuş, statükocu ve değişmeyen siyaset tarzı, Türkiye’nin demokratikleşmesi, idamın kaldırılması, Kürtçe yayın ve öğrenim hakkına karşı gerici bir yaklaşım sergiliyordu. Bu yasaları onaylamak, eski siyaset tarzını reddetmek anlamını içeriyordu. Bu konudaki gelişmeleri Türkiye açısından olumlu gelişmeler olarak tanımlamak mümkündür.

Uyum yasaları her ne kadar AB’ye katılmak için çıkarılmış gibi gösterildiyse de, Türkiye’nin Türk ve Kürt halkının çıkarları öne çıkarılıp yapılmadıysa veya öyle sunulmadıysa da asıl misyonu AB ile uyum olarak kabul edilemez. Bir boyutu bu olsa bile, asıl Türkiye’deki demokratik kurtuluş mücadelesi, ulusal demokratik Kürt mücadelesi yine Türkiye’de değişim isteyen çoğunluğun ve biraz da uluslararası durumun etkisi sonucu bu yasalar çıkarılmak zorunda kaldı. Aslında parlamento aritmetiği buna çok elverişli değildi. Bir önceki MGK toplantısı, AB sürecini meclise bıraktı. Meclis bunu çıkarmadı, çıkmaza ve kargaşaya soktu. MHP açıkça tavır aldı. DYP işi başka bir yola saptırdı, AKP ise başka bir yöne. “Anayasa af koyalım, ama af Başkan Öcalan’a verilmesin” diye işi başka bir yönüyle çıkmaza koydu. Diğer partilerde de, buna benzer durumlar görüldü. Diğer partilerde de tam bir kararlılık yoktu. Fakat son MGK toplantısında Türkiye’nin bunları mecburen kabul edeceği kararlaştırıldı. Ne kadar sindirip sindirmeyeceği başka bir konuydu, ama gelinek noktada Türkiye bunları kabul etmek zorundaydı ve kabul edildi.

İdamın kaldırılması, Kürtçe yayın ve öğrenim hakkının belli düzeyde tanınması, düşünce özgürlüğüne belli bir genişlik sağlanması ve benzeri yasalar, Türkiye açısından olumlu sayılabilecek gelişmelere yol açabilir. Demokratik güçler bunları değerlendirip, pratikleştirir ve takipçisi olursa olumlu sonuçlar yaratacak yasalardır. Burada temel nokta, halkın demokratik güçlerinin, özgürlük mücadelesinin, kitle inisiyatifinin bu yasalara sahip çıkıp, bunların pratik uygulamasını geliştirmesi, yine bunları uygulayacak kurumları zorlaması ve engellenen noktaların giderilmesidir. Bu boyut Türkiye’nin demokratikleşmesini, barış ve özgürlüğün gelmesini isteyen güçlerin, özellikle de özgürlükçü Kürt mücadelesinin potansiyeli ve direnişi temelinde şekillenecektir.

Bütün bu yasaların çıkarılması şunu daha net gösterdi; Önderlik, komplo sonrası süreçte Türkiye hızla kargaşalığa ve iç savaşa sürüklenirken bütün bunların önüne geçti ve komplo ağırılığı altında, hem PKK’nin mücadelesini yeni bir stratejik boyutta yeni bir program ve taktikle geliştirmesinin hem de demokratik çözüm ve özgür birlik çizgisinin yolunu açtı. Başkan Apo’nun çabaları ve büyük rolüyle; savaşın durdurul-



“İdamın kaldırılmasını imha ve inkar politikasının önemli oranda boşa çıkarılması olarak görmek gerekir. Demokratik ve ilerici gelişmelere yol açan siyasetler ve hareketlere karşı uygulanan siyasi katli geleneğinin, imha ve inkar siyasetinin büyük oranda darbe yediğinin göstergesidir. Bu da şunu gösteriyor; bundan sonra ideolojik, kültürel ve siyasal yollarla mücadele edeceklerdir.”

ması, stratejik dönüşüm, Demokratik Uygarlık Manifestosu ve rolünü tamamlayan PKK’nin yeniden yapılanma sürecine girecek KADEK’in ortaya çıkması, Türkiye’nin demokratikleşme ve değişim ortamının yaratılmasında belirleyici gelişmelerdir. Türkiye’nin yüzde seksen beşi bu gelişmelerden etkilendi. Yine Türkiye’nin mevcut ihtiyaçları değişimi zorunlu olarak dayatıyordu.

## Seçimlere bir demokrasi finali havasıyla yaklaşılmalıdır

Demokratik Uygarlık Manifestosu temelinde demokratik dönüşümün dayatılması Türkiye’nin bu ihtiyaçlarına cevap olmaktadır ve Türkiye kamuoyunun yüzde seksen beşi de değişim yanlısıdır. Bütün bu etkenler şüphesiz ki uyum yasaları olarak tabir edilen yasaların kabul edilmesine ve meclisten geçmesine yol açmıştır. Devletin de bunu tercih etmek zorunda kaldığını vurgulamak gerekir.

Devlet içerisinde bir kesim, Türkiye’nin değişmesi ve yeni bir pozisyon almasını isteyerek, gönüllü kabul etmiştir. Kabul etmeyen çoğunluk ise Türkiye’yi yalnızlığa ve savaşa götüreceği ve bu konuda ciddi çözümleri olmadığı için kararsız bir pozisyon- da kabul etmiştir. Bu ve benzer birçok etkenden dolayı bu kararlar meclisten geçti ve Türkiye’nin gündemine girdi.

Bunlarla beraber seçim kararlarının gündeme girmesi tabii ki önemsenmeli, dikkate alınmalı ve değer verilmelidir. Türkiye’nin demokratikleşmesini sağlamak ve barışı gerçekleştirmek için seçimi bir demokrasi finaline dönüştürmenin büyük önemi vardır. Demokratik Kürt mücadelesinin büyük bir dinamizmi temsil etmesi, Türkiye’de demokratikleşmenin önünün açılması, yine değişim isteminin yüzde seksen beş tarafından kabul edilmesi –belirsiz de

olsa veya çok bilinçli bir tavra dönüşme de– kitlenin buna açık bir pozisyon alması demokratik ve özgürlükçü güçlere yine demokratik siyasete büyük bir avantaj ve fırsat tanımaktadır. Elbetteki savaşın durdurulması, stratejik dönüşüm, savunmalar ve yeniden yapılanma mevcut yasaların gerçekleşmesinde belirleyici bir rol oynadı. Yürütülen bu mücadeleyle çeteler boşa alındı. Savaş yanlısı ya da şovenizm, faşizm kışkırtıcısı iç savaş yanlılarının politikaları boşa çıkarıldı. Dolayısıyla bir ara hükümet olan DSP, MHP ve ANAP hükümeti “ne savaş ne barış” diyerek çürütme politikasını esas aldı. Teslimiyeti, reformizmi, işbirlikçiliği öngören kesimler de “ne örgüt, ne mücadele olsun” yaklaşımıyla bu çürütme politikasına katıldılar. Hem egemen kesimdeki rantçı ve çeteci kesimler hem de Kürtler ve Türkler içerisinde demokratik siyasete yanaşmayan, işbirliğini ve teslimiyeti savunan “ne örgüt olsun, ne mücadele olsun, ne de demokratik siyaset olsun” yaklaşımını sergileyenler de, aslında bu çürütme politikasının sürdürücüleri oldular. Yürütülen mücadele, Kürt halkının serhildanları, demokratik kitle inisiyatifleri, kadın ve gençliğin mücadelesi, barış analarının ve barış isteyenlerin tutumu, yine siyasi partiler içerisindeki dalgalanmalar ve bunun devlet içindeki yansımaları bütün bunların Türkiye’yi yalnızlığa sürüklemek isteyenlerin veya bölgede bir savaş gücü olmasını isteyenlerin planlarını boşa çıkardığını belirtebiliriz. Böyle bir kararsızlık durumunun önüne kısmen geçildiğinden söz edebiliriz. Yapılması gereken bu kararsızlık ve çürütme politikasının daha fazla ve hızla giderilmesidir.

Elbette son kararların çıkması, idamın kaldırılması önemlidir. Sorun geldi idamın kaldırılmasında tıkatıldı. Burada sorun Başkan Apo’ya dayandırıldı. Özgürlükçü, demokratik Kürt mücadelesine dayanıyor-

du. Dil, kültür haklarına dayandırılıyordu. Bu konuda biraz açılım yapmak, demokratikleşmeye kısmen yol açmak anlamına geliyordu. Bu konudaki kapalılık, son üç yılda yürütülen çürütme politikasının devam etmesi Türkiye’yi yeni bir kriz, kargaşa ve savaş ortamına sürüklemek anlamını taşıyor- du. Bu açıdan önemlidir.

Tarihe baktığımızda Osmanlı döneminde siyasi katli olarak tarihe geçen idamın Türkiye Cumhuriyeti’nin belli dönemlerinde de isyanlara ve demokratik güçlere karşı uygulandığını, kendi hakları temelinde yaşamak isteyen bütün oluşumlar ve siyasi düşüncelerin katledildiğini görüyoruz. 12 Eylül rejimi bile “asalım keselim, kökünü kurutalım, bu sorunu halledelim” yaklaşımıyla iktidara gelmiştir. Bu mantık ve politika, kirli savaş döneminde de devam etti. Siyasi katli olayını bu anlamda önemsemek ve dikkate almak gerekir. İdamın kaldırılmasını imha ve inkar politikasının önemli oranda boşa çıkarılması olarak görmek gerekir. Demokratik ve ilerici gelişmelere yol açan siyasetler ve hareketlere karşı uygulanan siyasi katli geleneğinin, imha ve inkar siyasetinin büyük oranda darbe yediğinin göstergesidir. Bu da şunu gösteriyor; bundan sonra ideolojik, kültürel ve siyasal yollarla mücadele edeceklerdir. Çürütme politikası belli ölçüde devam edecektir. Bu varlığını bir dönem daha sürdürecektir. Hem idamın kaldırılması hem de Kürtçe yayın ve öğrenim hakkının belli ölçüde kabul edilmesi, Kürt varlığının kabul edilmesi anlamına geliyor. Yine düşünce özgürlüğünün önündeki bazı engellerin kaldırılması ve AB ile bir uyum sürecine girilmesi anlamında adımların atılması, kirli savaş isteyen güçlerin önünün kapatılması anlamına geliyor. Dikkat edilirse MHP ve DYP, AB’ye katılmaktan yana değildiler. AKP, katılmak istiyor gibi görünse de, gerçek politikası katil-

maktan yana değildir. Benzer biçimde gerici ve rantçı çevreler böyle bir katilimi reddediyor, buna bağlı olarak Türkiye’nin geçmişteki gibi sadece bir güce bağlı olarak, o gücün Ortadoğu’daki kılıcı görevini yürütmesini istiyorlar. Rantçı ve soygun düzeninin hakimiyeti sürsün istiyorlar.

Elbette son kararlar verilen mücadele- nin, Önderliğin büyük çabalarının, savunmaların büyük etkisinin, yeniden yapılanma sürecinin toplum üzerinde doğru ve olumlu yansımalarının demokratik çizgide ısrar edip, bu temelde serhildan, sivil itaatsizlik, demokratik kitle eylemlilikleri yine barış ve özgürlük temelindeki her tür girişimin boy vermesi, güç bulması, bu yönüyle kitlelerde gelişen büyük değişim istemi doğru bir yolda gidildiğini bu yolda ısrarlı olunması gerektiğini açığa çıkarmaktadır. Seçimlere bu noktada giriliyor. Asıl olan seçimlere bir demokrasi finali havasıyla yaklaşmak ve seçimlerde başarılı çıkmaktır. Bu hem siyasi katli olayının tamamen sona erdirilmesini hem de geçmişten beri varolan yasakçı, imha ve inkarı içeren siyasetlerin daha çok boşa çıkarılması ve buna karşı mücadele- nin kazanılması anlamına gelmektedir. Bu açıdan son üç yıllık hazırlıklar, “**Demokratik Dönüşüm ve Özgür Birlik**” yolundaki çabalar, Genel Başkanımızın Demokratik Uygarlık Manifestosu’nda ortaya koyduğu barış, demokrasi ve özgürlük çizgisi; sosyal adaletin, eşitliğin, özgürlüğün ve demokratikleşmenin giderek adım adım pratikleştirilmesi anlamını ve içeriğini taşımaktadır. Bunun için mücadele kaçınılmazdır.

Bu yasaların çıkması her şeyin değişmesi ve kendiliğinden yoluna girmesi anlamına gelmeyeceği gibi, geçmiş, klasik hat- ta dinazor tarzı zihniyetin de hemen kolayca değişeceğini beklememek gerekir. Bunun uygulanması hukuk ve demokrasi mücadelesinin kitlesel ve yetkin bir tarzda verilmesiyle beraber oturur. Bu açıdan demokratik kesimler en avantajlı durumdadır. Birçok fırsatı ve gelişme olanağını arkasına alarak yüzde seksen beş değişimi etkileyebilecek, yine mevcut partilerle güvensizlik ortamını değerlendirebilecek yüzde otuz-kırk civarındaki kararsız oyları etkileyebilecek bir pozisyonadırlar. Buna uygun bir demokratik siyaset tarzı ve kapsayıcılıkla, barış ve özgürlük yolunda inandırıcı yaklaşımlarla, ekonomik-sosyal yaşamdaki istikrar ve huzurun sağlanması, bu konudaki adaletsizliklerin giderilmesi yönünde atacakları adımlarla Türkiye’nin sorunlarına aday olduklarını ortaya koyar, bu sorunları çözebilecek bir duruşu sergiler ve bunun sözünü pratikleştirerek kitleye yaklaşırsa mevcut potansiyelleri arkasına alıp kazanan güçler olacaklardır. Gelişmeler tümüyle bundan yanadır. Seçimler bundan dolayı demokratik siyasetin kazanacağı final seçimleri olmaktadır.

## Klasik partililik iflas etmiştir

Eğer değişim yönünde bu kadar avantajlar var ise bunların basit yaklaşımlarla heba edilmemesi, kısır döngü içinde tutarak söylenen, ama pratikleştirilmeyen söylemler, umut eden, ama kazanım için çaba içermeyen davranışlarla boşa çıkarılmaması gerekiyor. Bu konuda yüksek bir sorumluluk, harekete geçme, duyarlılık, kitle tabanını ve ittifak dayanışmasını güçlendirmek, demokratik güçler ve Kürt özgürlük hareketi açısından önem taşımaktadır.



KADEK, soruna bu çerçevede yaklaşıyor ve halkın bu seçimlerden mutlaka başarılı bir sınavla çıkmasını hedef yapıyor. Mesele kimlerin, ne kadar sayıyla parlamentoya gireceği değildir. Bu anlamda klasik partıcilik iflas etmiştir. Akıllı ve doğru çalışmak gerekir. MHP, DYP, AK Parti koalisyonunun çıkma ihtimali de söz konusudur. Bunu durdurmak, önüne geçmek büyük önem taşımaktadır. MHP hiç bir değişim istemedi, yapılan son değişiklikleri de, *“Apo değişiklikleri”* olarak değerlendirdi. Bir yönüyle bu doğrudur. Türkiye siyaseti bu raya takılmıştı ve aşılması gerekiyordu. Bu açıdan MHP gerginlik ortamını kullanarak yol almak istiyor. DYP, çeteci ve rantçı çevrelere dayanıyor ve bunların iktidarını hedefliyor. AK Parti, savaş sürecinde ortaya çıktı, geleneği itibariyle fırsatlardan yararlanarak gelişti. Bunlar hala geleneklerini terk etmiş, geçmişle bağlarını ve köprülerini atmış değildirlir. Vitrinlik olarak bazı değişiklikler öne sürmektedirler. Bunların katılımıyla yeni bir MC hükümeti ya da gerici, rantçı, çeteci hükümeti ortaya çıkabilir. Bunlar Türkiye'nin demokratikleşmesi, Kürt sorunun çözümü, kimlik ve çok kültürlülüğünün sağlanması, barışın oturtularak demokratikleşmenin ve hukuk devletinin yol almasının önüne geçmek istiyorlar. Bu açıdan MHP, DYP ve AK Parti'nin çıkışını demokrasi ve barışa karşı, Kürt kimliğine ve çok kültürlülüğe karşı birinci tehlike olarak değerlendirmek gerekiyor. Bunlar ne komşu halklarla ne de AB ile birlik yapmaktan yanadır. Yalnızlık, gerginlik, bölücülük ve değişim korkusu kabuları durumuna gelmiştir. Bunlardan değişimi beklemek deveden hendek atlamasını beklemek gibidir. Bu açıdan demokratik güçler, böyle bir tehlikenin olduğunu, seçimlerde bunların önüne geçmenin birincil derecede önem taşıdığını, bunlara karşı barış, demokrasi ve özgürlük mücadelesinin yürütülerek, bunların teşhir ve tecrit edilmesi göreviyle karşı karşıya olduklarını görmelidirler. Yine Türkiye'deki gelişmelerin, yeni bir pozisyon kazanmasının önüne geçme çabalarının durdurulması gerektirir. Tehlike bu yönüyle görülüp, sınav bu yönüyle verilmelidir. Bunların egemen olması, savaşın geliştirilmesi, gerginliğin sürmesi, kardeşliğin ve barışın zedelenmesi ve demokratikleşme yönünde atılan adımların baltalanması demektir. Bunların egemen olması demek, soygun düzeninin egemen olması demektir. Sosyal adaletsizliklerin eski biçimiyle sürmesi, Türkiye'nin her yönüyle zarara uğraması ve yalnızlaşması, derin bir krizin içine sürüklenmesi demektir. Bu açıdan bunların durdurulması önem taşımaktadır. Demokratik siyasal mücadelenin yine seçim propagandalarının bu eksen üzerinden geliştirilmesi önem taşımaktadır.

DSP'nin MHP'nin kucağına düşmesi, aynı politikalara takılması, değişim konusundaki engelleriyle onlara yaklaşan bir tutum sergiledi. Bunun da tehlikesi görülmelidir. Diğer yandan Derviş, CHP'ye katıldı. Deniz Baykal'ın politik geçmişini biliyor. Sosyal demokratların bölünmesinde etkili rol oynadı. Kapsayıcı değil. Yine geçmişte CHP'nin Kürt halkı ile kurmak istediği diyalog ve birliğin önüne geçti. Önümüzdeki süreçte bunları giderdiği, hizipleşme, bölme yaklaşımlarını terk ettiği, Kürtler'le HADEP'le diyalog sağladığı oranda yine barış, anadilde eğitim ve demokratikleşmenin geliştirilmesine yönelik atacağı adımlar oranında dikkate alınabilir. Şimdiye kadar ciddi bir çıkış yapmadı. Değişim havası yaratmadı. Elbette bu da ürkütücüdür. Derviş'in oraya yanasmasının ne kadar değişiklik yaratacağı daha kesin değildir, fakat CHP'den, özellikle Altan Öymen'in tavırları veya CHP'nin diğer kesimlerinin biraz sosyal demokrasiye gerçekten inanan kesimlerinin tavırları önemlidir.

Türkiye'de CHP sosyal demokrat bir parti değildi. DSP de öyledir. İlk defa Altan Öymen ile biraz sosyal demokrasiye, taban inisiyatifine ya da dil ve kültür haklarına yine HADEP ile diyaloga açık bir duruma gel-

di. Baykal bunu engellemeye geldi ve engelledi. CHP'nin bu tür tavır ve tutumları elbette tehlikelidir. Bunları aştığı oranda, Derviş'in katılımıyla da yeni adımlar geliştirdiği oranda değer verilebilir, ilişkilenebilir ve yaklaşımları daha somutlaşabilir. HADEP ve demokratik çevreler kendileri açısından durumu yeniden değerlendirmeye alabilirler.

Diğer yandan Yeni Türkiye Partisi, ANAP başka bir yanı oluşturmaktadır ve eleştirilecek yanları vardır. Özkan eski rantçı ve soygun düzenine katılan biridir, bunun özeleştirisini vermeden kuşkusuz yeni Türkiye'nin kurulmasına gerçek ve ciddi bir katkısı olamaz. DSP içinde, Ecevit'i izledi. Bu anlamda hortumlamaya, soygun düzenine doğrudan katıldı. Siyasi ahlak ve siyaset ölçüleri önünde ne kadar özeleştirivereceği muğlaktır. İsmail Cem'in de böyle bir portre sunduğu gözden kaçmıyor. Demirel'in desteklediği Bayar ile birleşmesi için ayrı bir boyutunu teşkil etmektedir.

Bütün bunlar değerlendirildiğinde değişim havasını yaratan, “Yeni Türkiye” diyen, ama bunun için neler yaptığı belli olmayan bir yaklaşım orta yerde durmaktadır. Bir adım atıp değişim diyen, fakat dokuz adımla değişim olmasın diyen tutumlar çok fazla geliştirici olmuyor. Kısmen liberal bir duruş sergiliyorlar ve DYP, MHP, AK Parti kadar tehlike oluşturmuyorlar. Değişimdeki tutucu kesimlerle demokratik güçler arasındaki bir ara kesimi oluşturdıkları söylenebilir. ANAP'ın, Yeni Türkiye Partisi'nin, CHP'nin durumunu kısmen liberalleşme, değişimden yana olma ya da o havayı vermek isteme çabaları olarak değerlendirmek mümkündür. Bunlar demokratik özgürlükçü güçlerle yine barış, demokrasi ve Kürt kültürünü de içeren çok kültürlü bir Türkiye isteyen güçlerle, Türkiye'nin faşist, geri, şoven, fanatik rantçı kesimleri arasındaki bir ara kesimi oluşturmaktadırlar. Geri, şoven, faşist, rantçı güçlerle elbetteki yoğun bağları vardır. Bu da onları kararsız ve belirsiz kılmaktadır. Atılacak adımlar konusunda ciddi bir tavır ve yola girme konusunda engellemektedir.

‘Bunlarla ne kadar ittifak yapılır, ne kadar birleşilebilir?’ denilebilir. Geçmiş siyasetten tümenden kopmamışlardır, yeni arayışlar konusunda da belirginleşmiş değişim konusunda kesin karar vermiş, bunun siyasi iradesini ve taleplerini ortaya koyarak kendilerini hala ispatlamış değiller. Bu durumlarının görülmesi, kararsız belirsiz tutumlarına, ciddi adımlar atmamasına karşı da duyarlı olarak bu yaklaşımlarının ortaya serilmesi gerekiyor.

### Değişimi isteyen partilerle ittifak yapılmalıdır

**C**iddi adımlar atarak Türkiye'ye yeni pozisyon kazandırmak, Türkiye'nin mevcut hukuki, idari, kültürel yapısını değiştirmek ciddi bir siyaset ve sorumluluk gerektirir. Ancak bunların sergilediği sorumluluk bu düzeyde değildir. Her ne kadar ANAP lideri Mesut Yılmaz, HADEP'in olgunlaşması gerektiğini söylüyorsa da, asıl tartışılması gereken kendi partisinin ne kadar olgunlaştığıdır. Türkiye'nin sorunlarına, barışa, kardeşliğe, demokratikleşmeye karşı ne kadar hazırdır. Geçmiş soygun ve hortumlama düzeninde yer aldılar. Bundan ne kadar kurtuldular, ne kadar bunun özeleştirisini verdiler. Bu konuda Türkiye'yi yeni bir vizyona ya da pozisyona kavuşturabilmek için ne kadar ciddi olabilecekler. Bu konuda özeleştirii vermedikleri sürece veya kitle önünde açıklık politikası gereği doğru tavır koymadıkları sürece durumlarını eski ile bağlarını koparmayacaklarının göstergesi olarak değerlendirmek gerekiyor.

KADEK, Türkiye'deki genel gelişmeleri yoğunca etkilemektedir. Genel Başkanımız Abdullah ÖCALAN da kompodan bu yana ortaya koyduğu tavır ve çözümlemelerle yine bu konuda geliştirdiği ideolojik kimlik ile Tür-

“HADEP olsun diğer demokratik sivil toplum örgütleri olsun hem kendi iç sorunlarını öne çıkarmadan hem de birlik ve taban ittifakı geliştirmede çok fazla ayrıntılara takılmadan seçimlerde demokrasi ve barışın kazanması; soygun düzeninin frenlenmesi, rantçı, çeteci ve savaş yanlısı faşist kesimlerin iktidara gelmesinin engellenmesi için bu seçimi yoğunca değerlendirmelidirler.”

kiye'nin her yönüyle yenilenmesinin ve yenisinden yapılanmasının, demokratik dönüşüm ve özgür birlik temelinde yol almasının temel güvencesi olmuştur. PKK'nin kendisini dönüştürüp, rolünü tamamlaması Türkiye'nin demokratikleşme ortamına, halkın değişim ve demokratikleşme çabalarına büyük güç katmış süreci ve gelişmeleri yoğunca etkilemiştir. Kim ne derse desin, son uyum yasaları idamdan, Kürtçe eğitim ve öğrenim hakkından dolayı takılı kalmıştır. Burada takılması Kürt sorunun çözümünde belli şeylerin aşılmasını gerektirdiğinden. Dolayısıyla bu yasaların çıkması en azından çözüm yönünde kısmi bazı şeylerin aşıldığı, ortamın giderek normal düzeye gelebileceği, bu seçimlerden başarıyla çıkılması halinde bu yönlü adımların daha da, pekişeceği anlamını taşıyor. Böyle değerlendirilip, yürünmesi gerektiği çok açıktır. Bu açıdan KADEK'in duruşu ve yaklaşımları doğal olarak Türkiye ortamına yansımaktadır. Seçimdeki tavır da demokrasi barış ve değişim isteyen –HADEP de dahil– bütün sol-sosyalist-demokrasi platformlarının, Alevilerin ve sivil toplum örgütlerinin yine barış, istikrar ve Türkiye'nin krizden kurtulmasını, soygun düzeninin sona ermesini isteyen bütün güçlerin birliğinden ve ittifakından yanadır. Bu anlamda siyasal partiler de dahil, değişim isteyen ve kısmen değişim yaratabilecek siyasal partilerle ittifak yapmak gerekmektedir ve bu zorunludur.

İttifaka yanaşmamaları onların tutumlarından, barış ve demokrasi yoluna ciddi olarak girmemelerinden kaynaklanabilir. Egemen kesimler, demokratik güçlerle, HADEP ile sivil toplum örgütleri ve taban inisiyatifleriyle ittifaka kapalıdır. Sosyal demokratik sol olarak kabul edilen, ama gerçekten sosyal demokrasiyi savunmayan belli bir kesim de seçim ittifaklarına kapalıdır. Hem şovenist inkarcı kesimler hem çeteci kesimler hem de tutucu devlet geleneğini sürdüren kesimler kısmen değişimden yana olan partilerin demokratik güçlerle ittifak yapmamasını telkin etmektedirler. Eğer bu partiler bunu gözönüne alır, kendi kararsızlıklarına dayanarak böyle bir ittifakı seçmezlerse, büyük bir yanlışlık yaparlar. Türkiye'deki değişime de zarar verip baltalarlar. MHP-DYP-AK Parti, kısmen DSP'nin veya bunun arkasında devlet içindeki veya başka yerlerdeki şoven, değişim istemeyen kesimlerin çıkarlarına istese de istemese de hizmet etmiş olurlar. Bu noktanın açıkça vurgulanması, ortaya çıkarılması seçim ortamındaki sözler, eylemler, etkinlikler ve girişimlerle belirginleştirilmesi gerekir. Bazı partiler buna gelmezse veballeri kendilerine ait olur. Gelemedikleri oranda da, demokratik güçler elbette seçimleri bir final havasıyla karşılayıp, taban ittifakını yaratarak yola devam etmek zorundadırlar. Seçimlerden mutlaka başarıyla çıkacak avantajları ve önemli bir kesimi arkalarına aldıkları bilerek ve çözümlerini kitleye anlatarak, birleşme ve bütünleşme yaklaşımlarıyla kendilerini çok açık ortaya koyabilmelidirler. Böyle yaptıkları oranda bu seçimlerde parlamentoya girerek, iktidar ortağı olarak Türkiye'nin demokratikleşmesinin önemli bir kesimi olduklarını da kanıtlayıp gösterebilirler. Bunun imkan ve koşulları şüphesiz vardır. Geriye çalışmak, değerlendirmek, günü güne bu iş üzerine yoğunlaşmak kalır. Sonuç olarak HADEP'in, SHP'nin, sosyal demokrasiye yana olduğunu söyleyenlerin yine sosyalizm, demokrasi, barış ve kimlik için mücadele edenlerin ve Alevilerin özgürlük, demokrasi ve barış için mücadele eden, Kürt kimliğini sahiplenen HADEP ile ittifak temelinde bir araya gelme-

leri son derece önemlidir. Onlarla da birleşen, geniş taban ittifakında demokrat, sosyal demokrat, sosyalistler, kısmen liberaller, gelebilirlerse demokratik İslam'a yaklaşanlar da yer alabilmelidir. Türkiye'nin yeni pozisyon kazanmasını isteyen demokratik, barışçı ve özgürlükçü güçler, tabandan gelececek gerçek bir seçim ittifakı temelinde hareket edebilir ve bu seçimlerden başarıyla çıkabilirler.

Bazı demokratik güçlerin, HADEP'in, sivil toplum örgütleri ve Alevilerin düşündüğünün çok üstünde, beklenmedik bir başarı elde etme imkanı söz konusudur. Yeter ki bunda inat edilsin. Kapsayıcı olmayan, daraltıcı yaklaşımlardan kaçınılsın. Yeter ki, asgari seçim ittifakları temelinde demokrasiye yol aldırma, barışın, halklarımızın kardeşliğinin kazanmasını, sosyal adalet yolunda kazandırarak adımların atılmasını kararlaştırma sağlanabilsin. Demokratik güçler, soyguncu, rantçı ve çeteci düzene karşı geniş bir demokratik blokla ve final havasıyla yürütülecek bir seçim kampanyasıyla bu seçimlerden başarıyla çıkabilirler.

“Barajı geçer mi? Seçime girilsin mi, girilmesin mi?” tartışmaları anlamsız ve yerinde olmayan tartışmalardır. Egemen kesimler de bu tür gündem dışı tartışmalarla sorunu halletmeye çalışıyorlar. Meselenin kilit noktası şudur; bu seçimlerde demokrasi, barış, özgürlük, sosyal adalet kardeşlik kazanmalıdır. Bunun için mücadele olmalıdır, yaklaşımlar bunun için geliştirilmeli, çalışmalar bunun için yapılmalıdır. Herkes her anlamda böyle bir yaklaşım temelinde ittifakla, kendi siyasi kimliğini de, demokratik kimliğini de koruyarak, kapsayıcı bir taban ittifakının içinde yer almalıdır. Bunun için boş harcanacak zaman yoktur. Böyle bir lüksümüz de yoktur. Böyle bir yaklaşım demokratik gelişmelere yol aldırır ve başarıya götürür.

Bütün bunlara karşın ittifak hangi biçimde gerçekleşirse gerçekleşsin esas alınması gereken; demokratik güçlerin, sivil toplum örgütlerinin, HADEP'in, sol ve sosyal demokrasiyi gerçekten savunanların, Alevilerin, demokrasi ve barışa dayalı taban ittifakının geliştirilip, büyütülmesidir. Türkiye'nin ilerlemesini ve gelişmesini isteyen, liberal, hatta demokratik İslam'ı savunanları da kapsayacak bir şekilde bu taban ve kitle inisiyatifinin önemsenmesi ve seçimlerde esas etken olarak geliştirilmesi demokrasi ve seçim başarısını buna dayandırması temel espi olmalıdır. Ve çalışma da esas olarak bu temelde yürütülürse anlamlı olur. Kitleleri kazanmaya ve değişime inandırmaya dönük olur. Kitle psikolojisini, duruşunu önemsemek gerekiyor. Birleşme elbette başarının temel aynalarından biri olur. Kitlelerin, birlik ve ittifakı gördüğü, ona inandığı oranda demokrasiye ve barışa oy verecekleri kesindir.

### Seçimlerde demokrasi ve barışın kazanması hedeflenmelidir

**B**azı kesimler, demokrasi güçlerini ve HADEP'i siyasal açıdan durdurma, engelleme hatta ayrı gösterme kararı almışlardır ve propagandaları buna dönük olarak gerçekleşmektedir. Bunun anlaşılması ve yoğunca üzerinde durulması gerekmektedir. Bu doğru anlaşılamazsa doğru bir seçim mücadelesi vermek de zorlaşabilir. Öte yandan kitlelerin yüzde seksen beşi değişimden yana tutum alıp bu yönlü tavırlarını ortaya koyuyorlar. Bunların bir bölümü demokrasi barış ve gerçek değişimi isteyen, bu yönlü bilinci, kararlılığı olan kesimlerdir. Ama bir bölümü de değişim, ilerleme, Türkiye'nin soygun düzeninden kurtulması, yoksulluk ve adaletsizliğin bitmesini isteyen bir kesimdir. Bilinçleri ve tercihleri hala çok netleşmiş durumda değildir. Seçime katılan demokrasi ittifakının, kitlelerin bu bilincini ve tercihini etkilemesi, onlara açık hale gelmesi, katılımcı ve kapsayıcı bir seçim

programı ile bunların önüne çıkması, duygularına, isteklerine cevap olması, mevcut partilere oy vermek istemeyen kesimleri kendi yanlarına almaları anlamına gelir. Bunun yoğunca yapılması gerekiyor.

Tepki duyan kitleler de vardır. Mevcut partiler tükenmiş, iflas ederek bitiş noktasına gelmişlerdir. Bu şekilde devam etmeleri onaylanmamaktadır ve kendilerine tepki duyulmaktadır. Tepki oylarını da barış ve demokrasi yoluna kanalize etmek, buna insanları ikna etmek gerekmektedir.

Mevcut tabloya bakarak değerlendirmeler yapmak, buna takılmak, çok ideolojik, teorik yaklaşmak seçim ortamında doğru yaklaşımlar değildir. Demokrasi ve barış, temel hak ve özgürlükler için ortak asgari ilkeler ve ölçüler temelinde taban ittifakına dayalı bir yaklaşım sergilendiği, bunun başarısı ve kazanması için gerekli dirayet, çaba sergilendiği zaman seçim sınavının doğru yürütüleceğinden ve hakkının verileceğinden hiç kimsenin şüphe duymaması gerekir. Bunun böyle gerçekleşeceğinin bilince çıkarılması büyük önem taşıyor. Hiç kimse, mevcut duruma veya tabloya bakarak geriye çeken yaklaşımlara girmemeli ve demokratik güçleri, HADEP'i, sivil toplum örgütlerini, Alevi veya liberal demokratik İslam'ı kapsayabilecek davranışlardan geriye adım atmamalıdır, tıkatıcı yaklaşımlar göstermemelidir. Bunu yapanlar seçimin gerektiği kadar başarılı olmasından, istenilen sonucun alınmamasından şimdiden sorumlu olacaklardır. Sonradan işin yükünü başkasına atmalarını hiç kimse kabul etmez. Bu açıdan hızla, gerek HADEP olsun gerek diğer demokratik sivil toplum örgütleri olsun hem kendi iç sorunlarını öne çıkarmadan hem de birlik ve taban ittifakı geliştirmede çok fazla ayrıntılara takılmadan seçimlerde demokrasi ve barışın kazanması; soygun düzeninin frenlenmesi, rantçı, çeteci ve savaş yanlısı faşist kesimlerin iktidara gelmesinin engellenmesi için bu seçimi yoğunca değerlendirmelidirler. Temel hareket noktasını buraya dayandırmak hayati olmaktadır. Bunun dışında çok farklı noktalara takılmak, hem siyaset gerçeği açısından hem de başarı ve birlik gerçekliği açısından doğru olmayacaktır.

Kitle sağduyulu yaklaşıyor. Kitlenin eskiden beri demokratlara, sosyal demokratlara, özgürlükçü düşünceleri savunanlara yine demokratik Kürt hareketini savunanlara yoğunca söylediği; “birleşin, özgürlük, demokrasi ve barış yolundaki adımlarınızı güçlendirin” mesajıydı. Bu seçimlerde herkesin bu mesajı ciddi bir sorumlulukla uyması gerektiği çok açıktır. Bu davranış, sorumluluk, ciddiyet kazandıran temel nokta olur. Parçalı yaklaşımlar sergilenirse, kitleye bu inandırıcı gelmediği gibi fazla güven de vermez. İnsanların inandırılıp harekete geçirilebilmesinde zorluklar ortaya çıkabilir. Dikkat edilirse rantçı ve çeteci kesimler bunu yoğunca işlemektedirler. Bunu demokratik, sosyalist hatta demokratik Kürt hareketine karşı kullanmayı denemektedirler. Ve bu seçimlerde de bunun temel sloganlarından biri olacağını gazete ve dergilerde yine medyada kiralınmış köşe yazarlarınca bunun işleneceğinden hiç kimsenin şüphe duymaması gerekir. Şimdiden bunu açık ve yoğunca yapmaya çalışıyorlar. Bu açıdan kitlenin psikolojisinin, duyarlılığının, sivil toplum örgütlerinin yaklaşımlarının yine ortaya çıkan Kürt dinamiğinin davranış ve isteklerinin bu temelde olması, Türkiye'nin birliğini, demokratikleşmesini, Kürt birliğinin yeni temelde kurulmasını, alt-üst kimliğin gerçekleşmesini isteyen her insanın bunun sorumluluğunu duyarak hareket etmesi gerekir. Bundan hareketle seçimlerde gerekli inisiyatif, inandırıcılık ve güven sağlandığında, kitlelerin destek ve onayı alınabilir yine tabanın yoğunca harekete geçirilmesi sağlanabilir.

Bu seçimde kitleler yoğun olarak alanlarda olmalıdır. Taban ittifakı kendi girişkenliği, etkinliği, eylemliliği ve sesini duyurması ile bu işi gerçekleştirmelidir. Adeta her insan birkaç

“Şovenizm tehlikeleri önlenabilir. Yeni bir kriz ile karşılaşılmayabilir.

Krizin faturaları fazlasıyla halka kesilmez yine soygun düzeni ve hortumculardan hesap sorulup, faili meçhul cinayetler aydınlatılabilir. Düşüncenin, örgütlenmenin serbestçe yapılması böyle sağlanabilir. Halk bu biçimde kendi iradesini ve sivil örgütlenmesini bu seçim finalinden başarıyla çıkarabilir.”



kişiyi etkilemek, birkaç kişinin demokrasi ve barışa oy vermesini, bu cepheye katılmasını sağlamak için görev olarak sorumluluk üstlenmelidir. Bu sadece seçime girecek parti, grup, hareketlere bırakılmamalıdır. Her insanın da gerçekten demokrasi, özgürlük, barış sınavı olduğunu bilerek bu seçimlere doğrudan, eylemliliği ve sözleriyle katılması, komşusunu, hangi kesimden ise o kesimden birkaç kişiyi etkilemesi, çekmesi, ikna etmesi temel hareket noktalarından biri olmaktadır. Böyle davranılıp, harekete geçildiği oranda, genel propaganda, etkinlik ve eylemlilikler yanında birbir ilişki ve iknalarla, hatta kişi kişi herkesin harekete geçirilmesi temelinde bu seçimlerin başarıya gitmesi mümkün olur. Sadece bazı mitinglere bazı açıklamalara ve inisiyatiflere dayanarak işin başarıyla sonuçlanacağını düşünmek, hayalcilik olur. Bunlar da gerekli olduğu kadar, sivil toplum örgütleri; demokratik kitle tabanlarının, demokrasi güçlerinin ittifakını, eylemini ve sesini bu seçimlerde göstermelidir. Yine kadını, genci, ihtiyarıyla demokrasi ve barış isteyen her insanın, farklı meslek ve kesimlerden birilerini bu seçimde demokrasi ve barışa oy vermeye ikna etmesi gerekiyor. Kitleler buna açık hale gelmişlerdir. Gerisi çalışma, örgütleme, ikna etme, etkilemedir.

### Kürtler olmadan Türkiye’de kardeşlik kurulamaz

Özgürlük, hak ve demokrasi yine kimlik istemi demokratik güçlerin taban ittifakında, seçim finalinde yatmaktadır. Burada başarı kazanılırsa çeteler veya rantçı kesimler boşa çıkarılabilir. İnkarcılık ve şovenizm tehlikeleri önlenebilir. Yeni bir kriz ile karşılaşılabilir. Krizin faturaları fazlasıyla halka kesilmez yine soygun düzeni ve hortumculardan hesap sorulup, faili meçhul cinayetler aydınlatılabilir. Düşüncenin, örgütlenmenin serbestçe yapılması böyle sağlanabilir. Halk bu biçimde kendi iradesini ve sivil örgütlenmesini bu seçim finalinden başarıyla çıkarabilir. Ve ondan sonrasını kendi mücadelesiyle güvenceye alabilir. Ancak böyle bir yaklaşım halkın siyasal, demokratik, ekonomik istemlerine, hukuk devleti, üç kuşak hakları, yoksulluk ve sefalet karşı sosyal adaletin gerçekleşmesi istemlerine büyük ve başarılı bir karşılık olabilir. Duyarlılıklar ciddiyetler bu noktaya kilitlenmelidir. Bunun dışında seçim ortamında farklı şeyler veya farklı dönemlerde içine girilen yaklaşım ve davranışlar gösterilemez. Rantçı ve çeteci düzen yanlısı partilerin kazanmasına fırsat vermemek, herkesin; Türk ve Kürt’ün görevi olarak yoğunca işlenmelidir. Bunlar yapıldığı oranda Kürt ve Türk birliği güvenceye alınır.

Üst ve alt kimlik gerçekliği, çok kültürlülük içinde demokrasinin geliştirilip oturtulması bu seçim sınavının başarısına bağlıdır. Burada başarılı çıkmak bu yolu kısaltmak anlamına gelir. Bunda kaybetmemekle beraber daha az başarıyla çıkmak bu yolu uzatmak anlamına geliyor. Bu açıdan kitlelerin etkinliğini, seçimdeki rolünü küçümsememek, bu noktada fazlasıyla yüklenmek gerekiyor. Siyasal açıdan onlar durdurmak isteyerek “siz azsınız, zayıfsınız, gelişemezsiniz” diyorlarsa buna inat büyük bir girişkenlik, gelişkinlik büyük bir çalışma ve başarıyla cevap verilmesi gerekliliği ortadadır. Kitlenin durumu, mevcut ortam, değişim istemleri vb. bütün yaklaşımlar, bu seçimde başarılı çıkmanın göstergeleri olmaktadır. Yeter ki, değerlendirilip çalışılabilirsin, etkinlik ve hareketlilik gösterilebilirsin, duyguda, ruhta kazanmaya kilitlenilebilirsin. Bütün bunların yapılması halinde başarının kaçınılmaz olduğunu herkes görebilir.

Bu seçimlerde Kürt halkının durumu, dinamizmi belirleyici rol oynayacaktır. “Türkiye demokratikleşsin sonra Kürt sorununu çözeriz” demek ne kadar yanlışsa; “Kürt sorunu çözülün sonra Türkiye demokratikleşsin” demek de o kadar yanlıştır. Bunlar iç içe geçmiş birbirine bağlı beraber yapılması gereken noktalar olmaktadır. Nasıl MHP, gerici ve inkarcı faşist kesimler idamın kaldırılmasını, Kürtçe yayın ve öğrenim hakkının belli bir düzeyde sağlanmasını isteyip, engellemeye çalıştılsa da –ki bu engellemeler de hem Kürt sorunun çözüm yoluna girmesini engellemeydi hem de Türkiye’nin demokratikleşmesini engellemeydi– onlar bu yoldan hareketle “Türki-

ye demokratikleşmesin” demek istiyorlardı. Kürtlerin varlığı kabul edilmesin, Kürt sorunu çözülmesin demek istiyorlar. Kürtlere hiçbir hak verilmesin demek istiyorlar. Bu yaklaşım Türkiye’nin demokratikleşmesinin önüne geçen temel yaklaşımlardan biri olmaktadır. Öte yandan Türkiye’de demokrasi ve insan haklarını sağlayalım sonra Kürt haklarını sağlarız, hassasiyetler var” diyerek Kürt sorununu muğlak bir geleceğe ertelemek aynı biçimde doğru olmayan bir gerçekliktir. Kürtler, son üç yılda stratejik dönüşüm adımlarıyla, demokratik program, özgürlük, birlik ve barış projeleri temelindeki etkinlik ve eylemlilikleriyle siyasal ve demokratik çözüm yoluna girdiklerini, Türkiye halkıyla birlik, kardeşlik köprüsü kurmak istediklerini bütün tavır davranış ve eylemleriyle göstermişlerdir.

Kimileri HADEP’i sadece Kürt partisi olarak yansıtmak ve lanse etmek istemektedirler, bu açıdan da Türkiye partisi olmadıklarını dolayısıyla bütün insanlar tarafından oy almayacağını ilan etmektedirler. Şüphesiz Kürtlerin önemli bir çoğunluğunun HADEP’e oy verdiği bir gerçektir. Fakat bu gerçekliği yok sayma politikaları, HADEP’in, çok açık ifade edilmesine de biraz demokrasi barış ve kardeşliğe vurguda bulunması yoğun olarak Kürtlerin HADEP’i desteklemesine yol açmıştır. Bunu Türkiye’nin bir değeri olarak kabul etmek gerekir. Bugün gelinen noktada Kürtler olmadan Türkiye’de kardeşlik kurulamaz. Kürt dinamizmi ve Kürtlerin **Kuvva-i demokratik** rolünü oynadığı bilinen bir gerçektir. Bu katılıma dayanmadan Türkiye’nin demokratikleştirilmesi, hukuk devletin sağlanması, üst ve alt kimliğinin gerçekleştirilmesi, çok kültürlülüğün sağlanması yine kültürel zenginliğe dayalı bir mozağin oluşması elbetteki mümkün değildir. Bu anlamda HADEP’in varlığı veya Kürtlerin ağırlıklı olarak HADEP’e oy vermeyi tercih etmesi bir zenginlik olarak kabul edilmelidir. Bu, Türkiye’nin demokratikleşmesini güçlendiren bir husustur.

Mevcut partileri değerlendirdiğimizde bile parlamentoya demokrasinin, barışın ve değişimin yansımasının kilit partilerinden biri HADEP’tir. HADEP’i dışlamak, kilit partilerden birini dışlamaktır. Demokrasinin ve birliğin parlamentoya yansımaması anlamına gelmektedir. Öte yandan son üç yılda hızla Türkiyelileşme gerçeği ortaya çıktı. Bu konuda ciddi adımlar atıldı. Bunlar şu anda bu iddialarda bulunan kesimler tarafından engellendi. Mevcut iflas etmiş siyasal partiler, rantçı ve çeteci kesimler bunun temel engelleyicileri durumunda oldular. İsrarla bu gerçeği, şovenizmi ve milliyetçiliği kullanmak için değerlendirdiler. Oysa Kürtlerin bugün, geçmiş mücadeleleriyle, özellikle son üç yılda demokratik dönüşüm ve özgür birlik çizgisi konusundaki tavır, tutum ve sözleri ile Türkiye’nin demokratikleşmesinde belirleyici ve katalizör konumunda olduğu, etkin bir rol oynayacağı çok açıktır. Bu açı-

dan Kürt dinamizmi Türkiye’nin demokratikleşmesinin önemli etkenlerinden biridir.

Son AB’ye uyum yasalarında da görüldü ki, Kürt sorunu, Türkiye’deki bazı değişikliklerin yapılmasında temel etkenidir. Kürtlerin demokrasi, barış ve özgürlük dinamizminin, bu konuda gösterdiği eylemsellik ve tutumlarının buna yol açtığı, böyle bir ortamı sağladığı bu kararlara gidilmesini kolaylaştırdığı çok açık görülmektedir. Hemen her kesim tarafından da, bu hak teslim edilmektedir. Kürtler kendi kimliklerine oy verecekleri gibi doğal olarak Kürt ve Türk birliğinin sağlanmasına da oy vereceklerdir. Üst ve alt kimliklerin tanınmasına, çok kültürlülüğün gerçekleşmesine, soygun düzeninin aşılmasına, Olağanüstü Hal’in bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılmasına oy vereceklerdir. Yine göçertilmeye karşı köye dönüş projelerine oy vereceklerdir. Toplumsal barışa, sosyal adalete ve genel bir affın sağlanmasına oy vereceklerdir. Bütün bunların sağlanması ve bunların kardeşlik temelinde gerçekleşmesine oy vereceklerdir. Birlik ve kardeşlik bu işin temel harcı olmaktadır. Sorunların çözümüne, demokratikleşmenin, hukuk düzenin sağlanmasına, anayasal demokratik düzenin kurulmasına, korkunç dengesizlik, sefalet ve yoksulluğa karşı sosyal adaletin sağlanması ve dengelerin daha adaletli bir düzeye getirilmesine oy vereceklerdir. Çeteci ve rantçı savaş isteyen kesimlere karşı oylarını kullanacaklardır. Bu da gösteriyor ki, Kürtler önemli bir değişim dönüşüm gücünü, tutarlı bir demokrasi dinamizmini oluşturmaktadırlar.

Kürt dinamizmi bunu açık ifade etmekte, örgütlü ifadesi ve davranışlarıyla, birlik ruhu ve yaklaşımlarıyla ortaya koymaktadır. Bu açıdan Kürtler bu seçimlerde, demokratikleşmede oynadıkları rolün belirginliğini de bilerek, taban ittifakına, sivil toplum örgütlemelerinin Türkiye düzleminde sağlanmasına kadın-gençlik inisiyatifine, Kürt ve Türklerin birliği temelinde yoğunca katkıda bulunacaklardır.

Bütün saptırma ve çarpıtmalara karşı gerçek birliğin ve kardeşliğin kendileri tarafından istendiği seçimdeki Kürt ve Türklerin ittifakı ile ortaya konulmalıdır. Kürtler, Türkiyelileşme temelinde bütün demokratik güçlerin, sivil toplum örgütlerinin, kadın ve gençlik inisiyatiflerinin, demokrasi platformlarının, halk etkinliklerinin gücüyle birleşerek, seçimlerde birlik ve kardeşlik temelinde demokrasi ve barışa oy verebilirler. Kürt dinamizmi bu yönüyle gerçek kardeşliğin sağlanmasının, gerçek demokratikleşmenin gelişmesinin de dinamizmi olacaktır. Kürt dinamizmi şovenistlerin, inkarcıların bu anlamda bölücülerin tavırlarını boşa çıkarmanın da güvencesi ve hareket ettiricisi olacaklardır.

İnanıyoruz ki, Kürt halkının seçimlerdeki tutumu Türkiye’nin hem siyasal ve ekonomik hem de hukuki ve idari açıdan istikrara kavuşmasının yolunu açacaktır. Savaş kışkırtıcılarının, savaş yanlılarının, faşizmin, değişime karşı çıkan, halka sefaleti ve yoksulluğu dayatanların önünü alacaklardır.

### Herkes oyunu demokrasi ve barış ittifakına vermelidir

Kürt halkının önemli bir bölümü Demokratik Uyarlık Manifestosu’nun ve yine Demokratik Cumhuriyet’in gerçekleştirilmesi yönünde mücadele etmektedir. Yeni bir kuruluşa gitmek, demokratik bir kuruluşu gerçekleştirmek için de bu seçimleri bir final olarak görecektir, bu şekilde davranacaktır. Seçim başarısı demokratik kuruluşun pratikleştirilmesini içerecek veya böyle bir yolun açılmasını sağlayacaktır. Bu anlamda Kürt halkının katılımı gerçek bir demokrasi, hukuk, kardeşlik ve birlik temelinde gelişir. Seçimlerde de Kürt-Türk halkının kardeşliği ve birliği, sivil toplum ittifakı, siyasal partiler, sosyal gruplar, örgütler, demokrasi isteyen dini inançlar ve farklı kültürlerin birliği temelinde gelişip ve güçlenecektir. Kürt halkı bu konuda böyle bir sağduyu düzeyini yakalamıştır. Bunu seçimlerde kendi tavır ve tutumlarıyla da gösterecektir. Yakın dönem gelişmeleri Kürtleri büyük bir demokratik dönüşüm çekmiş gericiğe ve rantçılığa karşı büyük bir duyarlılık yine oyunlara ve hilelere karşı bilinç ve önsezi kazanma imkanlarını yaratmıştır. Kürtler bu dönüşümü Türk halkıyla paylaşacak, Türkiye’nin demokratik dönüşümü temelinde kullanacaktır. Bu konuda bazılarını “öcü” veya “ayrı” gösterme yaklaşımlarını “demokrasi ve barış kazansın, bu seçim demokrasi ve barışın finali olsun” yaklaşımlarıyla gerçek bir kardeşliğe ve birliğe dönüştüreceklerdir. Bu da Türkiye’ye, Kürt ve Türk halkına kazandıracaktır. Bu anlamda bütün demokratik güçlere, sivil toplum örgütlerine, ilericilere, gerçekten değişimden yana olan bütün insanlara kazandıracaktır.

Kürtler, üç kuşak haklarının tümüyle yerleşmesi, hukuksal düzene kavuşması için de bu seçimleri bir sınav olarak görmelidir. Denilebilir ki, Kürtler için de klasik partililik iflas etmiştir. Geleneksel partililik, işbirlikçi ve rantçı partililik, yine İslam’i görünüş, savaş rantçılığı yapan partililik iflas etmiştir. Bütün bunları Kürt halkı kendi mücadelesiyle, bilinci, değişim ve dönüşüm etkinliği ile ortaya çıkarmıştır. Demokrasi ve barış için önemli bir irade ve bilinç kazanmıştır. Genel demokratikleşmenin sağlanmasında Kürt halkının dinamizmi ve enerjisini bu temelde kullanacağından hiç kimsenin kuşkusu olmaması gerekiyor.

Kürt halkı ve onu oluşturan bütün kesimler; kadınlar, gençler, göçertilen insanlar, şimdiye kadar sıkı yönetim ve olağanüstü rejim altında yaşayan insanlar yürüttükleri mücadele ile gerçek bir demokrasi, barış ve birlik sınavı vermişlerdir. Seçimlerde de sağduyulu bir biçimde Kürt ve Türk halkının çıkarlarına uygun, Türkiye’nin demokratikleşmesine uygun hareket edecekleri ve oluşan zemini bu temelde değerlendirecekleri çok açıktır. Hatta şimdiye kadar koruculukta ısrar edenlerin önemli bir bölümü bile Kürt halkı-

nın bu sesine destek olacaktır. Demokratik siyaset ve propaganda yapan güçlerin de bunu değerlendirmesi halinde geçmişte rantçı ve çeteci kesimlere bulaşan ya da mecbur bırakılan, korucu yapılan, farklı suçlara başlatılan, bilerek veya bilmeyerek onları destekleyen kesimler de yoğun olarak demokrasi ve barış ittifakına oy verebilirler. Yeter ki bu yönlü birleştirici, kapsayıcı ve ikna edici politikalar, yaklaşımlar sergilensin. Bu gerçekleşirse Kürtlerin önemli bir bölümü, metropollerde yaşayan büyük kesimler demokrasi ve barışa oy verecektir.

Geçmişte kışkırtıcılık ve dışlama çoktu. Yine bazı partiler sadece Kürdistan ile algılanıyordu. Metropol Kürtleri yeterince rollerini ve tutumlarını ortaya koymadılar. Kürt nüfusunun yarısı hatta yarıdan daha fazlası Kürt il veya bölgelerinin dışında yaşamaktadır. Bunların da geleneksel partiliktikten, klasik partiliktikten, eski siyaset tarzından memnun olmadıkları veya bunları tercih etmedikleri çok açıktır. İnanıyoruz, doğru çalışmalar temelinde bu süreçte Kürt bölgelerinin dışındaki metropoldeki Kürtler de demokrasi ve barışa yoğun olarak oy verecek duruma gelirler. Bu şüphesiz hem rantçı-çeteci, faşist çevrelerden hem de krize yol açan, Türkiye’yi felakete sürükleyen ve suçunu başkasına atanlardan hesap sorulması anlamına geliyor. Kürt il ve bölgeleri dışında yaşayan Kürtlerin de yoğunca seçim finaline katılması, özellikle yanındaki Türklerle beraber hareket etmesi, onları demokrasi ve barışa oy verecek şekilde ikna etmesi temel görevlerinden biri oluyor. Bu davranış ve aktivite geliştirildiği oranda demokratik ittifak sağlayanlar ve taban ittifakına dayananların seçimlerde önemli bir sonuç almaları ya da bu seçimlerde demokrasiye ve barışa kazandırarak yol aldirmaları gerçekleşen bir olgu olur.

Bu seçimlere çözümün dili ve eylemi olarak yaklaşalım. Final olması, oligarşik soygun düzeninin, rantçı ve çeteci zihniyetin, barışa karşı savaşı, kardeşliğe karşı ayrımcılığı ve ırkçılığı, birliği karşı teklifi ve yok sayıcılığı dayatanların yine demokratik siyasete karşı iflas etmiş siyaseti dayatanların etkisizleştirilmesi, onlara giden kitle desteğinin ellerinden alınması, onların yalnızlaştırılması temelinde mücadele yürütmeyi esas almalıyız.

Bu mücadele seçimlerde başarılı olmak kadar demokrasiye ve barışa kazandırmayı da içeriyor. Bunu da hedefliyor. Hedefler böyle belirlenince, temel ölçü ve ilkeler etrafında bütün halkı, kadını, gençliği birleştiren, toplumsal barışı hedefleyen, kitle ittifakını, halkın iradesini, ortak çıkarlarını ifade eden bir yaklaşım öne çıkıyor. Buna dayanarak sorunu sadece bir seçim dönemi olarak değil, güncelin ve geleceğin kazanılacağı bir süreç olarak değerlendirmek gerekir.

Geleceğin, yine bazılarının ipoteğine verilmesine dur demeliyiz. Ortamı zehirleyen ya da geçmiş zihniyet ve politikalarını uygulamak isteyenlere, kriz yaratanlara, kendi suçlarını başkalarına yükleyerek yaşamak isteyenlere, soygun düzeni yaratıp bunun üzerinde haksız ve adaletsiz zenginleşenlere, halkın ve tüm emekçilerin sefaletini ve yoksulluğunu arttıranlara, emek cephesine tavır alanlara, soygun düzenini daha da adaletsiz kılarak, Türkiye’yi başkalarına satışa çıkararak yaşayanlara dur demeliyiz.

Bu açıdan seçim sadece parlamentoya girmek değil, güncel ve orta-uzun vadede ki geleceğimizi güvenceye almak için değerlendirilmelidir. Demokrasi finali dememiz de bundan kaynaklıdır. Böyle bir sorumlulukla yüklenmek, mutlaka başarıya ulaşmak, çözümü kolaylaştıracak dili, eylemi ve etkinliği sağlamak, seçim maratonunu halkın iradesinin büyük oranda gerçekleştireceği, birleşeceği, Kürt ve Türk halkının kardeşliğinin sağlanacağı yine diğer inanç gruplarının ve azınlık haklarının garantiye alınacağı bir sınav olarak ele almamız gerekiyor. Bu sınavı başarıyla vermek, yeni bir kuruluşa, yeniden yapılanmaya ve çözüme giden yolu büyük ölçüde açmak demektir. İradesi açığa çıkarılan ve birleştirilen Kürt dinamizmiyle beraber Türkiye halkının demokrasi dinamizminin de ilerletilip, sağlam bir iradeye kavuşturulması demokratik cumhuriyetin kazanılması yolunda önemli bir kilometre taşı olacaktır.





KADEK Genel Başkanlık Konseyi Üyesi Duran Kalkan ile 15 Ağustos Atılımı'nın tarihsel ve güncel anlamı üzerine yapılan röportajdır

# 15 AĞUSTOS DİRENİŞİ

## İNSANLIK DEĞERLERİNİ KORUMA MÜCADELESİDİR

**Serxwebûn:** *Kürdistan gerçeğinin de savaş olgusunun yeri nedir? Bunu tarihsel ve güncel boyutlarıyla açar mısınız?*

**Duran Kalkan:** 15 Ağustos'un 18. yıldönümü vesilesiyle Kürdistan'da savaş ve barış olgusunu tartışmak, değerlendirmek kuşkusuz önemlidir. Kürdistan ve Kürt toplumu gerçeğinde savaşın ve barışın yeri nedir, tarihsel olarak nasıl bir çizgi izlenmiş, 15 Ağustos gerçeği bu tarihsel gelişme içerisinde nasıl bir role sahiptir? Kürt toplum tarihi, Kürdistan tarihi kısmen incelenmiş olsa da halen geniş bir inceleme konusudur. Birçok yönüyle aydınlatılarak savaş ve barışın bu tarih içerisindeki yeri ifadeye kavuşturulmalıdır. Bunları güncel bir tartışma ile yeniden ortaya koymak elbette mümkün değildir. Uzun ve çok yönlü bir çalışma ile aydınlatılması gereken bir konudur. Tarih içerisinde savaşın nasıl geliştiği, barışın ne kadar yer ettiğini incelemekten çok, 15 Ağustos'un Kürdistan'da yaşanan savaş ve barış açısından ne ifade ettiğini belirlemek önemlidir.

Kürt halk tarihinde, Kürdistan tarihinde 15 Ağustos'la gelişen silahlı direniş çok belirgin yeri ve özellikleri vardır. Bugün bu gerçek daha iyi açığa çıkıyor. 15 Ağustos'un ortaya çıkardığı meşru savunma düzeyi, halkın bilinçlenmesi, örgütlülüğü, Kürt toplumunun komşu halklarla birlikte özgürlük ve demokrasi yönünde ilerleme gerçeği olarak gelişip sürüyor, toplumda kalıcı izler bırakarak devam ediyor. Bu bakımdan 15 Ağustos Atılımı, savaş ve barış gerçeği ile Kürdistan'da bir dönüm noktasını oluşturuyor.

Nasıl bir dönüm noktası oluşturuyor ve ne tür özellikler taşıyor?

Kürt tarihinin savaş ve barış gerçeğinde 15 Ağustos'un yeri ve anlamı nedir? Bunu doğru bir biçimde ifade etmemiz, onun için de tarihi çizgiyi belirlememiz lazım. Kürdistan'ın, insanlaşmanın, uygarlaşmanın geliştiği birinci saha olduğu, bugün çok daha net açığa çıkmış, herkesce kabul gören bir olgu haline gelmiştir. Bu anlamda insanlaşmada, insan toplumunun gelişiminde, uygarlığın gelişiminde Kürdistan'ın belirgin bir yeri vardır. Kürdistan coğrafyası insanlaşmaya bu biçimde beşiklik etmiş bir sahadır. Bu anlamda önemli ve kutsal bir sahadır. Kutsal kitaplar bu coğrafyayı cennet olarak tanımlamışlardır. Bu coğrafyaya, insanlık açısından kutsallık arz eden yer, insanlığın doğduğu yer, insanlaşmanın ana toprakları da diyebiliriz. Bu gerçeğin bilinmesi gerekiyor. Neden? Savaşı da, barışı da değerlendirirken, Kürdistan coğrafyasında insanlığın yarattığı kültür birikimi belirleyici rol oynuyor. Savaşın ve barışa ulaşamamasının nedenleri arasında bu gerçeklik de önemli bir rol oynuyor. Düşünelim bir kere; bu coğrafya insanlık için kutsallık arz eden bir toprak parçası olsun, insanlaşmanın ilk verileri, ilk değerleri, ilk özellikleri burada toplansın, insanlık kendi şekillenmesini burada bulmuş olsun, doğal birikimini burada yaratmış olsun; ama sonraki uygarlık içerisinde gelişen, güçlenen, her şeyi ele geçirmek isteyen, kendini insanlığın kralı, imparatoru, hatta tanrısı ilan etmeye çalışan birileri burayı ele geçirmeye çalışsınlar. Elbette bu mümkün değildir. Eğer birileri insanlığın geliştiği uygarlık birikimleri üzerinde tümüyle egemenlik kurma arayışı, tutkusu ve çabası içerisinde

olacaksa, buna ulaşmanın en başta gelen yolu Kürdistan'ı ele geçirmek, dolayısıyla insanlığın ortaya çıkardığı birikimleri, insanlaşmayı ifade eden değer birikimini elde etmek olacaktır. Bir de insanlığa ait olabilmek için kendini geçmiş ve gelecek açısından insanlığın tek temsilcisi ilan etme zorunluluğu vardır. İnsanlaşmanın başladığı, geliştiği, şekillendiği, ilk ürünlerini verdiği, büyük kültürel birikim sağladığı sahayı ele geçirmesi, o değerlere sahip olması, insanlık geçmişini temsil etme iddiasında bulunabilmesi açısından zorunludur. Böyle yapamazsa bu iddiada bulanamaz. Bu değerler kimin elindeyse, o, insanlık geçmişinin temsili iddiasında bulunabilir. Nitekim tarihi gelişme böyle oldu.

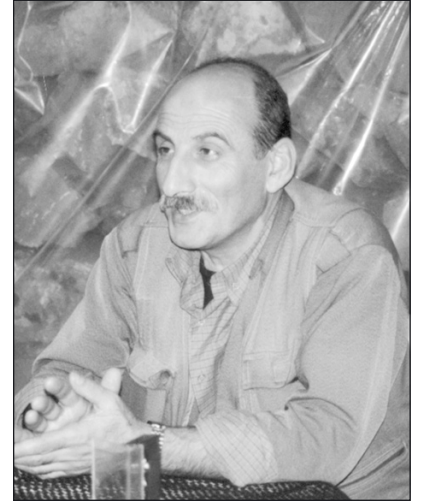
Uzun insanlaşma sürecinin –ki buna neolitik çağ deniliyor– yarattığı büyük birikimler üzerinde sınıflı toplum uygarlığı gelişti. Bu süreç Sümer'den başladı, Mısır'a, Hindistan'a, Greklere, Roma'ya, Çin'e kadar uzandı. Değişik biçimler alarak, baskı ve sömürüyü içeren, insanlar arasında ayrılığı, toplum içinde ayrıcalığı ifade eden sınıflı toplum uygarlığı dediğimiz bir süreç gelişti. Bu gelişmenin uzun bir süre Kürdistan coğrafyası çevresinde olduğu rahatlıkla ifade edilebilir. Kölecilik yayılma, yine feodal sistem de böyledir. Bu sistemler Kürdistan'la yakından ilişkilidir.

Kapitalizmin Avrupa'da geliştiğini biliyoruz. Ama bunun da Kürdistan'dan başlayan uygarlık üzerinde yükseldiği bilinen bir gerçekliktir. Avrupa uygarlığının dayandığı Greko-Romen uygarlığı da Sümer'e dayanıyor. Sümer uygarlığının Kürdistan'ı da içine alan bir coğrafyada geliştiği, esas olarak da Kürdistan'da oluşan neolitik toplumdan beslendiği bilinen bir gerçektir. Diğer yandan Avrupa kapitalizminin dünya sistemi olabilmesi için Ortadoğu ve Kürdistan'ı ele geçirmeye çalıştığını, ancak I. Dünya Savaşı sürecinde bu coğrafyayı ele geçi-

rince bir dünya sistemi haline ulaştığını biliyoruz. Bu coğrafyanın dışında ortaya çıkmış olsa da, Kapitalizmin bir uygarlık gücü haline gelmeye, insanlık gelişimine, uygarlık gelişimine uygun bir sistem oluşturmaya ancak Kürdistan'ın içinde yer aldığı bölgeyi ele geçirmekle ulaşmış olduğu da bilinen bir gerçekliktir. Kürdistan'ın sınıflı toplum uygarlığı içindeki tarihini böyle bir gelişme ortamında değerlendirmek gerekli. Şu tanım her zaman yapılıyor, doğrudur da; Kürdistan tarihi, Sümer'den başlayıp, Babil ve Asur'a kadar gelen işgal, istila ve direnişlerle dolu olan bir sınıflı uygarlık tarihidir. Bazı tarihçilerce ilk Doğu-Batı çatışmasının Asur-Med çatışması ile ortaya çıktığı iddia ediliyor. Medler Doğu'yu, Asurlar Batı'yı temsil ediyor. Kürdistan üzerinde tarih boyunca Pers, Grek, Roma; doğudan gelen Moğol ve Sasani istilaları ve en son da Avrupa işgali yaşanıyor. Bu anlamda Kürdistan coğrafyası, güçlenen her fatihin işgal etmek istediği bir saha oluyor. Dünyayı ele geçirmek, uygarlık birikimlerine sahip olmak isteyen egemenler arasındaki savaşın da temel bir sahası oluyor; sürekli işgale, istilaya uğruyor. Bunun nedeni, Kürdistan toprağının insanlığın, uygarlığın gelişiminde taşıdığı ana roldür. Temel değer birikimlerini ortaya çıkarmasından dolayı bu toprakların sürekli bir işgale, istilaya ve savaşa sahne olması doğal ve anlaşılır bir husustur, başka türlü de olamazdı. İnsanlık bu biçimde geliştiğine, uygarlık gelişimi sınıflaşma temelinde sürdüğüne göre, bunun Kürdistan'a bu biçimde yansımalarının başka türlü olması da beklenemezdi. Dıştan dayatılan savaşa, işgal ve istilaya karşı bir direnç de vardı. Yani savaşın bir diğer yanı, uygarlığı yaratan gücün, yarattığı değerleri elde tutmak, yaşatmak için göstermiş olduğu direniştir. Bu anlamda Kürt halkının direnişi, tarih boyunca temel bir özgürlük direnişi, insani değerleri koruma ve

insanlaşmayı geliştirme direnişi oluyor. Bu direniş, dıştan gelen egemenliğin uygarlık değerlerini talan etmeyi amaçlayan saldırıları karşısında yaratılan insanlık değerlerini korumayı, insanlığı yaşatıp yüceltmeyi ifade ediyor. Bu direnişin hükmetme, saldırı, başkasının yarattığı değerleri ele geçirme yanı yok, böyle bir amaç gütmüyor. Bu kadar değer yaratan, değerlerin ortaya çıkmasına kaynaklık eden sahada, bu değerleri yaratan toplumun bunları terk etmesi düşünülemez. Bu değerleri yaşatmanın zorlukları da var tabii. Saldırı, saldırganlık oldukça güçlü. Bir şeyleri korumak, onu ayakta tutmaktan ziyade tahrip etmeye yöneldiği için daha etkili de olabiliyor. Tarihin değişik dönemlerinde, çeşitli biçimlerde bu saldırganlığa karşı gelişen bir direniş var. Kürdistan'da yaşayan halk toplulukları, kendilerini uygun sahalara, özellikle de dağlık alanlara çekerek direniyorlar. Kültürel değerleri yaşatmakta ısrar ederek, onlara sonuna kadar sahip çıkmak istiyorlar. Direnişi çok yönlü, değişik yöntemler içerecek şekilde geliştiriyorlar.

Her dış savaş, paralel olarak bir iç savaştır. Kürdistan üzerinde bu kadar savaşın yaşanması, Kürt toplumunun bu kadar savaşa maruz kalması, onun iç dengelerini, iç gelişim diyalektiğini parçalıyor, zayıflatıyor. Baskının, sömürünün, savaş ve çatışmanın uzun bir tarihsel süreçte yoğun olarak devam etmesi, başlangıçta insanlık değerlerinin oluşumunu sağlamış bir alan ve toplum olmasına rağmen, uygarlık gelişiminin giderek geri kalmasına, gelişim çizgisinden dışlanmasına yol açıyor. Kürt toplulukları giderek gelişme güçlerini kaybediyorlar. Tarihin bir döneminde çakılıp kalıyor, donuklaşıyorlar. Gelişme dinamizmleri dış çatışmalar tarafından engelleniyor ve bu durum iç parçalanmaya, farklılaşmaya, uygarlık gelişiminin gerisinde kalmaya yol açıyor. Aşiretçiliğin, kabile-



ciliğin, aileciliğin daha da güçlenerek uzun bir süre devam etmesine, farklı roller ve anlamlar taşınmasına yol açıyor. Kürt siyaseti de bu temelde oluyor. Kürdistan'da iç siyaset ancak böyle bir toplumsal zemine dayanabiliyor. Aile, aşiret, kabile kavgaları, Kürt beylikleri arasındaki kavgalar, dıştan gelen istila ve savaşa paralel sürüp gidiyor. Bu durum giderek iç çekişmelere, çatışmalara sahne oluyor. Dış güçler, uygarlıkta gelişen egemenler, bu topraklarda ortaya çıkan birikim üzerinde sürdürdükleri mücadelede başarılı olabilmek için kendilerine içte dayanak yaratmayı gerekli görüyorlar. Bu temelde toplumun iç yapısını bozuyorlar; işbirlikçiliği, parçalanmışlığı geliştiriyorlar. İhanet denen olgu böyle bir tarihsel gelişmenin ürünü olarak ortaya çıkıyor. Bu da doğal olarak iç çatışmayı körüklüyor, sürekli kılıyor.

**Kürdistan'daki silahlı direniş barışla iç içe gelişen bir savaştır**

Kürdistan, sürekli bir işgale, savaşa sahne oluyor. Tarihsel olarak, başat olan çizgi, savaş çizgisidir. Kuşkusuz değişik dönemlerde barış çabaları da ortaya çıkabiliyor. Bazen çok güçlü bir egemenin egemenliğine dayanan bir barışı tesis etmesi temelinde savaşın aşılması durumu ortaya çıkabiliyor. Fakat bunlar sınırlıdır, parça parçadır; kararlı, uzun süreli, sistemli hale gelemiyor. Dolayısıyla Kürdistan'da egemen olan, başat olan, tarihsel olarak gelişmeye yön verici olan barış değil, işgaldır, savaştır, talandır, yağmadır. Bunun nedeni, Kürdistan coğrafyasının insanlık gelişimi açısından işgal ettiği yer, insani birikimin temellerinin, tohumlarının olduğu yer olmasında yatıyor. Bu değerleri elde tutan merkezi bir siyasallaşma ayakta kalamıyor, dolayısıyla dıştan gelen işgal ve istilalar sürekli olarak iç dengeyi parçalanmasını sağlayarak iç çatışmayı körüklüyor. 20. yüzyılın son çeyreğinden sonlarına kadar Kürdistan'da böyle bir savaş durumu sürdü. 20. yüzyılın ilk çeyreği, dünyayı paylaşan güçler arasındaki mücadelelere sahne oldu. Bu mücadelede Kürdistan şiddetli bir savaşa alan oldu. 19. yüzyıl, dıştan Avrupa devletlerinin ve Rusya'nın etkileme, hatta asker çıkarma, çatışmaları geliştirme çabaları ile geçmiştir. 20. yüzyıl ortalarında Kuzey, Güney ve Doğu Kürdistan parçalarında isyanların, çatışmaların olduğunu biliyoruz. Bu dönemde kesintisiz, birbirine eklenen bir çatışma gerçeği var. Tarihsel olarak bu temelde gelişen çatışma olgusuna PKK'nin, Başkan Apo'nun önderliğinde başlattığı 15 Ağustos silahlı direnişi eklenmiştir.





15 Ağustos silahlı direniş olgusunun birinci özelliği; tarihsel gerçeğin en son halkası olmasıdır. Kürdistan'da bu gerçeklikten başka yaşam olmuyordu, ancak savaşılarak yaşıanıyordu. Dolayısıyla Kürdistan adına hareket eden güç, bir savaş gücü olarak ortaya çıktı. İkincisi; dıştan gelen istilaya, yağma ve talan özelliğini aşıtararak bunu bir savaş gerçeğine ulaştırması, savaş bilimine uygun, düşünceye, strateji ve taktiğe dayalı bir olgu haline getirmesidir. Bu anlamda Kürdistan üzerindeki mücadeleyi modernize ediyor, bilimselleştiriyor; teorik, stratejik ve taktik olarak savaş ölçülerine çekiyor. Daha önce dıştan gelen saldırılar savaş gerçeğine göre hareket ediyor olsalar da, tamamen istilacı, yağma ve talana dayanıyordu. Kürdistan'da yeni bir şey kurmayı ifade etmiyor, varolanı talan etmeyi içeriyordu. İç çatışmalar ise bilimsel verilerden uzak, savaş bilimine dayanmıyordu, bilimsel bir düşünceye, strateji ve taktiğe sahip değillerdi. 15 Ağustos silahlı direnişi, insanlığın 20. yüzyılın sonuna kadar ulaştığı en bilimsel düşünceye dayanıyor, onların bir sentezini ortaya çıkarıyor. Üçüncüsü; tarih boyunca gelişen dış istilalar, yine iç çatışmalar gibi yeni bir çatışma halkası olarak eklenme değil de, bir bütün bu savaş tarihine son vermeyi hedefliyor. Kendisi de silahlı bir mücadele olmasına rağmen böyle bir amaç edinmesi, aslında bir yanıyla barışı ifade ediyor. Kürdistan'da savaş tarihini sona erdirip, bu coğrafyayı barışla tanıştırmayı, giderek kalıcı bir barışı sağlamayı hedefliyor. 15 Ağustos'la başlayan savaş bunu gerçekleştirmeyi esas alan bir savaştır. Yani barışla iç içe gelişen bir savaştır. Böyle olduğu bugün daha iyi açığa çıkıyor.

15 Ağustos'un 19. yılına girerken savaşı aştırtacak, barışı tesis edecek eğilimler daha çok belirginleşmeye başlıyor. Kalıcı ve demokrasiye bağlı barış anlayışı giderek daha geniş kesimler tarafından kabul görüyor. Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu halkları için, yani Kürdistan'ın içinde yer aldığı bütün bir bölge için barışın her şeyden çok gerekli olduğu, hem Ortadoğu hakları hem de uluslararası gerçeklik açısından bir barışa ulaşmanın en değerli husus olduğu gerçeği ortaya çıkıyor ve bu herkesçe kabul görmeye doğru gidiyor. Böyle bir bilincin oluşması, bunun siyasete dönüşmesi ve pratik adımlarının atılması tamamen 15 Ağustos savaşının yarattığı etkiler sonucudur. Bu nedenle bu savaş, savaş tarihine eklenmiş son halka, savaşı modern, bilimsel ölçülere çeken bir mücadele; ama aynı zamanda savaşı sona erdirip, kalıcı barışı tesis etmeyi hedefleyen, onun mücadelesini veren, onun ortamını yaratan, onun değer birikimini ortaya çıkaran bir savaş oluyor.

–*Apocu hareketin silahlı mücadeleyi başlatmasının gerekçeleri nelerdir? Mücadele neden silahlı olmak zorundaydı?*

– Apocu hareketin silahlı mücadele anlayışı tamamen Kürdistan'ın tarihsel toplumsal gerçekliğine bağlıdır. Ana özelliklerini vermeye çalıştığımız tarihsel gelişim süreci ile ilgilidir. Bu gelişmenin 20. yüzyılın ikinci yarısında aldığı toplumsal, siyasal, askeri gerçekliğine bağlıdır. “Neden silahlı mücadele” sorusu, silahlı mücadele olmadan önce çok soruldu ve tartışıldı. Ortada henüz bir silahlı mücadele gücü yokken, böyle bir mücadelenin olması gerektiği, bunsuz olunamayacağı tezi Apocu hareket tarafından geliştirildi. Bu temelde ‘savaş olmalı mı, olmamalı mı?’ sorusu uzun süre, çok değişik biçimlerde tartışıldı. Bugün ise neden silahlı mücadelenin olduğu, ne tür roller oynadığı, ne tür sonuçlar ortaya çıkardığı tartışılıyor. Tartışılmaya devam da edilecek, bunların tartışılması yanlış da değil. Bir mücadele olmuşa, bunun nedenlerinin anlaşılması kuşkusuz gereklidir. Mücadelenin tarih içinde yerli yerine oturabilmesi, doğru anlaşılabilmesi, onun ortaya çıkardığı değer birikiminin doğru kullanılabilmesi için kesinlikle anlaşılması gerekli. O nedenle böyle bir tartışmadan kaçınmak gerekiyor. Tartışmaları bilimsel düşünce temeline yürütüp, objektif bir yaklaşımla gerçekleri ortaya koymak, sonuçları be-

“Silahlı direniş bir tercih veya zorunluluk değildi. İnsani ölçülere ve değerlere ihanet etmemek, insan olarak canlı kalabilmek için silahlı direnişten başka yol yoktu. Başka mücadele yöntemlerini deneyip baskıyla karşılaşması, çıkış yolu bulamaması ardından Apocu hareket objektif durumu doğru tespit etti ve gerekeni de yaptı. Çok erken değil, geç yaptı; çok güçlü değil, zayıf yaptı.”

lirginleştirmek önemli. Böyle yaklaşırsa tartışma değerli sonuçlar vermiş olur.

Silahlı mücadele yokken de, böyle bir mücadele geliştikten sonra da, onun ortaya çıkardığı sonuçları, yarattığı birikimleri değerlendiren ortaya farklı düşünceler, farklı eğilimler çıktı. Farklı eğilimler geçmişte olduğu gibi bugün de var. Geçmişte ilkel milliyetçilikten kaynaklanan bir isyancılık vardı. Daha çok dışa dayanan, işbirlikçi politika temeline yürüyen bir isyancı gerçeklik vardı. 19. yüzyılın ilk yarısında Kuzey'de, ortalarında Doğu'da, ikinci yarısında da Güney'de böyle bir isyancılık alevlendi. Bu isyan çizgisi '75'te önemli bir darbe yedi. Bu çizgiye ilkel milliyetçi çizgi ya da egemen çizgi de diyebiliriz. Denebilir ki bu eğilim '75 gibi tarih içerisinde yüzlerce ezilme ve kaybetme ile karşılaştı. '75 ezilmesinin diğerlerinden farkı şu oldu: Artık bu çizgi ile Kürt toplumunun başarıya götürüleceği gerçeği yalın biçimde ortaya çıktı, halk bunun böyle olduğunu anladı. Toplumsal gelişme halkın bu gerçeği anlamasına yol açtı. Dolayısıyla isyancılığı aşan mücadele o gerçeklik üzerinde ortaya çıktı, şekillendi. Apocu hareketin gerçekliği budur. Apocu hareket isyancılığın, daha somut olarak '75 yenilgisinin antitezidir. Onun üzerinde, onu doğru değerlendirerek ortaya çıkan bir harekettir. Toplumu doğruya, olumlu olana, başarıya getiren çekiyor.

Bu iki gerçeklik arasında kalan, yabancı egemenliğin kurumsallaşmasına bağlı olarak oluşan toplumsal kesimlere dayanan bir reformist teslimiyetçi eğilim de vardı. Bu eğilim yabancı egemenliğe, baskıya, sömürüye teslim olmuş, onun yarattığı toplumsal sisteme dayanmış bir eğilimdir. Bu eğilim, egemen sınıfta da etkilerini taşıyarak, halk özgürlük eğiliminin somut olguları çok yalın ortaya koyması karşısında, artık onları çarpıtamaz duruma düşmesinin sonucu olarak savaşın gerekli olduğunu, savaşın da yapılabileceğini; ama içinde bulunulan koşulların savaşa uygun olmadığını, bu anlamda silahlı mücadelenin çok tehlikeli, halkı katliama götürecektir bir mücadele olacağını ileri sürdü. Silahlı mücadeleye karşı çıkan, bu mücadele tarzının MİT, CIA oyunu olduğunu, halkı katliama götürecektir düşünceler olduğunu söyleyen bu reformist eğilim, kendi rahatlarının bozulacağından, kurumlaşmış yabancı egemenliğe hizmet temeline ortaya çıkan yaşamlarının tehlikeye düşeceğinden duydukları büyük korkuyla böyle bir mücadele arayışına karşı saldırı yürüttüler. Bu eğilimin anlayışları teşhir edilip, Kürdistan gerçeği aydınlatılıp çözümlendikçe, toplum gerçeği, yabancı egemenlik gerçeği, askeri egemenlik gerçeği, sömürgecilik gerçeği, Kürdistan ve Kürt toplumu üzerindeki şiddet gerçeği açığa çıkartıldı. Bu eğilim sahipleri, savaş olgusunu artık kolaylıkla inkar edemediler. Ama '70'ler, '80'ler süreci için, “erkendir, zamanı gelmemiştir, belki sonra olabilir, ama şimdi doğru değildir” diyerek karşı çıkışlarını da sürdürdüler.

Bu eğilimler bugün de kendini farklı biçimlerde ortaya koyuyor. İlkel milliyetçiliğin isyan eğilimi, kendini yeni gelişmelere dayandırarak, dış güçlerden aldığı destekle yaşatmaya çalışıyor. '70'ler koşullarında silahlı mücadeleden başka yol bulamayan ve kendisini öyle bir mücadele ile var eden halk özgürlük eğilimi, silahlı mücadele ile ortaya çıkardığı değer ve birikim üzerinde yeni mücadele yöntemleri geliştiriyor. Silahlı mücadelenin ortaya çıkardığı sonuçları kalıcı kazanımlar haline getirmeye çalışıyor. O birikimler üzerinde politika yapmaya,

siyasi mücadele yürütmeye, demokratik siyasi yöntemlerle sorunları çözmeye çalışıyor. Onu yapmanın ortamını yaratmış, gücünü ortaya çıkarmıştır. Bunlara dayanarak yeni adımlar atmaya çalışıyor, bunun için de meşru savunma çizgisini esas alarak aktif çatışmaya son veriyor. Demokratik siyasi yöntemlerle onurlu bir barışın oluşmasına hizmet etmeyi ön görüyor, bunu yaratmaya çalışıyor. Geçmişte, “savaş, halkı katliama götürmektir, ihanettir, istihbarat oyunudur” diyenler, yine “şimdi zamanı değildir” diyenler, bugün barış ortamını tesis ederek demokratik siyasi mücadeleyi geliştirip, sorunları bu temelde çözmek isteyen eğilimi, ‘reformist, teslimiyetçi, pasifist olmakla, savaşmamakla!’ suçluyor. Kendilerinin bir savaş öngörüp öngörmedikleri de belli değil. Bazıları savaşın zamanı gelmiş dercesine savaşılması gerektiğini söylüyorlar. Bazıları bunda kararsız. Savaşılması gerektiğini söyleyenlerin de bir savaş yapma güçleri, savaş ortamına girme durumları yok. Sadece bir provokasyon gerçeğini temsil ediyorlar, ortamı provoke ediyorlar. Daha ortada savaş yokken, savaş hazırlıkları yapılırken, savaşın gerekliliği konusu tartışılırken bu güçlerin “şimdi zamanı değil, zamanı geldiğinde biz de savaşıcağız” belirlemeleri karşısında, “bunların savaşın zamanı geldi diye belirleyecekleri dönem, halkın iktidara yöneldiği, kendi kendini yönetmeye başladığı, demokrasi ve özgürlüklerin geliştiği dönem olacak” demiştik. Bunların savaş ilan edecekleri güç, yabancı egemenler, iç gericiiler değil de halk olacak. Halkın özgürlük ve demokrasi hareketi olacak. Şimdi yaşananlar, o zaman söylediğimiz sözlerin gerçekleşmesi gibi oluyor. Hareketimiz bunu böyle değerlendirmiştir. Savaş zamanı savaştan kaçmış, savaşı kötülemiş, savaş içerisine girmemiş olanlar, şimdi demokratik siyasi yöntemleri kullanma imkanının çıktığı ortamda, yine ortamı tersinden okuyarak, süreci provoke etmeye, engel olmaya çalışıyorlar. Bu bakımdan onların gözleri şaşırır, bilinçleri çarpıtılmıştır. Doğru bakamıyorlar, anlayamıyorlar, okuyamıyorlar ya da süreçleri tersinden okuyorlar. Olguları doğru değerlendirmiyor, objektif veriyi bilimsel bir bakış açısıyla analiz edemiyorlar. Neden böyledirler? Çünkü yabancı egemenliğe hizmet temeline ortaya çıkmışlardır. Bir özgünlükleri, toplumda sağlam bir dayanakları, kendi ayakları üzerinde yaşayacak güçleri yoktur. Göbekleriyle, mideleleriyle, ruhlarıyla başkalarına bağımlıdır. Devlet egemenliği ortamında, yabancı egemenlik temeline ortaya çıkmışlardır. O nedenle de toplum gerçeğine terstirler. Dolayısıyla da özgürlüğe, demokrasiye, ulusal gelişmeye terstirler. Düşünce üretiminde, politika yapmada, örgütlenmede ve mücadele etmede her zaman koşulları yanlış değerlendirir, mücadeleye ters girerler. Dolayısıyla gericiliğe karşı değil de ilericiliğe, demokrasiye, özgürlüğe, sosyalizme karşı mücadele ederler. Kendilerine demokrat, özgürlükçü, sosyalist sıfatlarını takmaları, bunlar adına hareket ediyor olmaları onların en büyük çarpıklıklarıdır. Onlar göstermelik sıfatlar oluyor. Özünde de onlara karşı mücadele ediyorlar. Hareketimiz bu ucube olguyu teşhir etti, maskelerini düşürdü, yüzlerini açığa çıkardı. Şimdi uluslararası konponun geliştirdiği ağır saldırı ortamına dayanarak kendilerini yeniden öne çıkartmaya çalışıyorlar. Konponun ulusal demokratik gelişmeyi ezme çabalarına dayanarak kendilerine yaşam yolu açmayı umut ediyorlar. Bunların anlaşılmayan bir yanı yoktur, iyi teşhir edilmişlerdir.

“Savaş zamanı savaştan kaçmış, savaşı kötülemiş, savaş içerisine girmemiş olanlar, şimdi demokratik siyasi yöntemleri kullanma imkanının çıktığı ortamda, yine ortamı tersinden okuyarak, süreci provoke etmeye, engel olmaya çalışıyorlar. Neden böyledirler? Çünkü yabancı egemenliğe hizmet temeline ortaya çıkmışlardır. Bir özgünlükleri, toplumda sağlam bir dayanakları yoktur.”

## Silahlı mücadele yaşamak için bir zorunluluktu

Silahlı mücadeleye neden başlandı-ğı çokça değerlendirilmiştir. Silahlı mücadele kuşkusuz zorunluydu, başka çare yoktu. Önderliğimiz, *“silahlı mücadele dışında mücadele etmenin iğne deliği kadar bir yolu bırakılmış olsaydı onu esas alır, o yoldan yürür, o temelde çalışır ve mücadelemizi o temelde geliştirirdik”* diye değerlendirdi. Kürdistan'da ortaya çıkarılmış yapı, Kürt toplumu üzerindeki egemenlik, silahlı savunmaya dayanmaksızın kendini ifade etmenin, ulusal ruhu taşımanın, ulusal havayı, özgürlüğü, demokrasiyi teneffüs etmenin başka bir imkanını bırakmıyordu. Ulusal ruhu taşıyan, kimliğine, özgürlüğüne sahip bir birey olacaksın bunu ancak silahlı direniş temeline yapabilirsin, bunun dışında bir imkan yoktu. Kendini silahlı savunmaya almadan, değil bunları yapmak, söylemek bile mümkün değildi. Değil söylemek, beyninde taşıdığını ima etmek bile idam edilmeyi, hain olarak suçlanmayı, en ağır işkenceler altına alınmayı getiriyordu. Katliamlar, 12 Eylül sürecinin ünlü Diyarbakır Zindanı'ndaki işkence gerçeği bunun çok açık kanıtlarıdır. Kürt ulusal-toplumsal gerçeği üzerinde tam bir inkar ve imha süreci hakimdi. Tam bir yasaklama ve ulusu yok ediş süreci hakimdi. İnsan olarak, halk olarak, ulus olarak kimliğini, özgürlüğünü, kültürünü, gelişimini sürdürmenin, yaşamının ve yaşatmanın hiçbir imkanı yoktu. Bunlar ancak silaha sarılarak, egemenliği silahlı mücadele ile parçalayarak, zayıflatarak yaşanabilirdi. Kürdistan'ın bölünüp parçalanması temeline, Türkiye'nin Kuzey Kürdistan üzerinde egemenliği böyle bir karaktere sahipti. Diğer parçalar bu konuda kısmi farklılıklar arz ediyordu. Türkiye'nin egemenliğine benzer egemenlikler kurulamıyordu, ama onlar da Türkiye'ye benzer bir rotaya giriyor, Türkiye'yi izlemeye yöneliyorlardı. Dolayısıyla Kürdistan coğrafyasının yarısını oluşturan, Kürdistan ve Kürt toplumunu temsil etme gücünde olan Kuzey parçasının durumu belirleyiciydi. O koşullarda başka yollarla mücadele geliştirilebilir mi diye tartışmalar da yürütüldü, büyük arayışlar, incelemeler de oldu, denendi de aslında. Yani Apocu hareket ortaya ilk çıktığı anda silahlı mücadeleye başvurmadı. Tam tersine, on yıllık bir hazırlık çalışması, başka mücadele yöntemlerini deneme dönemi var. Silahlı direnişe Apocu hareketin ortaya çıkışından on yıl sonra başlandı. Hareketimiz, mücadele için yol ve yöntemler bulmaya çalıştı; bunun için diğer devrimleri inceledi, karşıt savları değerlendirdi. Çıkış yolu bulmaya, ideolojik mücadeleyi geliştirmeye, siyasi mücadele yürütmeye çalıştı. Dergi çıkarmaya, kitlesel hareketi geliştirmeye çalıştı. 1978-79'lar böyle bir arayışa sahne olmuştur. Fakat bütün bunlar çok şiddetli bir bastırma ve katliamla karşılaştı. İstihbaratlar saldırdı, polis saldırdı, faşistler saldırdı, devletin diğer kurumları saldırdı. Parça parça gelişen bu saldırılar, 12 Eylül 1980 darbesiyle bütünlüklü bir devlet saldırısı halini aldı. Kürt olduğunu söylemiş, Kürt kimliğine sahip çıkmış, Kürt ulusal değerleri temeline yaşamak istemiş olanlar adeta pişman edilmek istendi. Bunlar bir işkence sistemi altına

alındılar. 12 Eylül'ün Kürdistan'da estirdiği baskı, şiddet, terör ortadadır. Türkiye'deki uygulamalar biraz teşhir edildi, fakat Kürdistan'dakiler yeterince yazılıp çizilmedi. Bunları halk iyi biliyor, ama edebiyata henüz yeterince konu olmamıştır. Zindanlar dolduruldu, zindana alınan insanlara tarihin tanıdığı en ağır işkenceler yaşatıldı. Diyarbakır Zindanı'nda yaşanan işkenceler herkese örnek oluşturacak düzeydedir. Bütün bunların olduğu bir ortamda yaşamının başka bir yolu var mıydı, yoktu.

Silahlı direniş bir tercih değildi. Öyle normal bir zorunluluk da değildi. İnsani ölçülere ve değerlere ihanet etmemek, insan olarak canlı kalabilmek için silahlı direnişten başka yol yoktu. Başka mücadele yöntemlerini deneyip baskıyla karşılaşması, çıkış yolu bulamaması ardından Apocu hareket objektif durumu doğru tespit etti ve gerekeni de yaptı. Çok erken değil, geç yaptı; çok güçlü değil, zayıf yaptı. Aslında silahlı direniş çok daha erken ve çok daha güçlü olabilirdi, doğrusu da oydu. O baskı sistemine karşı olması gereken de oydu, fakat toplumun zayıflığı, sömürgeci egemenliğin güçlülüğü, estirdiği terörün, uyguladığı katliamların toplumda ve bireyde yarattığı durum hızlı ve güçlü gelişmelere fırsat vermedi. Eğer bir eleştiri yapılacaksa bu noktada yapılabilir. Öyle bir objektif durum nerede olursa olsun silahlı direniş olurdu. Hatta halklara daha baskılarla karşılaşmadan büyük direnişe kalkarlardı. Dolayısıyla inkar ve imha saldırısıyla karşılaşan her halk, fazlasıyla silahlı direnişe başvurur, ölüm kalem savaşına girer. Ölür, ama yine bu durumu kabul etmez. Böyle bir durumun Kürt toplumuna kabul ettirilmesi, aslında Kürdistan'da doğmuş olan insanlığın katledilmesi idi. 20. yüzyılda özgürlüğe, demokrasiye en yakın olduğunu iddia eden sosyalizmin sonsuz özgürlüklere yürüdüğü bir çağda, insanlık kendi doğduğu alanda katlediliyor, yok ediliyordu. PKK'nin başlatmış olduğu silahlı direniş böylesi bir katliamı durdurdu. İnsanlığı tekrar kendi tarihine kavuşturdu. Halkın bu kadar bağlanması, dünyanın bu kadar tartışması bundan ileri geliyor. Kürt halkı yediden yetmiş kendini var eden bu gerçekliği sahiplenmiş durumda. Bunu görmek ve doğru değerlendirmek gerekiyor. Buna ters düşmüş, onun bunun işbirlikçisi olmuş, yaşamı başka yerde aramış olan bazıları, kendilerini o durumda olmaktan kurtarıp bu gerçekle uyumlu hale gelirlerse doğruyu yapmış olurlar. Yoksa tarihi olarak aşınmış, mahkum edilmiş durumdadırlar. Tarihin diyalektik akışına, insanlığın gelişim yönüne, özgürlük ve demokrasi yürüyüşüne katılırlarsa en doğru, en gerçekçi olanı yapmış olurlar.

– *15 Ağustos ile başlayan silahlı savaşın belli başlı gelişim dönemlerini açar mısınız?*

– 15 Ağustos direniş süreci değişik dönemlerde değerlendirildi. Adeta yıl yıl, ay ay, hatta gün gün değerlendirildi. Başkan Apo'nun çözümlmeleri bu konuda sürekli aydınlatan en temel belgelerdir. Bu belgelerden yayınlananları incelemek, yayınlanmamış olanları bulup aydınların, halkın hizmetine sunmak gerekiyor. Herkes olup biteni iyi bilmeli. Tüm bilgiler kaydedilmiştir. Yeni stratejik süreçte iki kongre yaptık. VII. ve VIII. Kongrelerimiz tamamen yeni bir süreci formüle eden ve başlatan kongreler olarak geçmişin derli toplu bir değerlendirmesini de yapmıştır. Hatta VI. Kongre tartışmaları içerisinde de toplu değerlendirmeler vardır. Silahlı mücadele, örgütsel gelişmeye, halkın gelişim mücadelesine yönelik kapsamlı tartışmalar VI. Kongre'de de yapılmıştır. Çünkü örgüt o zaman da yeni bir süreç arıyordu. 15 yıl kesintisiz süren silahlı mücadelenin gelişim diyalektiği, bunun dönemleri, mücadeleyi geliştiren öncü-



nün halk üzerinde yarattığı etki, uluslararası alana ve bölgesel düzeye taşıma durumu, ortaya çıkardığı kazanımlar, içinde taşıdığı hata ve yetersizlikler çok yönlü tartışılmış, değerlendirilmiştir. Ortaya çıkartılan gelişmeler tespit edilirken, hata ve eksiklikler de belirlenmiş ve özleştirisi verilmiştir.

Öncesi ve sonrasıyla 15 Ağustos çıkışı, ilk kurşunu sıkma, hamleyi başlatma dönemi idi. Buna daha çok silahlı propaganda diyorduk. Hatta bu hamle '78'lerden itibaren başladı. Siverek'te başlatılan mücadelenin böyle bir karakteri vardı. 12 Eylül karşısındaki hazırlıklar da böyle bir rol oynadı. II. Kongre ardından, '82 güzünde ülkeye dönüş başlatılarak Kürdistan'ın uygun stratejik coğrafi sahalarında pratik hazırlıkların yapılmasına yöneldi. Bütün bunlar silahlı mücadele için hazırlık, böyle bir hazırlık temelinde siyasi örgütsel çalışma yapmayı ifade ediyordu. Bu hazırlıklar '84'ün 15 Ağustos'u'nda Eruh-Şemdinli eylemleriyle aktif silahlı mücadele hamlesine dönüştü. 1984-85-86'da bu aktif eylemlilik Kürdistan'ın Kuzey parçasının bütün sahalarında gelişti. Buradaki amaç bir silahlı çıkış yaparak toplumu etkilemek ve gerillayı hazırlamaktı. Provokatif-tasfiyeci, ülkeden ve mücadeleden kaçan çizgiye karşı yürütülen mücadele ile böyle bir gelişme adımı atıldı. Mültecileşmek isteyen, örgütü yurtdışına çekerek tasfiyeye götürmek isteyen eğilimin aşılması temelinde büyük 15 Ağustos Atılımı ortaya çıktı. Gerilla hareketi başlangıçta dar grup hareketiydi, vur kaç taktiğine dayanıyordu. Silahlı eylemin temel rolü ve amacı karşıt güçleri imha etmekten çok, propaganda yaparak halkı etkilemeye, halka moral ve güç vermeye yönelikti. Zaten silahlı propagandanın genel amacı da budur. '87'den itibaren silahlı propaganda adımı daha ileri bir adıma, gerilla adımına sıçratıldı. '90'lara kadar gelişen süreç bu kapsamdadır. Bu süreç III. Kongre temelinde gelişti. III. Kongre silahlı propaganda adımını daha ileri bir silahlı mücadele düzeyine, ordulaşmaya götürmeyi hedefliyordu. Gerillalaşmayı, gerilla düzenini, yaşamını ve mücadelesini Kürdistan coğrafyasında oturtmayı amaçlıyordu. Ulusal demokratik gelişmeyi var etmek üzere başlatılmış silahlı direnişi kesintiye uğratmadan daha boyutlu, daha kapsamlı, daha güçlü hale getirmeyi amaçlıyordu. Bunlar savunma döneminin taktik süreçleri oluyor. III. Kongre, gerillanın düşmanın askeri saldırıları karşısında darbeler yediği, dolayısıyla silahlı propagandada zorlandığı bir ortamda, ona güçlü bir çıkış yaptırmayı hedefledi ve bunu yaptı. Bu gerilla adımı, gerillalaşmayan, silahlı mücadeleye girmeyen, zayıf yaklaşan, silahlı mücadelenin gerektirdiği askeri disiplini göstermeyen, tutucu, geri çekici, ürkek eğilimlere; avare, asi, çeteci, feodal komplocu eğilimlere karşı mücadele temelinde geliştirildi. Dolayısıyla silahlı mücadele ile birlikte güçlü bir çizgi mücadelesi de verildi. Önderliğimizin başarılı ve etkili bir gerillanın geliştirilmesi için doğru bir mücadele çizgisinin kazandırılması yönünde yürüttüğü çabalar silahlı propagandadan gerillaya geçişi sağladığı gibi, gerillanın kendi içinde yozlaşması, ezilmesi, çetecilik altında eritilmesini de engelledi. Gerilla, nicelik olarak büyüdü, nitelik olarak daha çok askerileşti. Bu dönemde, savunma döneminin doğrudan taktikleri geçerliydi: Vurmak ve kendini korumak. Propaganda, eğitim, halkı etkileme ve örgütleme silahlı faaliyetlerin esas yanıydı, ama aynı zamanda askeri güçleri darbeleme, zayıflatma, Kürdistan üzerinde oluşturulmuş katı askeri egemenliği parçalama, kırma, zayıflatma yönünde de bir anlamı oldu.

Silahlı savaşımın üçüncü aşaması, 1990-93 sürecidir. '90'larla başlayan süreç, gerillanın oturduğu, her alanda etkili mücadele edebilir hale geldiği, nicelik

olarak kendisini yeterli bir güce ulaştırdığı, halktan destek aldığı süreçtir. Aynı zamanda halkın, serhildanlarıyla gerilla mücadelesine katılım gösterdiği bir süreçtir. Gerilla ve halk serhildanı iki temel mücadele olarak bu döneme damgasını vurdu. Bu anlamda bu dönem stratejik olarak da bir gelişme dönemi idi. Halk, ulusal diriliş devrimini yaptı. Şehir şehir, kasaba kasaba, köy köy, mahalle mahalle, kişi kişi ulusal diriliş devrimi yapıldı. Dolayısıyla ulusal ruh kazanıldı. Ulusal bilinç, birlik, örgütlülük ortaya çıktı. Ulusal irade ve güven oluştu. Bu, büyük bir devrimsel gelişmeydi. Gerillaya ve serhildana dayanarak Kürt ulusal sorununu çözüme götürmenin de gündeme girdiği bir dönemdi. Artık savunma stratejisinden yeni stratejik aşamalara geçerek soruna çözüm bulmak gerekiyordu. Serhildan bunun aracı oldu. Aslında gerilla da bunu yapacak bir imkana kavuşmuştu. Ancak ulusal diriliş devrimi yapılmasına, toplumun kendi içinde inkarı kırmasına, ulusal kültürel değerleri-

ha fazla hakim olarak karşıt kutba götürdü. Dolayısıyla en temel müttefik, ortak başarıya gitmesi gereken güç olarak Kürdistan'daki ulusal diriliş devrimi Türkiye'nin demokratik devrimi ile birleşemedi, stratejik çözüme birlikte yürüyemedi.

Kürdistan'da yükselen demokrasi ve özgürlük mücadelesinin dünya ölçüsünde de desteği az oldu. Irak savaşı ve Güney Kürdistan'daki gelişmeler savaşı yürütmek açısından biraz güç verdi, nefes aldırdı. Kürdistan'daki silahlı ulusal direniş hareketi bölge imkanlarını daha fazla kullanma gücü buldu. Fakat Sovyet sisteminin çözülüşü, dolayısıyla ulusal demokratik mücadelelere aktif destek veren güçlerin ortadan kalkması, silahlı direnişin dış desteğini ortadan kaldırdı. Bütün bunlar birleşince '90'lar başında yaşanan güçlü devrimci yükseliş, gerekli siyasi sonucu ortaya çıkaramadı. Gerilla öncülüğünün zayıflığı, serhildanı birleşik bir hareket olarak geliştiremeyişi, Türkiye demokrasi hareketinin tasfiye olmuş gerçeği, uluslararası alan-

## Uluslararası komplonun amacı siyasal çözümü engellemektir

Demokrasi ve özgürlük hareketi, gerilla ve halk ayaklanmasıyla siyasi çözüme gidemeyince 1991-92 ve '93'te demokratik siyasi yöntemlerle çözüme gitmenin yollarını aramaya yöneldi. Önderliğimiz tek yanlı bir ateşkes ilan ederek yeni çözüm yöntemlerini devreye koymayı, böylece yeni bir süreci geliştirmeyi hedefledi. Ancak bu da başarıyla yürütülemedi. Özellikle topyekün savaşı gündemleştiren çetecilik, böylesi bir sürecin gelişmesini içte ve dışta sabote etti. Geliştirdiği saldırılar ile gerillanın ortaya çıkardığı gelişmeleri ezmeyi ön gördü. Gerilla bir yandan siyasi çözüm ortamını yakalamaya çalışırken, diğer yandan topyekün saldırılar karşısında hayatta kalmayı, ezilmemeyi, kendini korumayı esas aldı. Bu dönemde parti ve halk müthiş bir direnişi yaşadı. Bu direniş adeta bir ölüm kalım direnişiydi. Ge-



ne sahip çıkıp kimliğini yaşar hale gelmesine rağmen bunu kalıcı bir siyasi sonuca götürmek mümkün olmadı. Gerilla ve serhildan kendisini bu temelde bir çözüm üretecek şekilde örgütleyemedi, yürütemedi. Gerilla zayıflık gösterdi, serhildana yeterince öncülük edemedi. Dolayısıyla ulusal dirilişin gerçekleşmesi çerçevesinde Kürt toplumu açısından bir çözüm ortaya çıkmış olsa da, başta Türkiye olmak üzere Ortadoğu devletlerinde siyasi bir çözüm oluşmadı, Kürt ulusal sorunu çözüme götürülemedi.

Kürt sorununun o dönemde çözüme gitmemesinde Türkiye'nin iç siyaseti de önemli rol oynadı. Demokratik devrim mücadelesi olan halk güçleri Kürdistan'daki gelişmeleri karşılayacak düzeyde yanıt olmadılar. Türkiye solculuğu bu konuda öncülük mücadelesini başarıyla yürütemedi. 12 Eylül tarafından eritilmiş, tasfiye edilmiş bir gerçeği yaşadı. Kürdistan'da yükselen demokrasi ve özgürlük mücadelesini Türkiye'ye taşıyamadı. Bu anlamda Kürdistan'la birleşemedi. Egemen düzenin, özel savaş sisteminin milli cepheleşme siyaseti toplum üzerinde da-

daki desteğin gerektiği kadar olmaması gibi temel nedenler büyük devrimsel yükselişin gerekli siyasi sonucu vermesini engelledi. İnkâr ve imha siyaseti bu durumu özel savaşı, çeteciliği tırmandırma temelinde değerlendirmek istedi. '92'den itibaren topyekün savaş denen yeni bir savaş konseptini, giderek uluslararası komploya varan bir saldırı gücünü planladı ve uygulamaya koydu.

Dördüncü aşama, '93'ten '98'e kadar ki süreçtir. Bu süreç, bu tür gelişmeler üzerinde yükselen şiddetli bir direniş süreciydi. Sömürgeci egemenlik topyekün savaşı dayatarak çeteciliği gündeme soktu. Bu durum hem devleti hem de hareketimizi etkiledi. Savaştan çıkar sağlayan rantçı çeteci güçler, savaşı ölçsüz bir biçimde alabildiğine tırmandırdılar. Bu dönemde Çiller-Güreş yönetimi gerillayı ezmeyi amaçlayarak dünyadan da destek alarak azgın bir saldırıyı, kirli bir savaşı yürüttü. Gerilla buna karşı direndi; bu çeteleşmeye güç ve destek veren, gerillayı ezilmeye götüren içteki işbirlikçi çete eğilimlerine karşı mücadele yürüttü. Bu, aslında bir ölüm kalım direnişiydi.

rillanın, saldırıların boyutu ne olursa olsun ezilmeyeceğinin ispatlanması direnişiydi. Aslında çok kontrollü bir mücadele olmadı. Devletin de tam kontrolü yoktu, çetecilik vardı. Hareketimizde de çeteciliğin yoğun etkilemesinden dolayı tam bir kontrol geliştirilemedi. Dolayısıyla bedeli çok ağır olan ölçsüz bir savaş durumu ortaya çıktı. Binlerce şehit verdik. Halk ağır bedeller ödedi. Türkiye toplumu da, Türk ordusu da büyük kayıplar verdi. Böylece Türkiye halkı da ağır bir bedel ödemiş oldu. 1997-98'e gelindiğinde bu durumun artık böyle gitmeyeceği hem devlet hem de partimiz tarafından daha anlaşılır oldu. Çetecilik üzerinde egemenlik kuruldu. Çeteciliğin saptırması aşıldı. Önderlik işbirlikçi çete eğilimini örgüt içerisinde aştı. Devlet, Güreş-Çiller çeteciliğini kısmen etkisizleştirdi. Böyle bir süreç, Başkan Apo'nun '93 ateşkesiyle başlatıp geliştirmek istediği yeni çözüm yöntemi için ortamı biraz daha uygun hale getirdi. Bunu değerlendirmek üzere 1 Eylül 1998 süreci başlatıldı. Bu süreç mücadelede yeni bir süreç arayışı oluyor. Bu arayışa inkar ve

imha sistemi, uluslararası komplo ile yanıt verdi. Komployu Türkiye örgütlemeydi; ABD'nin öncülüğünde İsrail ve İngiltere örgütledi, Avrupa destek verdi. Türkiye de bunu kabul etti aslında. O aşadan uluslararası komplo bir Türkiye hareketi değil, dış bir harekettir. Hareketimize ve Türkiye'ye yönelik ayakları olan bir harekettir. Uluslararası gericilik, bu komplo ile, 1 Eylül'le başlatılan ateşkes ortamında Kürt sorununa demokratik siyasi yöntemlerle çözüm arayışlarını sabote etmek istedi. Uluslararası komployu Önderliğe dayattı, sonu gelmeyen bir Türk-Kürt çatışması yaratmayı hedefledi. Bazı güçler, geliştirilecek böylesi bir çatışmaya dayanarak kendi yaşamlarını rant temelinde sürdürmek istediler. Bu dayatmalara karşı mücadele edildi. Uluslararası komplonun imhacı saldırıları önlenerek 1 Eylül süreci '99'da daha net, stratejik düzeyi olan bir çerçevede uygulamaya konuldu. Başkan Apo'nun 2 Ağustos kararlılığı ve çağırısı, ateşkesi uzun süreli kılma, bu temelde silahlı mücadeleyi durdurma, silahlı güçleri geriye çekerek toparlama, böylece siyasi mücadelenin koşullarını oluşturarak demokratik siyasi çözüm sürecini geliştirmeyi öngördü. Bu, aslında '98'den günümüze kadar devam eden bir süreçti. 1998-99 arasındaki bir yılda uluslararası komplo ile şiddetli bir mücadele oldu. Sonrasındaki iki yıl ise, yeni bir stratejik yaklaşım temelinde, stratejik değişim ve örgütsel yeniden yapılanmayı gerçekleştiren uluslararası komployu tümünden tasfiye edecek, dolayısıyla da inkar ve imha sistemini aşacak, bu temelde çözümü yaratacak bir mücadelenin başlatılması, onun teorik, ideolojik, stratejik ve örgütsel hazırlıklarının yapılması süreci oldu. Bu süreç, çeteciliğin ölçsüz bir çatışmaya çektiği mücadeleyi doğru bir siyasi çizgiye, yani meşru savunma çizgisine çekmeyi ifade etti. Bunu da silahlı mücadelenin beşinci dönemi olarak değerlendirebiliriz.

Ateşkes konumu halen devam ediyor. Gerilla güçlerimiz doğru bir meşru savunma çizgisini düşüncede geliştirip pratikte ona uygun hareket etme içine çekilmiştir. Buna dayanarak demokratik siyasi mücadele, halkın demokratik serhildanı Kürt sorununa çözüm yaratacak temel mücadele olarak devreye konulmaya çalışılmıştır. 2002'ye kadar olan süreç, bu konuda bir değişim sürecini, yeniden yapılanmayı ifade etti; uluslararası gericiliğe karşı aktif siyasi mücadele yürütmenin düşünsel ve örgütsel hazırlıklarını yapmayı içerdi. VIII. Kongre ile birlikte bu yapılanma tamamlandı. Silahlı direnişi geliştiren örgüt olarak PKK aşılarak demokratik siyasal mücadeleyi yürüten örgütlenme olarak KADEK yapılanması ortaya çıkarıldı. Bu temelde yeniden yapılanma, yeni bir stratejik mücadele süreci ve yeni bir örgütsel yapılanma ile başlatılmış oldu. Bu mücadele süreci bugün de devam ediyor. KADEK tarafından yürütülen siyaset oldukça etkili oluyor. Bu siyaset Avrupa'yı ve Türkiye'yi etkiledi. Türkiye, 1 Eylül 1998'in dördüncü yılında, 2 Ağustos tarihi çağırısının üçüncü yıldönümünde idam cezasını kaldıran, Kürtçe öğrenmeyi ve yayın yapmayı yasal hale getiren adımlar attı. Bunlar inkar sisteminin aşılmasında ciddi adımları ifade ediyor. Tümünden kırıldığı, kalıcı bir durumun ortaya çıktığı söylenemese de köklü hassasiyetleri olan Türk inkar sisteminin aşılmasında büyük bir mesafe kat edildi. Bu gelişmelerin hepsi 15 Ağustos direnişinin meyveleri olarak ortaya çıkıyor. Son olarak, 2 Ağustos tarihi kararlılığının ürünleri oluyor. 2 Ağustos adınının üçüncü yıldönümünde mevcut sonuca ulaşmak, yeni mücadele sürecinin, yani demokratik siyasi mücadele stratejisinin çok etkili olduğunu, halk serhildanlarının toplumu değiştirip dönüştürmede, demokrasi ve özgürlükleri geliştirmede, buna paralel olarak Kürt sorununun demokratik çözümünü gerçekleştirmede sonuç alıcı bir kararlılık olduğunu şimdiden açığa çıkardı.

“1990'larla başlayan süreç, gerillanın oturduğu, her alanda etkili mücadele edebilir hale geldiği, nicelik olarak kendisini yeterli bir güce ulaştırdığı, halktan destek aldığı süreçtir.

Aynı zamanda halkın, serhildanlarıyla gerilla mücadelesine katılım gösterdiği bir süreçtir.

Gerilla ve halk serhildanı iki temel mücadele olarak bu döneme damgasını vurdu.

Bu anlamda bu dönem stratejik olarak da bir gelişme dönemi idi.”



– *Apocu hareketin başlangıç itibariyle sahip olduğu şiddet anlayışı neydi? Bu anlayış pratik mücadelede hangi nedenlerle, nasıl saptırıldı?*

– Apocu hareketin şiddet anlayışı yalnız başına silahlı şiddet değildi. Hareketimiz, daha şiddete başvurmada şiddet tanımını kapsamlı bir biçimde geliştirmişti. Bu anlayış hareketimizin ilk manifesto-sunda ve programında da vardır. İlk kongre tartışmalarında bu konu var. **“Kürdistan’da Zorun Rolü”** adlı kitapta bu husus genişçe açıldı. **Ulusal Kurtuluş Cephesi’nin** programında şiddet anlayışı tanımlandı. Tüm bunlarda şu noktalar tespit edilmişti: Kürdistan toplumu üzerinde uygulanan amansız bir şiddet var. Gerici, baskıcı, sömürgeci şiddet ulusal yok oluşu hedefliyor ve ona hizmet ediyor. Bu şiddete karşı ulusal kimlik, ulusal var oluş, ulusal direniş ancak devrimci bir şiddetle mümkün olabilir. Böyle bir şiddet geliştirilmeden gericiliği parçalamak, ulusal demokratik gelişmeyi sağlamak, dolayısıyla toplumu kendi kimliğiyle, öz dinamikleriyle ilerletmek mümkün değildir. Bu oldukça doğru bir tespiti. İkinci tespit; şiddetin tanımlanmasıydı.

karşı durdular. Demek ki bu tutum amaçlıydı, bilinçliydi. Şiddet anlayışının üçüncü basamağı, onun uygulanması oluyor. Apocu hareket silahlı direniş ile halkın siyasi eylemliliğini birlikte geliştirdi. Askeri örgütlenme ile halk örgütlenmesini birlikte geliştirdi ve silahlı direnişi her zaman **Ulusal Kurtuluş Cephesi’nin** bir mücadelesi olarak ele aldı. Dördüncü basamak, hareketin esas şiddet yaklaşımıyla çelişen tutum ve anlayışlarla mücadele edilmesidir. Önderlik 1987-88’den itibaren silahlı mücadeleyi saptıran feodal komplocu yaklaşımlarla mücadele etti. ‘88’den itibaren asi avare çeteciliği tanımladı ve buna **“dörtlü çete”** eğilimi dedi. Bu çeteci eğilimin gerilla gelişimini saptırma, provoke etme, çarpıtma yaklaşımına karşı amansız mücadele etti. Resmi toplantılarda, pratiklerde bu eğilimi sürekli mahkum etti. Önderlik çözümlemeleri, talimatları; konferans ve kongre kararları bu konuda somut verilerdir.

Çetecilik, silahı her şey olarak görme, silahı siyasetin önüne geçirme, yani siyasetten koparma, dolayısıyla da gerillanın başına geçerek onu bir siyasi mücadele gücü olmaktan çıkartma anlayışıdır. Bir anlamda gerillayı siyasi stratejinin ve tak-

rüldü. Aşiretçi öğeler, egemen sınıf anlayışı kendisini hemen pratik mücadeleye yansıttı. Halkın başka tür bir mücadeleyi yürütme bilinci, tecrübesi ve örgütlülüğü yoktu. Pratik yapmaya geçilip silah kullanılmaya adım atılınca, egemen sınıfın, işbirlikçilerin yaptığı isyancılık devreye girerek pratik üzerinde etkili oldu. Hareketimiz, 12 Eylül sürecinde bu yanlışlıkları düzeltmek için yoğun bir araştırma, inceleme, tartışma, eleştiri-özeleştiri süreci yaşadı. Ardından geliştirilen 15 Ağustos Atılım süreci güçlü gelişmedi. Egemen sınıfın çeteciliğinden, isyancılığından uzak duralım derken, bu sefer mücadeleyi geliştirmede zayıflıklar ortaya çıktı. Toplumun şekillenmesi ve onun bireyler üzerindeki etkisi siyasi mücadeleyi, siyasi mücadeleyi geliştirecek silahlı mücadeleyi ölçüleriyle, kurallarıyla etkili bir biçimde geliştirmeye imkan vermedi. Asıl zayıflık o noktada oldu. Bununla mücadele etmek, bunu aşmak gerekiyordu. Çünkü zayıf bir mücadele siyasi çizgiye uygun değildi. Siyasi mücadeleye uygun olmayan bir silahlı mücadele nihayetinde daha dar bir isyan halini alacaktı. Ani başlayıp kısa sürede sönen bir durumu yaşayacaktı. Bu durumu aşmak için daha geniş

vurdu. Böylece esas çizgi saptırıldı. Amaçtan, siyasetten kopmuş, aslında kendine göre bir anlayışı da olmayan, daha çok uygulayanların günlük yaşamına hizmet eden bir savaş ve yaşam tarzı ortaya çıktı. Bu savaş ve yaşam tarzı bazı alanlarda çok etkili oldu. Bazı kişiler şahsında çok etkinlik kazandı. Amed’de, Zagros’ta bu saptırmalar çok fazla gelişti. “Doğru olan bizim tarzımızdır. Kimin tarzının doğru olduğu pratikte görülecektir, biz siyasetten anlamayız, savaşçıyız, savaşmasını biliriz” dediler. Savaş dedikleri de kendi durumlarına göre, kendi kişiliklerini ölçü alan bir çatışmaydı; siyasetin gereklerini dikkate alan, siyasi çizgiyi öngören bir çatışma gerçeği değildi.

1980’lerin başında Semir provokatörünün geliştirmeye çalıştığı saptırma, savaş siyasetin önüne göstererek hareketi provoke etme girişimi, çeteci güçler tarafından pratikleştirilmiş oldu. Bu eğilimin uygulayıcıları tamamen Semir’in istediğini uygulayanlardır. Semir, örgütün o yolla darbe yiyeceğini hesap ederek oradan saptırmak istedi. Çetecilik, sömürgecilik veya gericilikle savaşmadı; Önderlik çizgiyle, halkla, partiyle, devrimle savaştı. Hareketimiz bunu aşmaya çalışıyor. Meş-

reniş sürecinin dar bir ulusal çerçevede kalmadığı ortada. Bu direniş süreci kısa sürede bir bölgesel savaş haline geldi. ‘90’lara gelindiğinde savaş artık bölgesel bir karakterdeydi. NATO’nun bile ‘86’da harekete geçtiğini, ‘87’de geliştirilen Olağanüstü Hal (OHAL) sisteminin NATO ile ilişkisi ve ittifak temelinde ortaya çıkartıldığını biliyoruz. ‘90’lı yıllarda savaş, giderek dünyayı etkileyen bir savaş oldu. Türkiye’nin topyekün savaş adı altında uyguladığı konsept, sadece tank, uçak, top dahil bütün savaş araçlarını ve orduyu kullanarak karşı ezmek anlamında bir genelliği ifade etmiyordu. Aynı zamanda uluslararası güçlerin desteğini alarak bölgede ve dünyada bir ittifak durumu yaratma ve bu ittifakı kullanmayı içeriyordu. Nitekim ‘92 Güney savaşında bir uluslararası ittifakin varolduğu, Kürt işbirlikçilerinin bölge devletlerine, başta NATO olmak üzere uluslararası güçlere kadar uzanan bir ittifak cephesinin rol oynadığı bilinen bir gerçek. Bu, Kürdistan’ın içinde bulunduğu durumla, Kürt sorunu olgusu ile ilgili bir durumdur. Kürt sorunu ne sadece Türkiye’nin bir sorunu, ne de bazılarının sandığı gibi sadece Kürtlerin bir sorunudur. Yine bazılarının sandığı gibi sadece bir bölgesel sorun da değildir. Kürdistan coğrafyası bölünmüş, o coğrafya üzerinde Ortadoğu’daki devletler egemenlik sürdürüyorlar, ama bu devletleri bu biçimle ortaya çıkartan bir uluslararası sistem, bir dünya sistemi var. Bu sistem I. Dünya Savaşı ile oluştu, bu devletler I. Dünya Savaşı ile ortaya çıktılar. Dolayısıyla Ortadoğu sistemi veya mevcut devletler sadece Kürdistan’ın bu biçimde bölünmesi ve egemenlik altına alınması üzerinde kurulmadılar. 20. yüzyıl uluslararası sisteminin kendisi de Kürdistan’ın bölünmesi, paylaşılması ve egemenlik altına alınması üzerinde kuruldu. Dolayısıyla Kürdistan’ı parçalayan, inkar eden ve Kürt toplumunu yok oluş sürecine alan politikalar uluslararası sisteme dayanıyor. Bu sistem İngiltere öncülüğünde I. Dünya Savaşı’nda galip gelen Avrupa devletlerinin ortaya çıkardığı bir sistemdir. Bu nedenle mücadelemiz kısa sürede bir uluslararası mücadele haline geldi. Kürdistan ve Kürt sorunu bölge ve dünya ile bu denli ilişkili olunca, Kürdistan üzerinde yürütülen mücadele de kısa sürede bölge ve dünya mücadelesi haline geldi. Silahlı mücadele, sözden ve siyasetten daha fazla I. Dünya Savaşı ile Kürdistan’da oluşturulan statükoyu zorladı, onu işlemez kıldı, hatta parçalamakla yüz yüze getirdi. Giderek bu statüko kendini savunmak durumunda kaldı. Nihayet geliştirilen topyekün savaş uluslararası bir komplo haline geldi. Kürt ulusal demokratik hareketi karşısında, PKK ve Önderliği karşısında bölge ve dünya güçlerinin bu kadar birlik olabilmesi bu gerçekliğe bağlıdır. Yani oluşturulan statüko ve sistemle ilişkilidir. Statüko sahipleri, silahlı direniş temelinde gelişen Ulusal demokratik hareketin, bölgenin mevcut durumundan kaynaklanan çıkarlarını zedeler gördü. Bu düzeyde zorlayıcılığı olan bir hareketin Kürt halkı üzerindeki etkisi, Kürt sorununu çözmeye düzeyinde oldu. Yani ulusal devrimi tamamladı, ulusal dirilişi gerçekleştirdi, ulusal ruhu, bilinci ve örgütlülüğü yarattı. Kürt insanını ve toplumunu uluslaşma sürecine çekti. Kürtlerin sorununun Türklere ilişkin yanı sıra aslında uluslaşmamaktan kaynaklanıyordu. Mücadelemiz bunu çözdü, Kürtleri uluslaşma sürecine çekti. Ulusal değerler uğruna bir mücadeleyi ön plana çıkardı ve büyük bir fedakarlık ruhu yarattı. Bunu geliştirebilmek için aynı zamanda bir demokratik açılım da ortaya çıkararak demokratik devrimi geliştirdi. Toplumdaki gerici bağları ve ilişkileri çözdü. Toplumu daha demokratik, özgürlükçü bir iç yapılanma sürecine soktu. Uluslaşma, yine demokrasi ve özgürlük adına Kürdistan’da ve Kürt toplumunda gelişen bütün değerlerde 15 Ağustos silahlı direnişinin rolü esastır. Daha ilk kurşun patladığında bununla ilgili olan çevreler derinden sarsıldılar. Direnişin sürekliliği herkesi içine aldı. Kürt insanında ve toplumunda ruhsal, düşünsel, duygusal, davranışsal, yaşamsal değişim gerçekleşti. Bütün bun-



Apocu hareket şiddeti hiçbir zaman yalnız başına silahlı şiddet olarak görmedi. Daha baştan itibaren silahlı ve siyasi şiddet tanımlamalarını yaptı ve şiddetin bu iki biçiminin de uygulanması gerektiğini öngördü. Cephe programına da, şiddeti tanımlayan diğer materyallere de bakılabilir, şiddet anlayışı, silahlı ve siyasi şiddet olmak üzere iki yönlü ele alındı. Siyasi şiddet, halkın siyasi eylemliliği ve örgütlülüğü olarak öngörüldü. Silahlı şiddet de öncü savaşı olarak öngördü. Silahlı şiddeti öncü güçlerin, özellikle gençliğin en dinamik kesimlerinin örgütlü, askeri mücadelesi olarak ele aldı. Şuna da her zaman dikkat etti: Silahlı şiddet, siyasi mücadeleye bağlı olmak, ona hizmet etmek, onu geliştirmekle yükümlüdür. Belirleyici olan siyasi şiddettir, siyasi mücadeledir. Silahlı hareket, siyasi mücadeleye hizmet ettiği, onu geliştirdiği ölçüde doğrudur; onu geliştirmez, onunla çelişir, ona bağlı olmaz, onu reddederse, bu doğru bir silahlı mücadele anlayışı değildir. Bu anlayışı net olarak ortaya koydu. “Kürdistan’da Zorun Rolü” kitabı Avrupa’da ilk basıldığında Semir oradaydı. Kitabın ikinci ismi **“Ulusal Kurtuluş Siyaseti Ulusal Kurtuluş Savaşı”** idi. Bastırırlar, **“Ulusal Kurtuluş Savaşı Ulusal Kurtuluş Siyaseti”** diye yazmışlardı. Önderlik bunu temel bir problem yaparak, **“Bu bir çizgi saptırmasıdır”** dedi. **“Bizde önce savaş değil, siyaset geliyor”** dedi. Önderlik bunu bir dikkatsizlik olarak değil, bir saptırma olarak değerlendirdi. Nitekim onu öyle yapanlar Ulusal kurtuluş mücadelesine de, savaşına da karşı çıktılar, bir provokatör grubu olarak mücadeleye

tiğin gereklerine göre savaşan güç olmaktan çıkartma hareketiydi. Siyasi mücadelenin strateji ve taktiklerine göre savaşmak ne demektir? Birincisi, siyasi mücadelenin program hedefleri vardır. İkincisi, siyasi mücadelenin ulusal dayanak güçleri var, halkın gücünü esas alıyor. Öte yandan siyasi mücadelenin yöntemleri var. Kendine düşman olarak tanımladığı güçler var, onlara vurmayı hedefliyor. Savaş ölçüleri, kuralları var. Silahlı şiddetin siyasi gelişmeye hizmet etmesini esas görür, ona hizmet ettiği ölçüde değer verir, siyasi gelişmeye hizmet etmeyen, ona bağlı olmayan bir şiddeti red eder, onu çetecilik olarak tanımlar. Çetecilik, aslında siyasi amaçtan kopmayı ifade eder. Siyasi bilinci ve amacı yoktur. Dolayısıyla da siyasi amacın gerektirdiği taktikleri izlemez. Halka bağlı değildir, yürüttüğü mücadelenin halka hizmet edip etmediğine bakmaz. Vurduğu hedefler bakımından, kimi vurduğu belli değildir. Çetecilik eliyle, halkı kazanmak için başvuru olan mücadele yöntemi, halkı vuran bir mücadele haline getirildi. Siyasetin hizmetinde, onun gerekliliğine göre bir şiddet uygulaması olmadı. Çeteciliğin çizgiyi bu kadar saptırıp etkili olması, biraz da toplumsal yapıyla, insan özellikleriyle, onu yaratan yabancı egemenlik durumuyla bağlantılıydı. Yabancı egemenlik, Kürdistan’da ancak Kürt egemen sınıfına, işbirlikçi yapıya isyancılık yapacak gücü bırakmıştı. Modern teorik yaklaşım, ideolojik çerçeve, strateji ve taktik doğrultusunda hareket geliştirilmeye başlanıp, pratik mücadeleye yöneldiğinde bu yapı hemen ortaya çıktı. Siverek pratiğinde bu net olarak gö-

kesimler mücadeleye çekildi. Mücadele saflarının kapıları değişik çevrelere açıldı. Fakat zamanla egemen sınıf damgasını taşıyan eğilimler tekrardan hakim oldular. Silahlı örgüt olma, şiddet uygulama, onu yönetme bu eğilimlerin hakimiyeti altında devreye girince, halktan gelen bireyler de etkili bir mücadele sahibi olamadılar. Bu konuda tecrübesi ve gücü olan daha çok egemen sınıftı. Dolayısıyla örgüt yönetiminde de, örgütün geliştirdiği silahlı mücadele içerisinde de bu kesimler etkili oldular. İster yoksul köylü olsun, ister şehirden gelen emekçi kesimler olsun, genel olarak halk kesimleri, egemen sınıfı aşma gücünü gösteremediler. Bir de yabancı egemenliğin ve onun işbirlikçilerinin toplum üzerinde yarattığı tecrit ve baskı sürecinin bireylerde ortaya çıkardığı çeşitli zayıflıklar vardı, o zayıflıkları bilinçte ve pratikte aşmak kolay olmadı. Dolayısıyla örgüt ve kadroda Önderlik çabalarına güçlü cevap verme ortaya çıkmadı. Savaş katılım ruhu gelişti, ama savaşın strateji ve taktiklerini anlama, onun yaşam tarzını geliştirme gücü gösterilemedi. İlkel milliyetçi çizgi diyeceğimiz egemen sınıftan kaynağını alan eğilim, bu zayıflıkları da fırsat bilerek daha çok baskın geldi. Aslında çetecilik bu eğilimin pratiği olarak ortaya çıktı. Dörtlü çete çizgisi dediğimiz işbirlikçi çete çizgisi böyle bir eğilimi ifade etti. Önderlik bunları sınırlandırdı, ama pratikte aşırtmadı. Aşırtabilmesi için kadro ve savaşçı topluluğunun, halktan gelen militanların düşüncede ve pratikte bu gücü gösterebilmeleri gerekiyordu, fakat bunda zayıf kalındı. Dolayısıyla çetecilik gittikçe daha fazla pratiğe damgasını

“Türkiye’de zihniyet devrimi, vicdan devrimi, demokratik devrim oluyor. Türkiye idamı kaldırdı, anadilde eğitim ve yayın hakkını getirdi. Avrupa’ya girmeye çalışıyor, ondan da öte müthiş bir demokratikleşme arayışı var. Toplumun yüzde seksen beşinden fazlası köklü bir demokratik değişim ve dönüşüm istiyor. Bütün bunlar 15 Ağustos silahlı direnişinin ürünleri olarak ortaya çıkıyor. Elbette sadece bununla olmadı, Türkiye’de de bir mücadele verildi. Ama o mücadelelerin en zorlusu silahlı direnişti.”

ru savunma çizgisinde düzeltme dediğimiz olgu aslında bu oluyor. Önderlik, 1 Eylül 1998’den beri bütün dikkati ve duyarlılığı ile bu husus üzerinde durdu. Çeteciliği aşırtıp siyasi çizgiyi hakim kılmaya, siyasi çizgiyi özümsemiş, onun gereklerine göre yaşayan, çalışan, savaşan, kendini ona tabii kılan bir gerillayı ortaya çıkartmaya çalıştı. Doğru bir gerillalaşmanın böyle olduğunu, böyle bir savunma mevzilenmesinin meşru, doğru ve her zaman gerekli olduğunu gösterdi. Hareketimiz bu yönlü bir mücadeleyi yaşadı. Gerillada yoğun olarak eğitim ve tartışmalarla çeteciliği aşma mücadelesi verildi. Bu mücadele halen de devam ediyor. Bu noktada önemli bir düzey yakalandı. Sonuç itibariyle işbirlikçi çete eğilimi bu süreçte bir provokatif çizgi olarak örgütten koptu.

### 15 Ağustos süreci uluslararası sistemi parçalayan güçtür

– *Silahlı mücadele sürecinin başta Kürt halkı ve devlet olmak üzere bölge ve uluslararası güçler üzerinde yarattığı etkiler nelerdir?*

– 15 Ağustos Atılımı ile başlayan silahlı direniş sürecinin Kürdistan, Ortadoğu ve dünyada güçlü ve derin etkiler yarattığı bir gerçek. Bu etkiler artarak devam ediyor. Kürdistan ve Kürt sorunu ile ilgili bütün gelişmelerde silahlı direnişin etkileri var. Olumlu veya olumsuz hiçbir adım silahlı direnişten etkilenmeksizin, onu görmezden gelinerek atılmıyor. 15 Ağustos silahlı di-



lar sosyolojik ve psikolojik açıdan incelenmek üzere önemli konulardır ve önümüzde bir görev olarak duruyor. Fakat bu yapılmamıştır; yapılsa çok değerli veriler, zengin çözümlemeler ortaya çıkacaktır.

Direnişin Türkiye üzerindeki etkisini görmek önem arz ediyor. Türkiye üzerinde etkisi sadece devlet düzeyinde değildir, o çok dar bir yaklaşım olur. Silahlı direniş en az Kürdistan'daki kadar, Türkiye'ye de etki-de bulundu. Tabii Türkiye'de etkide bulunmanın yönü ve biçimi farklıydı. Bu silahlı direniş Türkiye'nin devlet ve toplum yapısı üzerinde cumhuriyetten bu yana en güçlü etkiyi yaptı. Hatta şöyle de söylenebilir: İttihat ve Terakki Hareketi milli gelişmenin yaratıcısı olup Türkiye'den başlamak üzere Ortadoğu'ya milliyetçiliği nasıl yaydıysa, PKK hareketi ve onun 15 Ağustos Atılımı temelinde gelişen silahlı direnişi de Türkiye'de demokrasi ve özgürlüğün gelişimi bakımından benzer bir rolü oynadı. Türkiye ve Kürdistan'dan başlamak üzere bütün bölgeye yayıldı. İttihat ve Terakki nasıl ki Ortadoğu'nun milliyetçilik gücü idiyse, Apocu hareket de demokrasi ve özgürlük gücüdür. Bu, hem Kürtler, hem Türkiye, hem de tüm Ortadoğu için böyledir. Apocu hareketin uzun mücadele süreci Türkiye toplumunun şoven ve milliyetçi yaklaşımlarını kırdı. Kürt inkarı üzerinde şekillenen ve korkuya dayanan insan, toplum ve devlet psikolojisini geçersiz kıldı. Devletin, askeri darbelerle dayanan saldırgan, egemen, toplumu hiçeştiren yapısını alaşağı etti. Mevcut durumda, devlet toplum için olmalı, insan için olmalı biçiminde bir tartışma yürütülüyor. Eskiden Türkiye'deki kültür, "devlet baba" kültürüydü. Herkes devlet için olmalıydı. PKK hareketi bu anlayışı yıktı. Herkesin devlet için olması gerektiği zihniyetini yıkarak, devletin insana ve topluma hizmet etme aracı olması gerektiği bilincini ortaya çıkardı. Bu bilincin gittikçe daha fazla gelişecek. Bu bilincin gelişmesi, demokrasi ve özgürlüğün gelişmesinin, giderek devletin demokratik bir yapı kazanmasının da esası oluyor. Bu anlamda Apocu hareket, devletin demokrasi ile gelişen, militarist, baskıcı, dar, tekçi yapısını parçaladı. Türkiye devleti bu temelde önemli bir değişimi yaşıyor. Tabii devletteki değişim, esas itibariyle toplumdaki değişime dayanıyor. 15 Ağustos silahlı direnişi en az Kürt insanı ve toplumu kadar Türkiye insanında ve toplumunda da değişiklikler yarattı. Mücadele ederek, onun geriliklerine ve gericiliklerine vurarak bunu yaptı. Kürt toplumunda da geriliklere vura vura ulusal, demokratik, özgürlükçü bilinci, ruhu ve örgütlülüğü ortaya çıkardı. Yine insan ve toplum bünyesindeki gerilik ve gericiliklerle mücadele ederek yeni insanı, yeni toplumu ortaya çıkardı. Aynı durum Türkiye açısından da geçerlidir, Türkiye'de zihniyet değişimi açısından güçlü bir ortam yarattı. Türkiye insanına verilen son derece şoven, abartılı, ama bir yandan da aşağılık kompleksini ifade eden, tekçi, hayalci, yaşam gerçeğinden soyut, "Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur, Türk olmakla öğrenelim, her şey Türklüğümüze bağlı" gibi son derece soyutlaştırılmış, temelsiz sloganlarla oluşturulan ruhu, bilinci ve davranış durumunu yıktı. Türkiye'de devlet ve toplum nezdinde terslikleri alaşağı etti. Olguları yerli yerine oturttu. Korkmamak gerektiği gerçeğini ortaya çıkardı. Türkiye toplumunu ve devletini zorla da olsa, korku içinde de olsa değişime zorladı. Şimdi Türkiye'de zihniyet devrimi, vicdan devrimi, demokratik devrim oluyor. Türkiye idamı kaldırdı, anadilde eğitim ve yayın hakkını getirdi. Avrupa'ya girmeye çalışıyor, ondan da öte müthiş bir demokratikleşme arayışı var. Toplumun yüzde seksen beşinden fazlası köklü bir demokratik değişim ve dönüşüm istiyor. Bütün bunlar 15 Ağustos silahlı direnişinin ürünleri olarak ortaya çıkıyor. Elbette sadece bununla olmadı, Türkiye'de de bir mücadele verildi. Ama o mücadelelerin en zorlusu silahlı direniştir. Bu bakımdan Kürdistan'da 15 Ağustos Atılımı temelinde gelişen silahlı direniş, '70'lerin başında Denizlerin, Mahirlerin, İbrahimlerin başlattıkları silahlı demokratik devrim direnişinin sür-

dürülmesi oldu ve Türkiye için bir demokratik devrim özelliği taşıdı, Türkiye'yi demokratikleşmeye mecbur bıraktı.

Silahlı direnişin bölgenin diğer alanları üzerindeki etkisi de –biraz daha gerideyse olsa da– Türkiye’dekine benzerdir. Silahlı mücadele esas itibarıyla Küzey’de Türk egemenliğine karşı sürdürüldü. Zamanla Kürdistan’ın diğer parçaları, Büyük Güney, Küçük Güney ve Doğu da bu işin içine girdi. Bu parçalar da işin içine girdikçe ve Türkiye’deki gericiliğe dayalı olarak, Fars ve Arap gericiliği de bu darbelerden etkilenildi; teşhir edildi, zayıflatıldı. Kürdistan’ı parçalayan statükoyu işlemez hale getirildikçe, bu statükoya dayalı devletler de sarsıldılar. İran, Irak ve Suriye gibi devletler böyle bir sarsılmayı yaşadılar. Silahlı direnişin ortaya çıkardığı birikimin rolü, bölgede güçlü bir demokratik dönüşüm gücü olmasıdır. Bölge devletlerini kuran kemalizm, nasırcılık, Baasçılık, en son Arafatçılık gibi akımlar İttihat ve Terakki milliyetçiliğinin değişik biçimlerdeki versiyonlarıydı. 15 Ağustos direnişini yürüten Apocu hareketin bölgedeki rolü bunlardan farklı olarak bölge demokrasisi temsil etmesi, büyük bir demokratik değişim ve dönüşüm hareketi olmasıdır. Bu çerçevede herkesi etkileyerek yenilikler ortaya çıkarıyor. İran’a, yine Irak ve Suriye başta olmak üzere Arap sahasına demokrasisi dayatıyor. Silahlı mücadele sürecinde milliyetçilik silahlı direnişe karşı tavır aldı. Kendi siyasetine denk düşüğü yerde karşı çıkmıyor gibi göründü, ama özünde hep karşı oldu. Nitekim en son uluslararası komploya destek verdi. Silahlı direnişin kendilerini demokratikleşmeye zorladığını, dolayısıyla milliyetçi yapılarını aştığını gördüklerinden dolayı ona karşı durdular, kompo ile birleştiler. Fakat şimdi o durum aşıyor, silahlı direnişin ortaya çıkardığı birikim üzerinde mücadele yürütülebiliyor, dolayısıyla demokratikleşmenin bölge güçlerini ve bölge toplumlarını etkilemesi artarak sürüyor.

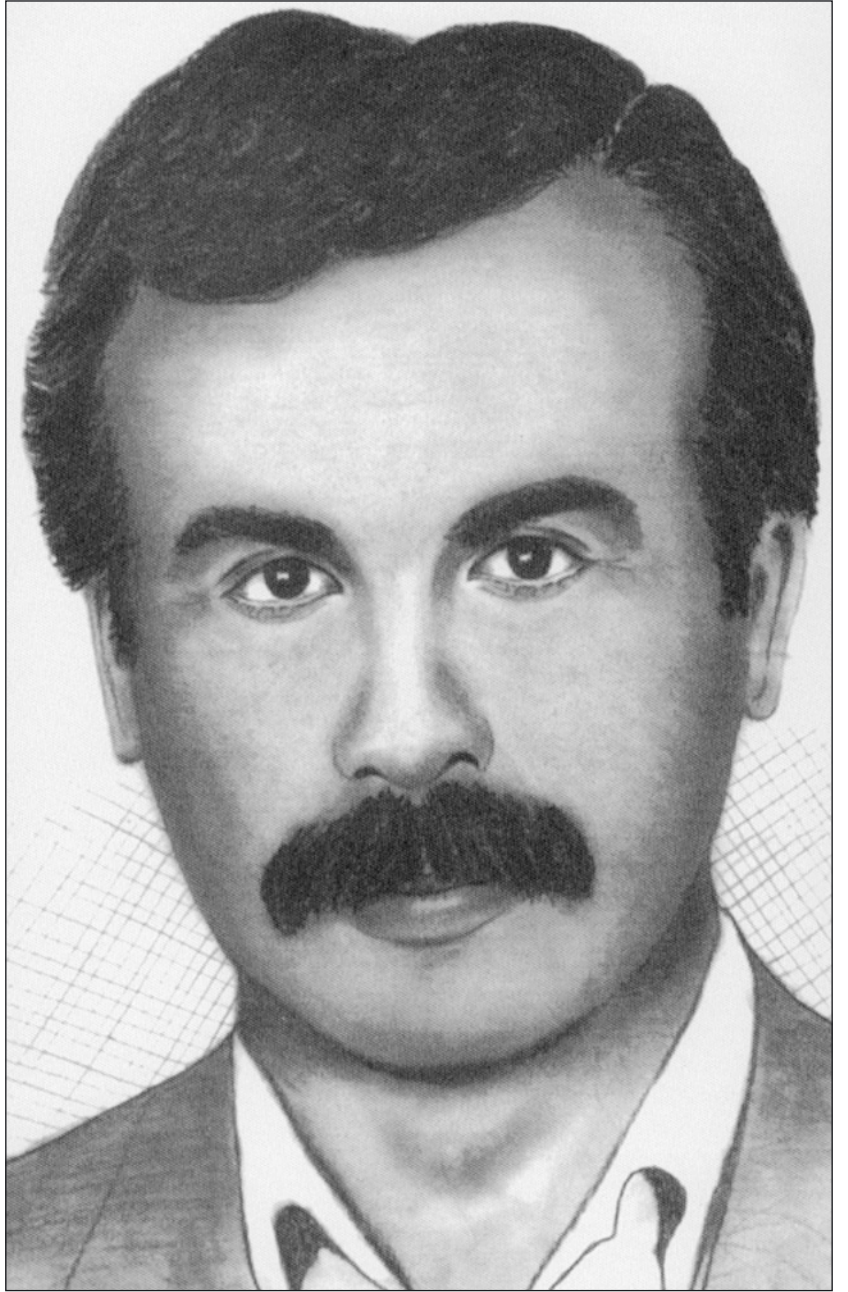
Uluslararası güçlerin üzerinde yarattığı etki bir savaş yapacak düzeye vardı. Uluslararası komplo, silahlı direnişe karşı uluslararası bir saldırıydı. Amerika, İngiltere ve İsrail'e Avrupa ve Rusya destek verdiler, Afrika ve Asya buna katıldı. Yine Ortadoğu bu komploya destek verdi. Mücadelenin bu denli etkisi olmasaydı uluslararası birlik oluşmazdı. Önderlik gerçeğine, Kürt ulusal demokratik hareketine karşı geliştirilen uluslararası komplo adıta bir dünya saldırısı niteliğindedir. Dünya gerçiliğini böyle bir saldırıyı yürütmesi statükoyu, giderek uluslararası sistemi zorladı. Uluslararası sistem, I. Dünya Savaşı'nda Ortadoğu'nun, onun içinde de Kürdistan'ın paylaşılması üzerine kurulmuştu. Bu statüko işlemez hale getirilince bölgede uluslararası sistem işlemez hale geldi. Nitekim '90'ların başında bu sistem Ortadoğu'daki sorunları, onun merkezinde de Kürt sorununu çözemeyince Sovyet bloku dağıldı. Yeni bir sistem arayışına girdi. Uluslararası komplo, aslında Kürt ulusal demokratik hareketini tasfiye etme temelinde 20. yüzyıl uluslararası sisteminin, Batı sisteminin, ABD sisteminin parçalanmasını önleme, onu ayakta tutma çabası oluyor. Fakat bu başaramadı. Başarısızlığın ardından benzer hususlar şimdi de sürüyor. Kürdistan ve Irak'ta savaş yaşanıyor. Savaşın özü, esas itibarıyla mevcut sistemin değişimi, yeni bir sistemin ortaya çıkarılması arayışıdır. Irak üzerindeki yoğunlaşma bu gerçeği ifade ediyor. Nasıl bir Irak sistemi oluşacak? Filistin sorunu, Kürt sorunu nasıl çözülecek? Bu temelde Türkiye ve Ortadoğu nasıl şekillenecek? Ortadoğu nasıl şekillense yeni uluslararası sistem de ona göre olacaktır. 15 Ağustos Atılımı temelinde gelişen silahlı direniş I. Dünya Savaşı sonunda ortaya çıkan uluslararası sistemi parçaladı. Böylece 21. yüzyıl için insanlığa daha demokratik ve özgürlükçü bir yaşam sunan uluslararası bir sistem yaratılmasının önünü açtı. İnsanlık mevcut durumda böyle bir mücadele içerisinde.

– Stratejik değişim ve dönüşümle siyasal demokratik mücadelenin temel mücadelesi olarak geliştirilmesinde geçmiş savaş sürecinin birikimleri nasıl bir rol oynadı?

– 15 Ağustos Atılımı temelinde gelişen bir silahlı direniş, onun 15 yıllık süre içerisinde ortaya çıkardığı birikimler olmasaydı Kürdistan’da siyaset yapmak, demokrasi aramak, siyasal mücadele yürütmek mümkün olmazdı. Nitekim daha önce yolları ayrıydı. Zaten böyle bir olanak olmadığı için silahlı mücadele bir tercih değil, bir zorunluluk olarak onaylanıp başvurulan bir araç olmuştur. Silahlı mücadele dışında kendini ifade etmenin başka yolu yoktu. PKK’nin 30 yıllık mücadelesi, 15 yıllık büyük silahlı direnişi bireyin ve toplumun kendini güçlü bir biçimde ifade edebileceği birikimler ortaya çıkardı. Kimlik mücadelesini sonuç aşamasına getirdi. Siyaset yapmanın önünü açtı. Yayıncılık, bilim, sanat, edebiyat faaliyetlerine ivme kazandırdı; demokratik kitle örgütülüğü, sendika, dernek, grev, boykot biçimindeki mücadele yöntemlerinin önünü açtı. İnsanların ulusal ve toplumsal kimliklerine bağlı kalarak, farklı yöntemlerle kendilerini ifade etme ve o temelde hak arama mücadelesini yürütme imkanlarını yarattı. Hareketimiz buna dayanarak stratejik değişimi gündeme getirdi. Eğer bu gelişmeler olmasaydı, kendini başka yöntemlerle ifade etme imkanı ortaya çıkmazdı, elbetteki silahlı mücadele stratejisi aşılmaz, demokratik siyasi mücadele stratejisi gündeme getirilemezdi.

Hareketimiz demokratik siyasal mücadele stratejisini uyguluyor, ama bunu 30 yıllık mücadelenin 15 yıllık silahlı direnişinin büyük birikimine, meşru savunma gücüne bağlıyor. Bugün açısından bile bir meşru savunma düzeyi olmasa siyaset yapmanın, kendini bağka yöntemlerle ifade etmenin imkanı olmayacaktır. Bu nedenle gerillanın temel savunma kuvveti olduğunu söylüyoruz. Gerillaya, insan ve toplumun kendisini ifade tarzlarının, üzerinde yükseldiği temel birikim diyoruz. İnsan ve toplum yağamı onunla korunuyor, onun üzerinde yükseliyor; onun yarattığı ortamı değerlendiriyor. Yeni stratejik yapılanmamız silahlı direnişin ortaya çıkardığı birikim üzerinde oldu. Böyle bir birikim olmasaydı strateji değiştiremezdik. Aslında böyle bir birikim ortaya çıktığı zaman gerekli değişiklik adımlarını bağarıyla atabilmemiz gerekiyordu. Fakat o yeterli bir biçimde yapılamadı. '90'ların en geç ortalarında böyle bir adım gerekiydi. Böyle bir adımın atılamaması çeteciliğin bu süreci provoke etmesine, Kürt ve Türk toplumları için ağır yaralar açan, bedeller deten ölçsüz bir savaşın ortaya çıkmasına yol açtı. 1 Eylül süreciyle bağlayan stratejik değişim süreci aslında bu provokasyonu nleme hareketi oluyor. Uluslararası komplo böyle bir süreci engelleme çabalarını derinlikli sürdürmek istedi, fakat önderlik buna izin vermedi.

1993'te ateşkesin gündeme gelmesi, demokratik siyasal çözümün de uygulanabileceği tespitinin yapılması, silahlı direnişin önemli bir birikim ortaya çıkartmış olmasından kaynaklandı. Bu birikime dayanılarak tek yönlü ateşkes ilan edildi. Demokratik siyasi yöntemlerle çözüm arayışları gündeme getirildi. Bu arayış giderek bugün uygulanan bir strateji haline geldi. Silahlı direniş, Kürt toplumunu bu kadar köklü bir değişime uğratan ulusal diriliş devrimini yarattı. Yeni insanı yarattı. Demokratik, özgürlükçü yaşam çizgisinde ilerleyen bir toplum gerçeği ortaya çıkardı. Toplumu bilinçli, örgütlü ve dinamik hale getirdi. Bugünkü Kürt toplumu dünyanın en hareketli, en dinamik, en mücadeleci, en coşkulu, en heyecanlı, gelişime en açık toplumu durumunda. Bütün bunlar silahlı direnişin ürünleri olarak ortaya çıktı. '70'lerin Kürt toplumu artık yok. Değerli sosyolog İsmail Beşikçi bu süreci çeşitli yönleriyle tanımladı. Aslında daha fazlasını da yapabiliirdi. "Kürdistan, eski Kürdistan değil; Kürdistan toplumu, eski



“Agit kişiliği her türlü zayıflığa, zorluğa karşı bir mücadele gücü, bir mücadele insanıdır. Agit kişiliğinden ders çıkartacaksak, en başta mücadelecilik dersini çıkaracağız. Agit kişiliği durağanlığı, rahatlığı, yiyip, içip, yatmayı sevmeyen, onu kendine layık görmeyen kişiliktir. Gerilikler ve zayıflıklar ne olursa olsun, onlarla mücadele edip aşma gücünü geliştirmemiz gerekiyor.”

Kürdistan toplumu değil; Kürt insanı, eski Kürt insanı değil" dedi. Doğrudur, hepsi değişmiştir. '70'lerdeki Kürt insanı, Kürt toplumu, Kürdistan gerçeği köklü bir değişimi yaşamıştır. '70'lerle 2000'lerdeki insan ve toplum gerçeğinin karşılaştırılması, değişimin hangi düzeyde olduğunu gösterecektir. Bu değişim asla küçümsemez. Bazıları hiçbir şey olmamış sanıyorlar. Onlar bu işte hiç rol oynamayanlar. Kürt sorununu pazarlayarak kendini yaşatmaya çalışanlar, köklü bir değişim ve ilerleme ile artık sorunu saptıracak ortam bulamayınca da onu yok saymaya çalışanlar oluyor. Onlar yiyici, işbirlikçi takımdır. Önderlik "ajan sınıfı" diyordu bunlara. Kürt toplumunun içerisine ur gibi sokulmuş ajanlar topluluğu. Onların tutumları egemen çıkarıcı yaşamdan, kendilerinin bireysel yaşamlarını örgütleme çabası-ndan kaynaklanıyor. Bir tas çorbaya satılmak gibi bir durumu yaşıyorlar. O kötümserlerin, karamsarların yaklaşımlarını bir yana atmak, gerçekleri ortaya çıkartarak onları mahkum edip aşmak lazım. Bu anlamda aslında silahlı direniş yerinde ve zamanında yapıldı. Hatta geç bile yapıldı. Stratejik değişimde de bir gecikme oldu. '93'ten itibaren başlayan süreç birkaç yıl içerisinde gerçekleşebilmeliydi. 2000'lere kadar sarkması geç kalmasına vesile oldu. Halbuki '90'ların başında insanın ve toplumun kendini yeni biçimlerle ifade etmesi, kendini ilerletecek bir mücadeleyi yürütmesi için koşullar oluşmuştu. Silahlı direniş bunun koşullarını yaratmıştı. Daha sonraki süreçte çetecilik bu gelişmeyi ezmek, tasfiye edip ortadan kaldırmak istedi. Bunun için de bütün gücüyle, dünya gericiliğini arkasına alıp saldırdı. '93'ten '98'e kadar sürdürülen kahramanca gerilla direnişi, bu saldırı karşısında ortaya çıkartılan devrim değerlerini koruma, ayakta tutma direnişiydi. Devrim değerlerinin yenilmezliğini sağlama, onları yaşamsal kılma direnişiydi.

Agit kişiliği yapması gerekeni  
düşünen ve yapan kişiliktir

– 15 Ağustos'un sembolü olan Agit kişiliği ve ruhu günümüz kadrosunda temsilini nasıl bulmalıdır?

– Önemli bir soru. Üzerinde iyi durulması, anlaşılması gereken bir konu. Gerçekten de Agit kişiliği denilince, böylesi dönemlere cevap olan militan kişilik akla gelir. Agit kişiliğinin özellikleri, içinde yaşadığımız döneme cevap olan militan özellikleri ifade eder. Onun için Agit kişiliği, demokrasi ve özgürlük hareketini örgütlemek, geliştirmek, ona öncülük etmek, onun iyi bir yürütücüsü olmak isteyen insanların en çok üzerinde durması, yoğunlaşması, irdelemesi, özelliklerini açığa çıkartarak örnek alması gereken kişilik oluyor. Çünkü dönem benzer bir dönemdir. Kuşkusuz Agit arkadaşın yaşadığı süreç daha fazla zorluklarla doluydu, imkansızlıklar daha fazlaydı. Bugün zorluklar daha az, imkanlar daha çoktur. Bu bakımdan şimdiki durum çok daha avantaj sağlıyor. O nedenle Agit özelliklerini kısmen bilince çıkartan herkes, bu dönemin çok güçlü ve başarılı iş yapan militanı haline gelir. Bu noktada dürüst olmak, samimi olmak, gerçekçi olmak, abartıdan uzak durmak gerekiyor. Bazıları Agit arkadaşı efsaneleştiriyor, hayali hale getiriyor, soyutluyorlar. Dolayısıyla da başta Agit yoldaş olmak üzere şehitlerimizde dile gelen kişilik özelliklerini kendilerinden uzak tutuyorlar. Bu doğru değil, onlar da insandılar, etten kemikten yapılmışlardı. Sorunları vardı, zorlukları vardı, bu toplumda büyümüşlerdi, bizden biritidiler. Ama dar ve zor dönemlerin çözüm gücü haline geldiler. Tanrı vergisi değillerdi, insan olarak hale geldiler. Kendilerini eğittiler, değiştirdiler; ruhlarını, duygularını, bilincle-



rini, davranışlarını yeniden yarattılar. Yoksa öyle insan üstü varlık değillerdi. Bazıları sözde büyütme adı altında öyle gösteriyor, dolayısıyla da kendilerini günün görevlerinden soyutluyorlar. Onlar insan üstüydüler, yaptılar; ben öyle değilim, yapamam, dolayısıyla benden bir şey beklenmesin, istenmesin sonucunu çıkarıyorlar. Bu yaklaşım aslında kaçışa gerekçe yaratmak oluyor. Kendini görevden uzak tutmaya, genelin görevlerini başarmak üzere cesaret ve fedakarlıkla ileri yürümekten geri kalmaya gerekçe yaratma oluyor. Bu yaklaşımı eleştirmek gerekiyor. İş yapmanın bahanesi yaratılıyor. Örneğin raporlar yazılıyor, eleştiriler, özeleştiriler yapılıyor. Zorlanmalar, zayıflıklar adı altında bir sürü iş yapma gerekçesi ortaya konuluyor. Bahsedilen zorlanmaların hemen hepsi Agit arkadaşta da vardı diyebilirim. Ama O, zorluklarla mücadele ederek onları aşmasını bildi. Bundan iyi ders çıkarmayı bilmemiz lazım. Agit kişiliği her türlü zayıflığa, zorluğa karşı bir mücadele gücü, bir mücadele insanıdır. Agit kişiliğinden ders çıkartacak, en başta mücadelecilik dersini çıkaracağız. Agit kişiliği durağanlığı, rahatlığı, yiyip, içip, yatmayı sevmeyen, onu kendine layık görmeyen kişiliktir. Gerilikler ve zayıflıklar ne olursa olsun, onlarla mücadele edip aşma gücünün geliştirmemiz gerekiyor. Olmazı kabul etmeyen, zayıflığa sığınmayan, koşullar ne olursa olsun onları çözümleyerek neler yapılabileceğini araştırıp bulan, oradan tutarak bir şeyler yapmaya çalışan bir kişilik haline gelmemiz gerekiyor. Agit arkadaş Batman'da öyleydi, Lübnan'daki eğitimde de öyleydi. 12 Eylül darbesi sürecinde Kürdistan'daki çalışmalarda da öyleydi. Herkesten önce Botan-Behdinan alanına girdi. Küçük bir imkan yakaladığında onu değerlendirmek üzere hemen harekete geçme, Agit arkadaşın temel bir özelliği idi. Örneğin 25 Mayıs 1983'te Türkiye'nin Güney'e yönelik hareketini aşiretlerin direnişi ile karşılayabilir miyim düşüncesiyle Botan aşiretlerinin içerisine girdi. Kalıpçı, şematik, mekanik bir duruşu yoktu. Objektiviteyi değerlendiren, ondan bir çıkış sağlayarak ilerlemeyi esas alan bir tarzı vardı. Diyaletik yaşam ve düşünce tarzı bakımından gelişkindi. Agit kişiliği mütevazı, saygılı, hoşgörülü ve ölçülüydü. Dolayısıyla hep saygı ve sevgi gören, çevresini rahatsız etmeyen, tersine çevresi tarafından hep aranan bir kişilik oldu. En zor ortamlarda bile, ne olursa olsun paniğe kapılmadan, zorluklardan yılmadan çözüm bulma gücüyü. Çözüm ürettiği



için de aranan kişilik oluyordu. Bir şeyler yapıp üstüne oturma kişiliği değildi yani. '83'ten itibaren 15 Ağustos sürecine kadar iki-üç sefer ağır yaralanmıştı. Değişik alanlarda uzun süre çalışmış, bir yılın emeği vardı. Lübnan'da, Suriye'de onun onda biri kadar çaba harcamayan, emek vermeyen, değer üretmeyen birçokları Kürdistan'a gelmekten kaçınmaya, Avrupa'ya gitmenin yollarını aramaya çalışırken, o bunlara dönüp bakmadı bile. Birçoğu, "benim hakkım yendi, şu kadar yıllığım, merkez olmam gerekiyor, şurada çalışmak istiyorum" diye sızlanırken, O bunları hiç ciddiye almadı. Halbuki eğer onlar gerçekten bir hak ise, o süreçte herkesten daha fazla imkanla donanmak Agit arkadaşın hakkı olabilirdi.

I. Konferans ardından ülkeye genel dönüş olacaktı. Fakat kadro yetersizliğinden dolayı bu gerçekleşmedi. Kadronun eğitilerek donatılması gerekiyordu, onun için de eğitim sürecinin artırılmasına ihtiyaç duyuldu. Bu süreçte hazır olan Agit arkadaşla birlikte sadece birkaç arkadaştı, onlar erteletmediler. Agit arkadaş I. Konferans ardından yapılan 3 aylık hazırlık sonunda ülkeye ilk yönelenler arasında oldu. Herkes yönelecekti, ama hazırlıksız olduklarından yönelemediler. Hazır olamamak, sağda solda gözü olmak demektir. Onun herhangi bir şeyde gözü

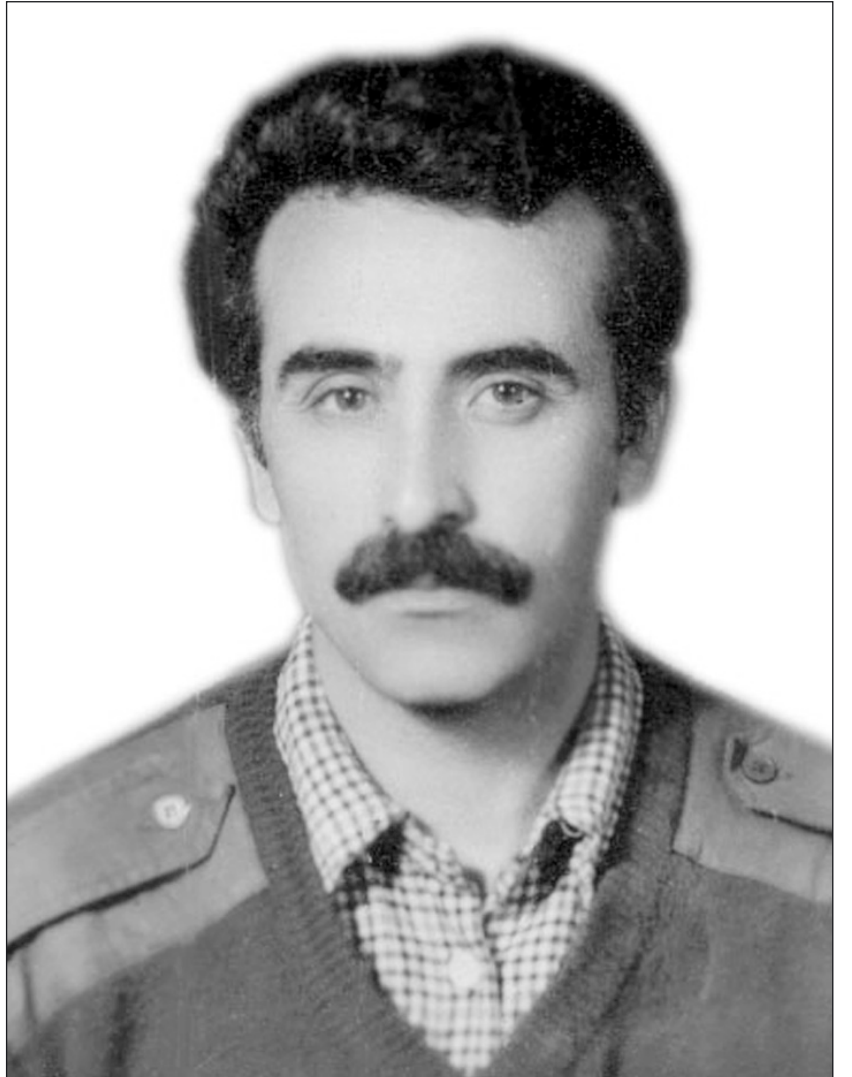
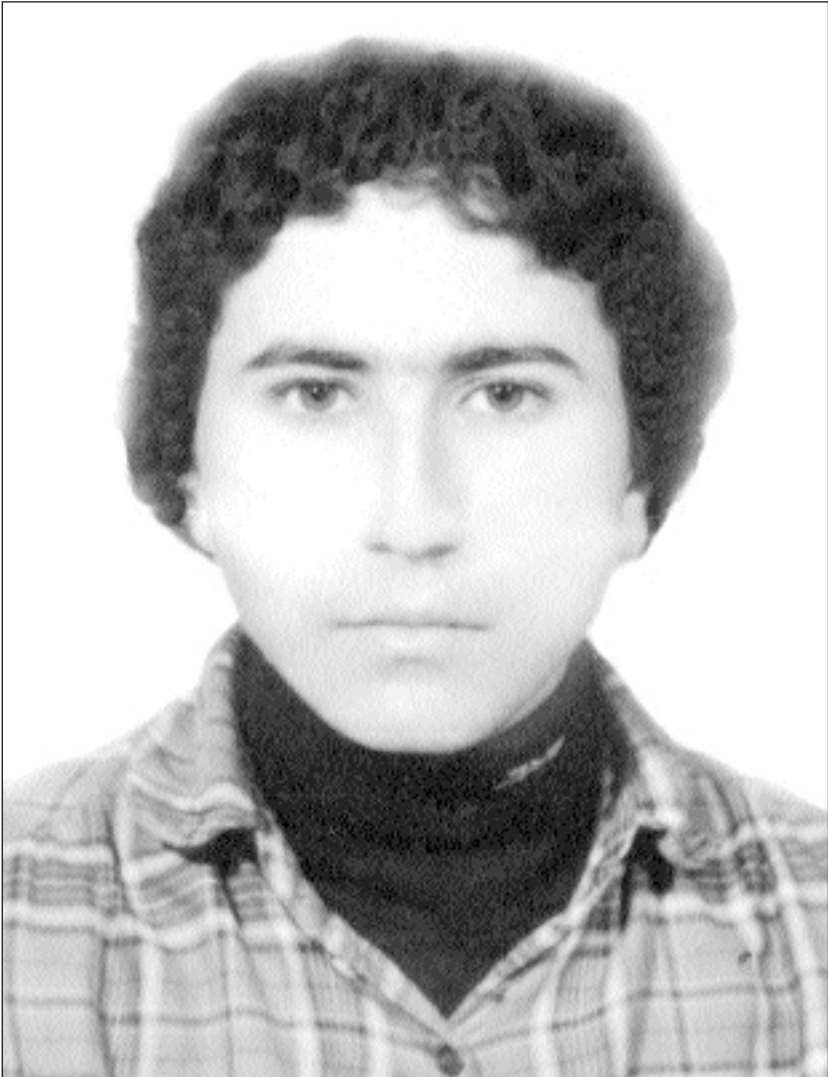
yoktu. Hiçbir zaman benim şu hakkım, hukukum var demedi. Şimdi en iyi arkadaşlarımız bile ağzı açıldı mı, "örgüt hukukumuz belirlensin" diyorlar. Hukuk, sınıflı topluma özgü bir ölçüdür. Sosyalist yoldaşlar hukuka öyle sarılıyorlar ki, bu hak arayıcılığının, özel mülkiyetçi yaklaşımın ta kendisi oluyor. Agit arkadaşta o yoktu tabii. O merkez olmak istemedi, merkez olma peşinde koşmadı. Bazı değerler yaratmak sağda solda gezme hakkını yaratıyorsa, en çok O'nun bunu yapması gerekiyordu. Yaralanmak, yıpranmak mücadeleden geri durmayı gerektiriyorsa, en çok yaralanan ve yıpranan Oydu. Fakat en önde yürüyendi. Herkesten önce, '81'in Kasım'ında Lübnan'dan yola çıktı, '82'de Kürdistan'ın kuzeyini, doğusunu, güneyini gezdi.

Demek ki Agitleşmek kolay olmuyor. Agit kişiliğinin kendine has özellikleri var. Agit kişiliği esas itibarıyla bir yapma kişiliğidir. Yapması gerekeni düşünen bir kişiliktir. Başkasının söylediğini yapan değil de, ne yapması gerektiğini düşünen, değerlendiren ve ertelemeksizin yapan kişiliktir. Yaptığı kadar yaptırıyordu da. Bir bireyci olarak sadece kendisi iş yapmıyordu, yaptırıyordu da. Yoldaşlarla en iyi kolektif çalışma içerisine giren Oydu. O'nun iş yaptırması bizde şimdi çokça eleştirdiğimiz kendi yapmadan, sağa sola yap emri verip de yaptırmaya çalışan tarzda değildi. Yaparak yaptırıyordu. Bu anlamda O'nun komuta kişiliği, yöneticiliği bu dönem açısından irdelenmesi, ders çıkartılması gereken bir yan oluyor. Daha sonraki komuta çok büyük ölçüde sapmayı yaşadı. Agit komutanlığı, birliğinin başından ayrılmayan, birliğinin yaşamından ve eyleminden hiçbir zaman kopmayan, her türlü görevin içinde ve başında olan bir komutanlıktı. Kendisi yapmadıkça, hiç kimseye yap emri vermedi. Zaten o zaman emir verme gücü yoktu. Yaptığı ölçüde birlikte yapmak istedi. Kendisi de yaptığı için herkes Agit yoldaşla birlikte olmak ve beraber yapmak istedi. Doğal bir otoritesi, yönetim gücü, emir verme gücü gelişti. O'nun komutanlığı doğal bir otorite komutanlığıydı. İş yapmasından, çalışmasından kaynaklanan bir otoriteydi. Şimdi yapmadan, sağa sola yap denilerek komutan olunacağı, yönetim olunacağı sanılıyor. Yapmayınca da başkaları şikayet ediliyor, sözde eleştiri yapılıyor. Esası eleştiri değil, şikayettir. "Ben söylüyorum, yapmıyorlar" diyor. Niye söylüyorum ki, sen yap. Yani bir söyleyenler, bir de yapanlar mı olacak? Burada bir sapma ortaya çıkıyor. Dolayısıyla yönetim ve çalışma tarzında bir zorlanmayı yaşıyoruz. Böyle bir sapmayı yaşayan kadro, dönem görevlerini yürüten kadro haline gelemiyor, dönemin sorunlarını çözemiyor. Bu tür yaklaşımlar '83, '84 ve '85'te



de vardı, fakat onlara karşı bir de Agit kişiliği vardı. Agit arkadaş bu bakımdan kendisi yapan, kendisi yaptıkcı başkalarına da yaptırtan, başkalarıyla iş yapmayı paylaştan bir kişilik oluyor. Yapmada başkalarına yardımcı olma, ön açma, yön verme tutumu tüm yoldaşlar için güçlendirici oluyordu. Herkes Onunla olmayı istiyordu. Çünkü iş yapıyor ve sonuç alıyordu. Agit arkadaşın ödünsüz, çıkarsız, beklentisiz iş yapma, mücadele etme, hizmet etme tarzını iyi anlamak ve özümsemek lazım. Birçoğu Lübnan'dan, Suriye'den gelemedi, Güney'den Kuzey'e geçemedi, ama Agit arkadaş bunlardan hiç yakınmadı, onlara bakmadı. "Bunlar niye yapmıyorlar, ben de yapayım mı yapmayım mı" diye bir tereddütü yaşamadı. Çünkü Agit arkadaş bu işe onlar için değil, bir amaç uğruna, bazı tarihi görevleri yerine getirmek üzere girmişti. Önderliğe, Önderlik çizgisine, amaçlarına, onların gerçekleştirilmesine tutkuyla bağlıydı. Çok sınırlı eleştiri yaptı. Zayıflıklar, gerilikler, terslikler ortaya çıktığı zaman çete eğilimini eleştirdi, ama bunu oldukça ölçülü yaptı. Eleştirilerini, bu eğilim sahiplerinin de içinde bulundukları durumu aşmalarını isteyen bir temelde yaptı. Yoksa durumu abartan, onlar yapmıyorsa ben niye yapıyorum biçimine vardırıran bir düzeyde yapmadı eleştirilerini.

O dönem, silahlı mücadele stratejisinin hayata geçirilmesinin önünün açılması, onun tarzının, örgütünün yaratılması dönemi idi. Onu yaratan kişilik, Agit kişiliği oldu. Bugün demokratik siyasal mücadelenin, serhildanın meşru savunma temelinde başlatılması, geliştirilmesi, bir mücadele tarzı haline getirilmesi gerekiyor. Buna cevap olacak kişilik özellikleri Agit kişilik özellikleridir. Çözüm öyle bir kişilik özelliğindedir. Bunu oldukça somut, gerçekçi bir biçimde inceleyerek yapmalıyız. Agit kişiliği, silahlı mücadeleyi tarz olarak, örgüt olarak yaratan, onun savaşçısını ve komutanını ortaya çıkaran bir kişiliktir. Şimdi de yeni mücadelenin tarzını, örgütünü, onun militanını ve yönetimini ortaya çıkartarak temsil edebiliriz. Bunu başarabilen Agit kişiliğini temsil edebilir, yoksa O'nun lafını çok eden, O'nu çok abartan, soyutlayan, sözde sahip çıkıyormuş gibi görünen değil. Bu dönemin görevlerini kim başarıyla omuzlar, Önderlik tarzına uygun olarak yerine getirir, bir militan tarz, yönetim tarzı, çalışma tarzı ortaya çıkartır, yeni bir örgütlenmenin önünü açarsa, o, Agit kişiliğini temsil ediyor demektir. Bunu yapamayan ne söylerse söylesin Agit kişiliğinden uzaktır. "Ben söylüyorum da başkaları yapmıyorlar, aslında ben yapıyorum da diğerleri yapmadığı için yapılmıyor" diyenler yanılıyorlar. Agit kişiliği, öyle diyen bir kişilik değildi. Kendisi yapan, kendi yaptığı ile değerlendiren bir kişiliktir. Dolayısıyla "ben yapıyorum, diğeri yapmıyor da işler onun için yürümüyor" yaklaşımı bir yanılgıdır. Kendi yapmadığını, yapmadığını örtbas etme yaklaşımıdır. Bunun Agit kişiliği ile hiçbir alakası yoktur. Sağı solu suçlayan, eleştiren değil de, oldukça mütevazı, girişken, cesaretli, çalışkan bir yaklaşımla dönem görevlerini omuzlayıp başarıyla yerine getirmek için yürüten kişilik Agit kişiliğine denktir. Kadrolaşmamız bu tarzda geliştikçe, örgütümüz, yeni dönem görevlerini yürüten bir örgüt; militan yapımız, Agitleşen militan bir militan yapı olur. Bu temelde, 15 Ağustos'un 18. yıldönümü vesilesiyle başta Agit, Mehmet Karasungur, yine Hanım ve Çiçek yoldaşlar olmak üzere Zilanlara kadar gelen binlerce kahraman şehidi saygı ve minnetle anıyor, kahramanca bir mücadeleyi ortaya çıkaran, onu her türlü zorluktan koruyup ilerleten, çözüm gücü yaratan, bütün bu değerleri ortaya çıkarıp temsil eden Başkan Apo'yu saygıyla selamlıyor, halkımızın, tüm yoldaşların, bütün Apocu hareket camiasının 15 Ağustos ulusal diriliş bayramını kutluyorum.





# Demokratikleşen her ülke 15 Ağustos'un zaferi olacaktır

● KADEK Genel Başkanlık Konseyi

*Kahraman Kürdistan halkı  
değerli dostlar*

**15** Ağustos '84 yılında, Eruh-Şemdinli ilçelerinin basılarak, Kürt halkının mücadelesinin gerilla savaşına dönüşmesinden bu yana, 18 yıl geçti. 12 Eylül 1980 askeri cuntası, PKK'nin öncülük ettiği Ulusal demokratik mücadelenin kökünü kazıyordu. Böylece, Kürt halkı bir daha ayağa kalktığına pişman ettirilirken, Türkiye 20 yıllık bir özel savaş planlamasına kavuşturulacaktı. 15 Ağustos Atılımı, 12 Eylül rejiminin tüm planlarını boşa çıkardığı gibi, Türkiye'nin son yirmi yılına damgasını vurdu. Kürt halkının diriliş günü ve bayramı olarak gördüğü 15 Ağustos Atılımı, Kürt halkının tarihine ve kaderine yeni bir doğrultu verdi. Yalnız son 20 yılı değil, önmümüzdeki on yılları belirleyecek etkiler yarattı. Türkiye ve Ortadoğu'nun önmümüzdeki on yıllarını belirleyen de, bu mücadele olduğu her geçen gün daha iyi anlaşılacaktır.

15 Ağustos'un başlattığı gerilla savaşı ve Ulusal demokratik mücadele yalnız sömürgeciliğe ve inkarcılığa karşı mücadele olmadı; Başkan Apo'nun vurguladığı gibi, askeri yönünden daha fazla, Kürt halkını bilinçlendirme hareketi olarak başladı ve gelişti. Yalnız Kürt halkı üzerinde egemenlik kuran dış güçlerle hesaplaşılmadı; belki de en fazla, binyılların uyuşturduğu, donuklaştırdığı Kürt halkını kaderine razı hale getiren geri yapılanmalarla hesaplaşıldı. Kürt demokratik devrimi olan serhildanların ortaya çıkması ve yaygınlaşması, gerilla savaşının Kürt toplumunu dönüştüren bu rolü sonucudur. Kadınların etkin yer aldığı demokratik devrimle, Kürt kördüğümü çözüldükçe, dışarıdan kurulan kapanlara karşı mücadele daha etkili hale geldi.

15 Ağustos, Kürt halkını ayağa kaldırdığı ve ulusal demokratik haklarına sahip çıkan bir halk yarattığı için **“Diriliş Günü”** olarak kabul edildi. 15 Ağustos, her şeyden önce Kürt'ün yaşadığını ve varolduğunu tüm dünyaya haykırdı. Tüm Kürt isyanlarını kısa sürede bastıran ve NATO'nun ikinci büyük ordusuna sahip Türkiye'ye karşı, kesintisiz 15 yıl savaş yürütülmesi, diriliş devriminin gücünü ve derinliğini göstermektedir. Kürdistan bir altüst oluşu yaşadı. Değer ölçüleri değişti. Yeni, yükselen değerler, Kürt yaşamına yön verdi. Aile ve aşiretçilik yerine, ulusal bağlar, basit ve dört duvar arasında bir yaşam yerine, ülkeye ve özgür yaşama bağlanma; güç karşısında boyun eğme yerine, örgütlenip güç olarak karşı koyma, kaderini ağaya, beye bağlamayan, demokratik özgür birey olarak kaderini ele alma, yükselen değerler olarak tüm Kürt toplumunu sardı.

Kuzey Kürdistan'da başlayan bu diriliş devrimi, kısa sürede dört parçayı sararak, çizilen devlet sınırlarını anlamsızlaştırdı. Kürt halkını birleştirmekle kalmayarak, her parçanın gücünü diğer parçaların gücü haline getirdi. Kürt halkının dünyaya dağılmasını ve dört parçaya bölünmesini dezavantaj olmaktan çıkararak, egemen güçlerin amacını tersine çevirdi. Kürt'ü köleleştiren, Kürt kapını yerine ar-

tık hiçbir sömürgeci gücün kendi Kürt'ünü ezemeyeceği özgürlük sistemini kurdu. Başkan Apo'nun önderliğinde kurulan bu sistem karşısında, egemen güçler kendi Kürt'ünü ezme şansını ve inisiyatifini kaybetti. Kürt'ün kara kaderi, böylece tarihin eski sayfalarında bırakıldı.

15 Ağustos, Kürt halkını iradeli, demokratik bir güç haline getirerek, yalnız Kürt halkının kara kaderini değiştirmede; aynı zamanda bölge halklarının demokratik ve özgür yaşama kavuşmasının önünü açtı. Kürt halkını bölgesel ve uluslararası çıkar güçlerinin kullandığı bir güç olmaktan çıkarıp, bölge halklarının özgür geleceğinin gücü haline getirdi. Kürt halkının köle kalmasıyla kirlenen bölge halkları, Ulusal demokratik hareketin özgürleştirici gücüyle yıkanarak, insanlığa ve uygarlığa yeniden güç katmanın zihniyet devri-

man kullanıldı. İlk defa 15 Ağustos Atılımı'nı bastıramadığı için, '84 yılında idamları durdurmak zorunda kaldı. Eğer Ulusal demokratik hareket bastırılsaydı, bu bastırmanın sembolü ve hatırlanması için onlarca devrimci idam edilecekti. Şeyh Sait isyanı, Der-sim isyanı, '70 devrimci demokratik hareketinin bastırılması idamlarla noktalanmıştı. '80 sonrası, Türk so-lundan ve MHP'den idam edilenler oldu. PKK bastırılmadığı için, PKK'liler idam edilemedi. Bastırılmayan hareketin üyelerinin idamı, yıldırmanın sembolü değil, direnişin sembolü olur-lar. İdamlar, bir isyanı batırmazsa, ters teperek, idam yapanı vurur.

Başkan Apo'ya uluslararası komp-lo sonrası idam verildi. Kürt halkının mücadelesi sonucu idam kararının uygulanamayacağı anlaşıncı, idam kaldırıldı. Bu adım Türkiye açısından

kar sistemini diğer parçalara da yansıtma ve bu konuda öncülük yapmayı bugüne kadar, Türkiye yürüttü. Uyguladığı inkar sistemini sürdürmek için diğer parçalardaki Kürt hareketlerini bastırmayı, kendi görevi bildi. Kürt inkarcılığının koordinatörlüğünü bugüne kadar üstlendi. Ancak 15 Ağustos Atılımı ve Kürt halkının ulusal demokratik devrimi Türkiye'nin inkarcı sistemini felç ederek, işlemez hale getirdi. İnkarcılığı sürdürmek her yıl daha pahalı hale geldi. 21. yüzyılda, şimdiye kadar sürdürülen inkarcılığı devam ettirmenin Türkiye'yi kısır döngü içinde, bitirmek anlamına geleceği birçok çevre tarafından görüldü. Türkiye'nin demokratikleşmesi gerektiği, oligarşik güçler dışında kalan tüm kesimler tarafından benimsendi. Kürt sorunu çözülmeden de demokratikleşmenin mümkün olmadığı anlaşıncı, bazı

göre, bunların geliştirilmesi yine bize düşmektedir. 15 Ağustos'un yaratıcısı Başkan Apo'ya ve şehitlere layık olmak, bu adımları ilerletmekle mümkündür. Başkan Apo'yu özgürleştirme, 15 Ağustos şehitlerinin emri olduğu kadar, halkımızın onur mücadelesidir. Başkan Apo, Türk ve Kürt kardeşliğinin ve bölge halklarıyla kardeşçe yaşamının sembolüdür. Başkan Apo'nun özgürlüğü halkların kardeşçe yaşamının silinmezcesine Ortadoğu semalarına yazılmasıdır. Halkımız ve tüm komşu halklar idamın kaldırılmasını kutlamalı, bu kutlamalarda Başkan Apo'yu özgürleştirme sözünü tekrarlamalıdır!

Kürtçe öğrenim ve yayına izin verilmesi, Kürtçe'nin bir ibadet gibi öğrenilmesine yol açmalıdır. Kürtçe'yi öğrenmek ve geliştirmek, özgürlük şehitlerine verilmiş bir söz gibi yerine getirilmelidir. Her ev, her sokak, her mahalle, her köy Kürtçe öğrenim kampanyasına katılmalı, anne ve babalar Kürtçe öğrenimi teşvik etmelidir. Böylelikle inkarcılığı yaşamda fiili olarak aşmalıdır.

Hakların içini doldurmak her yerde mücadele ile olmaktadır. Kürt halkı da vazgeçilmez doğal haklarının içeriğini mücadele ile geliştirecek, mücadele ile daha fazla gelişmesini sağlayacaktır. İdamın kaldırılması, öğrenim ve yayına ilgili yasaların çıkması, mücadelelerin mutlaka sonuç vereceğinin kanıtıdır.

Türkiye, demokratikleşme sürecine girmiştir. Oligarşik güçler ne kadar dirense de, bu süreci tersine çeviremez. Kürt halkı da, Türkiye'nin demokratikleşmesini kendi özgürlüğünün de genişlemesi olarak görmeli, demokratikleşmede öncülüğünü sürdürmelidir. Demokratikleşme mücadelesinin en temel hedeflerinden birinin, Türk halkıyla kardeş olarak, Türkiye'nin bütünlüğü içinde yaşama olduğunu göstermeli ve bu amacın ısrarlı ve tutarlı savunucusu olmalıdır.

Atılan her türlü adım sahiplenilmeli, teşvik edilmeli, ancak rehavete ve gaflete düşülmemelidir. Örgütlülüğünü geliştirme ve meşru savunma kuvvetlerini güçlendirmeyi özgürlük ve demokrasi mücadelesinin esas güvencesi görmelidir.

Dün 15 Ağustos ruhu gerilla mücadelesini geliştirmeyi gerekli kılıyordu. Görev, savaşı geliştirmektir. Bugünkü görev ise, gerilla savaşı başlatanların amaçladığı barış ve demokrasi mücadelelerini başarıya ulaştırmaktır.

Günümüzün 15 Ağustos Atılımı, Kürdistan'ın her tarafında örgütlenmeyi geliştirmek; Kürt halkının demokrasi kuvvetini, Türkiye, İran, Irak ve Suriye'de demokratikleşmeyi yerleştirmekte kullanmaktır. Demokratikleşen her ülke 15 Ağustos Atılımı'nın zaferi olarak görülmelidir.

– **Yaşasın 15 Ağustos Atılımı'nın Başkomutanı Başkan APO!**  
– **Yaşasın Kürt halkının diriliş devrimi 15 Ağustos!**  
– **Yaşasın Ortadoğu halklarının demokrasi ve özgürlük atılımı 15 Ağustos!**  
– **Yaşasın 15 Ağustos Atılımı'nın mirasçısı ve sürdürücüsü KADEK!**  
– **15 Ağustos'u yaratan şehitlerimiz ölümsüzdür!**



mine kavuştular. Kürt halkını köleleştirmenin lanetinden kurtulan Ortadoğu'nun, kutsallığın zirvesinde yeniden ışık saçacağı günlere ulaşacağı kesindir. Başkan Apo bu süreci başlatmıştır. Bu bölgesel demokratik devrim ve zihniyet değişikliği yaygınlaşıp, derinleşerek devam edecektir.

Kürt halkı demokratik devrimini ve zihniyet değişikliğini yaparak, kendi cephesinde Kürt sorununu çözdü. Her parçada Kürt sorununun çözümünün Kürt ayağını ortaya çıkardı. Kürt halkının inkar edilemeyeceğini ve bu sorunun çözümsüz bırakılamayacağını tüm egemen güçlere gösterdi. Kürdistan'ın tüm parçalarında Kürt sorununun çözümünde atılan ve atılacak adımlar, 15 Ağustos Diriliş Devriminin yarattığı bu gelişmeler üzerinde olmaktadır.

Yakın zamanda Türkiye'de idamın kaldırılması, Kürtçe öğrenim ve yayına belirli koşullarda izin verilmesi, 15 Ağustos Atılımı'nın Kürdistan, Türkiye ve bölgede ortaya çıkardığı gelişmelerle ilgilidir. Türkiye'de idamı 15 Ağustos ve Kürt halkının mücadelesi kaldırdı.

Türkiye ve Osmanlı tarihinde idamlar, muhalif hareketleri ezmenin ve bastırmanın yöntemi olarak her za-

devrim niteliğinde bir gelişmedir. İdamın kaldırılmasıyla, “üç kişiyi sallandır ortalık süt liman olur” anlayışı tarihin çöp sepetine atıldı. “Asmayalım da besleyelim mi?” zihniyeti bu kararlar mahkum edilmiş oldu. Takriri sükun ve İstiklal Mahkemeleri'nden bu güne kadar yapılan tüm askeri darbelerin kimliğinde idam vardır. İdamın kaldırılmasıyla sorunların çözümünde katl yönteminin bırakılması, zihniyet devriminin önemli bir adımıdır. Bunun günümüzdeki ifadesi ise, sorunları demokrasi içinde siyasetle çözmektir. Başkan Apo'yu içeride çürütme söylemi devam etse de, idamın kaldırılması, Türkiye siyasal yaşamında yeni bir dönem başlatmıştır. Bunu sağlayan, Kürt halkının mücadelesi ve Başkan Apo'nun öncülük ettiği stratejik değişimdir. Kürt halkı idamı kaldırmanın onurunu yaşamalı ve gurur duymalıdır. Ortadoğu'da idam geleneğinin yaratıcısı ve sürdürücüsü her zaman Türkler oldu. Dolayısıyla Ortadoğu'nun diğer ülkelerinde de idamın kaldırılması sürecine girilmiş bulunuyor.

Kürt halkını inkar etme politikasını, Kürdistan'ın dört parçaya bölünmesinden sonra, Türkiye başlattı. Bu in-

adımların atılması zorunlu hale geldi. Türkiye nüfusunun önemli bir bölümünü oluşturan Kürt halkını başka türlü tatmin etmek artık imkansızdı. Kürt halkı, ulusal demokratik haklarını elde etmek için her koşulda mücadele edeceğini fazlasıyla kanıtlamıştı. '99 yılında derinleştirilerek, geliştirilen stratejik çizgi, Türkiye'ye adım atmaktan başka yol bırakmıyordu. Kürtçe yayın ve öğrenimin kabul edilmesi, 15 Ağustos mücadelesinin birikimi ve yeni mücadele stratejisinin dayatmasıyla gerçekleşti.

Kürt kimliği yasalarla güvenceye alınmamış olsa da, Türkiye söz konusu olduğunda bu adımlar önemli görülmeli. İnkarı tümünden aşmada Kürt halkı önemli bir düzey yakaladı. Bu gelişmeler ne dış güçlerin dayatması ne de oligarşik güçlerin insafa gelmesiyle oldu. Tamamen Kürt ve Türk halkının demokrasi mücadelesi sonucu ortaya çıktı.

**Değerli halkımız, değerli dostlar**

**İ**damın kaldırılması, Kürtçe yayın ve öğrenime sınırlı izin verilmesi, ödenen büyük bedellerin ve sürdürülen mücadelenin sonucu olduğuna



# İnsanlık tarihi açısından bazı coğrafyaların önemi güncel konumları ile açıklanamaz

İrak söz konusu olduğunda; sorun yalnız bölge ülkelerini, ya da Irak'a müdahale edecek olan ABD'yi ilgilendirmiyor. Irak'a müdahale sorununun bu kadar tartışılması, hatta ABD'nin bu kadar zorlanması'nın nedeni Irak'ın dünyanın herhangi bir ülkesinden farklı olmasıdır. Ne kadar güçlü olunursa olunsun, Irak'a "hemen gireceğim" demek mümkün değildir.

1991'de ABD'nin Irak'a müdahalesinin kolay gerçekleşmesine bakarak da bugünü açıklamak zordur. O günün koşullarında durum farklıydı. Reel sosyalizm çözülmüştü. Bu çözülmüş en etkin rol oynayan NATO içindeki en büyük güç ABD oluyordu. Sovyetler esas olarak iç etkenlerden dolayı çözülmüş olsa da, dünyadaki gelişmeler ve ABD, bu durumun yaşanmasında karşı güç olarak önemli bir etki yapmıştı. Reel sosyalizmin çözüldüğünden önce, sistemin öncü kuvveti ABD idi. Öte yandan reel sosyalizm sonrası çekişme ve mücadeleler içinde ortaya çıkan yeni denge ve ilişkiler daha netleşmemişti. Böyle bir durumda Irak Kuveyt'e girince; ABD, askeri, siyasal ve ekonomik çıkarları nedeniyle Irak'a müdahale etmiş ve tüm ülkeler de ABD'nin politikasına isteyerek veya istemeyerek destek vermişti. Yalnız uluslararası diğer güçler değil, hemen hemen bölgedeki tüm güçler de ABD'nin Irak politikasına onay vermişlerdi. Arapların bu konuda onay verdiklerini, yalnızca Filistin kurtuluş örgütünün ABD'nin Irak'a saldırı için oluşturduğu ittifaka katılmadığını biliyoruz. İran'ın sesiz kaldığı biliniyor. Türkiye ise, Özal'ın etkin olduğu bir dönemde, bir bölge gücü olarak tamamen ABD'nin yanında yer alıp, Irak'ın yenilgisinde önemli bir rol oynadı.

Türkiye'nin ABD'nin yanında yer almasının en önemli nedenlerinden biri, reel sosyalizmin yıkılmasından sonra stratejik konumunun ve öneminin azaldığı konusunda kaygıya düşmesiydi. Türkiye, bölgede gerilimin yükselmesiyle yeniden stratejik öneminin arttığını düşünerek, geçmişte olduğu gibi uluslararası sistemin bölgedeki en etkili gücü olmayı hesapladı.

Bugünün dünya ve bölge koşulları ise eskisinden farklıdır. Bu nedenle geçmiş dönemdeki siyasal parametrelerle, ilişkilerle, dengelerle bugünü değerlendiremeyiz. Çünkü siyasal koşullarla, bugünkü siyasal koşullar farklı olsa da, değişmeyen bir şey var; o da Irak'ın önemidir.

## İrak gerçeğini iyi anlamak gerekir

Tarihte uygarlığın, Sümer somutunda Irak'ta başlaması tesadüfi değildir. Yalnızca Irak'ı coğrafi ve iklim koşulları ile açıklamak da yeterli değildir. Bunun yanında, insanlığın toplumsallaşmasının ileri düzeye vardığı coğrafyada ve doğu-batı, kuzey-güney eksenindeki hareketliliğin göbeğinde olması, Irak'ı tarihte hep önemli bir düzeyde tuttu. Eğer, eski çağların kendi çapında bir küreselleşmesinden bahsedeceksek, bu küreselleşmenin merkezinde her zaman Aşağı ve Yukarı Mezopotamya yer almıştır. Aşağı Mezopotamya bugünkü Irak'ı ifade ederken, Yukarı Mezopotamya tamamen Kürdistan'ı ifade etmektedir. İnsanlık tarihi açısından

bazı coğrafyaların önemi güncel konumları ile açıklanamaz. Bazı alanlar ekonomik, siyasal düzeyi ne olursa olsun tarihteki önemi, jeostratejik konumu ve uygarlık tarihindeki yerleri nedeniyle her zaman önem arz ederler. Bunlardan biri de Irak'tır.

Irak'ın tarihsel açıdan önemli bir özelliği de Arap, Türk, Fars toplumlarının arasında olmasıdır. Buna Kürtleri de kattığımız zaman, bu coğrafyanın diğer coğrafyalardan farklılık arz ettiği anlaşılır. İlk çağdan bugüne siyasal çerçevenin oluşmasında, etnik ve ulusal farklılıkların rolü olduğu düşünülürse; bu alanın Arap, Fars, Türk siyasal sistemlerinin çekişme hatları olduğu da söylenebilir. Bu durum, Irak'ın önemini gösteren diğer bir etkidir. Ortadoğu'nun öneminin arttığı son iki yüzyılda, bu durumun siyasal sorunlara daha fazla etki edeceği de söylenebilir. Çünkü, birçok büyük devlet ilişkilerini herhangi bir ulusla ya da devletle sürdürmektedir. Bir güç bir devletle bölgede etkili olmak isterken, diğer bir başka güç de bir başka ulusu ya da devleti etkisi altına almak ve kendi politikasını sürdürmek istemektedir.



Irak, Arap, Fars, Türk ve Kürt gerçekliğinin ortasında siyasal gelişmeleri ve çekişmeleri etkiliyorsa, Irak üzerinde etkili olanın hem uluslararası güçlere hem de bölgesel güçlere avantajlar sağlayacağı açıktır. Eğer bugün, Irak üzerindeki çatışma şiddetli oluyorsa, ABD yıllardır Irak'a müdahaleyi tartışıyor ve bir türlü adım atamıyorsa bunun nedenlerinden biri, Irak'ın belirtilen konumu ve özelliğidir.

Öte yandan çözümsüz Kürt sorununun önemli bir parçası üzerinde egemenlik sürdürmesi de Irak'ı, sürekli gündemde tutan etkenlerden biri olmuştur. Türkiye ve İran köklü tarihi devletlerdir. Birçok bakımdan güçlü olmaları, Kürtler üzerinde hakimiyetlerini daha istikrarlı sürdürmelerini getirirken, Irak bu konuda olamamıştır. Bu durum karşısında Kürt egemenleri fırsat buldukça başka güç-

lerle ilişki kurarak, Kürdistan'daki konumlarını güçlendirme ve ekonomik, siyasal avantajlar elde etme faaliyeti içine girmişlerdir. Öte yandan bölgenin öneminden dolayı başta İsrail olmak üzere dış güçler, egemen feodal güçlerle ilişki kurarak Kürdistan'ı kendi stratejik politikalarının bir parçası haline getirmeye çalışmışlardır. '60'lardan '74'e kadar süren Kürt hareketinin arkasındaki güçlerin İsrail ve İran olduğunu biliyoruz.

Öte yandan Kürtler Ortadoğu'da önemli bir halktır. ABD başta olmak üzere, uluslararası büyük güçler, Kürdistan genelinde etkilerini yitirmemek, burada geliştirilebilecek her türlü halk etkinliğini kontrol altına

alabilmek için özellikle feodal önderlikli güçleri kontrol altında tutarak; her zaman bunların arkasında durarak, denetimlerinden çıkacak, öz gücüyle hareket edecek bir hareketin çıkmasını engellemek istemişlerdir. Irak'ın bölge ve uluslararası güçler açısından bir diğer önemi de buradaki Kürt hareketlerinin Ortadoğu'daki Kürt gücünü kontrol altında tutmada kullanılan bir araç olmasıdır. Nitekim emperyalist ve bölge güçlerinin Kürt ve bölge politikalarını sürekli işbirlikçi güçlerle ilişki içinde olarak sürdürmeleri ve bunun vasıtasıyla Kürtleri kontrol etmeleri bu belirttiğimiz amaç ve gerçeklikle bağlantılıdır.

Irak'ın önemli bir petrol rezervine sahip olması durumu söz konusudur. Irak'ın coğrafik konumu ve yalnız petrol rezervlerine sahip olması değil, aynı zamanda

“Irak'ın durumunun alacağı seyir, Ortadoğu'nun geleceği açısından önemlidir.

Bu durum da dünya siyasal dengelerini etkileyecektir. Irak üzerindeki çatışmayı böyle anlamak gerekiyor. Sorunu getirip Saddam'ın geçmişte Kuveyt'i işgal etmesine, bugün şu silahı bu silahı bulundurmasına bağlamak, Irak gerçeğini anlamamak olur. Tamamen uluslararası ve bölgesel siyasal mücadelenin yoğunlaştığı bir alandır.”

**ABD Kürt politikasında inisiyatifini kendi elinde bulundurma stratejisi izlemektedir**

**ABD** 'nin Irak'a müdahale etmede ısrarlı olmasının nedenlerinden biri de İsrail dayatmasıdır. İsrail-Filistin sorunu bir türlü çözülememektedir. İsrail, kaygılarla barış anlaşmasını bir türlü gerçekleştiremiyor. ABD'ye “Irak sorununu hallet, ondan sonra Filistin sorunu çözülsün” mesajını veriyor. Hatta dayatıyor. Irak halledilmezse Filistin'deki hiçbir çözümün kendisine güvence getirmeyeceğini söylüyor.

İsrail'in yaklaşımı bu iken, Arap dünyası ilk önce “Filistin sorununu çöz, sonra Irak konusunda sana destek veriniz” diyor. Bu yönüyle Irak üzerindeki çekişmenin önemli bir bölümü uluslararası çekişme içinde sürerken, ciddi bir düzeyde de bir Arap-İsrail çatışması olarak sürüyor. Bu gerçekler Irak sorununu bölgede siyasal sorunların çözümü açısından bir kördüğüm haline getirmiş bulunuyor. Dolayısıyla Irak'ın durumunun alacağı seyir, Ortadoğu'nun geleceği açısından önemlidir. Bu durum da dünya siyasal dengelerini etkileyecektir. Irak üzerindeki çatışmayı böyle anlamak gerekiyor. Sorunu getirip Saddam'ın geçmişte Kuveyt'i işgal etmesine, bugün şu silahı bu silahı bulundurmasına bağlamak, Irak gerçeğini anlamamak olur. Tamamen uluslararası ve bölgesel siyasal mücadelenin yoğunlaştığı bir alandır.

ABD açısından başka bir önemi daha bulunuyor, bunun da İsrail açısından da önemli bir konu olduğu söylenebilir. O da, ABD ve İsrail'in kendi politikalarını sürdürmede Türkiye'ye çok fazla muhtaç olmalarıdır. Eğer Irak'a müdahale edilir, belli düzeyde ABD etkili olur ve İsrail açısından tehlike olmaktan çıkarılırsa, bu bölge siyasal dengelerinde bazı kaymalar ortaya çıkaracaktır. Türkiye'nin stratejik önemi yine devam edecektir, ABD ve İsrail bölge politikalarını sürdürmede Türkiye'yi her zaman birinci derecede gözeteceklerdir. Ancak, Türkiye'nin önemi eskiye göre azalacaktır. Bu durumda İsrail ve ABD'nin bölge politikasını yürütmekte hareket kabiliyetleri biraz daha artacak ve sadece Türkiye'ye dayalı politika yürütmekten kurtulacaklardır. Bu da Türkiye karşısında birçok politika üretmede bu güçleri biraz daha bağımsız hareket etmeye sevk edecektir. Bu gelişmenin de bölge açısından önemli sonuçlar doğuracağı söylenebilir.

ABD, Irak üzerinde etkili olursa; Türkiye'nin yanı sıra Irak'ı da kendi etki alanına sokmuş olacaktır. Bu, ABD'nin bölgede daha etkili konuma gelmesini beraberinde getirecektir. Bu gelişmeler bölge ülkelerinin hareket kabiliyetlerini daha azaltacak, biraz daha ABD politikalarına bağımlı olmalarını beraberinde getirecektir. Bu şekilde Irak'a müdahalenin hem olumlu, hem olumsuz bazı sonuçları ortaya çıkacaktır. Bazı olumsuz etkenler yaşanırken, diğer taraftan ister istemez bazı olumlu gelişmelerin tahrik edilmesine yol açacaktır.

Kürdistan konusunda ise, ABD Kürt özgürlük mücadelesinin gelişmesini, Kürt halkının bölgede etkin ve güçlü rol oynamasını ve bu konumunu bölge halklarıyla kardeşlik

“ABD başta olmak üzere, uluslararası büyük güçler, Kürdistan genelinde etkilerini yitirmemek, burada geliştirilebilecek her türlü halk etkinliğini kontrol altına alabilmek için özellikle feodal önderlikli güçleri kontrol altında tutarak; her zaman bunların arkasında durarak, denetimlerinden çıkacak, öz gücüyle hareket edecek bir hareketin çıkmasını engellemek istemişlerdir.”



ve barış içinde geliştirerek, yalnız Kürdistan'ı değil, Ortadoğu halklarını belirli bir gelişme içine sokma gerçeğini frenlemeyi düşünmektedir. Çünkü, böyle bir gelişme hem Kürdistan hem de bölge halkları açısından daha inisiyatifli ve bölge halkları çıkarına sonuç doğurma ve böylelikle ABD'den daha bağımsız hareket etme kabiliyetini ortaya çıkaracaktır. Bu nedenle, ABD başından beri Özgürlük hareketini sınırlamak için feodal güçleri destekleme, onları eli altında tutma, bölge ve Kürt politikasında inisiyatifli kendi elinde bulundurma stratejisi izlemiştir. Irak'a müdahale, Kürdistan gerçeğinde de bu stratejinin bir parçası olarak devam edecektir. Daha doğrusu, Kürt sorunundaki bu yaklaşım Irak'a müdahale politikasının içine uygun biçimde oturtulacaktır.

ABD'nin Irak'a ilgisi ve müdahale gerekçeleri geçmişten beri ağırlıklı olarak bu çerçeveye oturuyordu. Ancak, 11 Eylül'den sonra durum ABD açısından daha da ciddileşti. Özellikle, bölge halklarının ABD'ye tepkisi, bunun yalnız bölgede değil, dünyada ABD çıkarlarını tehlikeye sokması, radikal hareketleri, antiemperyalist hareketleri tahrik eden zeminlerin kurutulması ihtiyacını beraberinde getirdi. Ortadoğu'da antiemperyalist gelişmelerin, İslami tepkinin son zamanlarda kendini dışa vurduğu alanlar, Afganistan, Irak ve Filistin'di. Afganistan çok somut ve pratik olarak antiamerikancı duruşu ve radikal İslam'ın beslendiği bir alan olunca ilk müdahale bu alana yapıldı. Burada kısmi bir başarı elde edildi. Ancak buradaki adımı, Irak ve Filistin sorununun çözümü takip etmediği taktirde, ABD açısından hiçbir anlam ifade etmeyecektir. Hatta ileride ABD'nin, Afganistan'da daha zor duruma düşmesini sağlayacak etken haline de gelebilir. Bu nedenle ABD Afganistan'dan sonra Irak ve Filistin sorununun çözümünü önüne koymuş bulunuyor.

Bütün Ortadoğu ve Arap dünyası, kendilerine haksızlık yapıldığı duygu ve psikolojisini yaşıyor. Bu da antiamerikancı hareketleri tahrik edip körüklüyor. ABD ve İsrail'e karşı her türlü fedai eylemini yapacak bir nesil ve kuşak ortaya çıkıyor. ABD bunun tehlikesini açıkça görüyor ve buna son vermek istiyor. Buna son vermenin yolu da, Arap ve İslam dünyası açısından hassas bir konu olan Filistin sorununu çözerek, Filistin'den dalga dalga dünyaya yayılan tepkilerin önüne geçmektir. Ancak, yukarıda da belirttiğimiz gibi İsrail'in *"Irak sorunu çözülmeden Filistin sorununu çözdürmem"* politikası ve sorunun çözülmesinde çıkarı olan ülkelerin varlığı, bu ülkelerden birinin de Irak olması ABD'yi, Irak'a müdahaleye ve bu sorunu biran önce çözmeye sevk etmiş bulunuyor.

#### Irak Ortadoğu tutuculuğunun merkezi konumundadır

Ancak, Irak sorununun çözümü önünde önemli engeller var. Irak sorunu herhangi bir ülkedeki siyasal bir sorun olmadığından, Irak'a ABD müdahalesinin ve etkisinin direk olarak dünya egemenliğinde avantaj sağlama anlamına geleceğinden, Avrupa ülkeleri, Rusya, Çin hatta başka ülkeler ABD'nin Irak'a müdahalesine soğuk bakıyorlar. Kösteklemek için ellerinden geleni yapıyorlar. Son zamanlarda Almanya'nın açık açık ABD politikasına karşı çıkmasının nedeni; ABD'nin Irak'ta etkin duruma gelmesi halinde bölgede ve dünyada kazanacağı avantajın, söz konusu ülkelere getireceği handikapla ilgilidir. Eğer sadece bir Saddam rejiminin değişimi söz konusu olsaydı, ne Almanya, ne Rusya, ne de başka ülkeler bu duruma tepki gösterirdi. Hatta, ABD'nin sınırlı avantaj kazanması karşısında bile çok fazla tepki göstermezlerdi. Söz konusu devletler, Irak'a müdahalenin getireceği sonuçların her gün daha çok farkına varıyorlar. Böylelikle de politikaları her gün biraz daha netleşiyor. Bu da daha çok ABD'nin politikasına karşı olma biçiminde ortaya çıkıyor.

Düne kadar ABD'nin müttefiki olan Arap ülkeleri açıkça rahatsızlıklarını dile getiriyorlar. Suudi Arabistan ve Ürdün'ün rahatsızlıklarını açıkça dile getirmeleri ilginçtir.



**“Türkiye’deki değişim yalnız Türkiye’yi ilgilendiren bir değişim olmamakta, bütün Ortadoğu’yu ilgilendirmektedir. Kaldı ki, bu değişimin motoru ve bu değişimi zorlayan, esas olarak Kürt demokratik gücüdür. Kürt demokratik gücünün de yalnız Türkiye’yi değil, tüm bölgeyi etkilediği, Türkiye’yi değiştirirken de en fazla diğer bölgeleri etkileme gücünü ve köprüsünü oluşturacağı açıktır.”**

Bu ülkeler ABD'ye bağlıdır, ama biraz da İngiliz politikası eksenindedir. İngiliz politik tarzı, Ortadoğu'da, en başta da Ürdün ve Suudi Arabistan üzerinde etkilidir. Suudilerin ve Ürdün'ün İngiltere'nin tutumundaki kararsızlığı ya da ABD kadar kararlı olmadığına görmeleri sonucu bu tutumları ortaya koyduklarını söylemek mümkündür.

Irak'ın, bölgedeki muhafazakar sistemin ayakta kalmasının en temel güçlerinden biri olduğunu söylemeliyiz. Bu muhafazakarlık yalnız günümüzle ilgili bir şey değildir. Tarihte ilk büyük kölecî imparatorluğun ve devlet kültürünün bu topraklarda ortaya çıktığını biliyoruz. Bugünkü rejim, yalnız gündel ideolojik ve politik kaynaklardan ve gericiликтen değil, aynı zamanda Sümer rahip devletinin muhafazakar geleneğinden de beslenmektedir. Bu yönüyle de Irak Ortadoğu tutuculuğunun merkezi konumundadır. Belki de hiçbir devlet, Irak devleti kadar böyle bir tutucu ve devletçi geleneğe sahip tarih ve toplumsal temeller üzerinde oturmuyor. Irak'ın bu muhafazakar ve tutucu konumunu, Ortadoğu'daki gerici rejimleri ayakta tutmada önemli bir etken olarak görebiliriz. Bu yönüyle ABD'nin niyetleri ve amaçları ne olursa olsun, bu sisteme dokunmak ve bu sistemin Irak ayağını sarsmak, sadece Irak'ı değil, bölgedeki devletçi geleneği, Sümer devlet kültürünü sarsmak anlamına da geliyor. Böyle olunca etkileri Irak'la sınırlı kalmayan ve diğer Arap ülkelerini ve İran'ı, hatta Türkiye'yi etkileyecek sonuçlar doğurabileceğini söylemek gerekir. Bu sonuçlar, ABD'nin kontrolünden çıkarak daha köklü değişimlere uğrayabilir. Ancak, ABD'nin bölge gerici devletleriyle işbirliği temelinde Irak'ta çok fazla bir değişimin ortaya çıkmasını engelleme gerçeğini de ortaya çıkarabilir. Her koşulda eski durumun sürmeyeceği, mevcut tutucu ve katı rejimleri sarsacağı söylenebilir. Bu yönüyle olumlu yanları olacağını söylemek mümkündür.

ABD'nin İsrail-Türkiye müttefikliği ile bölgede etkili olma durumu, bölge halklarının demokrasi ve özgürlüğünü daha köklü geliştirecek ve Ortadoğu'yu dünyanın önemli merkezi haline getirecek gelişmeleri de sınırlamış olacaktır. Şu kesindir, dünyadaki demokratik gelişmeler, bilimsel teknik devrim, yine Ortadoğu halklarının demokratik devrim mücadeleleri, halkların 20. yüzyılın sonuna doğru ortaya çıkan özgürlük umutları, bölgenin gelecekte önemli düzeyde değişebileceği bir potansiyeli oluşturuyor. Ortadoğu böyle bir değişimin etkisine girmiştir. Dünyadaki gelişmeler bölgedeki gelişmelerle birleşince, Ortadoğu'daki rejimlerin artık eski biçimde durması mümkün değildir. Bunun en

somut ifadesi Türkiye'deki rejimin zorlanarak değişim ihtiyacı duymasıdır. En hassas olduğu Kürt sorunu ve inkarcılığına resmiyette olamasa da, pratikte adımlar atması, Ortadoğu'daki değişim rüzgarının hangi yönden olacağını göstermesi açısından çarpıcıdır. Türkiye'deki değişim yalnız Türkiye'yi ilgilendiren bir değişim olmamakta, bütün Ortadoğu'yu ilgilendirmektedir. Kaldı ki, bu değişimin motoru ve bu değişimi zorlayan esas olarak Kürt demokratik gücüdür. Kürt demokratik gücünün de yalnız Türkiye'yi değil, tüm bölgeyi etkilediği, Türkiye'yi değiştirirken de en fazla diğer bölgeleri etkileme gücünü ve köprüsünü oluşturacağı açıktır.

İran'da islami rejimin zorlaması demokratik özgürlükçü eğilimlerin giderek güç kazanması ve bunun Hatemi gerçeğinden, yönetimdeki değişikliklere kadar ilerlediğini biliyoruz.

Suriye'nin artık eski konumda kalamayacağını, bazı değişiklikler yapması gerektiğinin farkına varması söz konusudur.

İsrail-Filistin sorununda çözüm olduğu taktirde bölgenin milliyetçiliğe dayanan ve mevcudiyetini koruyan güçlerinin temellerinin zayıflayacağı, demokratik gelişmenin daha da ilerleyeceği diğer bir gerçektir. Dolayısıyla ABD müdahalesini bir de bu yönüyle değerlendirmek gerekir. Bu yönüyle değerlendirildiğinde, ABD müdahalesinin esas olarak orta ve uzun vadede bölgede demokrasi ve özgürlüğün daha hızlı gelişmesini sağlayan değil de, frenleyen bir rol oynayacağı söylenebilir. Bu açıdan ABD müdahalesinin kısa sürede yapacağı değişiklikler, dünya genelinin ve bölgedeki iç dinamiklerin yarattığı gelişmelerden daha geri bir durumu ortaya çıkaracağını söylemek gerekiyor.

Zayıf bir olasılık olarak, ABD müdahalesi hızlı değişimlere de yol açabilir. Ancak bu kendiliğinden olamaz. Eğer bölgedeki demokratik güçler bütün ülkelerde iradi güç gösterir, müdahale ile birlikte aktif duruma gelirlerse, o zaman ABD'nin kendi çıkarları için kurmak istediği sistem, kontrolden çıkarak bölge halklarının daha fazla demokrasi, daha fazla özgürlük bulacağı bir yeni bölge sisteminin kurulmasına kadar gidebilir. Aslında bölgedeki ve dünyadaki dinamikler, gelişmeler buna da olanak sunuyor. Ancak bölge demokrasi güçlerinin örgütsüz ve hazırlıksız olması diğer bir gerçektir. Bu durum, müdahaleyi çok radikal bir dönüşümle sonuçlandırmayı ve inisiyatifin demokrasi güçleri tarafından kullanılmasını zorlaştırıyor.

Buraya kadar Irak'a müdahalenin yaratacağı sonuçları genel hatlarıyla ortaya

koymaya çalıştık. Irak'a müdahale bütün bölge ve dünyayı ilgilendirdiği için, müdahalede bulunacak güçlerin kendilerine göre bir düzen ve sistem kurma keyfiyetleri yoktur. İster istemez, dünya ve bölge güçlerini dikkate alacaklardır. ABD'nin müdahalesini durdurmak belki kolay değildir. Ama bu, ABD'nin bir müdahale sırasında Irak'a ve bölgeye tamamen kendi istediği biçimde düzen vereceği anlamına gelmemelidir. Bunun altını çizmekte fayda var. ABD, müdahaleden sonra kuracağı düzenin sürmesi, yerleşmesi için uluslararası ve bölgesel dengeleri şu veya bu düzeyde dikkate alacaktır. Mutlaka kendisi için de bazı sonuçları çıkarmaya çalışacaktır. Ancak, kendi lehine belli sonuçlar çıkarmaya çalışırken başka güçleri de dikkate almaya özen gösterecektir. Dünyanın herhangi bir bölgesinde, herhangi bir güç, tek başına etkin olabilir, söz konusu yeri arka bahçesi yapabilir. Fakat söz konusu Ortadoğu olduğunda, en büyük askeri, siyasi güç bile, güç dengelerini dikkate alır. Aksi durumda Ortadoğu gibi bir bölgede her güç belli yerlere çomak sokarak böyle bir müdahaleyi, astarı yüzünden pahalı duruma getirebilir. Dolayısıyla ABD müdahalesinin sonuçlarını değerlendirirken bu gerçekleri dikkate almakta fayda vardır.

ABD'nin Irak'a müdahale edeceği kesin gibi. Eğer büyük engeller çıkarılmaz, sonuçları ABD'yi ürkütecek düzeyde riskli olmazsa, bu yılın sonunda ya da diğer yılın başında böyle bir hareket beklenebilir. Böyle bir hareketin varlığı, Saddam rejiminin biçimsel olarak değişmesi bile ABD'ye belli bir etkinlik kazandıracaktır. ABD'nin dünya siyasetindeki ağırlığı, bölgedeki sorunları çözme gücü ister istemez artacaktır. Bu açıdan ABD, çok köklü sonuçlar yaratmayan, riskleri kendisi için çok fazla olmayan bir hareket dahilinde bu müdahaleyi gerçekleştirecektir. Veriler, hazırlıklar bunu gösteriyor.

#### ABD Ortadoğu'da köklü bir demokrasi istemez

Burada sorunla ilgilenen yalnız uluslararası güçler değildir, en fazla da bölge güçleri ilgilenmektedir. Buna başta Türkiye ve İran dahil edilebilir. Arapları zaten bir Arap bölgesi olduğu için çok yakından ilgilendirdiğini biliyoruz. ABD'nin amacı Irak'ta Saddam rejimini devirerek; bölgede ABD karşıtlığını sınırlama, Filistin sorununda Irak'ın tahrikini ve desteğini kaldırarak, hem İsrail'i rahatlatma hem de Filistin sorununu daha kolay çözüme götürme avantajını elde etmedir.

Yine bunun, İran'daki ABD karşıtı güçleri zayıflatması beklenebilir. Bir yandan Türkiye, bir yandan ABD etkisinde bir Irak, yine doğu tarafından Afganistan ve Pakistan, İran'ı zorlayacaktır. Bu durum İran'da daha pragmatik bir rejimin gündeme gelmesi gerçeğini tahrik edecektir. Irak'ta çok güçlü bir demokrasi hareketi olmadığından ve sosyal zemini de çok fazla bulunmadığından bugünden yarına Irak'ın çok demokratikleşmiş olarak karşımıza çıkması düşünülemez. ABD'nin çok köklü bir demokrasi isteyeceğini de sanmıyoruz. Çünkü, bölgede demokratikleşmeyi tahrik ederek, kendi kontrolünden çıkmasını getirebilir. Bu açıdan, ABD'nin bölgeye müdahalesini daha fazla demokratik güç getirecek bir müdahale olarak görmek yanlıgıdır. Eğer, Güney Kürdistan'da Kürtler gerçekten demokratik güç olsalardı, Güney Kürdistan'ın demokratik devrimi gerçekleşseydi, ulusal demokratik bir Kürt yönetimi ve federasyonu kurulsaydı; bu Irak'taki demokratik güçleri uzun süreden beri tahrik eder, cesaretlendirir ve Güney Kürdistan'daki demokratik güçlerle birleştirerek köklü bir demokratik değişim ve dönüşüme yol açabilirdi.

Ne var ki, Güney Kürdistan'daki feodal güçler; KDP ve YNK, Kürdistan'ı demokratikleştirmedikleri gibi, feodal yapıyı ayakta tutarak Irak'ın demokratikleşmesini engellemişlerdir. Kendilerini demokratikleştirmeyen Güney Kürdistan yapılanmasının, Irak'ta demokratik çekicilik rolünü üstlenmesi ve demokrasiyi tahrik etmesi düşünülemez. Aslında bu yönüyle yıllardır Güney Kürdistan'daki feodal ve işbirlikçi güçler, yalnız Kürdistan'a değil; Irak başta olmak üzere bölgede de demokratik güçlerin ve demokrasinin gelişimini engellemişlerdir. Bu anlamda PKK'ye karşı mücadeleleri sadece kendi alanlarını kontrol etme amacına yönelmemiştir. Tamamen tüm bölgedeki gerici güçler adına, onların şahsında bölgedeki tüm demokratik güçlerin öncüsü ve sembolü durumundaki PKK'ye karşı mücadele yürütmeye gerçekliği söz konusu olmuştur. Güney'deki feodal işbirlikçi güçlerin, Kürt ulusal demokratik hareketine karşı mücadelesi, dün de bu anlama geliyordu., bugün de bu anlama gelmektedir.

Bu yönüyle ABD'nin Irak'a müdahalesinin bölgede yapacağı sarsıntıları, Kürt siyasal güçlerinin konumlarının geriliği nedeniyle fazla değerlendirmesi düşünülemez. Burada KADEK'in ve Güney'de örgütlenen PÇDK'nin rolü öne çıkmaktadır. Böyle bir müdahalede Kürt halkındaki demokrasi bilincini geliştirip demokratik devrimi derinleştirmede rol oynayabilirlerse, yalnız Güney Kürdistan'ı değil, bütün Irak'ı etkileyerek demokratikleşmesinde önemli bir rol oynayabilirler. Böyle bir durum, ABD'nin müdahalesinin beklentisi dışına çıkılarak, bölgenin yalnız Irak'ın değil, tüm Ortadoğu'nun demokratikleşmesinde, Irak'ı önemli bir merkez haline getirebilir. Tabii bunun imkanları mevcut durumuyla yeterli değildir. KDP ile YNK Kürt halkı ve bölge demokratik güçlerinin rollerini oynaması önünde engeldir. Güneyli güçler hakkında bunu söyleyebiliriz.

‘Irak'ta ve Güney'de nasıl bir rejim kurulabilir?’ sorusunu ve tartışmasını, ABD ve Türkiye uzun süreden beridir yürütüyor. ABD ve Türkiye'nin tartışmaları aslında sadece Türkiye ve ABD tartışmaları olarak sürmüyor, Arap ve bölge ülkelerinin yaklaşımlarını da içeriyor. Bazen ABD, Arapların ve İran'ın istemlerini, yaklaşımlarını Türkiye'ye karşı koruyor, dayatıyor ya da hissettiriyor, bazen de Türkiye, Arapların ve İran'ın yaklaşımlarını, tutumlarını temsil eder gibi görünerek ABD'ye bunu hissettiriyor. Bu durum bölgedeki siyasal ilişkilerin ne kadar karmaşık olduğunu, ne kadar çelişkili olduğunu ortaya koymasından ilginçtir.

Kamuoyunun da en çok merak ettiği konulardan biri, Türkiye'nin böyle bir müdahale durumunda yaklaşımının ne olacağıdır. Türkiye mevcut durumuyla statükonun çok fazla değişmesini istemiyordu. Bir müttefik tarafından olsa dahi çok mu-



hafazakar, tutucu ve ortaya çıkacak gelişmelere hazır olmadığı için, ABD müdahalesine her zaman isteksiz davrandı. Burada asıl olarak Türkiye'nin, bu müdahalenin kendi çıkarına olup olmayacağından ziyade; çok muhafazakar, tutucu ve ortaya çıkacak gelişmelere kendisini uyduramayacağı korkusu, onu mevcut olanı koruma yaklaşımına götürmüştür. Aslına bakılırsa mevcut durumdan da çok memnun değildir. Mevcut durumun Güney Kürdistan'da sürekli boşluk yarattığını, bunun hem KADEK tarafından değerlendirildiğini hem de Kürtlerin bu boşlukta siyasal düzeyde olmasa da, sosyal ve kültürel düzeyde belli bir ilerleme sağladığını görmektedir.

Irak'ın Güney üzerinde egemenliğinin bulunmaması, Türkiye'nin askeri güçlerinin burada önemli düzeyde bir kontrol sağlamasına rağmen sosyal ve kültürel olarak müdahale yapamaması, hatta orada siyasal olarak belli bir özerk yaşamın bulunması, Kürtlerin kullanabileceği, değerlendirebileceği bir ortam olmaktadır. Nitekim gelinen düzeyde Türkiye bu ortamdan duyduğu rahatsızlıklarını dile getirmektedir.

ABD'nin müdahalesi çerçevesinde, "nasıl bir Irak, nasıl bir Güney Kürdistan" konularında ABD ile Türkiye arasında uzun süreden beri görüşmeler devam ediyor. Türkiye ilk başta böyle bir müdahaleye sıcak yaklaşmasa da, ABD'nin kararlılığı karşısında ve ortaya çıkacak siyasal ve askeri gelişmelerde saf dışı kalmamak, inisiyatifi kaybetmemek, hatta katılarak etkiye bulunmak için bir politika üretmeye başladı. Bu politikayı, Ecevit ABD'ye gittiğinde genel hatları ile yansıttı. ABD'de, Türkiye'nin bu yaklaşımının kendi yaklaşımıyla genel olarak çatışmadığını, uyumlu olduğunu düşünerek, Irak konusunda zımnî bir mutabakat içine girdi. Bazı ayrıntıların da zamanla giderilebileceğini düşünerek, Irak'a müdahale konusunda Türkiye ve ABD politikalarının birbiriyle çelişmediği, fazla uzak olmadığı konusunda çeşitli açıklamalar yapıldı.

Bu görüşmeler daha sonra da devam etti. Son olarak ABD Savunma Bakan Yardımcısı Türkiye'ye geldi. Türkiye'nin görüşlerini, yalnız Başbakan ile değil, MİT'ten, ordudan, çeşitli güçlerden daha net alarak ülkesine döndü ve giderken, edindiği izlenimlerin, değerlendirmelerin ABD tarafından dikkate alınacağını vurguladı. Birkaç hafta sonra ABD'nin Ankara Büyükelçisi Başbakan ve Genelkurmay Başkanı'yla; Genelkurmay Başkanı ve Başbakan da Cumhurbaşkanı ile görüştü. Türkiye'nin Ortadoğu uzmanlarının katıldığı bu toplantılarda Türkiye ile ABD arasında Irak konusundaki politikaya son rötuşlar yapıldı. Belki bazı ayrıntılar netleşmemiş olabilir, zaten ayrıntıların pratikte nasıl hal alacağını önceden belirlemek de kolay değildir.

Türkiye bazı ayrıntılar konusunu kendi dediği biçimde yürütmeyi ve bunları pratik sürece yaymayı düşünmektedir. ABD ise müdahaleye girdiği anda Türkiye'yi stratejik müttefik olarak yanına almak isteyecektir. Müdahale esnasında çeşitli ayrıntılarda Türkiye'yi artık dikkate alamazlık edemeyeceğinden karşısına almak da istemeyecektir. Türkiye böyle bir durumu kendisi açısından olumlu değerlendirmek istiyor. Türkiye ve ABD arasındaki bu zımnî mutabakatın ne olduğu üzerine düşünülebilir. Türkiye ABD'ye, herhangi bir müdahale olduğunda engel çıkarmayacağını, bu konuda stratejik bir müttefik olmanın gereklerini yerine getireceğini belirtmiştir. Ancak bunun karşısında, hassasiyetlerinin olduğunu ve bunların da yerine getirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bunları da şöyle sıralamak mümkündür; Irak'a müdahalenin, Türkiye'nin sınır komşusu olduğundan, getireceği riskleri dikkate alarak Türkiye tedbirlerini alacaktır. Bu tedbirlerin başında, ordusunu Güney Kürdistan'a biraz daha kaydırması ve bu gücünü hareketli hale getirmesi yine Güney'den kendisine gelecek zararların önüne geçmek istediğini belirterek, tutumunu ortaya koyması gelmektedir.

## Bir halkın güç olmasının en temel yolu ulusal güç haline gelmesidir

İkinci ve belki de en önemli husus, daha çok da Türkiye-ABD çekişmesi olarak, basına yansıyor. Ya da Türkiye'nin temel rahatsızlık konusu olduğu için Türkiye'nin bu konuda ne düşündüğü merak konusu oluyordu. Türkiye, Güney'de Kürtlerin durumu açısından ABD'ye; Kürtlerin can ve varlıklarının güvencede olacağı, herhangi bir tehlike karşısında kendilerinin korunabileceği bir özel statüyü kabul edebileceğini, Kürtlerin özerk statü kazanmasına karşı olmayacağını iletti. Tabii burada Türkiye'nin böyle bir yaklaşım göstermesinin nedeni, politika üretebilmesi ve diğer konularda inisiyatif kazanmak istemesiyle ilgilidir. Çünkü, Türkiye Kürtlerin herhangi bir özerk statü almasına karşı çıktığı takdirde, diğer alanlar ve ayrıntılar konu-

Tabii, Türkiye Güney Kürdistan ve Irak'a müdahale konusunda İran ve Arap ülkeleri ile de sıkı ilişki içindedir. Bunun için de her zaman ulaştıkları mutabakatın birinci noktası, Irak'ın toprak bütünlüğüdür.

Hatta Musul-Kerkük konusunda Arap ülkelerine çeşitli mesajlar verdiği de söyleniyor. O mesaj da şöyledir; eğer Kürtlerin Musul ve Kerkük'ü alma durumu ortaya çıkarsa, oraya göz dikerlerse; Türkiye, Musul ve Kerkük'e girecek, buraların Kürtler tarafından kontrol edilmesinin önüne geçecek, daha sonra da Irak merkezi hükümetine devredecektir. Arap ülkelerinin ise Türkiye'nin bu yaklaşımına karşı kuşkulu yaklaşımları diğer bir gerçektir. Türkiye'nin, Kürtlerin Musul-Kerkük'e girmelerini gerekçe yaparak, buralara girip daha sonra açacağı bir koridorla Türkiye'ye bağlama kaygısını taşımaktadırlar. Ya da buraların Irak merkezi hükümetinden kopararak bir Türkmen bölgesi yaratılacağından kaygı duymaktadırlar. Özellikle Türkiye'nin Kıbrıs'ta çok az

bunu ne gerçekleştirecek güçleri, ne de bu tür hedefler için halkta heyecan yaratacak yönetim güçleri vardır. Bir halkın, güç olmasının en temel yollarından biri feodalizmin ve aşiretçiliğin çözülmesi ve o halkın gerçek anlamda ulusal güç haline gelmesidir. Bütün dünyada halkların, ulusların güçlenmesinin birinci koşulu, feodalizmin tasfiye olması, aile-aşiret bağları yerine ulus, halk bağlarının öne çıkmasıdır. Güney Kürdistan'da ise KDP ve YNK, bırakalım feodal bağların çözülmesi için bir demokratik süreç, bir demokratik devrim yaşatmalarını aksine feodal aşiretçiliğin ayakta tutulması için çaba göstermektedirler. Yönetim ve siyasal güçlerini halka dayandırmak yerine, feodal ve aşiret güç dengelerine dayandırarak ayakta durmaktadırlar. İçerde böyle bir ilişki ve denge oturtulurken –bu bir zayıflık olduğundan– dışta da daha çok bağımlılık ilişkisi içine girmektedirler. Varlıklarını bu şekilde dış güçlerin desteğiyle sürdürmektedirler. Feodalizmin çözülmemesi, hala halk ve ulus bağları öncesi,

belirttiğimiz feodal işbirlikçi örgütlerin, gelişmelerin kuyruğuna takılma dışında fazla bir şansları yoktur. Zaten KDP ve YNK böyle güçsüz bir durumda oldukları ve ortaya çıkacak bir müdahaleyi çok fazla etkileyecek bir güçte olmadıklarını bildiklerinden dolayı mevcut durumu tercih etmektedirler. Mevcut durum kendi açılarından olumludur. İstedikleri gibi yiyip-içip, idare ediyorlar. Yani varolan boşluğu, Kürt feodalleri, halktan kopuk bu örgütler istedikleri gibi değerlendiriyorlar. Tabii ki, bir müdahale yaşanır, merkezi bir Irak kurulursa –ki ABD'nin amaçlarından biri bu– o zaman Güney Kürdistan'daki örgütlerin bugünkü mevcut serbestisi olmayacaktır. Belirli kural ve kaide içine gireceklerdir. Bu kural ve kaideler de taşıdıkları kaygılarda görüldüğü gibi, bugünkü mevcut durumdaki ileri bir düzey yaratmayacaktır. Bunu da en başta KDP ve YNK görmektedir. Bunun tedirginliğini yaşıyorlar.

## Halka dayanmayan her güç zayıftır her an ihanete gitmeye yatkındır

**“Kürt halkının hem kendi topraklarında hem de bölgede güvence içinde yaşaması ulusal demokratik hakları temelinde, özgür ve demokratik yaşam içinde olması en başta Kürt halkının kendisini demokratikleştirmesi ve bölge ülkelerinin demokratikleşmesi ile mümkündür. Kürt halkının özgürlüğü; demokrasinin her yerde,- Kürdistan'da da, bölge ülkelerinde de- gerçekleşmesi ile söz konusu olabilir.”**

sunda da politikalar üretemeyeceğini görmüştür. Türkiye sonuçta Kürtlerin belli bir özerk statü kazanmasını kabul edeceğini ortaya koymuştur. Tabii bu koşulu kabul ederken, şöyle karşı bir koşul da ileri sürmüştür; Kürtlerin ortaya çıkaracağı herhangi bir özerk bölgeye, Musul ve Kerkük kesinlikle girmeyecektir. Eğer Kerkük ve Musul bölgesi Kürt denetimine girse, bunu kendi güvenliği ve Irak'ın toprak bütünlüğü açısından tehlike olarak gördüğünü ve buna müdahale edeceğini açıkça dile getirmiştir. Bunu kesinlikle kabul etmeyeceğini, bir müdahalenin böyle bir durumla sonuçlanmasının Türkiye'ye zarar verebileceğini, bir müttefik olarak ABD'nin bunları dikkate alması gerektiğinin altını çizmiş ve defalarca hatırlatmıştır. Türkiye tarafından, bölgeye ABD müdahalesi ve Kürtlerin özerkliğini kabul etmesi karşılığında, merkezi Irak hükümeti belli bir yapılanma sürecine sokulacağından, müdahale belli bir aşamaya geldiğinde, hem ABD'nin, hem Güney Kürdistan'daki Kürtlerin, hem de Irak'taki diğer güçlerin Türkiye'nin güvenliğini tehdit eden, KADEK güçlerine karşı bir tasfiye hareketi başlatarak sözü edilen tüm bu güçlerin KADEK'in etkisizleştirilmesi konusunda Türkiye'ye yardım etmesi ve Türkiye ile bu konuda ortak tutum takınması gerektiği de özellikle belirtilmiştir. ABD'nin müdahalesi karşısında Türkiye'nin politikasının böyle olduğunu, ABD'ye bunları defalarca söylediğini biliyoruz. Yine bu yaklaşımlarını Güneyli Kürt örgütlerine defalarca ilettikleri kesindir.

bir nüfusu olmasına rağmen önemli bir bölümünü ele geçirmesi ve bunu elde tutması, Arap dünyasını bu yönlü bir kuşkuyla sevk etmektedir. Ancak, Türkiye'nin sürekli olarak Irak'ın toprak bütünlüğünden söz etmesi, Kürtlerin Musul ve Kerkük'ü ele geçirmelerini kendileri için de tehlike göstererek, Arapları rahatlatma çabaları içine girmesi de söz konusu olmaktadır. Bu durumda Güneyli örgütlerin durumunu biraz daha değerlendirmekte fayda vardır.

Güneyli örgütler müdahale yaklaştıkça Kerkük'ü Kürt bölgesi içine katacaklarını söylüyorlar. Yine Musul'un Kürt bölgesi olduğunu belirtiyorlar. Özellikle, Kerkük bölgesinin Kürtlerin yoğun olarak bulunduğu bir alan olduğu eskiden beri biliniyor. Kürtler her zaman Kerkük'ü bir Kürt bölgesi saymışlardır. Bu alanın Kürdistan'ın bir parçası olduğu tartışmasız bir gerçektir. Ancak, Kürtlerin iddiaları herhangi bir güce ya da kendilerine duydukları güvene dayanmıyor. Bu söylediklerini yerine getirecek ne güçleri ne de niyetleri var. Daha çok propaganda düzeyinde ortaya koymakla yetiniyorlar. YNK'nin KDP, KDP'nin de YNK üzerinde daha etkili olmak için kendisini biraz daha milliyetçi, Kürtlerin çıkarına bağlı olduğunu gösterme gibi bir yarışın sonucunda böyle yaklaşmaktadırlar. Tabii feodal ve işbirlikçi örgütler alanlarını genişletmek de istiyorlar. Bu konuda yurtsever, kaygılardan daha fazla, nasıl feodal ağalar topraklarını genişletmek, küçük burjuva dükkanının genişletmek isterse bunlarda bu alanların kendi ellerine geçmesini isterler. Bu doğal ve anlaşılır bir durumdur. Ancak

çok geri sosyal ilişkilerin ayakta tutulması, Kürtleri ister istemez Güney Kürdistan'da güçsüz duruma düşürmektedir.

Ne denirse densin bugün Kürt halkı hem güçsüz hem de örgütsüzdür. KDP ve YNK'nin yönetici güçlerinin, belli çevrelerinin kendisini örgütleme düzeyi vardır. Ama burada halkın örgütlenmesinden, demokratik kurumlardan bahsetmek söz konusu değildir. Tabii bu durumda halkın kendi sorunlarına çok fazla sahip çıkması, sorunlarla bütünleşmesi, demokratikleşmenin getirdiği güçle daha bağımsız daha özgür, daha yaratıcı politikaları pratikleştirmesi gündeme gelmektedir. Bu durum ister istemez –ister KDP ister YNK olsun– başta ABD, İngiltere olmak üzere dış güçlerin politikalarına boyun eğme, onların politikalarına endekslenmeyi beraberinde getirmektedir. Bu politikalar dışında bağımsız, inisiyatifli davranma gücünü kendilerinde görememektedirler.

KDP ve YNK'nin, ABD'nin ve Türkiye ile yapacağı bir anlaşmanın dışına çıkmaları, ABD'nin Türkiye'nin kendi çıkarlarını gözetken yaklaşımlarına karşı durmaları mümkün değildir. Çünkü halkı örgütleyerek şimdiye kadar ortaya çıkan fırsatları iyi değerlendirip halkı büyük bir demokratik örgütlü güç haline getirmeleri söz konusu olmamıştır. Buna dayanarak ABD, Türkiye ve bölge güçlerine karşı hareket kabiliyeti olan ve daha inisiyatifli tutum göstermeleri için gereken zemin ve koşullar yaratılmamıştır. Böyle olunca da herhangi bir müdahalede Kürtlerin çok fazla inisiyatifli davranması söz konusu değildir. En azından

Türkiye yetkililerinin hiç kimsenin kabul etmeyeceği biçimde açık beyanlarda bulunmaları, şimdiye kadar ilişkide olduğu bu örgütlere hakaret etmeleri, herhangi bir yanlış yaptıkları takdirde Türk devletinin gücünü tepelerinde görecekları biçiminde tehditler savurmalarının nedeni, mevcut Kürt örgütlerinin güçsüzlüğü ile ilgilidir. Onların, tehditler karşısında yapacak bir şeyinin olmadığını bilmelerindendir. Kaldı ki, hala KDP ve Türk ordusu iç içedir. Güney Kürdistan'ın önemli bir bölümünde hala Türk ordusu vardır. KDP ile yan yana yaşamaktadırlar. KDP yıllarca dünyadaki güçler ve bölge gericiiliğiyle birlikte kendi feodal egemenliğini sürdürme adına, Kürdistan Devrimi'nin yarattığı etkilerin kendi alanına girmesini engellemek için PKK'yi tasfiye etmek istedi. Bunun için sürekli Türkiye ile çok sıkı işbirliği içine girdi. Bunun sonucunda, yüzlerce değil, binlerce gerilla, KDP ve TC'nin birlikte yürüttükleri savaşta şehit düştü. Türk ordusu ve devletinin Güney'e yerleşmesi, daha çok da KDP ile işbirliği sonucunda gerçekleşti. Türkiye kendisini o kadar derinliklere yerleştirdi ve ilişki kurdu ki, şimdi KDP'nin buna karşı çıkması olanaksız hale geldi. Eğer karşı çıkmak istiyorsa hemen Xaxo'da, Hewler'de, Duhok'ta her tarafa halkı ayaklandırı, Türk ordusuna karşı protestoya geçirir. Ama bunu yapamaz, şimdiye kadar da yapmadı. Türk ordusunun KDP'nin tepesinde, stratejik bölgelerde, her yerde bulunduğu bir ortamda KDP'nin Türk ordusu ve devletine karşı rahatsızlığını dile getirmesini kim ciddiye alır? En başta Türkiye ciddiye almaz. Gerçekten KDP bu konuda biraz Kürt halkının çıkarlarını düşünecekse, önce her türlü bağımlılık ve Kürt halkının iradesini kıran ilişkilerle bağıni koparması ve ona tepki duyması, dış güçlerin arasındaki politik dengelerden, boşluklardan yararlanarak yaşamayı bırakması gerekir. Tabii politika yapılmalıdır. Boşluklar doğru değerlendirilmelidir. Ama boşluklar, eğer Kürt halkının birliği ve ulusal demokratik gücü varsa o zaman değerlendirilebilir ve bir anlam kazanabilir. Ama sadece dış güçlerin, bölge güçlerinin politik dengelerinde yaşama alışkanlığı, o örgütleri bu politik boşluklara mahkum ederek, onlara bağımlı kılmaktan başka bir sonuç doğurmaz. Nitekim KDP ve YNK'nin şimdiye kadar kendilerini yaşatma biçimleri budur. Böyle bir yaşatma biçimine de eninde sonunda yine bölge ve uluslararası güçler tarafından son verileceği açıktır. Bu güçlerin son noktaya geldiğinde belli düzeyde anlaşımlarını ve bunu Kürtlerin kafasında patlattıklarını biliyoruz. Bugün hala bu tehlike gündemdedir. KDP, YNK neden müdahaleye çok istekli değil? Çünkü kaygılıdır. Nedeni işte bu güçsüzlüklerinden kaynaklanmaktadır.

Mevcut Kürt örgütlerinin bu durum karşısında ne yapmaları gerekiyor? Yakınma ve şikayette bu sorunların üstesinden gelmek mümkün değildir. KDP ve YNK'nin bazı konularda pazarlık yapmaları ile çözülecek bir sorun değildir. Tabii KDP ve YNK'nin yan yana gelmesi aralarındaki gerilimi azaltması bir





yönüyle olumludur. Ancak, yeterli değildir. Burada önemli olan ulusal bir politika izlemektir. Güney'de yaşanacak olan müdahalenin, gelişmenin bütün Kürtlerin çıkarına olacak biçimde gelişmesi konusunda doğru bir tutum takınmak önemlidir. Eğer bu konuda gizli kapaklı işler varsa, açıklık yoksa, tabii ki bütün Kürt halkının desteğini almak, bütün halkı Güney'de geliyecek bir politika içine sokmak mümkün değildir. Kürt halkı on yıllardır egemen güçlere karşı özgürlük mücadelesi verirken feodalizmi tasfiye ederekten demokrasi yaratmak istemektedir. Feodallerin, ağaların, beylerin Kürdistan'ı değil de; halka ait bir Kürt gerçeğini, Kürt toplumu ortaya bu yönlü çıkarmak istiyor.

Belirli bir demokratik kültür oluşmuştur. Kürtler Ortadoğu'nun en güçlü demokrasi kuvveti haline gelmiştir. Şimdi Kürt halkı demokrasi kuvvetinin, bu halk gerçeğini; Kürt ağalarının, beylerinin kontrolü altına girmesini kesinlikle kabul edemez. Çünkü, Kürt ağa ve beylerinin olduğu bir ülkenin geleceğinin güvencede olmadığını, tehlikede olduğunu görüyor. Halka dayanmayan her güç zayıftır, güçsüzdür, işbirlikçidir ve her an ihanete gitmeye yatkındır. Bu açıdan Kürt halkı, üzerinde feodal egemenlik kurmak isteyen işbirlikçi ve ihanete yakın olan güçlerin, Kürt sorununu çözemeyeceğini ve Kürt sorununda etkili olamayacağını biliyor. Nitekim KDP ve YNK'nin Kürt sorununda çözümsüz kalmasının en temel etkenlerinden biri budur.

Kürt halkının hem kendi topraklarında hem de bölgede güvence içinde yaşaması, ulusal demokratik hakları temelinde, özgür ve demokratik yaşam içinde olması, en başta Kürt halkının kendisini demokratikleşmesi ve bölge ülkelerinin demokratikleşmesi ile mümkündür. Kürt halkının özgürlüğü; demokrasinin her yerde –Kürdistan'da da, bölge ülkelerinde de gerçekleşmesi ile söz konusu olabilir.

Güney Kürdistan'lı güçler hem Kürdistan'ı hem bölgeyi demokratikleşmede rol oynuyorlar mı? Yoksa bölgenin ve Kürdistan'ın demokratikleşmemesi konusunda feodal ve aşiretçi yapılanmayı ayakta tutarak ya da biraz burjuva renklere bürünmüş feodalizmi, aşiretçiliği kurumsallaştırarak, bölgede demokrasinin ve özgürlüğün gelişmesini engelleyen bir rolün mü sahibidirler? İkincisinden yana tutumlarını belirlemişlerdir. Bu da Kürt halkının geleceğini belirsizlik ve tehlikelerle karşı karşıya getiren bir tutumdur. Dolayısıyla KDP ve YNK'nin böyle bir müdahalede bırakalım Güney Kürdistan halkının çıkarını savunmayı, aksine böyle bir müdahale durumunda bütün Kürt halkına karşı kullanılacak bir işbirlikçi konuma düşmeleri tehlikesi vardır.

Neden vardır? Çünkü biliyoruz, feodal ve aşiretçi güçler, kendi varlığını sürdürmek için her türlü ihanete, işbirliğine ve gaflete girerler. Geçmiş tarihleri bunu yapabileceklerinin kanıtıdır. Ne zaman ne yapacakları, ne zaman ihanet edecekleri, ne zaman işbirlikçiliği yapacakları, ne zaman sözde milliyetçi olacakları belli değildir. Kürt halkı, on yıllardır yaşadığı tecrübelerle bu güçlerin niteliklerinin böyle olduğunu öğrenmiştir. Bunun böyle olmadığını hiçbir güç söyleyemez. Belki bazı dersler çıkarmış olabilirler, ama bu da önemli değildir. Önemli olan çağdaş bir sosyal yapıya ve politik yaklaşıma girip girmedikleri konusudur. Buna girmedikleri hala eski geri yapılanmalara dayandıkları, politikalarını, örgütlenmelerini bu geri yapılanma zemininde yükselttikleri görülmektedir. Bu konuda bir değişim olmadığı takdirde bu güçlerden, nitelikli ve köklü değişimleri beklemek de mümkün değildir. Halkın da değişmeyen bu güçlere çok fazla güvenmesi ve bunların peşinden gitmesi beklenemez.

Bu açıdan diyoruz ki, Güney Kürdistan'da Kürt halkının geleceği belirsizliklerle doludur. Çünkü yarın bunların üzerine herhangi bir güç gittiğinde direnmeyecekleri, kaçacakları, halkı baskı, şiddet, katliam ve her türlü tehlikeyle karşı karşıya bırakacakları açıktır. Hiç kimse bu güçlerden direniş de, politika da, halka dayanarak bir şeyler yapmayı da beklemesin. Ne böyle bir çabaları ne de hazırlıkları vardır. Eğer gerçekten halka dayanmak isterlerse, ilk önce demokratik bir toplum yaratırlar. Kendi bulundukları alanda demokrasiyi yaşamsallaştırırlar. On yıldır bunun koşulları vardır. Ama bundan

kaçındılar. Aksine tam bir feodal diktatörlük biçiminde rejimlerini sürdürüyorlar. Kendileri dışındaki güçlere yaşam hakkı tanımadıkları gibi sadece Türkiye'de özel savaşın yaptığı biçimde, bazı tabela kurumlarını, partilerini yaşatmaya çalışıyorlar. Hatta Türkiye'deki birçok kurum, Kürt halkının mücadelesi ile ortaya çıktığı için, bunlar önemli oranda değerlendirildi. Güney Kürdistan'da bu durum da yoktur. Bazı güçler diyor, “*demokrasi var.*” Kesinlikle böyle bir şey yoktur. Bunlar aldatmadır, kandırmadır, feodal güçlerin imkanlarından yararlanan, beslenen bazı çevrelerin söylediği sözlerdir. Buna kimse inanmasın. Tabii ki, Güney'de gazete çıkıyor, televizyon da var. Bunlar olacaktır. O kadar para ve imkan var, değerlendiriliyor. Ama başka parti ve düşüncelerin varolması, feodalizme karşı mücadele içine girmesi, aşiretçilik ve feodalizmi eleştirerek Güney Kürdistan'da demokratik bir toplum yaratma çabalarının yasal güvencede bulunması söz konusu değildir.

Bu durumda Güneyli Kürt örgütlerinin yapması gereken, hiç vakit geçirmeden bütün Kürt örgütlerini küçük olsun, büyük olsun bir araya getiren, bu konuda demokratik bir işleyişe sahip olan bir tutum ortaya çıkarmaktır. Ulusal çıkarlar temelinde herkes

tan'ın bir parçasında çıkan ideolojik gelişmeler bizi ilgilendirmez” demektir. Bu çok geri, ilkel bir yaklaşımdır. Dolayısıyla ortaya çıkacak demokratik ilişki ve örgütlenmede hiçbir kayıt ve kısıtlamanın olmaması gerekir. Bütün örgütler bir araya gelerek Güney Kürdistan üzerinde bir politika geliştirmelidirler. Bütün Kürdistan'daki halkın desteğini alacak böyle bir politika, yaşanacak bir müdahaledeki belirsizlikleri ve riskleri aza indirecektir.

Zaten Kürtlerin Güney Kürdistan'da dikkate alınacak bir güç haline gelmesi ancak böyle sağlanabilir. Zaman zaman bazı çevrelerin Güney Kürdistan'da “fazla demokrasi beklemek doğru değildir” biçiminde değerlendirmelerini duyuyoruz. Bu yanlış bir yaklaşımdır. Böyle bir yaklaşım içinde bulunduğu zaman, egemen ülkelerde de demokrasi istemeyezsiniz. Neden “onlar demokratikleşmiyor?” diyemezsiniz. Çünkü siz demokratikleşmeden, onları demokratikleştirmeniz de mümkün değildir. Öte yandan demokratik olmayan yapılanmalara makul ve hoşgörülü yaklaşmak aslında Kürt'ü güçsüz bırakan feodal anlayışlara hoşgörü ile bakmaktır. Özellikle aydınların feodal yaklaşımlara hoşgörü ile yaklaşmaları, feodal siyasetleri, tutumları, örgütlenmeleri Kürt halkına kabul edilebilir

### Türkiye ve Ortadoğu'daki sorunların çözümü demokratikleşmedir

Bu konuda son olarak bazı şeyler söylemek gerekir. Kürtler bu müdahaleden herhangi bir güç tarafından kullanılacak bir araç olmaktan çıkmalı ve kendi özgürlüğünü, demokratik yaşamını yaratma fırsatı olarak değerlendirmelidirler. Eğer Kürtler kendi demokrasi ve özgürlüklerini derinleştirip, böyle bir yaklaşım içerisinde olurlarsa bu, bölge halklarının da demokrasi ve özgürlük anlayışını geliştirecektir. Bu da Ortadoğu halkları açısından yeni bir süreci, demokratik Ortadoğu halkları birlik sürecini başlatabilir. Kürtler ancak bu perspektifte olurlarsa geleceği kazanabilirler. Yoksa dış güçlerin politikalarının uzantıları durumunda olurlarsa, bugüne kadar nasıl hep kötülüklerle, belalarla karşılaşırsalar, bundan sonra da bundan kurtulmayacaklardır. Dolayısıyla doğru bir ulusal, demokratik, politik çizginin önemi, müdahale koşullarında daha da yaşamsal hale gelmiş bulunuyor.

Türkiye'nin böyle bir müdahale sürecin-



“Türkiye'deki sorunların çözümü Türkiye'nin demokratikleşmesinden geçmektedir.

**Türkiye demokratikleşirse, kendi içinde Kürt sorununu çözebileceği gibi, bütün bölgedeki Kürt sorununun çözümünde de, bunun bir sonucu olarak diğer tüm bölge sorunlarının çözümünde de önemli bir rol oynayacaktır. Türkiye demokratikleşirse, bölgenin öncü gücü olarak sorunların çözümünde önemli bir katkının sahibi olacaktır.”**

örgütlenme, propaganda ve ajitasyon özgürlüğüne sahip olmalıdır. Toplumun demokratikleşmesi hem teorik hem pratik olarak yasal güvenceye kavuşturulmalıdır. Hiçbir kurumun keyfi davranmasına fırsat vermeyecek bir kurumsallaştırma yaratılmalıdır. Burada “şu örgüt içine girer, bu örgüt içine girmez” yaklaşımı kesinlikle olmamalıdır. Bu güçlerce eskiden beri PKK, bugün ise KADEK'e yakın olan örgütlenmelere soğuk yaklaşmakta ve dışlanmaktadır.

Bu ideolojik bir dışlamadır. Tabii ki PKK otuz yıldır Kürdistan'da büyük bir mücadele verdi. Yalnız Güney Kürdistan'da değil, Doğu'da da etkili oldu, Küçük Güney'de ve bütün dünyadaki Kürtleri de etkiledi. Bütün dünyadaki Kürtlerin, yüzde doksanı etkilenecek; yüzde onunu ifade eden, Duhok ve Hewler Kürtleri etkilenmeyecek denilemez. Bu devrimin doğasına aykırıdır. Özellikle yaşanan bir demokratik devrimse, bir sosyal ve kültür devrimi ise bunun en fazla feodalizmin güçlü olduğu alanları etkileyeceği, burada feodalizme karşı daha demokratik, daha sosyal, çağdaş bir ideolojik hareketi ortaya çıkaracağı açıktır. Nitekim bu mücadeleden Süleymaniye, Hewler ve Duhok da etkilenmiştir. Ve bu etkilenmeden ideolojik gruplar, bireyler ortaya çıkmıştır. “Bunlar neden ortaya çıktı?” denilemez. Bu gerçeklik görmezden gelinemez. Bunu görmezden gelmek demek, “Kürdis-

olarak göstermeleri anlaşılır bir tutum değildir. Bu tür sözleri söyleyenleri aydın değil de, bu feodal örgütlerin ortaya çıkan imkanlarından yararlanan ve onların düdüğünü ötüren kişiler olarak değerlendirmek daha doğrudur. Güney'deki Kürt örgütleri federasyon istiyor, “bir demokratik Kürt federasyonu yaratmak” doğrudur, ancak, mutlaka demokratik olmalıdır. Yine tüm diğer etnik toplulukları kapsmalıdır. Bu konuda Kürt örgütlerin çok katı olmadığını düşünüyoruz. Kürt halkı feodal dönemde de, diğer dönemlerde de komşu halkların yaşamını, kültürünü şu veya bu düzeyde benimsemiştir. Öte yandan bu federasyonun yalnız yakınındaki Asuri ve Türkmen halkı ile değil, Arap, Türk, Fars halkı ile de dostluk içinde olacağını belirtebiliriz. Bölge halkları ile kardeşlik içinde yaşamının Kürtlerin geleceği açısından daha gerekli olduğunun da altını çizmemiz gerekmektedir. Yine sınır çizmenin, halkları sınırlarla birbirinden ayırmanın Kürtlere yarar getirmeyeceğini, Kürtleri daha çok halklarla birlikte yaşayarak kendisini güçlendirebileceğini, gelecekte rol oynayabileceğinin bilincini de hem ortaya koymalı hem de bunu diğer halklara göstermelidir. Ancak Güneyli güçlerinin Kürt sorununun çözümünün, bölge halkları ile kardeşlik içinde çözülebileceği konusunda hem teorik hem de pratik bir darlık içinde olduklarını söylemek mümkündür.

de daha çok da, Kürtler ne kadar az hak alır yaklaşımıyla işin içine gireceği görülüyor. Bu Türkiye'nin politik gerçeklerle değil, çeşitli hassasiyet ve duygusalılıklarla yaklaştığını gösteriyor. Türkiye bu tutumuyla klasik bölge ve Kürt politikalarını aşamamış durumdadır. Bu yaklaşımın Türkiye'ye getireceği fazla bir fayda yoktur. Bölge sorunlarının da, Irak sorununun da, Türkiye'deki sorunların çözümünün de, Türkiye'nin demokratikleşmesinden geçtiğini daha önce de dile getirdik; Türkiye demokratikleşirse, kendi içinde Kürt sorununu çözebileceği gibi, bütün bölgedeki Kürt sorununun çözümünde de önemli rol oynayabileceğini ve bunun bir sonucu olarak diğer tüm bölge sorunların çözümünde önemli bir rol oynayacağını söyledik. Bugün de aynı düşüncelyi koruyoruz. Türkiye demokratikleşirse, bölgenin öncü gücü olarak sorunların çözümünde önemli bir katkının sahibi olacaktır.

Demokratikleşmiş bir Türkiye sorunların çözümünde başka uluslararası güçlerin değil de, bölge halkları ve ülkeleriyle demokrasi ve kardeşlik içinde sorunları çöme imkanlarını artırır. Türkiye'nin tarihi, sosyal, ekonomik, kültürel imkanları da, aslında sorunların çözümünde bir rol oynamasına imkan tanımaktadır. Ancak ne var ki Türkiye bu gücünü görememektedir. Bu rolünü oynama yerine kaygılarla, kuşku-

la yaklaşarak hem kendisini tıkamakta hem de bölge sorunlarının çözümünde ister istemez dış güçlerin müdahalesine zemin olmaktadır. Bu açıdan Türkiye'nin politikalarını gözden geçirmesi daha doğrudur.

Eğer Türkiye demokratikleşirse, demokratikleşme konusunda önemli adımlar atarsa, Irak'a herhangi bir askeri müdahale olmadan da sorunların çözümünün önü açılacaktır. Ancak, Türkiye böyle bir pozisyonda değildir. Attığı sınırlı adımları da, pratiğe geçirerek belli bir değişim sürecini hızlandıramamaktadır. Aslında, Kürt dili ve yayını konusunda kimi adımlar atması, Kürt halkının mücadelesi sonucu ortaya çıkan, Türkiye'nin inkarcılığının kapsamı düşünüldüğünde küçümsenmeyecek bir gelişme olarak görülmemelidir. Eğer demokrasi güçleri bu gelişmelerin içini doldurur ve Türkiye'yi demokratik adımlarla biraz daha ilerletirlerse bunun sonuçları başta Irak olmak üzere bütün bölge ülkelerine yansacaktır. Türkiye'deki hiçbir gelişme kendi sınırları içinde duramaz. Çevreye mutlaka ulaşır. Eğer bu demokratikleşme düzeyinde ise, kesin demokratikleşme düzeyine ulaşır hatta mevcut çevre ülkelerdeki demokratik eğilimleri tahrik ve teşvik eder. Bu nedenle, Türkiye eğer Irak'a müdahalenin olmasını istemiyorsa; en başta da kendisini demokratikleştirerek bölge üzerine ekonomik, sosyal ağırlık koymayı bilmelidir. Kendisini demokratikleştirmesinin ortaya çıkaracağı sonuçların farkına varmalıdır. Demokratik gelişmeler Türkiye'yi ve bölge halklarını bölmez, bölge halkları, başta da Kürtler olmak üzere, böyle bir bölünmenin değil, birlik ve bütünlük içinde yaşamının kendilerine daha fazla yarar getireceğini düşünmektedirler. Belki bazı işbirlikçi ve feodal güçler, dış güçlere dayanarak Kürt halkının imkanları üzerinde bir ağa ve işbirlikçi burjuva olarak yaşamak isteyebilirler. Ama Kürt halkının düşüncesi, demokratikleşme gelişirse; kimliği, kültürü ve sosyal-ekonomik gelişmesinin halklarla ilişki ve kardeşlik içinde daha iyi olabileceği yönündedir. Zaten egemen güçler de, halklar kardeş olur, bir araya gelirse kendilerinin bölgede, bölge ülkelerinde ve Ortadoğu'daki rolünün zayıflayacağını düşündüklerinden dolayı halkların kardeşliğine ve bir araya gelmesine karşı çıkmaktadırlar. Ve milliyetçiliklerle karşılıklı olarak bölünmeyi tahrik etmektedirler.

Egemen ulusun milliyetçiliği de, ilkel milliyetçilik de aslında bölünmeyi tahrik eden, halkların birbirine yavaşmasını engelleyen bir rol oynamaktadır. Madalyonun iki yüzü gibidirler. Bu da aslında şimdiye kadar sorunların çözümsüz kalmasının en temel etkenlerinden biridir. Bunun da altını çizmekte fayda vardır. Türkiye kendisini demokratikleştirerek, bölge ülkelerini demokratikleştirme rolünü üstleneceğine; çok dar bir yaklaşımla, “*Türkmenlerin haklarını koruyacağım*” diyerek, Irak'a bir müdahalede yine halkların ve bölge ülkelerinin istikrarına ve çözümüne hizmet etmeyecek bir tutum içine girmektedir. Gerçekten Türkmenleri düşünen bir ülke, başta kendi içinde demokrasiyi geliştirir ve bölgede demokratikleşmeyi tahrik eder, geliştirir ve böylelikle demokratikleşen bölgede de yalnız Türkmenler değil, Kürtler, Asuriler ve bütün etnik ve dinsel topluluklar da özgürlüklerini yaşarlar. Bu açık ve net bir durumdur.

Demokratikleşmenin gelişmediği bir yerde Türkmenlerin de demokrasi ve özgürlüğe kavuşmaları zordur. Azınlık bir güç olduklarından, demokratikleşmemiş topluluklar içinde çok fazla varlık göstermeleri söz konusu olamaz. Öyle Türkiye'nin silahlı gücü ile de Türkmenlerin hakları korunamaz. Kıbrıs'ın özgünlüğünü her yerde uygulamak mümkün değildir. Sorun demokratikleşme ile çözülecek sorunlardır. Azerbaycan ve Ermenistan arasında yaşanan Karabağ sorunu vardır. Kıbrıs'ta, Türklere belki biraz imkan eline geçirmişti, Karabağ'da ise kaybeden Azeriler olmuştu. Ama demokratikleşme esas alınsa kaybeden de kazanan da olmaz. Her zaman hiç kimsenin kaybetmediği, iki tarafın kazandığı gelişmeler ortaya çıkar. Mantıklı, çağdaş ve insani olan da böyle bir yaklaşım içinde olmaktadır.

**Devamı sayfa 31'de**



# ÖNCÜ KAZANILMADAN TOPLUMSAL GE

**B**u dönem, özgürlüğe en çok yakınlığı-mız bir sürecin başlangıcını ifade ediyor. Sadece dağda bir diriliş değil, denilebilir ki, toplumsal düzeyde de bir dirilişin çok güçlü bir biçimde kendisini hissettirdiği, canlandığı bir aydayız. Öyle gerekçeler var ki, hatta öyle bir gerçeği yaşıyoruz ki, zincirleme bir reaksiyon gibi, ardı ardına her an patlayıp çoğalabilecek bir tohumlama gibi oluyor. Kürt gerçeği biraz böyledir. Bir anlamda kendimizde açıklığa kavuşturduğumuz gerçeklik, her gün yeni çözümler ve açılımlar istiyor. Öyle anlaşıyor ki, bu bir yerde gerçeğin tabiatına da uygun ve zorunludur; fakat yoğun bir çaba ve yük kaldırmayı gerektiriyor; çok iyi anlayan, kavrayan bir düşünce gelişmesi kadar yürekli çıkışları, çok büyük ve yoğun çabayı gerekli kılıyor.

Bütün bunları iç içe göstermek kaçınılmazdır. Bu devrim öyle bir devrim ki, her şeyini iç içe ve birlikte yürüteceksiniz. Gerçekliğimiz sadece birisini öne alıp diğerini ihmal etmeye müsaade etmiyor. Bunun için hepinizden istediğimiz, bu işe yatkın kişiliğe bu temelde ulaşmanız ve bu gücü

gösterebilmenizdir. Bu büyük tutarlılığı ve olgunluğu gösterebilmek için Kürt gerçeğini en tartışmalı gerçeklerden biri haline getirirken, halen en ağır yük de bizim omzumuzdadır. Meselenin sahibi biziz, açıklayıcısı da biziz. Fakat her zaman belirttiğimiz gibi zorluk, düşmanların yönelimlerinden ziyade kendimizi geliştirip dönüştüremekten kaynaklanıyor.

Kendi kimliğini en çok yitiren bir halk olduğumuz biliniyor. Kimlik yitirilişi, aynı zamanda birçok insani vasfı yitirmeyle iç içe oluyor. Bu, her türlü zayıflığın ve düşkünlüğün esasıdır. Neden şimdiye kadar kimse bu sorunların çözümüne cesaret etmemiştir? Hiçbir Kürt neden kendini bu işe vermemiştir? Şimdi çok iyi anlaşıyor ki, Kürtlük olayında, onu muazam bir şekilde yaşamakta çıkar görülmüyor. Bunun için cesaret, fedakarlık ve çabanın her türlü gerektiriyor. Bu olmayınca militan çıkmıyor ve meselenin sahibi olacak çözümleyici güç olunamıyor. Çok fazla istismarcılar ve ucuz sahtekarlar var.

Yürüttüğümüz mücadele herhangi bir ulusal kurtuluş hareketi değildir; sıradan bir ulusal kurtuluş

hareketinden ziyade, bir ulusal ordulaşma hareketidir. Çünkü yaşanan her şey yabancıya aittir; bir anlamda ihanet, yabancılaştırma temelindedir. Esas itibarıyla savaş özde buna karşıdır. Bizde rollerin çok az kavranıp çok kötü oynanmasının en önemli bir nedeni de budur. Kendi işlevini, kendi rolünü bilememenin böyle bir yabancılaşmayı, inkarı ve ihaneti yaşamakla ilişkisi vardır.

Dünyada eşine az rastlanır garip bir gerçekliği-miz söz konusudur. Aslında bu, bizdeki devrimin bazı özelliklerini de ortaya çıkarıyor. Bütün devrimler az çok ulusal ve sınıfsal gerçeklere dayanır. Bizde ise diğer devrimlerden farklı olarak gerçeğimiz böyle değildir. Veri kabul edebileceğimiz, objektif bir gerçek olarak saptayabileceğimiz diğer devrimlere benzer yanlarımız ve özelliklerimiz yoktur. Bu, özgün geliştirmeyi, özgün olabilmeyi gerektiriyor. Bu, aynı zamanda yeni bir devrimi gerektiriyor. Yeni derken kalıplaşmış bir üretimi değil de, yeni bir malzemeyi üretme gibi bir devrimle gerçekleşme söz konusudur. Yani icat etmek gibi, örneği bulunmayan bir şeyi yaratmayı sağlar gibi bir devrimi ortaya çıkarmamızı gerektiriyor. Yeni derken, örneği olan bir tekrarı değil, örneği olmayan bir oluşumu ifade ediyoruz.

Bizde gerek parti, gerek ulusal kurtuluş sürecindeki gelişmeler, hatta militandaki oluşum tereddütlü, ikircikli ve dalgalanmalı biçimde ise, bunun nedenleri günlük gelişmelerle açığa kavuşuyor. Bu sadece düşman cephesi açısından değil, halk cephesi içinde de benzer bir yaklaşımla ele alınıyor. Oligarşik rejim kimliğimizi kabul etmiyor, haklarımızı vermeyi düşünmüyor. Siyasi ve askeri oluşum, kültürel yaşam ve ruhi oluşum yaşanıyor. Dikkat edilirse, her şey oluşum halindedir. Hepsini böyle bir güncellik içinde gözlerimizin önündedir. Çok hassas olunması bundandır. Oluşumu, kötü şekillenmesi veya çok iyi ortaya çıkması da bize bağlıdır. Son yılların büyük hassasiyetinin gelişimi bu nedenledir.

## Ölüm kader değildir kurtuluş da mümkündür

**C**ok iyi biliyoruz ki, ciddiye alınabilecek ve saygı duyulabilecek bir oluşumun ana özellikleri oligarşik rejime de, halka da, dostlara da kabul ettirildi. Son günlerde etrafımızda tekrar yoğunlaşan bir tartışma var. Özellikle Önderlik konusunda büyük bir tartışma var. Bu tartışma içinde oligarşik rejim de var, işbirlikçisi de var, halk da var, bizler de varız. Oligarşik rejim en üst düzeyde bizi ağızına alarak “amaçları, hedefleri nedir, nereye gitmek istiyorlar, ne olmak istiyorlar?” biçiminde araştırıp soruşturuyor. İşbirlikçiler de böyledir. Onlara göre bir Kürt önderliği olmaz, yöntemlerimiz çok tehlikelidir, varlığımız bir bütün olarak onları en az düşman kadar korkutuyor. Halkımız ise geleneksel tarihi sevgisiyle bu konuda bizi daha iyi anlıyor.

Tartışma uluslararası düzeyde de var. Bu tartışma, “terör müdür, değil midir?” biçiminde sürüp gidiyor. Aslında sizler de hazmetme sorununu yaşıyorsunuz. Oysa öncü en hızlı hazmedici olmalıdır; hatta tartışmaların hazırlayıcısı ve lehte sonuç alanı olmalıdır. Biz bu konuda bağnaz ve dar ulusalcı yaklaşım içinde olmayacağız. Tartışmanın en kapsamlı bir insani devrime yol açması için ne gerekiyorsa onu yapacağız. Devrimin gelişimine bu nitelikte değer verdiğimiz biliniyor. Şimdiye kadar yapılan daha çok buna hizmet eder niteliktedir.

Son Newroz olayları bu açıdan da değerlendirilebilir. Ortaya çıkan bu tartışmalı duruma kimlerin nasıl yanıt vermek istediği, oldukça dikkat çekici gelişmeler olarak daha şimdiden sadece ülkeye değil, uluslararası ortama da kendini tartışmalı bir biçimde hissettirdi. Özel savaş cephesinden gelen yanıt, oldukça derli toplu ve her türlü imhayı içeren bir acımasızlıkta oldu. Bu yanıt önüne ne çıkarsa ezip geçen geleneksel ve barbarca bir politika, bir saldırı biçimindeydi. Özel savaş cephesinin hiç yadırgamadığımız ve beklediğimiz bu yönelimini halk ve az çok insani anlayış ve tutumda olan dostlar görüp öğrenerek değerlendirsınler diye, bazı gerçekleri ortaya çıkarmaya özen gösterdik.

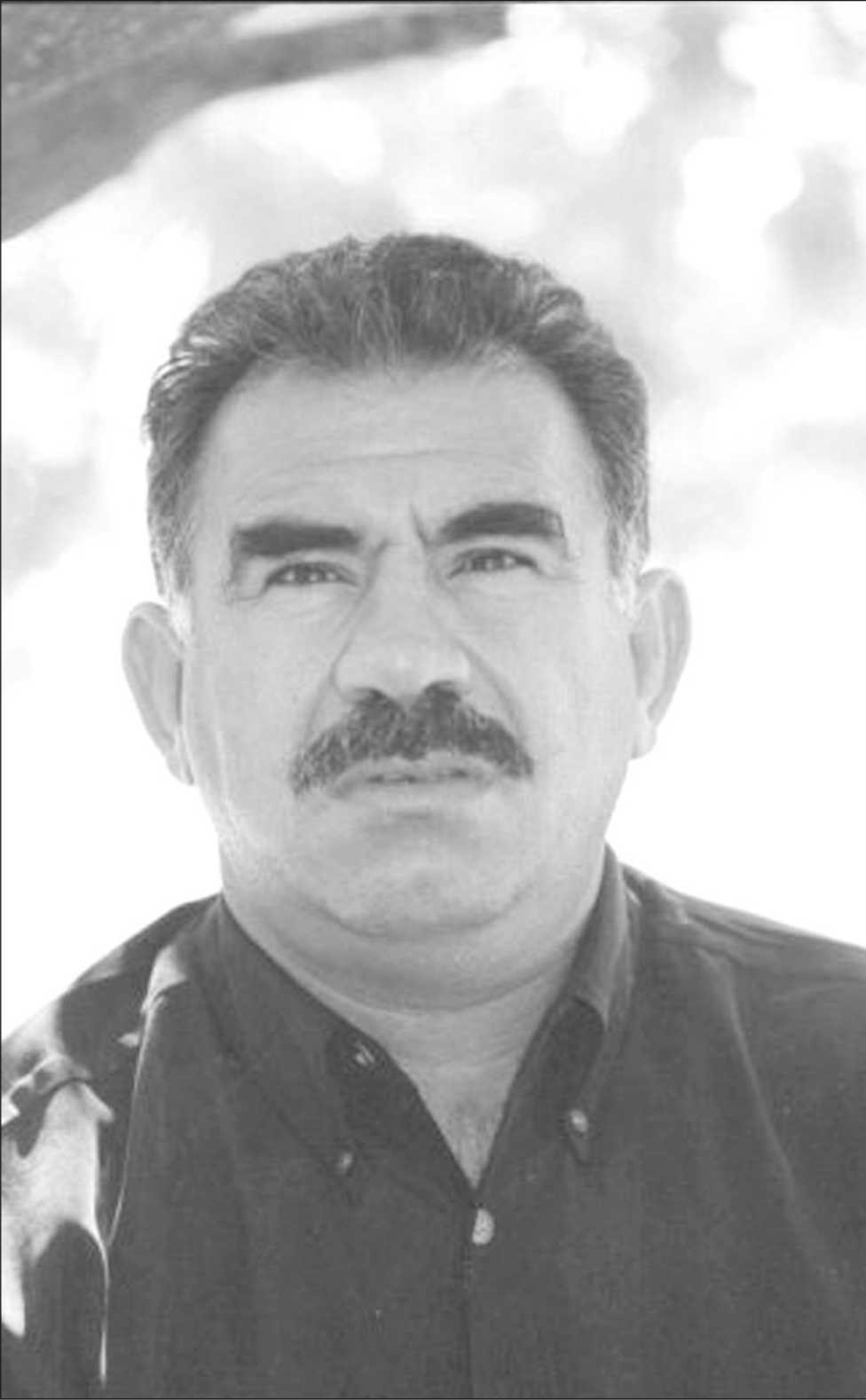
Egemen güçler çok utanmazca ve rezilce bir saldırı yürütmek istediler. Aylarca önce her türlü tank, top, görülmemiş yoğunlukta asker, her türlü birlikler ve uçaklar hazırlatıldı. Olası direnme odaklarının etrafına yerleştirildi. Kendi deyişleriyle çok açıkça bir korku dünyası yaratarak sonuç almak istediklerini herkese gösterdiler. Bizim de yaklaşımımız daha çok ne olduklarını ortaya çıkarmak, niyetleri ve uygulamalarının ne olduğunu halkımıza ve dünyaya göstermekti. Özel savaş rejimi kendini, “bir ayaklanma olacak, biz de buna çare olarak bastırırız” havasına kaptırmıştı. Biz de özgürlük yürüyüşümüzü keşintisiz sürdürerek egemenlerin durduramayacağı büyüklükte bir yanıtla karşılık vermiştik. Sonuçta her zaman olduğu gibi filin hareketlerine karınca hareketiyle karşılık verme gibi bir durumla yüz yüze bırakıldık. Belki de birkaç küçük karıncayı ayağı altında ezdi, ama kesinlikle yürüyüşe devam edildi.

Halk savaşının böyle genel bir rotası vardır. Bizde de sürekli yaşanan budur. Fakat özel savaş rejimi kendini ele verdi, kendi yandaşları ve müttfikleri içinde bile ne kadar barbar olduğunu gösterdi. Denilebilir ki, bu sistem içindeki en tehlikeli rejimin nitelikleri ortaya çıktı. Bunun kabul edilemeyeceği biraz olsun anlaşıldı, teşhiri ve hatta tecridi konusunda ciddi bir durum ortaya çıktı ve süreç içerisinde etkileri giderek daha fazla ortaya çıkacaktır. Halkın daha kapsamlı biçimde kendi gerçeklerini görmesi söz konusudur. Özellikle son yıllar ve hatta yüzyılların körleştirip duyarsızlaştırdığı Kürt gerçeğini, oldukça unutulduğu gafil bir durumdan yavaş yavaş sıyrarak kendini tanımaya başlamasıyla daha ciddi ve daha az korkuyla, “ölüm kader değildir, kurtuluş da mümkündür” biçiminde bir duygu ve düşünce arayışı içine çekti. Şu anda halkta en yoğun yaşanan olay budur. Bu iş, ilk defa bir gerçeğin ve şaka-sı olmayan bir gelişmenin ağır basan yönüdür.

Özgür bir yaşam mümkündür. Biz öz yaşam denilen olayın içine giriyoruz. Eski, sefil, her yönüyle kendini inkar eden, “Benden bir şey çıkmaz, benden adam olmaz, ben ölmüş bitmişim” türünden hepinizi yoğun biçimde etkileyen bu iflah olmazlığın aşılabileceğine dair bir inanç, bir kararlılık söz konusudur. Bu, ulusal ve tarihi çapta yeni bir kavrayış ve karara ulaşma anlamına da geliyor. Bunu daha çok incelemek gerekiyor. Gelişmelerin veya asıl dava konusu olması gereken devrimin esas sahiplerinin durumunun gözlemlenmesi ve araştırılması gerekiyor. Bu durumda halkın devrim yoluna sokulması, devrimin yöntemi, hedefleri, örgütü ve eyleminin bu derin uyanış temelinde halka verilmesi kolaylaşır ve daha soylu değerler ortaya çıkar.

Unutmayalım ki, bu ilk defa kendini dışa vuran geniş bir olanakla bundan sonrasını getirebilmek için sahip bir çalışmadır. En ilginç gelişmelerden birisi de, geleneksel işbirlikçi dediğimiz yabancıya uşak olan, hizmetçiliği çok basit kişisel ve ailesel çıkarlar temelinde yapan kesimde görülüyor. Bunlar özellikle oligarşik rejimin başkentinde şeffiğe oynayan Barzani kişiliğinde ortaya çıkıyor. Halkımızın tam da ölüm kalım günlerinde ve yeniye doğru adım attığı bu günlerde yanı başımızda bitiyor. Barzani, “böyle bir önderliğin yöntemleri Kürt halkını bağlamaz” diyor. Kürt halkı derken, aslında sadece işbirlikçi sülaleyi kast ediyor. Devlete, “Biz farklıyız, biz sizin kapınızda ancak uşak olabiliriz” diyor ve kapılarında neyi tartışacaklar? PKK Önderliği’nin ne olduğunu, nasıl yenilebileceğini, bu önderliğin Kürt halkını yeni birtakım gelişmelerin içine nasıl ittiğini ve öz kimliğine nasıl kavuşturduğunu görürsecekler. Ardından bunu önlemek için tedbirlerin neler olabileceğini, askeri ve siyasi ajanlık temelinde ne varsa onu görüşüp değerlendirecekler. Birlikte halkı bastırmaya çalışacaklar. Bunlar yüzyıllardan beri bu işi yapıyorlar. Halk o zaman dilsizdi, öncüsüzdü, sessizdi, dolayısıyla işlerini açığa çıkarmadan yapı-

**“Özgür bir yaşam mümkündür. Biz öz yaşam denilen olayın içine giriyoruz. Eski, sefil, her yönüyle kendini inkar eden, ‘benden bir şey çıkmaz, benden adam olmaz, ben ölmüş bitmişim’ türünden hepinizi yoğun biçimde etkileyen bu iflah olmazlığın aşılabileceğine dair bir inanç, bir kararlılık söz konusudur. Bu, ulusal ve tarihi çapta yeni bir kavrayış ve karara ulaşma anlamına da geliyor.”**





# GERÇEKLİĞİ DÖNÜŞTÜRME BAŞARILAMAZ

yorlardı. Fakat PKK'nin ortaya çıkışının kendine has bazı özellikleri vardır. Bu çıkış her şeyi ortaya çıkaran ve kimin ne olduğunu açıkça gösteren özellikte olduğu için, bunları da açığa çıkarmak zorundadır.

Biz işbirlikçilerin yüzyıllardan beri oynadıkları lanetli rolün halkımızca da görülmesini sağladık. Bu işbirlikçiler özgür gerçekliğimizden sömürgeci devletler kadar korku duyuyorlar. Gelen bütün haberler böyledir. Müthiş bir korku işbirlikçi cepheyi de sarmış bulunuyor. Örneğin daha önce bir tanesini daha değerlendirmiştik. Bu güçler *“devletten duyduğumuz korkudan daha fazlasını PKK'den duyuyoruz”* dediler. Bir gazetecinin sorusuna biz de karşılık verdik: Bunlar kimdir, neden PKK'den daha fazla korkuyorlar? Doğrudur, bunların temsilcileri korkuyor! Devletin yok ettiğini, çoluk çocuk, kadın demeden tankları üzerine sürdüğünü gözleriyle görüyorlar, ama yine de “biz bu devletten korkmuyoruz, PKK'den daha fazla korkuyoruz” diyorlar.

İşbirlikçilerin ne denli tehlikeli bir biçimde özel savaş rejimin yandaşları olduklarını kendi itiraflarından daha iyi gösterecek bir değerlendirme yapamayız. Bunlar Türk devletine herhalde şunu söylüyorlar: “Niye erken bastırmıyorsunuz, niye başımıza bela ettiniz?” Adeta “biz bu halkın bir daha dirilimeyeceğini ve ayaklar altında süründüğünü bilerek ve buna inanarak işbirlikçilik yaptık; ortaya çıkardıklarımızı hizmetinize soktuk, ajanlık ettik. Ama halk uyanıyor. Halk bizim suçlarımızı görür ve ne kadar ihanet etmiş olduğumuzu fark ederse bizi linç eder” diyorlar. TC'nin ve Avrupa'nın kapısını bunun için aşındırıyorlar.

Bunlar bizim için *“İdi Amin”* diyor, bir de böyle bir şey uyduruyorlar. Bu bir korkuyu ifade ediyor. İdi Amin aslında kendileridir. Çünkü aşiret gücü onlardır, kendileri aşiret ağasıdır, İdi Amin de öyledir. Fakat gölgesinden korkan kişiler gibi kendi suçluluklarını bize yükleyerek, içinde bulundukları durumu bize mal ederek, hayal de olsa kendilerini rahatlatmak istiyorlar. Bunlar aslında bir kişi değil bir sınıftır ve çok geniş bir kesimdir. Bunlar bu sene korkuyu derinden duydular. En önemlisi de devletin kendilerini sonuna kadar koruyamayacağını anladılar. Emperyalizmin kapılarına da başvurdular, onlarda da PKK'yi hızla bastırarak bir güç gösterdiklerinden panik içindedirler. Sanırım en çok paniği yaşayanlardan birisi de bunlardır. TC'nin orduları veya siyasal ve askeri rejiminin temsilcileri belki yerlerinde rahat durabilirler, çünkü ne de olsa dayandıkları bir ulus var. Kürtlük kurtulsa da her şeyi kaybetmeyecekler, yine de belli ölçülerde hayatta kalacaklar. Fakat işbirlikçilerin böyle bir durumu da yoktur. Bunlar tarihin karanlık kuyularında tümüyle boğulacaklar. Çöp sepetine de atılmayacaklar, daha fazla lanetli, en döküntü insanlık müessesesi olarak, bir halkın yüz karası olarak yakılıp atılacaklar. Bunun verdiği korkuyla Türk devletinden daha fazla saldırganlaşıyorlar. Son çırpınılarıyla halka verecekleri zararı verme, yapacakları vurgunları vurma, kaçabileceklerse kaçma konumunu yaşıyorlar. Hatta bir kez daha son hamleyle de olsa imha edip, tekrar işbirlikçiliklerini sürdürme pozisyonu içindedirler. Bu işbirlikçiler cephesinin çok çeşitli fraksiyonları, önderlerinin değişik tavırları olabilir, ama özü budur. İstisnaları genel tavırlarını değiştirmez. İçlerinden bazı iyiler çıksa ve bazı dönüşler olsa da, öзде son çırpınısını yaşama, aynı zamanda verebileceği zararı verme, eğer halkın başının eğilmesi mümkünse son bir hamleyle eğmeye yardımcı olma çabası içindeler.

Newroz, bir yeniliğe sahiptir. '92 Newroz'u tüm bunları açığa çıkarmada, maskeleri düşürmede, yüzyılların en çok zarar veren, vücutta bulunan kanser urunu bir daha kendini üretemez duruma düşürmede önemli bir rol oynamıştır. Bu anlamda bir hesaplama ve sonuç alma yılıdır ve önemli bir gelişmedir. Tamı tamına tahripkar, tehlikeli ve çürütücü özelliklerdeki bir gücün tasfiyesidir. Temizlenmesi için yol almaz, ondan kurtulmadır. Bu ortaya çıktı. Geçen yıllarda da bu daha ağır bir biçimde kendini hissettirdi, ama bu sefer daha fazla ortaya çıkarıp sonuç almaya doğru gidiyor. Esas itibarıyla belirleyici olan, halktaki yeni oluşumun sancıları, umutları, heyecanları veya korku kadar korkusuzluğu, nazikliği kadar katılığı oluyor.

## Halkın söylediği söz belirleyici sözdür

Halk devriminin birçok özelliğinin sökün etmesi ve kendini gün yüzüne çıkarması söz konusudur. Bu öyle bir gün yüzüne çıkarmadır ki, bu senenin karını gördük. Nasıl halen bitkiler kendilerine gelemiyor ve yine kayalıklar altında zor bela başını uzatan bir bitki sararıp solmuş olarak nasıl çıkıyorsa, bu bir halkın öyle boy vermesidir. Çok katı dondurucu bir soğukta ve çok sert bir kayalık altında sararıp solmuş olarak filiz verme gibi bir durumla gün ışığına ve tarih sahnesine çıkması söz konusudur ve bu önemlidir. Hassasiyeti ve nazikliği kadar umut vaat ediyor, ama aynı zamanda çok tehlikeli, dikkat edilmese rahatlıkla biçilebilecek bir durumdadır. Şimdilik hassasiyetimiz, tedbirimiz bu nedenledir ve sonuna kadar geliştirilmelidir.

Gün yüzüne çıkma olayı halk gerçekliğimizde kesinlik kazanıyor. Sizler de az çok bir öncü olarak yeniden şekillenirken, bunu değişik bir düzeyde yaşadığınızı göz ardı etmemelisiniz. Mevcut şekillenme eskinin ağır ve aşırı baskıları altında, oldukça çarpık, heyecanlı, ikircikli ve tereddütlü, ama en az o kadar da umutlu oluyor. Sizler de netlik ve kimlik sorusuna cevap vermeye muhtaçsınız. Unutmayın ki, öncü oluşumu bunu öncelikle kendi içinde gerçekleştirmekle mükelleftir. Öncü, halk bünyesinde, halkın siyasal, kültürel ve sosyal gelişmesini öncelikle kendi içinde gerçekleştiren bir hareketin adıdır, yüzyıl sonrasının kendi dar yapısı içinde gerçekleştirilmesidir. Dolayısıyla öncüyü oluşturma ve bütün yönleriyle öncüyü değerlendirme, onun oluşum özellikleri kadar, olumsuz veya aşılması gereken yönlerini aşma, edinilmesi gerekeni edinme, olumlu olanlarını benimseme öncünün hep kendi içinde gerçekleştireceği işlerdir.

Son yıllarımızı öncüye hasretmemiz yerindedir ve gereklidir. Öncü kazanılmadan, toplumsal gerçekliği dönüştürme başarısızdır. Öncü kazanılmadan halk kazanılamaz, öncü başarı yoluna sokulmadan, halk başarı yoluna çekilemez. Çok yoğun bir uğraş tamamen bu nedenle veriliyor. Önderlik de buna çözüm olabilme gerçeğidir. Önderlik, gelişmeleri başlatıp devrimcileştirir ve yeniden oluştururken, toplum ve ulus gerçeğini açığa çıkarırken, bunu önce kendi kimliğinde gerçekleştirmek durumundadır. Önderlik ileride bütün bir toplum içinde, bir halkın yeniden özgür oluşumunda yıkılacak her şeyi yıkmak kadar, yapma işini de gerçekleştiren güçtür. Bunun için önce araştıran, daha sonra ayıştıran, yıkılması gerekeni yıkan, yapılması gerekeni yapan, bunu siyasal, kültürel ve ruhsal bütün boyutlarda yerli yerine, iç içe oturtulmasını sağlayabilen bir kuvvettir. Ayrıca amansız düşman takibi ve imha seferleri altında olduğunu bilerek, düşmana karşı koyuşla birlikte burada başarıyı esas alan bir tempoyu tutturan ve kendini yanıltmayandır. PKK'de önderlik bu biçimde gerçekleştirmekten başka çare göremeyen bir öncü yürüyüşün, en önde yürüyüşün kendisi oluyor. Öncü daha çok kendini buna göre ele alan, hazırlayan ve en önde gelen hareket oluyor. Bu tartışılmaz; edinilir, buna ulaşılır. Bizim yürüyüşümüz de şimdiye kadar bu temelde oldu.

Şimdi herkes tartışıyor ve tartışmanın ağırlıklı yönü ben oluyorum. Bu önderliğin ne olduğu, ne yapmak istediği, nasıl yürüdüğü, nasıl kuşatılıp etkisizleştirileceği gece gündüz oligarşik rejimin gündeminde olan, yandaşlarıyla birlikte düşünce üretmek ve politika geliştirerek halletmek istediği bir numaralı sorun durumundadır. Tartışmaları gittikçe çok daha yaygınlaşıyor. Ayrıca çok ucuz politikalarla birlikte, tehlikeli olanları kadar, komik olanları da geliştirmek

istiyorlar. Şimdiye kadar biz bu politikalar karşısında başarılı çıktık ve gelişmeyi tayin eden biz olduk.

Halkın serhildanlara son katılımı, önderliksel çıkışı onaylamasıdır, hem de ölümüne onaylamasıdır. Kürdistan halkı PKK biçiminde somutlaşan önderliği, esas itibarıyla de bizim yürüttüğümüz önderliği onaylamıştır. Biz kendimizi oya sunmadık, seçime sokmadık, ama halk ölümüne ve hiçbir talimat almadan, kendi ruhunun derinliklerinde, kendi sevgisiyle nasıl yürüyeceğini, hangi slogan, haykırışlar ve tempoyla yürüyeceğini ortaya koymuştur. Demek ki en önemli bir gerçeklik de önderliksel çıkış kadar, halkın candan katılımıdır, onaylamaktan da öteye müthiş katılımıdır. Bu, önemli bir saptamadır.

Halkın söylediği söz belirleyici sözdür. Halk etkin biçimde kararını verdikten sonra, herkesin akıllı olması gerekir. Halka saygı duyanlar ve ‘biz de bu halktanız’ diyenler varsa, onun kan bedeli olan yürüyüş kararlılığına bağlı olmalıdır. Dolayısıyla sorun öncülük düzeyinde ele alınacaksa ve bunlar halkın insanlarıysa, öncü halkın çok iyi kanıtlandığı ve kanıyla “varım” dediği gelişmeye ayak uydurmalı, eğer öncülük edebiliyorlarsa öncülük emeli ve bunu koruyup geliştirmelidir. Bu eskisi kadar, hatta eskisinden çok daha güçlü bir halk emridir veya halkın kendisine bağlı olanların çıkarması gereken bir sonuçtur.

Halk bizimledir, halk Önderlikledir. Bu artık tartışılmaz ve kesindir. O açıdan militanlık, komutanlık ve önderlik yapan, kendini halk ve önderlik yerine koyup şarlatanlık, hırsızlık ve düşkünlük yapamaz, keyfine göre hareket edemez, halkın istemi ve be-nimsediği önderlik neyi emrediyorsa, öyle emir alır ve öyle yapar. Militanın bu yılın Newroz olaylarından çıkaracağı en önemli bir ders de budur. İrade ve karar gücü haline gelen halk yürüyüşünün bağlandığı bir Önderlik gerçeği vardır. Bu açıdan önder militanın bütün gücüyle onun emrine girmekten, onun özelliklerini yaşamaktan başka bir görevi olamaz. Bunu kendinize kabul ettireceksiniz. Eğer halk adına çok söz söylemek isteyeniniz, “ben de halktanım” diyeniniz varsa, bunun anlam ve önemini kendisine özümsetmelidir.

Hırsızlık, düşkünlük ve boyun eğmecilik nedir? Bu konudaki yargı, karar gücüne ve yürüyüş gücüne ölümüne gelmemedir. Mücadeleyi geriye çekme, sağa sola yatırma, anlamsız kaybettirme, çalışmadan, bünü ve başarılı bir çabanın sahibi olmadan, şuradan buradan değerleri kemirmedi. Tüm bunlar eski toplumun işbirlikçilerinin etkileridir. İşbirlikçilik son tahlilde bir hırsızlık hareketidir. İşbirlikçilik çalışmadan, çaba harcamadan, düşmanın da yardımıyla, kendi halkını soymadır. Onu soyup soğana çevirmedi.

PKK Önderliği'nde, PKK militanlığında fedakarlık, çaba ve karşılık düzeyi nedir? Bunlar iyi göz önüne getirildiğinde, önde gelen militanların tamamen büyük bir fedakarlık ve yaratıcılıkla kendini vermek isteyen, onu da ortak devrimci gelişme için harcayan ve her şeyini adayan bir karakterde olmaları gerekir. Dolayısıyla bununla çelişme, adına ne denilirse denilsin, düşman etkisi, sınıf etkisi, kalıntılar, son tahlilde felç eden ve kaybettiren bir tutum oluyor. Militan artık böyle yaşayamaz. Militan her zamankinden daha fazla kendini halkın kesin yürüyüş kararına bağlı hissedene, engel tanımayan, engel olma ve geriye çekme bir yana bunlara asla şans vermeyen kişiliktir. Artık bu, günümüzde emredici oluyor. Tartışılmaması ve günümüzde başarılması gereken, şimdiye kadar tartışmalar ve kararlarla oluşturduğumuz somutluk kazanması ve son seçimde büyük bir güç olarak tamamen yaşanan özelliklerin toplamı olunmasıdır. Militanların da Newroz olaylarından büyük bir hassasiyetle çıkarılabileceği en temel sonuç budur.

Halkımız için bunu böyle yakalamaktan ve çalışarak kazanmaktan aldığımız güçle, cesaretle diyoruz ki, gerçekler bundan sonra böyle söyler, böyle emreder, böyle yürütülür. Lütfen anlayalım, gücümüz varsa ulaşalım. Kendinizi yeniden yapın. Basitleşmeye, her bakımdan zayıflığa götüren çürümeye kendinizi yatırıyorsunuz da, böyle görkemlileşmeye niye kendinizi veremiyorsunuz? Gerçekleşme günleri, oluşma günleridir, bunun olanakları vardır. Neden hala “olamaz, gelinemez, başarılamaz” diyorsunuz? Ne derdiniz olabilir? Doğruya hangi gerekçeyle tam gelemeyeceğiz? İyi bir yaşamın olanakları burnunuzun dibindedir. Burnunu kapatmaya gerek var mı? Durum bazıları açısından biraz gözünü kapatmaya, yüzünü buruşturmaya, kendine yine eskisi gibi yaklaşmaya benziyor. Başaramayan kadro biraz böyledir.

Artık bunlara da söyleyelim ki, bu işler yürüyecektir. Yani ölüm kefeni yırtıldı, yaşama coşkusu, yaşama özsuyu artık kendini gösteriyor. O halde sizler de kendinizi bununla yaşatmaya çalışın. Fakat bu lafla olmaz, bu kendini aldatarak hiç olmaz. Bu işin kanunları vardır, bu işin ruhu vardır. Cesaretiniz varsa, gücünüz varsa öyle yapın. Bazılarınız saflarımızda arpacık kumrusu gibi düşünüyor: “Neydi bu başımıza gelen?” diyor. Bunlar size yakışmıyor. Uçuşlarınız yarasa uçuşuna benzememelidir. Gün ışığı doğmuştur. Öterseniz de sabah kuşları gibi ötün. Bunun için bir halka inanmıyorsanız, en azından hak sahibi, zulme uğramış veya yaşaması gerekir dediğimiz insanların yaşam tutkularına saygılı olmalısınız. Katkınız böyle olacaksa yapın, onu esirgemeyin. Fakat bunu hangi kişilikle, hangi dille, hangi yürekle yapacaksınız? Bunlar lafla olmuyor.

## Önder diriliş gücünü gösterebilendir

Ben kendimi acımasız bir biçimde yirmi yıldır bu Beyleme yatırdım. Bunun daha öncesi de vardır. Belki de on yıldan fazladır hazırladığım ülkeyi alacakaranlıktan, buz gibi her türlü baskının egemen olduğu ortamlardan umutlu ve çok diri olarak bugünlere getirdim. Bazıları hala bu günlerde bile ciddi bir kalcısı ve dirilişi sağlamıyorlarsa, onlar kendilerini çok çürümüş ve işe yaramaz olarak değerlendirip çöp tenekesine atmalılar. Yani biz bu yeni oluşumun bu aşamasını başka türlü nasıl yaşatabiliriz? Başka türlü nasıl kendimize yedirebiliriz?

İnsanlar sübjektif varlıklardır. Kendilerini tanırlar yerine koymanın yanı sıra en zavallılar konumuna getiren, işte bu anlamda doğada eşine rastlanmayan varlıklardır. Gerçeklik, can alıcı dönemlerde sübjektivizmi aşabilme gücüdür. Biz bu aşamada gerçekçi olacağız: Ne eskinin tanrı kulları olacağız veya kendimizi tanrı yerine koyacağız, ne de çok zavallı ve sinek kadar bir değerde bile göreceğiz. Tersine bu durumlardan kurtulup gerçeğe geleceğiz. Başka uluslar gerçekliği bazı dönemlerde ve ileri düzeylerde yakalamışlardır. Biz de bu aşamada yakalayacağız. İnsanlık gerçeğidir bu, bilim gerçeğidir. Her türlü kültür gerçeğini –ki bu çağdaş özellikler taşır– yakalamak durumundayız. Bu açıdan sübjektivizme son vermemiz gerekiyor.

Hayali kuvvetle hiçlik duygusu kadar, onun diğer yüzü olan aşırı benlik bizim gerçekliğimizde artık kabul görmeyecektir. Bu anlamda gün gerçekleşme gündür. Newroz'un zaten diğer bir anlamı da yeni gündür. Bu, tarihimizde de benzer anlamlara gelmiştir. Gerek baharın gelişi, gerek baharda doğanın dirilişi, çok sert zulüm rejimlerinin yıkılışında önemli bir anlam ifade ediyor. İşte bugün gerçekleşen de tamı tamına budur. Yetmişinde de olsanız, yakaladığımız yeni doğuş budur. Bunu derinliğine yaşayan, sadece düşman, işbirlikçiler veya halk olmamalıdır, en başta sizler olmalısınız. Diriliş sizde çeşitli yönleriyle gerçekleşmelidir. Önder olan, böyle günlerde kendini hakkıyla gerçekleştiren ve bu gücü gösterebilendir.

Ben hiçbir zaman sizin zayıflıklarınızdan, yeniyeye ve gerçeğe bağlılık durumunuzdan korktuğum kadar ne düşmandan, ne halkın zayıflıklarından, ne de işbirlikçilerin ihanetinden korkup çekindim. Telaşlı, ikircikli, kararsız, ikide bir düşen ve sağa sola dökülen öncü en tehlikeli durumu ifade eder. Böyle olmaktan kurtulursanız, bu güne en anlamlı karşılığı vermiş olursunuz.

**“Halk devriminin birçok özelliğinin sökün etmesi ve kendini gün yüzüne çıkarması söz konusudur. Nasıl ki bitkiler yoğun kar altında kendilerine gelemiyor ve yine kayalıklar altında zor bela başını uzatan bir bitki sararıp solmuş olarak nasıl çıkıyorsa, bu bir halkın öyle boy vermesidir. Çok soğukta ve çok sert bir kayalık altında sararıp solmuş olarak filiz verme gibi bir durumla tarih sahnesine çıkması söz konusudur ve bu önemlidir.”**







şam için diyerek, gençliğimizdeki bu gücü bu temelde seferber etmelisiniz. Kararsa karar, uygulamaysa uygulama olmalı ve her düzeyde bunu yapmalısınız. Türk devleti bundan başkasına fırsat tanımıyor. Ortayolculuk, her türden boyun eğmecilik sadece çok daha sefil bir imhaya zemin hazırlar. Tarihte başa getirilenlerin daha da katmerlisini başa getirmeye yol açar.

Demek ki, bu konuda en az yanılıya düşmek, kesintisiz bir irade ve karşı koymadan da öteye fetheden bir yürüyüşün sahibi olmak, onun için gücünü çok iyi sergilemek ve engel tanımamak, azmi olanın her zaman kazandığı gibi bu temelde kazanmayı imkan dahiline sokmak, bunun ideolojik, siyasi, askeri ve bütün ifadelerine ulaşmak gerekir. Bütün bu teknik yöntemlere anlam vermek, varolanları iyi kullanmak, olmayanları edinmek, imkanları bu temelde iyi değerlendirmek, bizdeki çizgiye bu biçimde bir yaklaşım göstermek, askeri ve siyasi sanatımızı özümsemek, böyle bir başarıyı sağlamayı esas almak, bunu bir sanat olarak kavramak, aldığımız eğitim ve yaşadığımız tecrübenin bu anlamda bize yüklediği görevleri yapmak gerekir.

Görevler sadece ve sadece yerine getirmek içindir. Günümüzde bunu yakalamanın sadece bir coşku ve coşkudan da öteye bir şans ve bir tek yaşam seçeneği olduğunu, yaşamak istiyorsak bu seçeneği iyi kullanmamız gerektiğini bilmemiz gerekiyor. Bir tartışma olacaksa, bu tartışmanın daha iyi ve daha az kayıpla başarılmaması için olabileceği kesinlik kazanıyor. Bu temelde başarı kazanması gereken, hiçbir gerekçeyle başka türlü gösterilemeyecek olan ve baştan beri bize hakim bulunan önderlik yürüyüşünde koşulları, zemin ve zamanı göz önüne getiren, 'her şey başarıyı emreden doğrultu için kullanılır' denilen tutuma bağlı olmayı bilmektir. Başlangıçta tek başımıza yaptığımız, ama şimdi bir halkla birlikte görkemli bir biçimde yürüttüğümüz temel mücadeledir. Ayrıca emrinde ve her şeyimizi başarmak zorunda olduğumuz temel de budur. Bizi biraz daha özgürce tarihimize yaklaştıran bu Newroz'a, onun özgürlük yürüyüşçülerine ve şehitlerine yaklaşımımız işte budur. Halk yürüyüşümüz bu temeldedir. Buna yol açan öncü ve Önderlik de budur.

Açık ki bugün bu bir tarih hükmü vazgeçilmez bir yaşam biçimi, mecbur olmak kadar, her şeyimizle çok derinden ve gönüllüce katıldığımız yeni gerçekimizdir. Esas itibarıyla biz bu meseleleri en sonuç alıcı bir şekilde aydınlığa kavuşturduk. Bunları sıkça tekrarlamak yerine, bizi güçlü uygulamasına ve temsiline götürebilecek hususları aydınlatalım. Hiç şüphesiz büyük bir devrimin gelişmesi söz konusudur. Değişik yönlerden bu devrimin sorunlarına açıklık getirmeye devam edeceğiz.

Oldukça zorlanan bir alandayız, oligarşik rejimin her türlü imkanlarıyla bizi sıkıştırması söz konusudur. Bunu dikkatli değerlendirmeliyiz. Bu nedenle günler asla değersiz geçirilemez. Sorumluluklar ağır, yerine getirilmesi gereken görevler ve bize düşen roller büyüktür, gücümüz de vardır. Bireysel düzeyde yetmezlikleriniz varsa hızla aşın. Son derece aydınlatıcı yaklaşıyoruz. Başarabilmenin koşulları vardır. Dolayısıyla ciddi ve sonuç alıcı yaklaşalım. Bu devrim yalnız benim şahsi davam değildir, kişilerin ötesinde mutlak anlamda bir halkın davasıdır, hatta bir insanlık davasıdır. Zaten bir kişinin bu kadar yüklenmesi de bu nedenledir. Dolayısıyla sizin en hayati davanızdır. Benden daha fazla sizin davanızdır. Dava adamı olabilme, davamızın gereğini yerine getirebilme anlamında sizin iddianız da büyüktür, gerçekleştirmenizin de o denli başarılı olması gerekir. Bu bir borçtur ve hiçbir gerekçe ile

savsaklanamaz. Geçmiş nedenlerle, gerekçeler sunularak yapılamaması veya eskisi gibi başarısızlık kabul edilemez.

Gün artık tam kazanma ruhu, ikinci ve davranışıyla yürüme günüdür, şans da iyidir. Tarihi incelemiyorsanız parti tarihini inceleyin. Onu da incelemiyorsanız, bir günlük konuşmayı dinleyin; çıkaracağınız sonuç sizi tam başarı yoluna sokar. Yapmazsanız çok kötü değerlendirilirsiniz ve kaybeden de son tahlilde kişinin kendisi olur. Böylesi kimselerden olmamaya kesin karar gösterin. Bunları kesin yaşatmamaya ağırlık verin ve şansını en başarılı, bütün partiye başarı şansını verecek bir tarzda kullanın.

Biz şimdiye kadar her şeyimizle umut, cesaret ve başarı kaynağı olduk. Haklı olarak sizlerden de bunu bekliyoruz. Bu çalışmalarda kendi ihtiyaçlarımdan ziyade öncünün ihtiyaçlarını göz önüne alarak, gerekli çabayı sergilemek istediğimi biliyorsunuz. Mesele benim yapılaş tarzım değil, sizin yapılaş tarzınıza bir şeyler verebilmektir. Ben kendimi az çok düzeltmiş sayılırım, mesele sizi düzeltmektir. Bana kalsaydı, yirmi yıl önce bunu çok daha güçlü bir biçimde hallederdim. Fakat sürekli benimle olmaz. Çok şeyler söyledim, çok şeyler yaptım, yine de çok şeyler söylemek mümkündür. Büyük tartışma var, her gün yeni durumlar geliyor ve biz en iyisini yapmalıyız.

Saflarımızda, saflarımızın dışında neler var, bakın, ne tartışmalar, ne acayiplikler, ne sahtekarlar var. Aslında bunları açmak istiyorum. Tüm yalanlar, düzenbazlıklar, her şey açığa çıkmış durumdadır. En son Alman İçişleri Bakanı'nın bizim için ne söylediğini biliyorsunuz: *"Çomak soktu"* diyor. Burada çomak sokma olayı çok önemlidir. Biz her şeyi açtık, bunları herkes tartışsın. İçinde neler var, neler yok, görsünler. Aslında en iyisi de budur. Kendini adam yerine koyanların eskiden nasıl oldukları, şimdi nasıl yaşadıkları, her türlü benlik ölçülerinin neler olduğu, bunların tümü orta yerdedir. Herkes boynunun öçüsünü alacaktır ve almaktadır. Oligarşik rejim her türlü sahtekarıyla, uşağıyla, her türlü sahte yaşam tutkuları ve dayatmalarıyla safları feci yapmak ve her şeyi bitirmek istiyor. İşte şimdi diyoruz ki, meydan bu meydandır. Namerde, sahtekara, yaşamı çok kötü tüketene fırsat vermiyoruz. Bunların hepsini çözdük.

Yeniden oluşumun birçok yönü üzerine cesaretle yaklaşım gösterilmelidir. Devrim her zaman kendi yasaları dahilinde kesin yürümeyi dayatır. Sonuna kadar bu yasaları işletelim. Tutucu olmayacağız, fakat çığırından da çıkarmayacağız. Sıkıntıları olan sıkıntıların atsin, kendini birçok yana yatıran kalsın, kendini isyana çekebilecek olan çeksin, biz hepsine varız. Asırlık sorunlarımızı çözüme kavuşturuyoruz. Bu gerçek bir çözüme kavuşturmadır. PKK sorunları ilk defa çözüme kavuşturulan bir harekettir. Belirleyici sonu koyuyor ve cevabı biz veriyoruz.

En kapsamlı tartışmayı benim üzerimde yürütebiliriz. Basında da epey tartışılıyor. Her anlama gelebilecek tartışmalar yoğunluk kazandı. Beni tartışmak demek, bir halk gerçeğini tartışmak demektir. Özellikle özgürleşmeye doğru yürüyen bir halkı tartışmak, daha çok kendimizi anlayabilmek demektir. Her yönüyle tartışılın, gizlisi saklısı kalsın. İnsan her an, özellikle tarihi bir süreç içerisinde doğruyu yakaladı mı, o insanın başaramayacağı hiçbir şey yoktur. Zaten pratiğimiz daha şimdiden bunu düşmanlara bile kabul ettirmiştir.

Demirel bizim için *"ellerinden geleni ardına koymasınlar"* diyor. Halbuki sözüm ona kendisi kocaman bir başbakandır. Bu, şunu gösterir: Demek ki, elimizden gelen birçok iş yapılmıştır. Diğer bir sorun da şu-

dur: Tam hükmediyor muyum, etmiyor muyum? Mesele hükmedip etmeme değil, bazı doğruları egemen kılma. Şu anda da tam olarak egemen kıldığını söyleyemem, ama boşa çıkarıldığımızı da kimse söyleyemez. Hele sizleri tarihte özgür temelde, asla zapturapta alınmamış doğrular temelinde yürütemek önemlidir. Bu bizde sağlanabildi. Daha da yapacağız. Ben birçok şeye öfkeliyim, biliyorsunuz. Bu yaşıma rağmen daha da hırslıyım. Bizi çok yorsanız da, bu şekilde yapacağımız işler halen vardır. Sizin sandığınız veya yaptığınız gibi bırakmayacağız; hizaya ve doğruya getirmeye çaba göstereceğiz. Siz engel olmayın, tepkici olmayın. Yüzeysel olarak verdiğiniz sözleri de derinleştirerek karşılık verin. Ben de kendimi doğruların emrine, hem de buyruksuz soktum.

İçinizden birkaç komutan çıksa, birkaç önder çıksa çok iyi olur ve çıkmalıdır. Her şeyini, hayatını adayınlar içinizden çıkabilmelidir. Var mı böyle iddialı olan? Eğer yoksa bu iddiayı geliştirin. Bir tanesini bile bulmak için yıllardır arıyoruz. Önderler dediğimiz topluluğa ulaşabilecek miyiz? Bunlara hasret kaldık! Kahramanlar var, fedailer var, korkusuzlar var, hatta benden daha fazla böyleler; fakat önderler yine yoktur, az veya zor bela bizi kurtarıyorlar. Bizde kurtarmak, önderlik için yetmez. Bu önderlik ihtiyacının karşılanmasını size daha nasıl anlatayım?

Bu işlere komuta edebilecek kişiliklerin ortaya çıkmasına çok büyük önem veriyorum. Her şey, hatta bir anlamda bizim buraya gelişimizin amacı bunların ortaya çıkması içindir. Önderlik Sahası'na korkunç yüklendik. Hep bunun için adım basmadık yer bırakmadık. Bizde bıkmak, usanmak yoktur. Halkın davası için halk adamları, önderleri olmak gerekiyor, bizim de böyle inadımız var. Sizin de inadınız vardır, ama nasıl? Benimki mütevazıcadır, abartmıyorum. Ama bir yerde gerekli olduğu kadar bıkmadan, usanmadan inatla vermek istiyorum.

Benden daha çok tercihleriniz, imkanlarınız vardı. İnadı ve ısrarı olmayan kimdir? Özel savaş kurmayları bile bizim için, *"hırsını durdurmak için bir şeyler vermeliyiz"* diyor. Mesele benim hırsım değil, bazı doğruların egemen olmasıdır. Kendinizi nasıl düzelteceksiniz, bilemiyorum. Düşmandan daha fazla sizi düşünüyorum. Şimdi dağlar da dolu ve ağır basan yön hatalarda yüzmektir. Hepsini de zordadır. Bunları nasıl yapacağız, onlara nasıl ulaşacağız? Hepsini sorundur. Bütün gücümüzü sarf ederek sizleri biraz yapılandırmak, nasıl yapmalı sorusuna şahsınızda cevap vermek, dağlara hazırız demektir. Benim inadım için değil, tarih için bu şarttır.

Topraklarını inkar ederek yeryüzüne müthiş savrulmaya uğrayan sizsiniz. Ne yapayım? Size bakıyorum, insanlara değer de veriyorum, bunlar nasıl bir yer tutabilir diyorum. Kıyamet bunun için koparılıyorsa. Sevilemeyeceksiniz, sayılamayacaksınız, sesinizi duyuramayacaksınız. Belki ilerlerinin bunun imkanını bulabilir, ama halk olarak bulamayız. Buna bir çare olalım dedik. Elden başka ne gelir ki? Biraz vicdan varsa bunun içindir.

Şimdi bazılarının bazı silahları eline almıştır ve kendisi için biraz günü idare edebilirim diyebilir. Ama bu benim için düşünülemez. Bu kadar olanak benim için tatmin edici değildir. Belki buna büyük hırs diyebilirsiniz, ama alakası yoktur. Çünkü isteyen halk, kazanması gereken halk o kadar tehlikede ve o kadar yoksul ki, yaptıklarımız denizde bir damla su gibi kalıyor. Bu açıdan kendinizi abartmayın. Eldekilere de fazla güvenmeyin, çünkü çok azdır. Bunlar her an elinizden gidebilir. Kıyameti bunun için koparıyoruz. Çünkü o olmazsa olmaz. Ölmek de kurtarmaz.

**“Bu devrim yalnız benim şahsi davam değildir, kişilerin ötesinde mutlak anlamda bir halkın davasıdır, hatta bir insanlık davasıdır. Zaten bir kişinin bu kadar yüklenmesi de bu nedenledir. Dolayısıyla sizin en hayati davanızdır. Benden daha fazla sizin davanızdır. Dava adamı olabilme, davamızın gereğini yerine getirebilme anlamında sizin iddianız da büyüktür, gerçekleştirmenizin de o denli başarılı olması gerekir.”**

Nasıl işkenceyi çektiklerine, nasıl yoksul yaşadıklarına bakıyorum. İnsan sorumluluk ve anlayış gereği sadece 'olmaz' diyor. Olmazdan sonra neyi olur kıldırıysak, onu yapmaya çalışıyoruz.

Eskiden biraz önemli bir aşamayı aştıktan sonra dinlenirim diyordum. Şimdi bakıyorum ki, bu büyük bir kendini aldatmaydı. Her geçen gün diğerinden daha fazla çabayı gerektiriyor. PKK'de kural budur. Şimdiye kadar bu hep böyle oldu. Bundan sonra da herhalde bu tempo kolay kolay düşmez.

Bir yandan zor gücüyle, bir yandan da bu işbirlikçiler temeliyle bizi aşmaya çalışıyorlar. Hatta PKK'yi de etkilemek istediler. Biliyorsunuz, zaten birçok kişi bizden kurtulmaya çalışıyor. Örneğin biri şu değerlendirmeyi yapıyor: "O hınzır oğlu hınzır, marksist bir taktisyendir. Her işi taktikten alıyor, sonuçta da haklı çıkıyor" diyor. Bunlar özel savaş rejiminin yazar çizelerinin değerlendirmeleridir. Sözde akıl vermeye çalışıyorlar. Neler var, neler yok, bol bol tartışıyorlar. Aralarında Kürt işbirlikçileri de vardır. Onlarla da görülecek hesabımız var. Örneğin sizlerde hesap sorma özelliği biraz bireyseldir ve bir o kadar da zayıftır. Ben hesabımı yaptım ve her tarafa paydım. Kimlerle nasıl çarpıştığımı hem de her düzeyde ortaya koydum. En son Alman bakanın ne söylediğini biliyorsunuz. Dostlar bile birbirleriyle çarpışır duruma geldi. Devletler düzeyinde çatışma yarattı. Bireysel düzeyde her gün sizler bile kendinizle çatışıyorsunuz. Savaş, kişiliği açığa çıkaran ıksırdır. Bizim gerçekliğimiz ortamında kendisiyle savaşmayan fazla başarı elde edemiyor, kendisiyle savaşanlar ise kazanıyor. Bu alevi söndürmek istiyorlar, fakat iş işten geçti. Biz tarihi bir aşamayı sağladık. Türk devleti Kürt kimliğini kabul etmek zorunda kaldı.

### Halkın özgürlük yürüyüşü esastır

Ben devrimin yükünü yirmi yıldır taşıyorum. Benim ilk eylemim, Kızıldere olayı nedeniyle 31 Mart 1972'de oldu. Yani tam 20. yıldönümünü geride bıraktık. 12 Mart faşizmine karşı ilk boykotu biz yaptık. O günden bu güne kadar Türkiye devrimi de dahil olmak üzere ve giderek uluslararası çapta da devrimci değerleri çiğnetmemek için kendimizi mücadeleye oldukça verdik. Yirmi yıldır bu işe önderlik yapıyoruz ve buraya kadar geldik. Fakat henüz bıkpı yorulma yoktur. Tam tersine, direnen bütün devrimcilerin anısını temsil etmeye ve yapılan işkencelerin hesabını sormaya çalışıyoruz. Buna katılın! Devrimcilerin kanı boşuna akmadı, çekilen işkenceler boşuna çekilmedi. Binlercesi Avrupa'da, on binlercesi ülkede kendini yere attı. Yine ayakta tutulması ve korunması gereken değerler vardır. Benim gibi siz de vicdan sahibi olun veya bu değerlere bağlı kalın. Şehitler sahipsiz olmamalıdır.

Halklar için devrim gerekiyor. Bazıları çok ucuzca sımşarlık yapmak istiyorlar. O işbirlikçi önderlik Ankara pazarına çıkmış, o kadar peşmerge kanını beş paraya satmak istiyor. Ben yaptıklarımın kesinlikle övünmüyorum ve bu vazgeçilmez bir görevdir diyorum. Fakat işler tehlikelidir. Sahip çıkılmaması gereken değerler vardır. Bu herkesin, az çok insanım diyenin bir borcudur. Onun için sıkılmayın, öfkelenmeyin, bu borcu ödemeniz lazım. Bu şeref borcudur, namus borcudur. Artık ben elimden geleni yaptım. Çerçevele çizdim, kanalları açtım, silahlar edindim. Hepsini tek tek sorumluluğum altında gerçekleştirdi. Hiç olmazsa bundan sonra siz de kendinizi kaybetmeyin, bırakmayın. Halkların davası bu kadar ucuz elden

gitmemeli, ucuz satılmamalı. Biraz namuslu olabilmeliyiz. Bunun tartışma ile, ideoloji ile alakası yoktur. Bütün ideolojiler son tahlilde -iyi veya kötü- bir şeyleri korumak içindir. Oysa bizimkilerin usulü kendini bırakmaktır, batağa düşmektir: Hem de en kötüsünden!

Çalışmaları ve çabaları bırakmak istemiyoruz. Halkın özgürlük yürüyüşü esastır. Her şey bu yürüyüşe bir başarı şansını verdim için olabilir. Hepiniz ancak bu yürüyüşe destek olabilirsiniz. Eğer bu temeldeyse yaşamımızın bir anlamı olabilir. Varım diyorsanız, ne mutlu size. İyi hesap yapın. Bu oldukça fedakarlık ve çaba isteyen bir görevdir. Karşılığını beklemeden sergileyin, gerekli olan da budur. Bu, yalnız ulusal kurtuluş için değil, Türkiye'de demokrasi ve dünyada sosyalizm için de gereklidir. Buna değer veriyoruz.

Bu temelde çalışmalarımıza sizlerle devam edeceğiz. Güzel günleri yakalamış durumdayız. Ne kadar zor olursa olsun hizmet ediyoruz, yeniden birbirimizin yaratılmasına yardımcı oluyoruz. Bu bir devrim dünyasıdır, yeni oluşum dünyasıdır. Bu yaşama rağmen 'ben de varım' diyorum, halkların davası için bu işe katılıyorum. Bu halk da bizden bunu istiyor. Biz de böyle katılalım. Umarım şimdiye kadar çektiğimiz sıkıntıları halkımızın davasında iyi yer etmekle unutursunuz. Bu temelde işve'e de gidebilir, dağdan ve zindandan da gelebilirsiniz. Bütün bunlar mutlaka yerine getirilmesi gereken işlerdir. Varsa eksikliklerimiz, 'kusura bakmayın' deriz. Ben de şimdiye kadar yaptıklarımı bakarak sizi suçlamıyorum. Ama bundan sonrasını daha iyi ve başarıyı esas alma temeline yapalım.

Birileri kalkıp da "bastrıracığım, yok edeceğim" diyorsa, biz de şunu söyleyeceğiz: Bırak zalim, biraz nefes alalım, biraz kendimizi tanıyalım, fazla bir şey istemiyoruz. Bizi bu kadar düşürme, bizi bu kadar hiçe sayma, bu kadar sürme bizi! Bu kadar vurduğun, düşürdüğün ve sürdüğün yeter! Evet, bu sözü söyleyeceğiz. Kaldı ki, bu aşırı bir söz de değildir. Kendimizi tanıdığımızdan beri, ilk günde bu sözü söyledik, şimdi de söylüyoruz. Bu aynı zamanda söylememiz gereken sözdür. Ama şimdi bunu öncüye, halkımızın savaşımına daha yaraşır bir biçimde söylemek istiyoruz. Mesele budur. Abartmıyoruz ve kendimizi her şeyin yerine koymuyoruz. Bir hizmettir, kabul görürse ne mutlu bize!

Halkımız kabul etmiştir, bundan mutluluk duyarız. Sizler de değerli görüp katılıyorsunuz, biz bundan da mutluluk duyuyoruz. Fakat her şeyden önce görevlerimiz de vardır. Halkın da, sizlerin de savaş ve mücadele görevleri vardır. Görev her şeyden önce gelir. Bu görevler de, ancak bütün tedbirleri alınarak, bilinç ve örgütlerle üzerine yürünerek başarılar.

Her zaman söylediğim gibi, görevleri başarmaktan başka bir yürüyüşümüz ve yaşamımız olamaz. Dolayısıyla bizler sadece başarıyı isteyenlerin değil, başarıya mutlak anlamda mahkum olanların öncüleriyiz, kendileriyiz. Hep bunun çabası içindeyiz. Elinizden geldiğince çok duyarlı olun, en ufak bir ikirciklik ve yetersizlik içine anlamsızca düşmeden katılmaya çalışın. Partimizin de kanıtlaştığı gibi, daha fazlasını başarmayı büyük bir şans olarak değerlendirelim. Başarıdan başka hiçbir şeyi kabul etmeyelim.

Her gün hepinizle sonuna kadar ilgilenmeyi, bütün meseleleri yoğunca tartışmayı ve çözüme götürmeyi isteriz. Bütün parti için, halkımız için bu hizmeti amansız bir biçimde bundan sonra da sürdüreceğiz. Umarım siz de böyle sürdürsünüz ve başarısınız.

**“Görevler sadece ve sadece yerine getirmek içindir. Günümüzde bunu yakalamanın sadece bir coşku ve coşkudan da öteye bir şans ve tek yaşam seçeneği olduğunu, yaşamak istiyorsak bu seçeneği iyi kullanmamız gerektiğini bilmemiz gerekiyor. Bir tartışma olacaksa, bu tartışmanın daha iyi ve daha az kayıpla başarılmaması için olabileceği kesinlik kazanıyor.”**



# Apocu sosyalizm

## sosyalist hareketin ulaştığı en ileri düzeydir

Apocu çizginin sosyalist içeriğini, sosyalizmin gelişimindeki konumunu ve mücadelesini değerlendirmek, bunun için de öncelikle Apoculuğun ne olduğu üzerinde durmak önem taşıyor.

Bu soru aslında hareketin gelişimi ve toplumu etkilemeye başlamasıyla birlikte sorulmuştur. Mevcut gelişmeler bu soruyu daha net bir biçimde sorarak doğru ve yeterli cevaplar vermeyi gerektiriyor. Doğru cevapları Önderliğin yaşam çizgisinde ve yaşam özelliklerinde bulmak mümkündür. Onları en iyi ifade eden belgeler olarak da **Kürdistan Devriminin Yolu'ndan Demokratik Uygarlık Manifestosu'na** kadar olan bütün çözümlemeler dizisini incelemek esastır. Önderliğin felsefe, teori, ideoloji, strateji ve taktik olarak, yine örgüt ve yaşam olarak gerçekleşmesinin izahı, bu değerlendirmelerde mevcuttur. Önderliğimiz, kendi kendisini en yoğun ve en fazla ifade eden, tanımlamaya çalışan bir önderlik gerçeğidir. Kuşkusuz ifade ettikçe ve tanımladıkça önderlik gelişiminin kavranma durumu da ortaya çıkıyor. Tarih boyunca en kalıcı peygamberler, kendilerini yazılı hale getirenler veya getirenler olmuştur. Filozoflar, eylem adamları, düşünürler, ideolojik ve siyasi liderlikler açısından da durum böyledir. Marks boşuna o kadar yazmamış veya Lenin o denli eylem içinde olmasına, örgüt ve pratikle ilişkili bulunmasına rağmen, bu kadar yazılı ifadeyi boşuna geliştirmemiştir. Kendi tanımlarını kendilerinin yapması için bunu geliştirmişlerdir. Dolayısıyla Apoculuğun ne olduğunun doğru anlaşılması için Önderlik değerlendirmelerine ve yaşamına bakmak gerekir.

### Apoculuk bir düşünce ve eylem gücüdür

Önderlik, *“Ben de Apocu militan olmaya çalışan biriyim”* diyordu. En fazla Apocu olmaya çalışan, onun sözcülüğünü yapan, ölçülerini veren, özelliklerini ortaya çıkaran, felsefesini ve ütopyasını oluşturan, ahlakını yaratan militan oluyor. Önderliğin kendi tanımını kendisi geliştirmek istediği ve bu yönlü çaba harcadığı kadar, başkaları da bunu yapmaya çalışıyorlar. Herkes kendine göre tanım yapabilir, fakat tanımlar ancak yapanların olur. Önderliğin yaptığı tanım da, kendine ait olur. Buradan bakarak Önderlik olgusunun en iyi, objektif ve gerçekçi biçimde ancak kendi tanımıyla ele alınıp değerlendirilebileceği görülebilir. Başkalarının tanımı, onların bakış açılarını yansıtır. Önderlik tartışılıyor ve daha fazla tartışılacak. Her düzeyde tartışma, değerlendirme ve tanım getirme olmalı, fakat şu bilinmelidir ki tanımlar, yapanlara ait olur. Bu nedenle olguyu ele alırken başkalarının yaptığı tanımını doğru ve gerçekçi bir veri olarak ele almamalıyız. Önderliği doğru anlamak, özümsemek, dolayısıyla Önderliğin yeterli, etkili ve doğru bir uygulayıcısı haline gelebilmek için olguyu kendi gerçekliğiyle öğrenmek, tek doğru yoldur.

Bu bakımdan eksiklikler var. Birinci olarak olguyu kendi tanımı ile almıyor, Önderliği kendi gerçekliği üzerinde değerlendirmiyor, kendimize göre değerlendirmeye çalışıyoruz. İkinci olarak kafa yormuyor, değerlendirmeye ihtiyaç olmadığını düşünmüyoruz. Bu da kendi yaklaşımlarını gizlemeye eğilimini, yani nasıl algıladığını ve anladığını dışa vurmamayı içeriyor. Dolayısıyla bireyin neyi anlayıp neyi anla-

“Apoculuk, bütün gelişmeleri düşünce ve değerlendirme gücüyle, bu gücü geliştirme azmi ve çabasıyla yarattı. Felsefede doğru bir bakış açısını geliştirme de aslında bu çabayla bağlantılıdır. Kendisini böyle bir düşünce gücünü geliştirmeyle sorumlu görünce, olay ve olguları nasıl ele alacağını ve değerlendireceğini, bakış açısının ve yönteminin ne olacağını daha doğru ve bilimsel düzeye getirmeyi gerektirdi. Bunun için felsefede yetkinleşme ve derinleşme ortaya çıktı.”

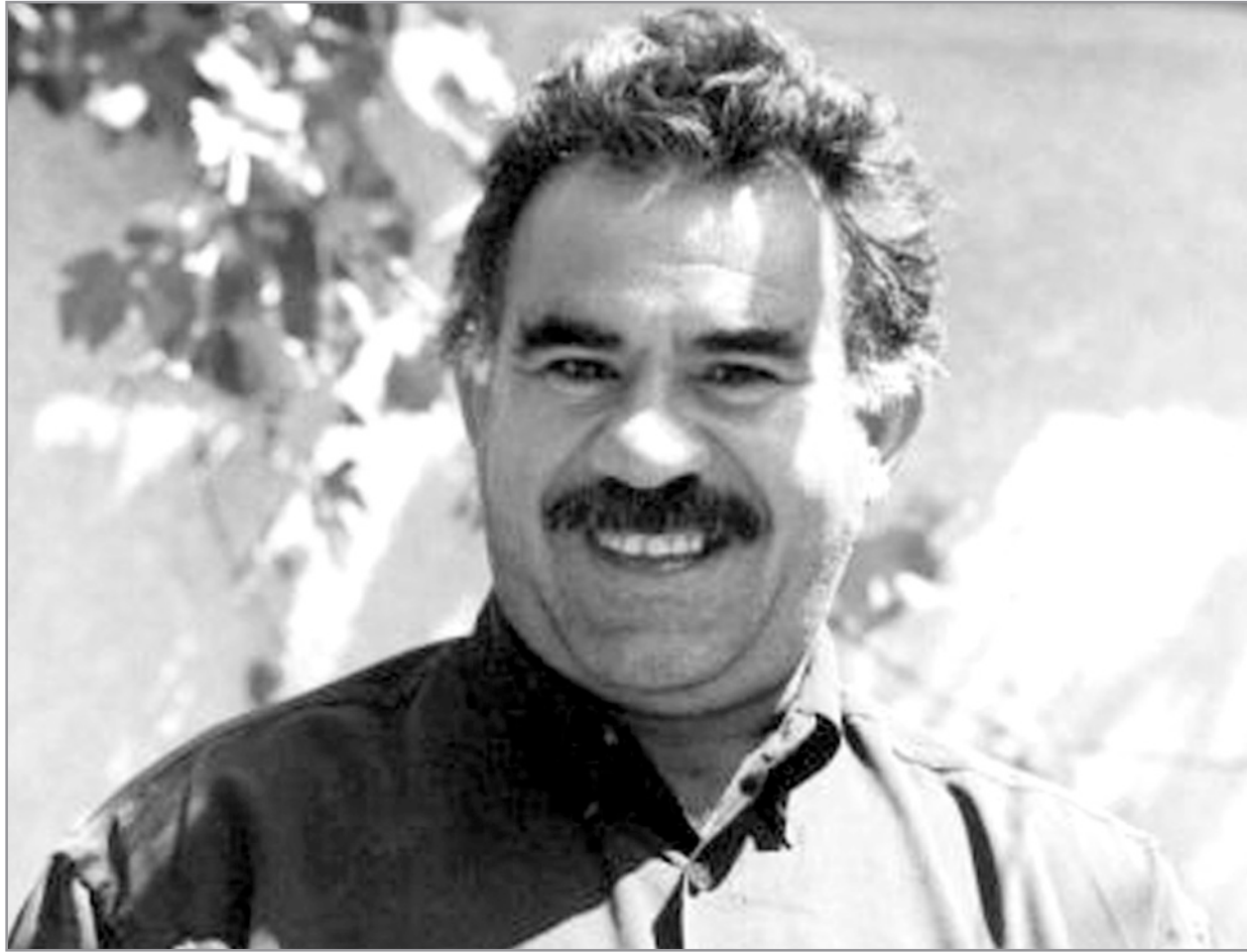
madiği, olguyu nasıl ele aldığı belli olmuyor. Bunun aşılması gerekir.

Önderlik gerçeği kendini tanımladı: Apoculuk bir düşünce ve eylem gücüdür. Bazıları bu hareketi salt bir pratikçilik olarak gördüler. Özellikle Türkiye'deki sol çevrelerde Apoculuk uzun süre öyle algılandı. Bu yanlıştır. Apoculuk yalnız başına bir pratik gücü değil, aynı zamanda pratiğe yönelen büyük bir düşünce gücüdür. Yani Önderlik gerçeğinde düşünce ve pratik bütünlük var, dolayısıyla etkili ve çözümleyici pratiğe, kapsamlı ve derinlikli

böyle bir yol izlemeye somut koşullar tarafından adeta zorlanıyor. Somut koşullar öyle olunmasını gerektiriyor. Demek ki, bir düşünce ve eylem gücü olma gerçeği var.

Apoculuk insanlığın özgür, eşit ve adil bir yaşama ulaşması için iğne ucuyla kuyu kazma tarzında bir çalışma yöntemiyle, ödünsüz ve çıkarsız bir mücadele yürütmeyi ifade ediyor. Salt siyasi iktidarla bağlantılı bir olgu değil, toplumun değişim-dönüşümü ve gelişimiyle daha özgür, eşit, adil ve paylaşımcı bir yaşama kavuşmasıyla ilgilidir. Bunu sağlamak için mücadeleyi içeri-

ca bağlı değil; geleneksel Kürt tarzında gerçekleştiren bir mücadelecilik oluyor. Buna isyancı tarz da denilebilir. Kazanmayı öngören, dolayısıyla kazanmayı sağlayacak ölçülere sahip olan değil; kırıp dökken, sadece mücadele eden, dolayısıyla tepkilerini ortaya koyan bir mücadeledir. Apoculuk ise ne mücadelesizliktir, ne de bir isyancılık, yani yalnız başına kırıp dökken bir mücadelecilik değildir. Her iki durumdan farklı olarak eski, geri ve gerici olanı aşmayı ifade ediyor, ama aştığının yerine yenisini koymayı da içeriyor, yani ortada bırakmıyor.



düşünce ve tahlil gücüne dayanıyor. Hatta şöyle bir hat bile izleniyor: Düşünce gücü fazlasıyla var. Önderlik gerçeğinde pratikte yapılanlardan ders çıkartarak ve kendi tecrübesinden öğrenerek ilerleme durumu var, ama pratiği geliştirebilmek için fazlasıyla aydınlatma da var. Neredeyse izlenecek pratik baştan sona çiziliyor, sonra uygulamaya geçiliyor. Bu doğru bir durum mudur? Aslında çok doğru sayılamaz, çok gerekli de değil, ama Kürdistan koşulları bunu gerektirdiği, Kürdistan'da örgüt kurabilmek ve eylem yaratabilmek için bu denli izah ve açıklamaya ihtiyaç duyulduğu için böyle olmuştur. İnsanlar böyle bir bilinçlenme içine alınmazlarsa örgütlenmiyor, doğru ve etkili eylem yapamıyorlar. Dolayısıyla Önderlik gerçeği böyle bir tahlil gücü geliştirmeye ve

yor. Dolayısıyla Apoculuk bir mücadelecilik gerçeğidir. Bunun doğru anlaşılmasında yarar var. Çünkü mücadele etmek yerine Apoculuğu özgürlük, eşitlik, adalet ve imkan dağıtan bir kurum olarak algılama durumları oldu. Dolayısıyla kendine göre değerlendirme yaklaşımı oldu, ki bu da hatalı ve eksik oldu, Önderlik çizgisinin tanımını içermedi. Yanlış yaklaşımlar ve beklentiler içinde kaldık, kendimize ve dışımıza karşı bir çizgi doğrultusunda sürekli ve etkin mücadele yürüten konumda olmadık. Mücadeleci konum kazanamadık ya da mücadelede doğru bir tarz ve yöntem edinemedik. Her ikisi de bizde çok fazla görülen durumlar oldu. Oblomovca duruş, tembellik çok fazla var. Gevşek duruşun diğer yanı da mücadeleciliktir, ama bu nasıl bir mücadeleciliktir? Ölçülü, kurallı, örgütlü ve bir ama-

### Apoculuk sosyalizmi ideolojik olgu olarak ele alıyor

Apoculuk sosyalizme nasıl yaklaşıyor? Sosyalizmi nasıl ele aldı ve geliştirdi? Sosyalizmi nasıl tanımladı ve yaşamsallaştırdı? Burada bir bakış açısı ve felsefi bir çerçeve var. Sosyalizm anlayışına ve ideolojik yaklaşımına her şeyden önce bu felsefe ve bakış açısı yön veriyor. Dolayısıyla bu felsefenin kavranması gereklidir. Eklektik, yüzeysel veya dar değil; son derece bilimsel, değişimi esas alan bir yönetime dayanan, Kürdistan koşullarını gözetenek ona çare olmayı, ihtiyacını gidermeyi içeren bir felsefedir. Dolayısıyla bu felsefenin insanı, toplumu, yaşamı ve mücadeleyi ele alış tarzında özgünlükleri

var. Çünkü genel geçer felsefi ölçüler Kürdistan'da işlememiş, bu olgu üzerinde çözüm üretmemiştir. Çok yaratıcı ve değişim karakterine uygun ele almayan yaklaşımlar hiçbir sonuç doğurmamış, çok katı ve dogmatik kalıpların ortaya çıkmasına –ki bu da çok sınırlı olmuştur– yol açmıştır.

Birçok eğilimin kendini tanımlama veya açılım sağlama düzeyi çok dar ve yetersizdir. Örneğin reformist milliyetçilik, solculuk olarak ortaya çıktı, hatta marksist-leninist olma iddiasında bulundu. Bilimsel sosyalizmi esas aldıklarını dile getirdiler, ama bütün bu öğretiler adına ortaya koydukları düşünce kırıntı düzeyindedir, hiçbir derinliği, kapsamı yoktur. Kürdistan'daki toplumu ve insanı tanımlayarak sorunları aşacak çözümler üretme konusunda verdiği hiçbir yanıt yoktur. O nedenle toplum üzerinde etkiye bulunamamıştır. Apoculuk, felsefede bunları aştı. Bilimsel bakış açısını özümsemekten Kürdistan gerçeğini buna göre tahlil etmeye kadar, bütün alanlarda önemli bir gelişme yaşadı. Diyalektik materyalizmin canlı ve yaşamı çözümleyen bir bilim haline gelmesi Kürdistan gerçeğinde, Apoculukla gerçekleşti. Geçen mücadele sürecini bu temelde ele almak ve değerlendirmek mümkündür.

Apoculuğun teorik bir çerçevesi var; sosyalizmi bir düşünce akımı, teorik çerçeve olarak ele alıyor ve çözümlüyor. Kendi felsefik bakış açısına uygun olarak olguları tahlil etme çabası içinde bulunuyor, ki bu Önderliğin en büyük çabalarından, dolayısıyla en fazla pratikleştiği sahalardan biridir. Birçok çevre böyle bir hususun hiç olmadığını sandı; Apocu hareketi teoriden, değerlendirme güç ve kabiliyetinden yoksun, salt bazı kalıpları bilen ve onun üzerinden eylem yapan bir güç olarak değerlendirdi ve salt bir eylem gücü olarak nitelendi. Halbuki gerçek öyle değildi. Önderlik bunun tersini savundu. Böyle düşünenlere *“biz işleri neyle yürütüyoruz, doğru anlaşıl-sın”* dedi. Apoculuk işleri neyle yürüttü? Bu kadar gelişme neyle sağlandı? Apocu hareketin neyi vardı? Parası veya silahı yoktu. Bunların varolduğunu, bütün gelişmelerin bunlarla yaratıldığını öne sürmek, gerçeği saptırmak olur. Apoculuk, bütün gelişmeleri en başta düşünce ve değerlendirme gücüyle, bu gücü geliştirme azmi ve çabasıyla yarattı. Felsefede doğru bir bakış açısını geliştirme de aslında bu çabayla bağlantılıdır. Kendisini böyle bir düşünce gücünü geliştirmeye sorumlu görünce, onu yaratmak için olay ve olguları nasıl ele alacağını ve değerlendireceğini, bakış açısının ve yönteminin ne olacağını daha doğru ve bilimsel düzeye getirmeyi gerektirdi. Bunun için felsefede yetkinleşme, derinleşme ve tutarlılık ortaya çıktı.

Bu bakımdan Önderlik gerçeğini, sosyalizm adına kapsamlı bir değerlendirme gücü olarak, çözümlemeleri de sosyalizmin teorik hazinesinin bir parçası olarak ele almak ve değer biçmek gerekiyor. Başka türlü yaklaşmak doğru değildir. Olgunun çözümlemesini tam olarak verememiş olabilir, tekrarı olabilir veya düzeni olmayabilir. Bu tür eleştiriler getirilebilir, bu mümkündür. Bu eleştirilere karşı savunma da yapılabilir, o da mümkündür. Mevcut koşullarımız, mücadele gerçeğimiz ve üzerinde çalışılan olgu olarak Kürdistan gerçeği ortadadır. Onu görmeden ve esas almadan hiçbir değerlendirme yapamayız. Onu dikkate almadan söylenecek her söz ezbere söz, gösterilecek her davranış kendimize göre davranış olur, dolayısıyla karşıdaki olguyu dikkate alan ve çözümleyen bir davranış anlamına

“Apoculuk yalnız başına bir pratik gücü değil, aynı zamanda pratiğe yönelen büyük bir düşünce gücüdür. Yani Önderlik gerçeğinde düşünce-pratik bütünlüğü var, dolayısıyla etkili ve çözümleyici pratiğe, kapsamlı ve derinlikli düşünce ve tahlil gücüne dayanıyor. Hatta düşünce gücü fazlasıyla var. Önderlik gerçeğinde pratikte yapılanlardan ders çıkartarak ve kendi tecrübesinden öğrenerek ilerleme durumu var, ama pratiği geliştirebilmek için fazlasıyla aydınlatma da var.”



gelmez. Ne olursa olsun çözümlemelerin büyük bir teorik güç, sosyalizmin teorik hazinesinin bir parçası olduğu yadsınamaz ve çarpıtılamaz bir gerçektir.

Apoculuk sosyalizmi bir ideolojik olgu olarak ele alıyor, onun özgürlük, eşitlik, adalet ve paylaşım ütopyasına sıkı sıkıya bağlıdır. İnsanlık için böyle bir yaşamı doğru, güzel ve mutlu bir yaşam olarak görüyor, dolayısıyla insanlığı böyle bir düzeye ulaştırmak için mücadele etmeyi ve çalışmayı doğru ve gerekli buluyor. Bu bakımdan insanlığa önerdiği yaşam özellikleri ve doğruları var, yaşamın belirlenmesinde bir taraf olma özelliği var. Buna tutku düzeyinde bağlı. Ütopyalarına müthiş bir inancı, bağlılığı ve tutkuyu ifade ediyor. Bu bakımdan ideolojik ütopyalar, toplum için yeni yaşam özellikleri önermekle birlikte onları gerçekleştirmek, onlara ulaşılmasını sağlamak için büyük bir inancı ifade ediyor. Sosyalizm gerçeğine, onun ütopyalarına inanması bu çerçevededir. Bütün bunlar işin teorik, düşünsel yanındır. Bu anlamda Apoculuğu, sosyalizmin büyük bir düşünce akımı, ideolojik ve felsefik akımı olarak ele alma gerçeği söz konusudur. Apoculuk buna büyük anlam veriyor, bu bakımdan düşünce düzeyinde sosyalizmin yetkinleşmesi ve gelişmesi için yoğun çaba harcıyor.

Bu işin bir yanındır. Diğer ve daha önemli olan yanı ise bunu yaşamsallaştırmak, mücadeleye kanalele etmektir. Bu bakımdan Apoculuk sosyalizmi gerçekten bir eylem kılavuzu, mücadele gücü ve yaşam gerçeği olarak ele alıyor, pratik bir olgu olarak görüyor. Bu konuda Önderlik ilkesi şöyledir; düşündüğün kadar yap, daha büyük şeyler yapabilmek için de daha fazla düşün. Önderliğin düşünme ve yapma diyalektiğini iç içe ve anı anında geliştiren bir tarza sahip olduğu bazı bilim adamları tarafından da tespit edilmiştir. Önderlik çizgisi düşünürken yapan, yaparken düşünen, dolayısıyla düşünce ve eylem birlikteliğini bu düzeyde kuran bir çizgidir. Bu, sosyalizm açısından da böyledir.

### Apoculuk yaşam ve eylem gücüdür

Önderlik, sosyalizmi gerçekleştirdiği kadar ifade etti. Bu noktada tartışılan bazı hususlar var. Örneğin çeşitli çevreler tarafından hareketimizin ne kadar sosyalist olduğu, ne kadar olmadığı tartışılıyor. Bu konuda Apocu hareket şöyle bir ikilemi yaşıyor; kapitalistler, emperyalistler ve bunun günümüzdeki Avrupalı, Amerikalı temsilcileri tarafından en katı sosyalist, hatta komünist, marksist-leninist hareket olarak değerlendiriliyor ve yargılanarak mahkum edilmek isteniyor. Hatta Başkan Apo 1998-99 yıllarında çağımızın son devrimcisi, son sosyalisti olarak değerlendirildi. İşin bir yanı, üstelik sömürücüler açısından bakıldığında görülen yanı budur. Fransızlar '93'te Önderlik gerçeğini *"acaba bizim ideolojik çerçevemize, yani yaşam gerçeğimize, Fransız sistemine, Avrupa sistemine alternatif bir yaşam sistemi haline gelebilir mi? Öyle bir tehlike arz ediyor mu?"* diye değerlendirmeye ve tartışmaya almıştı. Bu durum, basına da yansdı. Yani Avrupa'nın geliştirdiği ve kapitalizmin çeşitli aşamalarda ortaya çıkardığı yaşam kalıplarına, yaşam sistemine bu düzeyde alternatif bir yaşam sistemi olarak görüyor. Uluslararası komplo, biraz da bu değerlendirmelerin sonucu olarak gelişti. Apocu gerçeklik böyle ele alındığı için büyük bir tehlike olarak görüldü ve bu tehlikeyi bertaraf etmek amacıyla uluslararası saldırı geliştirildi. Yani uluslararası komplonun Kürdistan'da oluşan statüyle, inkar ve imha sistemiyle, dolayısıyla Kürdistan'ı inkar ve imhaya alan uluslararası sistem gerçekliğiyle bağlantısı var. Kapita-

list-emperyalist dünya sistemi orada oluştu. Bu, işin bir yanı, fakat bütün yanları değil. Kuşkusuz bu da çok önemli bir yöndür. Çünkü dünya sisteminin değişimini gerektiriyor. Nitekim Kürdistan'daki inkar statükosunu bozma yönünde gelişmeler olup onu zorlandığında uluslararası sistem buna karşı saldırı yapmaktan, birlik olmaktan ve savaşa girmekten geri kalmadı. Uluslararası gericilik daha '80'lerin ortasında böyle bir saldırı sürecine girdi, '90'larda bunu daha fazla boyutlandırdı. '90'ların sonunda ise bir uluslararası komplo düzeyine vardırdı. Bunun, bu sistemin parçalanması ve aşılmasıyla bağı var. Kürdistan'da gelişen mücadele, sistemi bu biçimde zorladı. Bu durumun bir de insanlık için öngörülen yeni yaşam sistemiyle bağı var. Yani sadece Kürt sorunu ve Kürdistan'daki inkar sistemiyle değil, o sistemi yatan ve ayakta kalmasına yol açan uluslararası yaşamın, kapitalist yaşamın özelliklerini aşma ile de bağı var. Onun ideolojik çerçevesine ve kalıplarına karşı yeni bir ideolojik çizgi haline gelmesiyle, sosyalizmin bu biçimde geliştirilmesi ve temsil edilmesiyle bağlantılıdır. Bu noktada kanıt, uluslararası düzeydeki mücadeledir.

Kendini sosyalist sayanlar ise bunu tersinden ele alıyorlar. Türkiye'de, yine Türkiye dışında bazı çevrelerde bu tür değerlendirmeler yapılıyor. Özellikle reel sosyalist sistemin parçası veya uzantısı olan güçler Apoculuğu sosyalizm dışı bir akım olarak görüyor; yurtsever, demokrat, dolayısıyla sosyalizme müttefik olabilecek bir akım olarak değerlendiriyorlar. Bazıları iyi bir müttefik olarak görürken, başkaları tehlikeli bir müttefik olarak niteliyor, dikkatli yaklaşımları gerektiğini düşünüyorlar. Biraz da herkes kendi algıladığı ve anladığı gibi tanımlıyor. Apocu sosyalizmin böyle bir gerçekliği var. Önderlik bu konuda şunu dile getirdi: *"Biz, çok fazla deyimler veya tanımlarla uğraşmıyoruz, aslında yaşamın kendisiyle uğraşıyoruz. Tanımların içeriğini yaşamsallaştırmakla uğraşıyoruz. Sosyalizmin sözünü çok fazla etmek yerine iyi bir militanı, yaşayanı ve yaşatanı olmayı daha değerli buluyoruz."* Bu ne anlama geliyor? Apoculuğun pratikliği ve eylemciliği anlamına geliyor. Buradan baktığımızda Apoculuk başlı başına bir yaşam ve eylem gücüdür, pratik güçtür. Apoculuk, sosyalizmi söz düzeyinde değil, böyle ele alıyor. Bu, ideolojiye yaklaşımı da ifade ediyor.

İdeoloji nedir? İdeoloji sadece sözcüklerle ifade edilen bir olgu değildir; tersine yaşamın kendisi, yaşamda ortaya çıkan ve gerçekleşendir. Yaşam ölçülerinin sözle ifade edilmesi anlamına geliyor, dolayısıyla esas olan, yaşamda gerçekleşendir. Yaşamda gerçekleşmeyip söz olarak söylenenler ideoloji olarak tanımlanamaz; onlar boş laflar, hayaller, niyetler veya isteklerdir ama hiçbir zaman gerçekleşenler değildir. Dolayısıyla bazıları sosyalizmi bir niyet, istek veya hayal olarak ele alıyor ve sosyalizme laf düzeyinde yaklaşıyorlar. Sosyalizmin çok sözünü ediyorlar, her cümlede neredeyse on sefer sosyalizm kelimesini kullanmakla güçlü sosyalist olduklarını sanıyorlar, ama sosyalizmin ilk harfini bile pratikleştirmeye yaklaşıyorlar. Önderlik, böyle yaklaşanları sahte sosyalistler olarak tanımladı. Buna söz sosyalizmi de denilebilir. Öyle olmaya gerek yoktur. Bu durum zayıflıktan veya örgütsüzlükten kaynaklanıyor olabilir. Gücsüz kişilikler hayal edebilir, niyetlerini geliştirebilirler, ama gerçekleştirme gücünü gösteremezler. Özlem duyarlar, özlemleri pratikte gerçekleştirilse, onu yaşamak da isterler, itiraz etmezler, ama kendileri gerçekleştiremezler. Dolayısıyla gerçekleştireni, yani militanı değil, yaşayanı olabilirler. Bu, gücsüz insanların işidir.

Bazıları da tüccarlık yapıyor, sosyalizmi pazarlıyorlar. Onu yaşayan bir olgu olarak değil, tersine üzerinde pazarlık yapıla-

cak, kendi yaşamını sağlamak için satılacak bir olgu olarak ele alıyorlar. Sosyalizm adına bir şeyler söylüyor, söylediklerini de pazara sunarak para kazanıyor, böylelikle yaşıyorlar. Tabii bu sosyalist olmak değil, sosyalizmin pazarlayıcısı olmaktadır. Kürdistan'da gelişen ilkel milliyetçilik ne kadar Kürtçüye, bunlar da o kadar sosyalisttirler. Sosyalizmin satıcıları, sosyalizmi pazarlayarak yaşam elde edenlerdir. Türkiye'de böyle kesimler çok var. Zaten Apocu hareket, Türkiye'den kaynaklı olarak sosyalizm dışında görülmeye çalışılıyor. Yüzlerce sosyalist, bir sürü örgüt, grup ve parti var, bunların binlerce insanı var. Her gün, adeta dua edercesine sosyalizmin lafını ediyor, bu konuda yazıp çiziyorlar. Bazıları gerçekten iyi niyetlidir, bazıları da tüccardır, ama sonuçta eylemde yokturlar. Bazıları tüccar oldukları için, bazıları da gücsüz oldukları için eyleme girmiyorlar. Onlar, sosyalizmin militanı, dolayısıyla yaşayanı ve yaşatanı değil; sosyalizm altında bireysel olarak kendini yaşatmayı doğru bulan, bu bakımdan sosyalizme taraftar olanlardır. Ne yazık ki yaklaşımları ancak sosyalizm taraftarlığı düzeyinde olanlar, kendilerini sosyalizmin ideologları, teorisyenleri, liderleri olarak görüyor ve öyle gösteriyorlar. Türkiye'de ve Ortadoğu'da böyle bir çarpıklık var.

Kürdistan'da reformist milliyetçi akımlar böyle bir çarpıklığı geliştirmeye çalıştılar, ancak PKK buna izin vermedi. Apoculuk bu çarpık yaklaşımı önceden gördü ve maskesini düşürdü. Demek ki, Apocu sosyalizmin temel karakteri, onun yaşam ve eylem karakteridir, yani yaşama geçme özelliğidir. Apoculukta oportünizm yoktur. Oportünist olmadığı için de oportünistler tarafından sosyalizm dışına itiliyor. Çünkü sosyalist o olursa, oportünistlerin yüzü ortaya çıkar, maskeleri düşer. Onların gerçekte sosyalist olmadıkları, sosyalizmin teorisini ya da militanları olamadıkları ortaya çıkıyor. Bu nedenle afaroz etmeyi, sosyalizm dışına itmeyi gerekli buluyor ve bütün güçleriyle bunu sağlamaya çalışıyorlar.

### Mücadelecilik Apoculuğun temel karakteridir

Mücadelecilik, Apoculuğun sosyalizmi ele almasının bir parçası, stratejiye ve taktiğe yaklaşımı, ideolojiyi örgüte dönüştürme, politikleştirme, dolayısıyla yaşama aktarma tarzıdır. Bu bakımdan Apocu sosyalizm, mücadele ederek değer yaratmayı ve yeniyi ortaya çıkarmayı esas alır. Bu yönüyle eski, geri ve gerici olanla çok yönlü bir mücadele içindedir. Bunu hem insan düzeyinde hem de toplum düzeyinde yapıyor. İnsandaki gerilik ve gericiliklerle mücadele ettiği kadar, toplumdaki gerilik ve gericiliklerle de mücadele etmeyi esas alıyor. Mücadelecilik, Apoculuğun temel karakteridir. Çünkü felsefesi değişim, yenilenme ve gelişmedir. Değişimi sürdürebilmesi, yenilenmeyi ve gelişmeyi yaratabilmesi için de sürekli mücadele etmesi gerekir. Önderlik PKK'yı tanımlarken çok sık olarak PKK'li olmanın her gün yeni başlangıçlar yapabilme olduğunu dile getirdi. Bu, bir felsefi yaklaşımı, aynı zamanda bir ideolojik duruşu, yani doğrultuyu ifade ediyor, hareketin sosyalizm ölçüsünü ortaya koyuyor.

**“İdeoloji sadece sözcüklerle ifade edilen bir olgu değildir; tersine yaşamın kendisi, yaşamda ortaya çıkan ve gerçekleşendir. Yaşam ölçülerinin sözle ifade edilmesi anlamına geliyor, dolayısıyla esas olan, yaşamda gerçekleşendir. Yaşamda gerçekleşmeyip söz olarak söylenenler ideoloji olarak tanımlanamaz; onlar boş laflar, hayaller, niyetler veya isteklerdir ama hiçbir zaman gerçekleşenler değildir.”**

Apoculuk mücadeleyi nasıl yürütüyor? Tarz, tempo ve üslup örgüt yapısı içinde öne çıkıyor. Mücadeleyi kendinden başlatmak, çözümü kendinde gerçekleştirmek ve çareyi kendinde üretmek temel ilkedir. Apocu sosyalizm bir anda toplumda pratikleştirilemiyorsa, bunu toplumun maketinde yapıyor. Türkiye'de kendini çok sosyalist sayanlar, çok fazla laf yapıyorlar; her gün on sefer devrim yapıyor, sosyalizmi kuruyorlar, ama ortada hiçbir gelişme yoktur. Bunun karşısında Sovyetlerin yaptığı gibi kanunlar, yasaklar ve siyasi otoriteyle yaşamı değiştirip dönüştürme yöntemi var. Birincisi pratikte hiçbir şey yapmıyor. İkincisi, pratiği biraz geliştirdi, ama kalıcı olmadı, toplum tarafından benimsenmedi ve çözüldü, dolayısıyla bir sistem haline gelemedi. Apoculuk bunların ikisinden de ders çıkarak onları aşmayı içeriyor. Ne lafta bir mücadeleciliği, ne de kanun veya yasakla, zorla bir mücadeleciliği esas alıyor, toplum karşısına böyle çıkmıyor. Toplumu daha dar alanlarda çözümlüyor, örgütü böyle ele alıyor ve ilişkileri buraya taşıyarak burada çözüyor. Dolayısıyla toplumsal çözümlenmeyi burada geliştiriyor. Geriliği ve gericiliği burada alt ediyor, çok yönlü geliştirdiği mücadeleyle, buradan ürettiği çözümleri günlük yaşam ve çalışma içerisinde topluma taşıyor, toplumu yönlendiriyor ve değiştiriyor. Bu, önemli bir mücadele tarzı olarak gelişmiştir. Örgüt ile halk olgularının birbirinden ayrışmasını doğurdu. Lafta sosyalizmi ele alanlar ise bu noktada büyük bir kopukluk içeriler, toplumla örgütü birbirinden çok kopardılar, ikisini birbirine hiç yaklaştırmadılar. İşleri yasalarla yürütmek isteyenler ise aynılaştırmaya çalıştılar. Apoculuk bu iki hataya da düşmüyor, tam tersine her iki olguyu da yerli yerine koyuyor, onlara rol biçiyor, ayrılıklarını ve bağlarını doğru kuruyor ve ikisine de rolünü oynatıyor. En keskin, şiddetli ve hızlı çözümleri öncüde, yani örgütte üretiyor ve çok yönlü bir çalışmayla topluma taşıyarak toplumu değişim sürecine alıyor. Toplumdaki geriliklerle ve gericiliklerle mücadele ediyor, onları yıkıyor ve değiştirmeye çalışıyor. Bu, önemli bir tarzıdır.

Böyle olunca örgüt dar bir sınıf, ulus veya cins örgütü değil, geniş ve bütün kesimlere açık bir örgüt oldu. Kürt ulusal özellikleriyle sınırlı kalmadı. İlk örgütlenme sürecinde adını işçi partisi olarak koyarsa da, dar bir sınıf hareketi olmadı. Toplumda geçerli ölçü olarak dar bir cins hareketi, yani bir erkek örgütü olarak da ortaya çıkmadı. Baştan bütün bunları aşmayı, toplumun bütün kesimlerine açık olmayı bildi. Bu durum, hareketin mücadele anlayışından kaynaklandı. Toplumun bütün ilişkilerini taşıyabilmesi, onları çözümlerine alabilmesi için böyle davranması gerekiyordu ve böyle yaptı.

Bu, kuşkusuz basit veya kolay bir iş değil, çok yoğun ve şiddetli mücadelelere yol açan, büyük bir zorlanma ortaya çıkaran bir durumdur. Örgütü tehditlerle ve tehlikelerle yüz yüze getiriyor, çok çalışmayı ve mücadele etmeyi gerektiriyor, buna zorluyor. Çözümü de bu üretiyor, kalıcılık buradadır. Sorunların çözümü öncü örgütte gerçekleştiriyor, dolayısıyla örgüt daha çok zorlanan oluyor. Bu anlamda militan da rahat bir durumda olmuyor, çok yoğun ve hızlı bir yenilenmeyi, başkalaşımı yaşamak zorunda kalıyor, dolayısıyla üzerinde en çok mücadele edilen oluyor. Kendisi mücadeleye öncülük etmek için örgüte katılıyor, fakat en fazla mücadelenin zemini oluyor, üzerinde mücadele edilen bir olgu konumunda oluyor. Bir denek, maket gibi işlev görüyor. Üzerinde çözüm üretildikçe bu, toplumun çözümlenmesi oluyor. III. Kongre'de Önderlik, ***“Burada çözümlenen an değil tarih, kişi değil sınıf ve toplumdur”*** demiş-

ti. Örgütün anlık mücadelesinde bir bütün olarak tarihin çözümlenmesini yaratma, militanda ise bütün toplumu çözüme uğratma olgusu var. Bunun için Apocu hareket, toplumun bütün kesimlerini içine alabili.

Buradan yola çıkarak birçok insan PKK yapısını çok karışık gördü, hatta çok fazla sorunları yüklenen bir yapı olarak değerlendirdi. Ortalıkta kalmış, aylak takımının hareketi olarak değerlendirenler de az değildi. O duruma bakarak, *“bundan bir şey çıkmaz, kendi yükü altında eriyip gider”* diye hesap yapanlar da çok oldu. Ama bütün hesaplar Önderlik çizgisinin sosyalizm anlayışının insanı ele alışı ve çözümleyiş gücü karşısında boşa çıktı. Kendi içinde dağılacak bir örgüt olması beklenirken, gericiliği dağıtan bir örgüt oldu.

Apocu hareket bir emek hareketidir, ama hamalca veya lafta bir emek hareketi değildir. Gerçekten üreten, yaratan, insana ve topluma hizmet eden bir emeğin sahibidir. Bu bakımdan Apocu sosyalizm bir emek hareketi, çalışma, çaba ve üretim hareketidir. Dolayısıyla bir hizmet hareketidir; Apoculuk sosyalizmi ve sosyalistliği topluma ve insana hizmet olarak görür. Önderlik bundan zevk aldığını, Kürt insanı değişip geliştikçe, Kürt toplumu insanlıkla bütünleştikçe ve insanlığa hizmet edecek adamlar attıkça müthiş haz aldığını birçok kez dile getirdi. Kendisini tümüyle bir hizmet gücü olarak tanımladı ve militanlığı öyle ele aldı. Önderlik, hizmet eden militanların eşit yapısı içerisinde, hizmette birinci olduğunu dile getirdi. Apocu felsefenin yaşama yaklaşımı, sonsuz hizmet yaklaşımıdır; hiçbir çıkar gözetmiyor, hiçbir engel tanımıyor ve topluma hizmet için bütün imkanları kullanmayı esas alıyor.

Önderlik buradan yola çıkarak mülkiyet konusunda önemli bir çözüm yarattı. *“Ben bir şeyi kazanmayı değerli bulurum, kazanmak için çalışmay”* dedi ve ***umudun zaferden daha değerli*** olduğunu dile getirdi. Eğer zafer bir sonuç olacak, bir kalıba, yani son noktaya götürecekse, onu değerli bulmadığını ortaya koydu. Her zaman yeni sonuçlar yaratmak için umutlu olmayı ve o umut çerçevesinde çalışarak üretim yapmayı değerli buldu. *“Sonuca vardırılan, elde edilen bir şeyin benim için anlamı biter, değerden düşer, onu bırakırım”* dedi. Yani mülk edinmedi, mülkiyet sahibi olmayı reddetti. Sosyalizmin özü burada yatıyor. Özel mülkiyet, hiçbir şey üretmeden başkalarının ürettiğini çalmayla gelişti ve sınıflı toplum bununla oluştu. Çalışıp bir şeyler üreten ve ürettiğine sahip olarak yaşamak isteyenleri sosyalizmin militanları değil, yaşayanları olarak değerlendirmek daha doğrudur. O tarz sosyalizme bağlanmak ve sosyalizmi öyle anlamakla Apocu hareketin sosyalizm tanımının anlaşılması, onun militanlığına girilmesi mümkün değildi.

Bazıları bunu ahmaklık olarak değerlendiriyor. Örneğin son zamanlarda içimizde bazıları *“bizi kullanmak istiyor, çalıştırıyorlar. İmkan ve yetki vermiyorlar. Kendimizi kullandırmayacağız”* diyorlar. Bunu hareketimiz içerisinde en fazla Fatma söylüyordu, Önderliğe *“kendimi kullandırmayacağım”* diyordu. Önderlik, *“ben kendim de öyle yapıyorum. Benim için bir yaşam felsefesi, varlık gerekçesi; çalışmak, üretmek ve hizmet etmektir”* diyor ve herkesi bunu gerçekleştirecek yolda rol sahibi kılıyordu. Yani *“ben kendime bu rolü biçtim: Örgütçü olarak, örgütlenmek iddiasıyla ortaya çıktım. Kendim de dahil herkesi, belirlediğimiz amaç doğrultusunda rol sahibi kılmak, çalıştırıp hizmet ettirmek için her türlü şeyi yaparım. Bu benim asli görevimdir”* diyordu. Biri hırsızlamak, egemen olmak, sağdan soldan toplayarak mülk sahibi olmak anlayışı iken, diğeri hizmet anlayışı; çalışma,

**“Apoculuk sosyalizmi gerçekten bir eylem kılavuzu, mücadele gücü ve yaşam gerçeği olarak ele alıyor, pratik bir olgu olarak görüyor. Bu konuda Önderlik ilkesi şöyledir; düşündüğün kadar yap, daha büyük şeyler yapabilmek için de daha fazla düşün. Önderlik çizgisi düşünürken yapan, yaparken düşünen, dolayısıyla düşünce ve eylem birlikteliğini bu düzeyde kuran bir çizgidir.”**



çalışmayla üretme ve ürettiğini toplumun hizmetine sunma anlayışıdır. Sosyalizm budur, dolayısıyla sosyalist militanlık budur. Bu, sıradan bir yaklaşım değil, fedakarlık ve cesaretin en ileri düzeye çıkartılmasıdır.

Sosyalizmin insan ve topluma yaklaşımı en çok değerlendirilen hususlardır. Sosyalist anlayışın merkezinde insan ve toplum vardır. Savunmalarda Önderlik bunu çözmedi, birey olarak gelişmek ve topluma hizmet eden özgür birey haline gelmekle toplumsal özgürlüğün gelişmesi arasındaki bağı iyi ortaya koydu ve bunları geliştirmenin doğru sosyalist anlayış olduğunu gösterdi. İnsanı yeniden yaratmak, her insanda büyük gelişmeler yaratılabileceğini esas alarak buna inanmak ve böylece insanı yüceltmek, geliştirmek için sonsuz çaba içerisinde olmak, Önderliğin sosyalizm anlayışının önemli bir parçasıdır. İnsanı sevmeyen, geliştirmeyen, insana değer biçmeyen sosyalist olamaz. Bu durum, toplum açısından da geçerlidir. Sadece insan ve toplum mu? Bütün canlılar açısından öyledir. Önderlik *“karınca ezmez bir kişiyim”* dedi. Önderlik bütün canlılara büyük değer biçti ve onları korudu. Doğa ve hayvan sevgisi ileri düzeyde varolan bir husustu. Zaten Demokratik Uygurlık Manifestosu bütün bunları çok daha iyi inceledi ve birer ilke haline getirdi. Böylece sosyalizmde yeşil hareketin bütün kollarını içimize aldık, hatta onu aşılıyoruz. Onlar bu hareketin gelişimini bir tepki olarak ele alırken biz, yaşamın bir parçası olarak ele aldık.

### Başkan Apo, sosyalizmi Kadın özgürlük ideolojisiyle derinleştirdi

Üzerinde durulması gereken bir diğer husus da Apocu sosyalizmin özgürlük ve eşitlik kavramlarına yaklaşımıdır. Apocu sosyalizmin çözüm noktalarını iyi yakalama, çelişkileri iyi tanımlayıp doğru yöntemlerle çözüme ve böylelikle toplumun özgür ve eşit kılınmasını temel çelişiklere giderek gerçekleştirme yönünde bir arayış var. Başka sosyalist yaklaşımlar bundan çok kaçtılar, özellikle pratiğe geçtikçe bunu yaptılar. Lenin Rusya’da aile, kadın-erkek ilişkisi, sevgi ve aşk çözümlemesinde özgürlük ve eşitliği yakalamak konusunda küçük burjuva eşitlikçiliğini, yani çıkar arz eden ilişkilene tarzını özgürlük olarak kabul eden yaklaşımı eleştiren ve bu noktada sonsuz bir derinliğe doğru gitmeyi esas alan düşünsel bir yaklaşımı kısmen gösterdi. Rus aydınları arasında yürütülen tartışmalarda tercihini ve yaklaşım olarak esas aldığı doğrultuyu iyi ortaya koydu. Küçük burjuva sosyalizmini, onun hızla bir kalıba girerek kendini yaşatmak isteyen ölçülerini reddetti ve bunların maddiyata, karşılıklı çıkar elde etmeye dayandığını gördü, eleştirdi ve mahkum etti. Fakat Ekim Devrimi ardından sosyalizmi uygulamaya düzeyi geliştikçe pratiğe hakim olan, büyük ölçüde küçük burjuva ölçüler oldu. Reel sosyalizm pratiği, özgürlük konusunda toplumu gözeneklerinden değiştirmeyi göze alamadı, bundan saptı.

Apocu sosyalizm, bunun tersini ele alıyor. Bizim hareketimiz gerçeğinde pratiğe atıldıkça ve pratik gelişme sağladıkça toplumun derinliklerinde olan baskı, sömürü, eşitsizlik ve adaletsizlik olgularını açığa çıkartarak çözümleme durumu ortaya çıktı. Apocu sosyalizm sınıf çelişkisini ve ulus çelişkisini daha kapsamlı ele alarak bunlarla birlikte cins çelişkisini, onun sınıf ve ulus çelişkisiyle bağını, onları besleyen ve yaşatan temel öge olma durumunu daha açık ve derinliyle olarak gördü, bunun üzerinde derinleşti ve buradan eşitlik ve özgürlüğü geliştirmeye çalıştı. Dolayısıyla bu durum herkesin kaçtığı, hiç kimsenin el atmadığı bir olguya daha götürdü. Biraz düşünen, anlayan çevreler Kürt sorununa el atmadan kaçınıyordu. Bunun üzerine Önderlik *“bizim üzerimize kaldı, çünkü herkes kaçındı”* dedi. Dünyanın belli başlı sosyalistleri, neredeyse bütün önderleri kadın sorunundan, kadın özgürlüğü olgusundan

kaçındılar. Dolayısıyla o da Önderliğin üzerine kaldı. Önderlik kaçınmak, yüzeysel ele almak veya idare ederek geçiştirmek yerine, olgunun üzerine gitme ve onu tanıyarak çözümleme yaklaşımını esas aldı. Dolayısıyla bütün sorunları omuzladı. Dünya gerçiliğinin Önderliği bu kadar tehlikeli bulmasının nedeni budur.

Apocu sosyalizm, sosyalizmin özgürlük ve eşitlik ütopyasının sadece ulusların özgürlüğü ve eşitliği veya sınıf özgürlüğü ve eşitliği olmadığını, onların temelinde cins özgürlüğü ve eşitliğinin yattığını, bu temelde kadın özgürlük çizgisinin toplumsal özgürlük ve eşitlik çizgisinin esası olduğunu belirledi. Böylece sosyalizm ideolojisini kadın özgürlük ideolojisiyle derinleştirdi. Ölçüleri en feodal, geri ve egemenlikçi bir toplumda bunu yaptığı için de dikkatli ve yöntemli davrandı. Mücadele tarzı biraz da buradan kaynaklandı. Zorluklar, tehlikeler ve tehditler var diye kaçmadı veya vazgeçmedi, ama üstünkörü de yaklaşmadı. “Doğru budur” diye çok

şünce olarak ortaya koyduğumuz, söylem olarak formüle ettiğimiz olgular, Önderlik gerçeğinin çözümlenmesini, yani sosyalizmin Önderlik gerçeğinde yaşamsallaşmasını ifade ediyor. Bu da bir gerçeğeşmedir. Bu bakımdan eğer bir özellik örgütte yaşamsallaşmamışsa, o özelliğin Apocu sosyalizmin özelliklerinden biri olmadığı şeklinde değerlendirilemez. Önderlikte yaşam-sallaşması, bir gerçeğeşmedir. Örgütte birçok özellik az, yetersiz veya çarpık yaşam-sallaşıyor. Dolayısıyla Apocu sosyalizmin özelliklerini ve ölçülerini Önderlik yaşamından, mücadele pratiğinden ve tarzından çıkartmak esastır. Bu anlamda belirtilen ölçüler ve yapılan tahliller soyut değildir, Önderlikte yaşamsallaşmanın ifade edilmesidir.

Ayrıntıya inildiğinde, bunun çok daha değişik yönlerinden söz etmek mümkündür. Çünkü çok kapsamlı, bütünlüklü ve derinlikli bir yaşam; çok duyarlı, dikkatli, ölçülü, bilinçli, umutlu ve heyecanlı bir yaşam var. Bu bakımdan Apocu sosyalizm, öncelikle bir gerçekliktir, yaşama dönüş-

derlik gerçeği böyle bir mücadele yürütüyor. İkisi arasındaki mücadele kendisini örgütte ve militanda somutlaştırıyor. Bu anlamda önemli bir düzey var; ideolojik çizginin, sosyalizmin güçlü militanlaşma ve örgütleşmeyi yaratma durumu var. “Sadece Önderlikte somutlaşmış, onun dışına taşmıyor, yaşamsallaşmıyor” demek, gerçeği kesinlikle ifade etmez. Dünyada yaşanan örneklerden çok farklı bir biçimde sosyalist ölçülerini ve ideolojik özelliklerini yaşam-sallaştırmak için müthiş çaba harcayan, bu yönlü mücadele yürüten bir örgüt ve militan yapımız var. Sözle değil, söylediği kadar yapmayı esas alan, bu temelde yapan ve yaptıran bir örgüt yapımız var. Önderlik gerçeği böyle, dolayısıyla örgüt de bu temelde şekilleniyor ve böyle geliyor.

Örgüt yapımız sosyalizmde önemli bir düzeyi yaşıyor. Uluslararası gericilik, komplocu saldırı sürecinde bunu doğru değerlendirmede ve küçümsedi, ama komplonun hesapları boşa çıkartıldı. Bu da bir kanıtlanma durumudur. Aslında ör-

di. Bunun kanıtı olarak on binden fazla şehit, gericiliğin saldırıları karşısında ayakta kalan bir örgüt yapısı var.

Bütün bu güç, ideolojiden geliyor. Örgütsel yaşam, militan yaşam ideolojinin kendisi demektir. Bu gücü veren sosyalist ideolojinin kendisidir. Ideolojinin militanda ve örgütte pratikleşmesiyle bu güç ortaya çıkıyor. Dolayısıyla Önderlik çizgisinin çok güçlü bir pratikleşme düzeyi, ortaya çıkardığı müthiş bir ilerleme düzeyi var. Sosyalizmin yaşamsallaşmasını ifade eden çok ileri yaşam ölçüleri var. Bunlar, dünyada örneği bulunmayan ölçülerdir. Bizim gibi oluşmuş başka bir örgüt yoktur. İç yaşamını bu biçimde düzenleyen, bireysel yaşam özelliklerini büyük ölçüde durduran, onun yerine toplumu yaşayan, fedakarlığı ve cesareti bu düzeye vardırarak başka bir örgüt yoktur. Bu, çok ileri bir durumdur. Büyük kuvvet burada ortaya çıkıyor. Tarihte bazı kişiler böyle yaşamışlar, örneğin peygamberler, günümüze kadar insanlığı büyük ölçüde etkileyen kişilikler olmuştur. PKK’de ise binlerce peygamber var, üstelik bunların peygambersel yaşamı çok bilinçli, tutkulu ve en ileri düzeyde gerçekleştirme durumları var.

Bu düzeyi görmemek, derinliğine anlamamak, küçük görmek kesinlikle kabul edilmez bir durum değildir. Anlamamayı ifade ediyor, ki anlamamak tehlikelidir. Anlamamanın mutluluk vereceği düşüncesi, bir çarpıtmadır. Anlamamak tehlikeli olmak, serseri mayın gibi ortada bulunmaktadır. Önderlik ısrarla doğru ve yeterli anlaşılması gerektiğinden söz ederek anlaşılamaz veya doğru anlaşılmaz olmaktan endişe ettiğini belirtiyor. Demek ki, biz yetersiz ve hatalı yaklaşamayız, anlamazlık edemeyiz. Anlayarak değer biçmek, bir de inkarcı olmamak, bozmamak, çarpıtmamak, zayıflatılması üzerinde kendini yaşatmayı istememek, hırsız olmamak büyük önem taşıyor.

Bu çerçevede on binleri bulan gerilla düzeyimizin dünyada kendine sosyalist diyen herkesten çok daha ileri bir sosyalizmi yaşama ve yaşatma gerçeği var. Kürdistan’da gerilla birey ve örgüt olarak dünyada sosyalizmi en ileri düzeyde yaşayan bir pratiği ifade ediyor. Sosyalizmin ne olduğu, nasıl yaşandığı ve yaşatıldığı, yani sosyalizmin nasıl militanı olunduğu, kendisini Apocu harekette çok iyi gösteriyor. Kürt insanının ve toplumunun mevcut durumda bundan daha kutsal ve yüce bir değeri yoktur. Kuşkusuz tarihte böyle büyüklükler çoktur, insanlık bu büyüklükler üzerinde yaşamış ve bu güne gelmiştir. Hemen hemen her toplum böyle büyüklükler yaratmış, her halkın tarihinde böyle büyüklükleri ortaya çıkardığı dönemler olmuştur. Toplamlar o dönemlerin ortaya çıkardığı değerler ve birikimler üzerinde varoluyor ve yaşıyorlar. Apocu hareketin Kürdistan’da ortaya çıkardığı düzey de onların bir parçası, daha ileriye götürülmesidir. Binlerce militana ulaşmış, on yıllar süren bir mücadele gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Bu anlamda dünyada gerçekleşen sosyalizmin en ileri düzeyiyiz; yaşamı durduran, mülk edinmeyi ortadan kaldıran, tamamen topluma hizmeti, üretimi ve ortak değer yaratmayı esas alan ve onu paylaşan bir biçimiyiz. Çokça dile getirilen ihtiyacı kadar almak, gücü ve yetenekleri kadar vermek ilkesi, bizde, güç ve yeteneklerini tümüyle vermek, ihtiyacı kadar bile değil, fiziki yaşamını sürdürecekt ve imkanlar elverdiği ölçüde almak şeklini alıyor. Yani komünizmin ölçüleri olarak belirlenen çerçeveyi bile aşma durumu var.

Başkalarının bol bol sosyalist laf etmesi, onların gerçekten sosyalist oldukları anlamına gelmiyor. Sosyalizm, yaşamın kendisidir. İnsanın ne söylediğine değil, nasıl yaşadığına bakmak lazım. Biz ölçüyü böyle alıyoruz. Apoculuk söze değil, pratiğe bakan ve gerçekleştirmeyi esas alan bir harekettir. Dolayısıyla kendisini gerçekleştirdi kadarıyla ele alıyor; hayalci veya çok ütöpik değil, kendisini abartmıyor, övmüyor, hatta çok fazla eleştirel yaklaşıyor. Aşırı hayallere kapılmamak, kendini abartmamak, dolayısıyla gerçekler dünyasından kopmamak için bunu yapıyor. Bu da gelişme yaratıyor. Dolayısıyla sosyalist toplumun bir maketi olarak örgüt ortamında sosyalist yaşam bu biçimde geliştiriliyor.



dogmatik veya kalıpcı yaklaşmadı. Öyle yaklaşıyorsa hata yapmış olurdu, dolayısıyla kaybederdi. Bunları yapmak yerine adım adım gelişme çizgisi izledi, gericiliği eleştirmeyi esas aldı. Bu konuda temel veri olarak örgütü geliştirmeyi öngördü. Bütün bunlar bir pratikleşme alanı buldu. Toplum bundan oldukça etkileniyor, bu sistem toplumsal değişime iyi yön veriyor. Öte yandan gericilik kendisi için varolan tehlikeyi iyi görüyor, bu nedenle Önderlik gerçeğini kendisi için çok sinsi buluyor. Özal *“elini versen kolunu kapıtırırın”* diyor. Bu nedenle hiç kimse elini vermedi ve uluslararası komplo temelinde hareketimize karşı birleştiler. Apocu sosyalizmde ideolojik derinlik ve onun içerisinde Kadın özgürlük hareketinin yeri başattır. Sosyalist çizginin kadın özgürlük çizgisiyle bütünleştirilerek, bu çizgide derinleştirilme durumu söz konusudur. Bu yaklaşım, Marks’ta gelişmedi. Lenin *“Nasıl Yapmalı”*’da bazı şeyler geliştirmeyi öngördü, o düşüncesi biraz benimsedi, ideolojik olarak öyle olmasını da istedi, ama geliştirmede, pratikleştirmeye ise hiç girmede. Dolayısıyla sapma kolay gelişti. Çok fazla leninist teori olmasına rağmen Sovyet pratiğinin farklı olması bundan kaynaklıdır. Bütün bunları düşünce ve pratikte birbirine bağlı, tutarlı, derinlikli ve kapsamlı olarak geliştiren, sosyalizmin özgürlük ve eşitlik ütopyasını doğru anlamaya, toplumu doğru çözümleyip geliştirmeye götüren, Apocu gerçeklik oldu.

Apocu sosyalizmin, sosyalist yaşamı kuracağı alan örgüt alanıdır. Onun dışındaki söylem bir iddiadır. Çok değişik özelliklerle öngörebilir, ama fazla değeri yoktur. Bir düşüncenin iddiası ve söylemi ne olursa olsun değeri gerçekleşme düzeyiyle, dolayısıyla militan ve örgütte yarattığı etki ve onlarda yaşamsallaşma düzeyiyle ölçülür. Düş-

müş, kanıtlanmış bir olgudur. Bu nedenle soyut veya yüzeysel ele alınamaz, çarpıtılamaz veya tereddütlü yaklaşılamaz. “Bu yapılmaz, olmaz. Kim olur diyorsa gelsin, yapsın” denemez. Bir de “Önderlik ölçülerini, dolayısıyla sosyalist ideolojiyi ancak Önderlik yaşar, biz yaşayamayız” yaklaşımı oldukça hakim bir yaklaşımdır. Bu, şu anlama gelir; “Önderliğin kendisi söyler ve yaşar, ama Önderliğin ölçüleri ve özellikleri, yani çizgisi, istemleri yaşama aktarılmaz, pratikleştirilmez, toplum bunu yaşayamaz. O zaman Önderlik bir hayaldir, gerçek olmaz.” Bunun tehlikeli bir yaklaşım olduğu açıktır. Bu yaklaşımdan dolayı geçmişte Önderlik ölçülerini çok dikkate almama, hatta görse bile “ben yapamam” diyerek baştan kendini o ölçülerle ve özelliklerle yaşam içine çekmeme yaklaşımı bizde çok hakim oldu. Bu yanılgıdan kurtulmak ve ona asla düşmemek gerekiyor. Bu bakımdan Önderliğe, ideolojik çizgiye yaklaşımın doğru olması gereklidir.

### Sosyalizm, yaşamın kendisidir

Önderlikte somutlaşan bu ideolojik çerçeve, yani ölçüler ve özellikler örgütte ne kadar yaşamsallaşmış durumda? Topluma ne kadar yansıyor, toplumu nasıl ve ne düzeyde etkiliyor? Örgüt, Önderlik çizgisinin yaşamsallaşma ve yaşamsallaştırılma alanıdır. Her çizgi kendi ölçülerine göre kadro ve örgüt yaratır. Mevcut örgütümüz ve militan gerçekliğimiz, örgütsel şekillenmemiz, yaşam özelliklerimiz Önderlik çizgisine, Apocu sosyalist ideolojiye göre şekilleniyor ve ona göre militan istiyor, onu yaşamsallaştıran ve temsil eden alan oluyor. Bu bakımdan üzerinde mücadele edilen insan ve toplum gerçeğinin aynası oluyor. Düzen, yani gericilik ile Ön-

gütümüz, örgüt yapısı ve militan yapısıyla bir sınavdan geçti ve uluslararası komplo karşısında ulaştığı düzeyiyle kendisini kanıtladı. Örgütü bu düzeye getiren, uluslararası komplonun hesaplarını boşa çıkartacak güce kavuşturan, hareketin ideolojik özü ve sosyalist ideolojinin gerçekleşme düzeyidir, yine ideolojik çizgisine uygun olarak ve onu esas alma temelindeki örgütlenmesi, pratikleşmesi ve yaşam ölçülerini ona göre oluşturmalarıdır. Böyle olmasaydı taş üstünde taş kalmazdı. Onların dikkate almak istemedikleri husus, ideolojik çizginin militan ve örgütte sağladığı gelişmeydi. Bunun komployu boşa çıkartacak bir güç ve sağlamlıkta olduğu, öyle bir düzey kazandığı, hareketin yaşadığı değişim ve yeniden yapılanma ile komplo karşısında onunla mücadele eden bir güç kazanmasıyla kanıtlandı. Bu bir kanıtlanmadır. Gericilik, diğer süreçleri Önderlik zorlaması olarak algıladı, öyle görmek istedi ve gösterdi. Onun için ulaşılan düzeyin bir örgütsel gelişme olduğuna inanmadı. Fakat uluslararası komplo karşısında örgüt ve militan kendi ayakları üzerinde kalıp kalmayacağı noktasında en somut denemeyi yaşadı. Artık o tür düşünceler ileri sürülemez. Aslında baştan beri mücadele içerisinde Önderlik çizgisinin pratikleşme düzeyi, kendi özelliklerine uygun militan ve örgüt yaratma gerçeği vardır. Bu gerçeklik hareketin halkı etkileme düzeyiyle, zindanda, yurtdışında, gerillada, kadın hareketinde, serhildanda, propaganda ve ajitasyonda kanıtlandı. Hareket bütün gerici saldırılara rağmen onlarla mücadele ederek ayakta kalmayı ve gelişme sağlamayı bildi. Bunu yürüten militanlar ortaya çıkardı, militan ölçüyü en ileri düzeydeki fedakarlık ve cesaret ölçüsü düzeyine vardi ve fedailiği ortaya çıkar-



# PJA IV. Kongre Kararları-II-

## Meşru savunma çizgisinde HPG faaliyetlerine ilişkin

Başkan Apo'nun kadını özgürleştirici yaklaşımı ve kadının özgürleşme isteminin en somut ifadesi olan kadın ordulaşması, kadın kurtuluş ideolojisine ve en son kadın partileşmesine geçişin, bağımsız irade kazanmasının, ideolojik kimlik yaratmasının ve en önemlisi de savaşıarak özgürleşen Zilan çizgisinin açığa çıkarılmasının temel zemini olmuştur. Çelişkiyi üst düzeyde açığa çıkarmak ve savaşın karakteri gereği bunu üst düzeyde mücadelede temsil ederek gelişime dönüştürmek, kadın ordulaşmasına salt askeri açıdan değil, en temelde özsel gelişim ortamında önemli bir mirası kazandırmış, kendisini daha güçlü tanımlamayı beraberinde getirmiştir. Bu temel üzerinden Demokratik Uygarlık Manifestosu'nun yaşamsallaştırılmasının gereği olarak gelişen değişim ve dönüşüm süreciyle, çağın 'zor' yaklaşımının somut ifadesi olan meşru savunma çizgisine kendini uyarlama görevi ile karşı karşıya olan HPG kadın gücü, buna denk bir örgütlenme ve pratikleşme düzeyine kendisini kavuşturmak durumundadır.

Kadın açısından meşru savunma çizgisi, özgürlüğünün gerekliliklerini elde etme ve bunları her biçimde savunma hakkının somut ifadesidir. Meşru savunma çizgisi şehitlerimizin açığa çıkardığı değerleri sahiplenme, koruma ve hedefe taşımanın yoludur, halkımızın öz iradesi ve kimliği temelinde varolabilme mücadelesinin en temel dayanağıdır. Kadın açısından Meşru savunma çizgisi, siyasal ve askeri ordulaşmayı yaratan Başkan Apo'nun yaşamının teminatı ve bunun gereklerini sınırsız yapabilmenin en yalın ifadesidir. KADEK Önderliği'nin *"Kadın partisi her düzeyde meşru savunma çizgisini esas almak, düşünce ve duygularında, fiziki ve bedeni varlığı ile yaşamı konusunda askeri gücü de dahil diğer tüm toplumsal konularda bağımsızlığını esas olarak doğru bir meşru savunma çizgisini hayata geçirmek zordur. Kadın barışı ve demokrasiyi en çok gündeme getirmesi gereken bir güç olarak kendisini geliştirmelidir"* yaklaşımına denk bir biçimde, kalıcı barışın sağlanıp demokratik ve özgür bir topluma ulaş-

ma hedefi doğrultusunda gelişen en haklı talepler üzerindeki saldırıları engelleme, temel değerleri koruma, şiddeti gerektiğinde kullanma, orduyu Önderliğimizin, kongre ve halkımızın çıkarları temelinde gelişen siyasetin hizmetinde tutma, ulusa, sınıfa ve cinse dayalı sömürüyü bu biçimde reddetme ve karşı koyma, kadın ordulaşması açısından meşru savunma çizgisini ifade eder. Cins ve sınıf savaşımı temelinde özgürlük ilkelerini pratikleştirme ve daha da geliştirme, geri ve geleneksel yaklaşım ve anlayışlara karşı mücadele ederek özgür birey ve özgür topluma ulaşma, bu çizginin kapsamıdır. Bu anlamda kadının, barışın da, savaşın da kaderini belirleyebilecek güçte olması, bu çizgiyi yaşam ve mücadele gerçeğimizin her alanında derinliğine uygulayabilme gücüne ulaşmasıyla mümkündür.

Demokratik uygarlığa ulaşma mücadelesinin en temel gücü olan kadın, *"kadın eksenli olmayan gelişmeler, başaramaz"* ilkesinden hareketle, HPG içerisinde de özgün kimliğiyle öncülük misyonunu en güçlü bir biçimde yerine getirmek ve başarının teminatının ancak böyle sağlanabileceğinin bilincini yakalamak durumundadır. Bunun için;

1- III. Kadın Konferansı ve KADEK I. Kongresi'nde HPG'ye ilişkin alınan kararların esas alınmasını,

2- Başkan Apo'nun yaşamının ve yaratılan devrim değerlerinin güvencesi olan HPG içerisinde, meşru savunma çizgisi temelinde PJA'nın her boyutuyla ordu çalışmalarını güçlendirmesi ve geliştirmesini,

3- Kadın kurtuluş ideolojisi temelinde ordulaşmayı, komutalaşmayı esas alarak, kadının özünün yaşamın her alanında hakim kılınmasını ve buna denk düşmeyen tutum ve davranışların (ordu çalışmalarını küçümseyen yaklaşımlar, çetecilik vb) mahkum edilmesini,

4- Daha önce alınan kararlar doğrultusunda kadın tabur, bölge komutanlıklarının yaygınlaştırılmasını,

5- Ana karargah bünyesinde PJA yönetimlerine bağlı olarak ordulaşmaya ilişkin çeşitli konuları araştırmak ve yazıma dökerek tarihe mal etmek amacıyla bir araştırma-inceleme ekibinin örgütlenmesini, ayrıca ihtiyaçlar dahilinde özgün örgütlenmelere gidilmesini,

6- "Meşru savunma ve kadın" konusunu tarihi ve güncel boyutlarıyla ele alan bir yazım çalışmasının yapılmasını,

7- Ana karargah bünyesinde bir kadın dergisinin çıkarılmasının hedeflenmesini, kadın ordulaşması deneyimiyle ilgili belgelerin yabancı dillere çevrilmesini,

8- Periyodik olarak görülen özgün eğitimlerin derinleştirilerek yürütülmesini, cephe PJA yönetimlerinin inisiyatifinde belli aralıklarla komuta eğitimlerinin yapılmasını,

9- Özel Kuvvetler içerisinde yer alan PJA gücünün Özgür Kadın Akademisi eğitimlerine katılmasını,

10- HPG bünyesinde yer alan kadın gücünün PJA IV. Kongre çizgisini esas alarak ordu konferansını gerçekleştirmesini,

11- Yeni savaşçı eğitimi gören kadın gücünün, bu eğitimin ardından belli bir süre özgün eğitim görmesini karar altına alır.

## Yeni dönem örgütlenmesine ilişkin

Kadın köleliği temelinde yükselen sınıflı toplum gerçeği, kadını her yönüyle örgütsüz bırakarak, kadın şahsında insanlığa büyük kaybedişler yaşatmıştır. Bu sistem gerçekliğine karşı yeni bir sistemi, yani demokratik uygarlığı yaratabilmek, Demokratik Uygarlık Manifestosu'nu yaşamsallaştırmakla mümkündür. Demokratik uygarlığın en temel dinamiği kurucu gücü, kadın kurtuluş ideolojisi ışığında aydınlanmış ve örgütlenmiş kadındır.

Kadının ideolojik, örgütsel, siyasal ve eylemsel düzeyi; Başkan Apo'nun öncülüğü, emeği ve çabasıyla PKK zemininde partileşme düzeyine varmıştır. 30 yıllık devrim ve mücadele birikimi, kadını iradi bir güç haline getirmekle birlikte, özgürlük ölçülerini de netleştirmiştir. Kadın şahsında toplumu özgürleştirmenin yolu, yöntemi ve örgütsel, militan duruşu açığa çıkmıştır. Geldiği aşama itibarıyla bir kadro hareketi olmayı çoktan aşarak, örgütlenilen alanlarda kadınların umudu haline gelen PJA, eşit, özgür, adaletli bir toplumu yaratma iddiasını her zamankinden daha fazla pratikleştireceği önemli bir süreci yaşamakta-

dır. Son üç yıldır PKK'nin yaşadığı yenisinden yapılanma süreci, KADEK Kongresi'yle tamamlanırken, PJA da bu zaman zarfında sürdürdüğü hazırlık düzeyiyle kendisini yeni dönemin ihtiyaçları temelinde örgütlülüğe kavuşturmaktadır.

Beş bin yıllık erkek egemenlikli sistemin değiştirilip dönüştürülmesi, Ortadoğu'nun demokratikleştirilmesiyle mümkündür. Bunun yolu her parçada tutucu, ilkel milliyetçi, monarşik, diktatör, antideokratik, oligarşik tüm gerici sistemlerin demokratikleştirilmesinden geçmektedir. Başta her parçadaki kadını, Kadın Özgürlük Manifestosu temelinde üçüncü alan teorisine göre, üç kuşak haklar çerçevesinde yoğun örgütlenme kapsamına alarak demokratik, siyasal, barışçıl mücadelenin aktif öncüsü, katılımcısı durumuna getirmek kaçınılmazdır. PJA olarak bu zor, ama soylu görevi başarıyla yerine getirmenin garantisini, her halktan kadınları, tüm toplumu çağdaş tarıncılık değerleri ve ilkeleriyle donatılmış örgütlü mücadeleye çekmek ve geleceğini özgürce inşa etmede özgür irade, özgür düşünce sahibi yapmaktır. Temel çalışma merkezlerinde ve kadının bulunduğu her yerde örgüt ve eylem gücünü açığa çıkarabilmek kadının bin yıllardır uzak tutulduğu tüm yaşam sahalarına girmeyi gerektirdiği gibi özgürlük ilkelerini yaşamsallaştırmak, PJA kimliğini toplumsallaştırmak, aynı zamanda kadın kurtuluş çizgisini milyonlara mal ederek ideolojiye hayatıyet kazandırmak olacaktır. Toplumsal sözleşmeyi yaşamın her sahasında yaşamsallaştırmak, her türlü geri anlayış ve yaklaşımlarla mücadele ederek özgür bireyi açığa çıkartmak çalışmanın özü olmaktadır.

İdeolojik, sosyal, siyasal ve askeri örgütlülük düzeyiyle kadın hareketleri içinde en büyük tecrübeye sahip olan PJA'nın kendisine biçtiği misyona denk örgütsel büyümeyi ve kitlesel açılımı sağlaması, yeni dönem açısından önemlidir. Ortadoğu'da ve dış sahalarda demokratik, ilerici tüm kesimlerle ilişki, ittifak, diyalog içinde olarak ortak paydada buluşmak, kadın cephesinden demokratik barışçıl sol cephenin büyümesini sağlayacaktır.

Devletin ve siyasetin demokratikleştirilmesi ancak alternatif örgütlenmelerle mümkündür. Kürdistan orijinli PJA'nın Demokratik Ortadoğu Birliği'ni yaratmaya dönük Arap, Fars, Türk, Asuri ve diğer halktan kadınlarla ve varolan örgütlü yapılarla ulusal, sınıfsal ve cins temelinde tüm toplumsal sorunlara çözüm geliştirebilecek ortak örgütlenmelerin yaratılması, Özgür kadın hareketinin bölgeselleşmesini sağlayacaktır. Aynı zamanda kadın federasyonu ya da farklı geniş katımlı örgütlenmelerin oluşturulması, ideolojinin en geniş kesimlere ulaşmasını beraberinde getirecektir. Buna paralel olarak Kürt halkının yoğun yaşadığı Avrupa, Rusya ve Kafkasya'da örgütsel büyüme ve kitleselleşmeyi yaratacak bir gelişme düzeyini açığa çıkartmak büyük önem taşımaktadır.

Ataerkil zihniyetin şekillendirdiği yapılanmalara karşı, kadını ve toplumun tüm kesimlerini örgütlenme araçlarına kavuşturmak, demokrasi mücadelesinin gelişmesini de beraberinde getirecektir. İlerici, çağdaş tüm sivil toplum örgütlerinde kadının yer almasını sağlamak, yenilerinin kurulmasını öncülük etmek ve her alanda kadının kadınla buluşmasını engelleyen etnik, sınıfsal, mezhepsel, ulusal vb tüm yapay sınırların aşılaraq özgün örgütlenmeyi geliştirmek esas alınmalıdır. Kadının düşüncesini, emeğini kurumsallaştırabileceği, yeteneklerini açığa çıkarıp geliştirebileceği kadın birlikleri, dernekleri, merkezler, platformlar gibi sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel tüm ihtiyaçlara cevap olabilecek kurulaş-

malara gitmek yeni dönem örgütlenmesi açısından büyük bir ihtiyaçtır.

Tüm çalışma sahalarında başarıya ulaşabilmek, yetmez yönetim ve kadro duruşunun aşılmasını gerekli kılmaktadır. Her sahada örgütlü güç durumuna gelecek, ilkeleri hakim kılabilecek kolektif yönetim anlayışıyla hareket eden, onun mücadele dilini yakalayan ve gereken politik yaklaşımı sergileyen tarz kazanımcı olacaktır. Başkan Apo'nun *"herkesi kendisini ve çevresini geliştirebilecek, verimli kılabilecek bir örgütlenme içinde çalıştırmak, örgüt yönetiminin öz görevi olarak anlaşılmalıdır. Basit bir ekonomik örgütlemekten en üst ideolojik bir örgütlenmeye kadar hepsinin yüce bir anlam ifade ettiği bir örgüt ahlakı olarak benimsemelidir"* perspektifi yeni dönem örgütlenmesi için esastır.

Meşru savunma çizgisine dayalı geliştirdiğimiz tüm örgütlenmeler, hukuki ve evrensel ölçülere dayanmaktadır. Tüm çalışmaların esasını teşkil eden ordu çalışmalarında kadının özgün örgütlülüğünü güçlendirmek, mevzilenmesini sağlamlaştırmak yaratılan tüm değerlerin korunmasını, gelişmesini sağlayacaktır. Vicdan ve zihniyet devrimi üzerinde yükselecek Kadın Rönesansı'nı ancak bu mücadele ve örgüt anlayışıyla geliştirmek mümkündür. Buna göre;

### A- Genel örgütlenmeye ilişkin

1- PJA'nın Demokratik Uygarlık Manifestosu ve kadın kurtuluş ideolojisinin esas olarak tüm çalışmalarını buna göre örgütlenmesini ve yaygınlaştırılmasını,

2- Toplumsal sözleşme temelinde toplumda üçüncü alan teorisine göre örgütlenmenin esas alınmasını,

3- KADEK I. Kongresi'nde örgütsel yapılanmaya ilişkin alınan kararların yaşamsallaştırılmasını,

4- Yeni dönem örgütlenmesinin koordinasyon olarak tanımlanıp, çatı örgütü işlevinin yaşamsallaştırılmasını, parçalara göre işbölümünün yapılmasını,

5- Yeniden yapılanma sürecinde karar ve yürütme organlarında ideolojik yetkinliği, çizgi netliği, moral ve vicdan durumu, planlama kabiliyeti, yürütme ve denetim gücü olan, kadın kurtuluş ideolojisinin esas alan kişi ve ekiplerin görevlendirilmesini,

6- Çalışmalarda yarı profesyonel statüde yer alan kadroların da katılım ve başarı düzeyi esas alınarak, karar ve yürütme organları da dahil görevlendirilmesini,

7- Tüm örgütlenmelerde demokratik ölçülerin esas alınmasını, tüm kadroların ve halkın çalışma ve kararlara güçlü katılımının sağlanmasını,

8- PJA'nın üç yıl içinde örgütsel olarak dört kat büyümeyi hedeflemesini,

9- Meşru savunma çizgisi temelinde HPG'deki örgütlülüğün büyütülmesini ve güçlendirilmesini,

10- Tüm merkezi çalışma sahalarında yılda bir PJA konferanslarının yapılmasını,

11- Temel kitle sahalarımızda, yılda bir ihtiyaçlar doğrultusunda kadın kitlesine yönelik konferansların gerçekleştirilmesini,

12- Kadını aydınlanma hamlesinin öznesi olarak ele alarak, basın-yayın çalışmalarının kadın rengi ile daha güçlü örgütlenmesini ve güçlendirilmesini,

13- Kadının siyasal kimliğiyle demokrasi mücadelesine öncülük etmesini ve bu yönlü karar mekanizmalarına, kadınların her türlü sosyal, kültürel vb sorunlarının çözümüne kadın iradesinin katılımını sağlamak amacıyla; başta Türkiye ve Avrupa olmak üzere PJA'nın örgütlü olduğu tüm sahalarda **Kadın Meclisleri'nin** kuruluşunun hedeflenmesini,

14- Ulusal birliğin kurumsal ifadesi olan KNK'de kadın özgün örgütlülüğünün geliş-





tirilmesini, KNK'de en kısa zamanda 1/3 oranında kadın temsiline pratikleşmesini, 2/3 oranında temsiline pratikleşmesinin hedeflenmesini esas almasını ve KNK'nin dört parçaya açılım sağlamanın zemini olarak değerlendirilmesini,

**15-** PJA'nın Demokratik Uygurlik Manifestosu ışığında dar, ulusal, sınıfsal ve cinsî kalıplara düşmeden, kadın örgütlerini destekleyerek ortak örgütlenmelere gitmesini; diplomasi çalışmalarını kadın kurtuluş ideolojisinin evrenselleştirilmesi temelinde önemine denk geliştirmesini,

**16-** Ortadoğu'da Demokratik Birlik ve Rönesans'ın geliştirilmesi amacıyla, demokratik uygarlık çizgisini kabul eden Ortadoğu'daki tüm kadın hareketlerinin federasyonlaşmasının hedeflenmesini,

**17-** Nükleer kirliliğe ve savaş tahribatına karşı insan, doğa, çevre ve hayvanların korunmasına dönük çevre bilincini geliştirecek örgütlendirmelere gidilmesi ve varolan örgütlerle dayanışma içinde olunmasını,

**18-** Kadın iradesinin ve renginin tüm çalışmalara hakim kılınabilmesi, Ortadoğu zemininde demokratik dönüşümün ve kültürün gelişiminin hızlandırılması ve kadın eksensiz yaşamın her çalışma alanında geliştirilmesi için genel çalışmalarda kadın temsiline ve katılımının güçlendirilmesini karar altına alır.

### Türkiye ve Kuzey Kürdistan sahasına ilişkin

**1-** Türkiye'de varolan kadın örgütlerinin kadın kurtuluş ideolojisi perspektifine denk bir gelişmeyi yakalayabilmesi amacıyla merkezi bir koordinasyona ve çatı örgütüne kavuşturulmasını,

**2-** Her çalışmada egemen erkek, geri kadın yaklaşım ve politikalarına karşı kadın kurtuluş ideolojisi temelinde mücadelelenin esas alınarak, özgün örgütlülüğün geliştirilmesini,

**3-** Türk, Kürt ve diğer halklardan kadınların katılımıyla kadın inisiyatif, platformları vb örgütlenilerek ulusal, sınıfsal, toplumsal ve cinsî çelişkilerinin çözümünde kadın iradesinin açığa çıkarılmasını,

**4-** Demokratik sivil toplum örgütlenme anlayışına denk düşecek kurumlaşmaların geliştirilmesine ağırlık verilmesini ve varolan kurumların güçlendirilerek işlevsel kılınmasını,

**5-** Başta Kürt kadını olmak üzere Türk ve değişik halklardan kadınların siyasal,

sosyal, kültürel, hukuki, eğitimsel ve sağlık sorunlarını çözebilecek, ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde kadın merkezlerinin açılmasını,

**6-** İşçi emekçi örgütleriyle ortak talepler etrafında örgütlenmelere gidilmesini ve sendikalarda özgün kadın örgütlülüğünün güçlendirilmesini,

**7-** Kadın hareketinin kurumlaşma ve örgütlenilmesinde Kürdistan'ın merkez alınmasını, örgütlenmelerin köylerden başlatılarak yürütülmesini,

**8-** Türkiye ve Kürdistan'da kadını baskı altına alan taciz, tecavüz gibi insanlık dışı uygulamaların teşhirine yönelik aktif bir mücadelenin yürütülerek, kamuoyunun yaratılmasını,

**9-** Her sahanın kadro ihtiyacını karşılayabilecek şekilde ideolojik politik eğitimin sistematik bir şekilde sürdürülmesini karar altına alır.

### İran ve Doğu Kürdistan sahasına ilişkin

**1-** Demokratik Federal İslami İran perspektifi temelinde kadın ve gençliğin sosyal, siyasal ve kültürel alanda örgütlenme çalışmalarının güçlendirilerek, yasal zeminde yürütülmesinin esas alınmasını,

**2-** Kadın kitlesinin bilinçlendirilip aydınlatılması amacıyla Farsça ve Soranca dillerinde bir kadın dergisinin çıkarılmasını,

**3-** Ortak tarihi değerlere ve kültüre sahip olduğumuz Fars kadınlarının yanı sıra Azeri ve diğer azınlık halklardan kadınlarla diyalogun yaratılarak, toplumun demokratik dönüşümünün gerçekleştirilmesini,

**4-** Kadına sağlık, eğitim, dil, edebiyat ve sanat alanında hizmet verebilecek bir kadın merkezinin açılmasının hedeflenmesini karar altına alır.

### Büyük Güney ve Irak sahasına ilişkin

**1-** Demokratik Irak Federasyonu perspektifini yaşamsallaştırmada, kadının öncülük misyonuna denk bilinçlendirilmesinin, örgütlenilmesinin ve demokratik eyleme çekilmesinin hedeflenmesini,

**2-** Güney alanındaki kadın örgütleriyle ittifak ve dayanışma içinde olunmasını ve bu alanda kadına yönelik geliştirilen proje ve kararların hayata geçirilmesinde aktif destek sunulmasını,

**3-** Büyük Güney'de kadının toplumsal gerçekliği dikkate alınarak, Özgürlük

hareketine katılımının artırılmasının esas alınmasını,

**4-** Kitle faaliyetlerinde genişlemenin esas alınmasını ve çalışmaların yerel kadroya dayandırılarak derinleştirilip güçlendirilmesini,

**5-** Büyük Güney'de gerici ve feodaltinin egemen olduğu ağır toplumsal koşullarda yaşayan kadının örgütlenilmesinin, siyasal, hukuki, kültürel ve ekonomik projeler kapsamında ele alınmasını ve yaşanan sorunların uluslararası kurum ve kuruluşların gündemine taşınarak çözümüne dönük projelerin hedeflenmesini, (yaygın kadın intiharları, doğumda artan ölümler, çocuk ölüm sayısındaki artışlar, erken evlilik, töre cinayetleri, yargısız infazlar vb)

**6-** Ortadoğu'nun demokratikleştirilmesinde önemli bir yeri olan Güneyli Kürt kadınının yanı sıra Arap, Türkmen ve Asuri kadınlarla ilişkilendirilerek, ortak örgütlenmelere gidilmesini,

**7-** Büyük Güney'de devletin ana yurttan göç ettirme ve boşaltma politikalarına karşı Kürt kadınının, geçmişte olduğu gibi günümüzde de toprağa bağlılık ve yurtseverlik özünü aktif tutum sahibi olması temelinde demokratik eylemlere teşvik edilmesini karar altına alır.

### Suriye, Lübnan ve Küçük Güney sahalarna ilişkin

**1-** Her kesim ve düzeydeki kadının demokrasi mücadelesine aktif katılımını sağlamak, kadının yaşadığı sorunlara cevap olmak ve kadını her yönlü geliştirmek amacıyla sosyal-kültürel ve siyasal alanda örgütlülüğe kavuşturulması için kurumlaşmalara gidilmesini,

**2-** Ortadoğu'daki gerici ve ilkel milliyetçi egemen siyasetin aşarak demokratik çözüm ortamının gelişebilmesi için Ortadoğu kadınlarıyla ve örgütlü yapılarıyla ilişkiye geçilmesini, ortak eylem ve örgütlenmelerin geliştirilmesinin hedeflenmesini,

**3-** Lübnan'da bir kadın vakfının kuruluşunun hedeflenmesini,

**4-** Suriye'de kadınların ekonomik, kültürel, sanatsal, psikolojik ve eğitim sorunlarına çözüm olacak kadın merkezlerinin açılmasını ve yasal statüye kavuşturulmasını,

**5-** Arap, Kürt ve diğer halklardan gençlerin katılımıyla Lübnan'da Gençlik Barış ve Kardeşlik Festivali'nin düzenlenmesini,

**6-** Lübnan'da kadına dönük ekonomik

amaçlı üretim merkezlerinin açılmasının teşvik edilmesini karar altına alır.

### Maxmur alanına ilişkin

**1-** Maxmur'un, toplumsal sözleşmenin en somutta uygulanabileceği bir alan olarak ele alınmasını ve buna dönük faaliyetlerin güçlendirilerek kadının aktif ve öncü düzeyde rol oynamasını,

**2-** Toplumdaki sosyal geriliklerin ve tutucu yaklaşımların aşılması temelinde özde kadın, gençlik ve çocuk eğitimlerinin yaygınlaştırılmasını,

**3-** Uluslararası kuruluşlarca desteklenebilecek şekilde bir kadın merkezinin açılmasına yönelik projenin yaşamsallaştırılmasının maddi olarak desteklenerek, hızlandırılmasını,

**4-** Kadını üretimde aktif kılabilmek ve yeteneklerini açığa çıkarabilmek amacıyla üretim merkezlerinin kurulmasının maddi destek verilerek teşvik edilmesini,

**5-** Kamptaki Kürt kadınlarının yaşadığı sürgün ve tecrit konumunu aşmak, yarattığı değerleri, ulaştığı düzeyi Arap, Asuri, Türkmen ve diğer Ortadoğulu kadınlarla paylaşmak ve yine Ortadoğulu kadınların sosyal, siyasal, kültürel, sağlık, vb sorunlarını yansıtmak, kadınları ortak kadın platformlarıyla bir araya getirmek amacıyla hem kamp içine hem de kamp dışına yönelik bir kadın dergisinin çıkarılmasını karar altına alır.

### Avrupa sahasına ilişkin

**1-** Yönetim düzeyinde örgütsel sorunlar karşısında mücadelesizlik, geri psikolojilerin esiri olma, ideolojik güç ve yaşanan örgütsel siyasal gelişmeleri çalışmalarda moral gücüne dönüştüremekten, sürece katılımı doğru geliştirememekten kaynaklı tekrarı yaşama durumunun mahkum edilerek, en kısa zamanda örgütsel büyüme ve kitlesel açılımın hedeflenmesini,

**2-** Üçüncü alan esprisine göre, başta Kürt kadını olmak üzere Ortadoğulu kadınların gelişim ve karşılaştığı zorlanmalarla ilgili sorunlarının çözümünü karşılayabilecek şekilde sosyal, siyasal ve kültürel alanda kurumlaşmalara gidilmesini ve yasal statü kazanan kurumların amacına uygun kimlik kazanmasını,

**3-** PJA'nın evrensellik ilkesine denk düşecek şekilde cins ve ulusal kimlik mücadelesinin gelişebilmesi için bu alandaki öz kurumlarımızın diplomasi faaliyetlerini daha aktif ve yaratıcı yürütmesini,

**4-** Siyasal ve demokratik çözüm hamlesinde, sürgündeki Kürt kadınının aktif öncü ve eylem gücü haline gelebilmesi için, özgün örgütlenmesinin geliştirilmesi (birlik, inisiyatif vb) ve yabancı kadın kurum ve kuruluşlarıyla ortak talepler çerçevesinde dönemsel örgütlenme ve eylemlere gidilmesini,

**5-** İdeolojik-politik yetkinleşmeyi sağlayacak şekilde kadın akademisi düzeyinde eğitim çalışmalarının yürütülmesi ve süreklileştirilmesini,

**6-** Kültür, basın-yayın, kitle ve diplomasi alanlarının kadro ihtiyacını karşılayabilecek şekilde yerel kadronun yetiştirilmesini, kadro görevlendirilmesinin ve eğitiminin doğru ve yetkin yapılmasını,

**7-** Halkımızın öz kaynaklarına, değerlerine ve kültürüne yabancılaşmasını önlemek, halkımızı kimliksizliğe ve iradesizliğe mahkum eden entegrasyon politikalarını boşa çıkarmak amacıyla panel, seminer, toplantı vb etkinliklerle, halkla ilişkilerde doğru bir yaklaşımla aydınlanma ve bilinçlendirme, eğitime faaliyetlerinin süreklileştirilmesini,

**8-** Avrupa sahasında yaşayan dört parçadaki kadına ulaşmanın hedeflenerek kadın zemininde ulusal birliğin yakalanması amacıyla Ulusal Kadın Konferansı'nın hedeflenmesini,

**9-** PJA'nın genç kızlar için özgün bir kol örgütlenmesine gitmesini,

**10-** Genel çalışmalardaki dernek ve kurumlarda kadın yöneticilerinin nitel ve nicel olarak güçlendirilmesini karar altına alır.

### BDT sahasına ilişkin

**1-** Bu alandaki kadın kitlesinde Demokratik Uygurlik Manifestosu ve kadın kurtuluş ideolojisi temelinde cins bilincinin geliştirilmesini,

**2-** Kadın çalışmalarının süreklileştirilmesi ve kılacılaştırılması için yerel kadroya ağırlık verilmesini, eğitim sisteminin oluşturulmasını ve kitleye dönük seminer, panel, toplantı vb etkinliklerle aydınlatma faaliyetlerinin süreklileştirilmesini,

**3-** PJA'nın kültür çalışmalarını temel bir çalışma olarak ele alıp örgütlenilmesinde öncülük yapmasını,

**4-** Ulusal mücadeleye destek ve kadın özgürlük mücadelesinin yaygınlaştırılması için diplomasi faaliyetlerine ağırlık verilerek, kurumlaşma için adım atılmasını, ittifakların geliştirilmesini ve ortak etkinliklerin düzenlenmesini,

**5-** Uygun olan alanlarda kadın dernek ve kurumlaşmalarına gidilerek, resmiyet kazandırılmasını,

**6-** Alanların imkanları dahilinde gelişmeye açık genç bayan arkadaşların bu alanda okutulmasını karar altına alır.

### B- Kurumlaşmaya İlişkin

**1-** İçinde yer alınan her dört ülke somutunda farklı kesimlerden kadınları da kapsayan, yaşamın her sahasına yönelik çok yönlü kadın derneklerinin geliştirilerek kimlik kazandırılması ve Avrupa sahasında Kadın Dernekleri Federasyonu'nun oluşturulmasının hedeflenmesi,

**2-** Öz kurumlarımızda bürokratik, haktan kopuk kadın kolektivizmine gelmeyen tarz ve anlayışların mahkum edilmesini,

**3-** Her merkez çalışmasının kendi ihtiyacına göre kurumlaşmalara gitmesini,

**4-** Kadın eksensiz kültür kurumlarının oluşturularak tiyatro, sinema, müzik, edebiyat, resim vb faaliyetlerin örgütlenmesi ve bu konudaki mevcut kurumların desteklenmesini,

**5-** Toplum içinde kadına karşı tüm hukuk ve ahlak dışı uygulamalara karşı hukuki mücadelenin geliştirilmesine yönelik birliklerin oluşturulmasının teşvik edilmesini (Kadın Hukuk Büroları vb),

**6-** Savaş karşıtı barış birliklerinin geliştirilmesi ve savaş mağduru kadın ve çocuklara, şehit analarına yönelik projelerin geliştirilmesini; bu alandaki mevcut oluşumların desteklenmesini,

**7-** Artan doğa ve çevre tahribatına karşı çevre koruma birliklerinin geliştirilmesini,

**8-** Demokratik uygarlık çizgisini esas alan tüm sivil toplum örgütleriyle ortak hareket, eylemsellik ve platformların geliştirilmesini,

**9-** Toplumda korunmaya muhtaç yaşlı, çocuk ve özellikle savaş mağduru kesimleri koruma ve güçlendirme amaçlı örgütlerin kurulmasını (birlik, ev, dernek vb) karar altına alır.

### Özgün kararlar

**1-** PJA IV. Kongresi'nin **"Özgür Yaşamda İsrar ve Açılım Kongresi"** olarak adlandırılmasını,

**2-** PJA'ya erkek üye alma kararı temelinde, partimizin ilk erkek onur üyesi olarak Fikri Baygeldi yoldaşın kabul edilmesini, 7 Kasım 1997'de Şekif alanında şehit düşen Şerif Guyi yoldaşın, yaşam duruşu ve kadınla yoldaşlığında sahip olduğu ölçüler nedeniyle PJA onur üyesi olarak kabul edilmesini,

**3-** Parti Önderliğimize yönelik en kapsamlı suikast girişimlerinden birinin gerçekleştiği 6 Mayıs tarihinin, **"İç ve dış çeteçiliğe karşı mücadele günü"** olarak ilan edilmesini,

**4-** Kadın partileşmesinin kuruluş tarihi olan 13 Mart'ın PJA'nın kuruluş günü olarak kutlanmasını,

**5-** 'Kürt anası' olarak adlandırılan Ayşenur Zarakolu'na **"Türkiyeli halklarla kardeşliğin sembolü"** ünvanının verilmesini karar altına alır.





# ÖZGÜRLÜK GÜNEŞİMİZ BAŞKAN APO'YA

## KADEK Genel Başkanlık Konseyi

İnsanlığın özgürlük adına yarattığı tüm değerleri tarihin labirentlerinden süzüp gün yüzüne çıkaran, yaşam dışına itilmiş bir halkın acılarını ve özgürlük tutkusunu taşıyan yürek gücünüzle; karanlığa, ihanete, ölüme ve inkara karşı ilk kurşunu olan 15 Ağustos atılım ruhu'nun coşkusu, heyecanı ve anlam gücüyle diriliş bayramınızı kutluyoruz! Özgürlük şehitlerimizin yarım kalan tüm özlemlerini yaşamsallaştırarak 19. yılı barışın zafer yılı yapma sözümüzle sizi saygı ve özlemle selamlıyoruz!

Yüreğiniz, karanlığın tanrıları'nın Diyarbakır Zindanı'na gömmek istediği özgürlük ruhunu, kutsal Ortadoğu toprağında ilmek ilmek işledi ve Özgür Kürdistan dağlarında yeşertti. İkinci doğuşun bu görkemli atılım ruhuyla Ortadoğu insanının etrafında çöle çevrilen yaşamı, tarihi görkemliliğine denk yeniden siz yeşerttiniz. Donmuş yaşamı yeniden akıttınız damarlarımızdan, ruhumuzdan ve beynimizden. Özgür Kürt iradesinin ortaya çıkış eylemi olarak yarattığınız 15 Ağustos Atılımı, Ortadoğu'da binlerce yıldır sevgiden yana atmayan yüreklerin, inancı

kaybetmiş kişiliklerin, halk için üretmeyen beyinlerin aydınlanması oldu. 15 Ağustos atılım ruhuyla dirildik, aydınlandık. Bu ilk kurşunla “varız, insanız, Kürtüz” dedik ve özgür irademizle yenden dışına atıldığımız yaşam ve tarih sahnesine çıktık. Karanlığın tanrılarının binlerce yıldır çevirdiği zulüm çarkını kırdık.

Tüm Ortadoğu halklarının büyük özgürlük savaşımının mimarı olan özgür yaşam felsefeniz, bugün de büyük özlem duyulan halkların onurlu barışını inşa ediyor. İmralı'da en daraltılmış, dünyada hiçbir insana uygulanmayan koşullarda bile özgürlüğe olan sınırsız tutkunuz, 15 Ağustos'un yıldönümlerini, Mezopotamya ve Anadolu halklarının onurlu barışını yaratmanın yıldönümlerine çevirdi. Barışı, mutluluğu, halkların kardeşliğini unutturmak isteyen karanlık tanrılarına inat, 2 Ağustos dediniz. Ortadoğu Rönesansı için özgür insan savunması hepimizin, tüm insanlığın 17. yıldönümü armağanımız oldu. 15 Ağustos'un 18. yıldönümünde karanlık tanrıları'nın insanlığın beşiği bu coğrafyaya binlerce yıldır reva gördüğü

idam hükmünü tarihin çöp sepetine attınız. Özgürlüğe, özgüce dayalı mücadelenin başarısına olan inanca, yaşama, gerçek aşka ve insani olan tüm değerlerin başarısına yüreklerimizi bir kez daha kilitlediniz.

Suluk soluğa yaşadığınız ve yaşattığınız özgürlük yürüyüşüne, üçüncü doğuşun aydınlığı ile devam etmekten onur ve mutluluk duyuyoruz. Görkemli 15 Ağustos Atılımı'nın her yıldönümüne sığırdığınız bu tarihi çalışmalar, layık olduğu düzeyde bugüne kadar yapamadıklarımızın özeleştirisi olarak pratikleştirme kararlılığımızla selamlıyoruz. Ve bir kez daha tarihin anlamlı dönemeçlerinde yüreği İmralı'da atan milyonlar adına sizinle yaptığımız sözleşmeyi yineliyoruz ve diyoruz ki;

Ülke topraklarında onurlu kimlikli tek bir an, sevgi dolu tek bir bakış, bize ait tek bir çiçek, bir parça yeşilliği ve bir nefes güzellik bırakmayan zihniyete karşı ilk eylemin adı olan 15 Ağustos atılım ruhunu, her zamankinden daha büyük bir inanç ve kararlılıkla yürüteceğimiz, demokrasi, barış ve özgürlük mü-

cadelemizde ölümsüzleştireceğiz! **“Kazanılacak özgür yaşam, kazanılacak özgür dünya”**ya her an daha büyük adımlarla koşacağız. 15 Ağustos Hamlesi'nin onurlu barış temelinde zafere gideceğine olan inanç ve umudumuzu, Agit yoldaşın tutkulu ruhu ve iddialı yürüyüşü ile her geçen gün yaşamsal bir gerçekliğe dönüştürecekiz. Demokratik siyaset ve onurlu barış mücadelemizle; halklar için yaşayan Özgürlük Güneşimize bir demet çiçeği ve bir parça yeşilliği çok gören köhnemiş zihniyeti değiştireceğiz. Ortadoğu'yu, Mezopotamya'yı, Anadolu'yu tarihin başlangıcındaki cennetine; sevginin, adaletin, barışın ve özgürlüğün Tanrıça Ana'nın ellerinden beslenip yeşerdiği neolitik özüne kavuşturacağız.

Güneş'i İmralı'ya hapsedme gafletini yaşayanlar, her çiçeğin gıdasını Güneş'ten aldığını unutanlar ve ruhumuzun Güneş'le yeşerdiğini anlamayanlar bilmelidir ki; Güneş dün olduğu gibi bugün de Ortadoğu coğrafyasında ve insanlık değerlerini ilmek ilmek yaratan halkların yüreğinde yaşıyor.

Ve çok yakın bir gelecekte bu kutsal toprakların ve tanrıça ananın özgürlüğe-aşka en layık evladı olarak mutlaka özgür yaşayacak.

Bunun için **“ONURLU BARIŞIN ZAFERİNE KADAR YÜRÜ-YÜŞ”** talimatınızla çalışacağız, savaşıyoruz ve **“soylu Güneşimize”** tutkumuzun gereği olarak tarihi 15 Ağustos atılım ruhuyla mutlaka başaracağız. Bizlerin Güneş'e ve Güneş'in Ortadoğu semalarına her zamankinden daha yakın olduğu bilinci, inancı ve İmralı'nın dalgalarına inat özlem selimizle 15 Ağustos Hamlesi'nin 18. yıldönümünü kutluyoruz..

– Yaşasın Kürt'ün özgür iradi çıkışı 15 Ağustos Atılımı!  
– Yaşasın 15 Ağustos ruhunun mimarı özgürlük güneşimiz Başkan APO!  
– Yaşasın özgürlük ve demokrasi mücadelesinin öncü gücü KADEK!  
– Yaşasın Agitleşen ve Zılanlaşan özgürlük militanlığı!  
– Kahrolsun her türlü gerçilik, zorbalık ve egemenlik!

## BAŞKOMUTANIMIZ BAŞKAN APO'YA

### ● HPG Behdınan Saha Karargahı

Kürdistan ve Ortadoğu halklarının yükselen demokratik iradesiyle özgürlük meşalesinin ilk adımları olan 15 Ağustos tarihi eyleminin 18. yılını kutlarken, önce Başkomutanımız Başkan Apo'nun bu gününü kutlar, kahramanlaşan devrimimizin büyük şehidi Agit yoldaş şahsında bütün şehitlerimizi saygı ve minnetle anarken, ordumuz HPG ve tüm yoldaşlarımızın 15 Ağustos'u kutluyoruz.

15 Ağustos tarihsel atılımı, binyıllardan beri sömürülen ve egemen sistemler tarafından yok edilen; iradesi, bilinci ve benliği inkar ettirilen köle bir halk gerçekliğinin aşılması ve özgürlük ideallerine güçlü bir adım atılmasıdır. Türk devletinin her türlü uluslararası ittifakları da arkasına alarak geliştirdiği askeri-faşist 12 Eylül diktatörlüğünün dirilmek üzere olan Kürdistan demokratik hareketini silip süpürmek, Kürt halkını bir kez daha teslimiyetin karanlığına gömmek istediği bir süreçte bin yıllık isyan, başkaldırı ve bağımsızlık istemenin Apocu ruhla bir yükselişidir.

15 Ağustos tarihsel çıkışı, salt egemenlerin Kürt halkına biçtiği ölüm misyonuna karşı bir diriliş anlamı değil, aynı zamanda Ortadoğu halklarının kırılmak istenen demokratik iradesine de bir sahipleniş, halkların aydınlanma sürecine Kürdistan'dan bir öncü yükseliş olma iddiasıdır. 15 Ağustos, Kürt halkının içine çöreklenmiş her türlü işbirlikçi, ihanetçi ve teslimiyetçi kesim ve anlayışlara karşı da bir ilk kurşun olma özelliği ile her türlü gerçiliğe karşı bir savaş ilanidir. 12 Eylül faşizmi karşısında zindanlarda faşizme karşı direnen ve mahkemelerde özgürlük şiarını yükselten Kemal Pir ve Hayri Durmuş yoldaşların çağrısına da büyük bir yanıt olmanın adidir.

Başta Parti Önderliğimiz Başkan Apo'nun tarihsel bilinci ve büyük çabalarıyla geliştirilen 15 Ağustos, ordumuzun da yaratılmasıyla yirmi yıla

yakındır Türk egemenlik sistemine karşı şiddetli bir savaş yürüterek, Kürt halkının demokratik ve özgür vatan yaratma mücadelesini geliştirmiştir. Bu savaş sonucunda ortaya çıkan özgür halk kimliği, serhildanlar, demokratik özgür ve kurumlaşmalar zengin parti düzeyimizin güçlü ve temsili olarak geliştirilen Kongremiz KADEK şahsında geliştirilerek devam ettirilmektedir. Başkan Apo'nun geliştirdiği Demokratik Uygarlık Manifestosu da, 15 Ağustos ruhuyla diriltilen Kürt halkının demokratik devrim sürecini daha ilerilere taşıma ve özgürlük iddeallerini Ortadoğulaştırma niteliğini taşımaktadır. Demokratik Uygarlık Manifestosu'yla dirilen halk, uyanan ulus kendini yeni aydınlık eylemleriyle demokratik bir toplum ile özgür bir ülkeye kavuşturacak, dünden bugüne yaşamı simgeleyen ordumuz, halkın da aktif mücadelesiyle Ortadoğu Rönesansı'na yürüyecektir. Ulusal Önderimiz Başkan Apo'nun aydınlık yolunda yürürken, Kürt halkının güvencesi olan ordumuz da, geliştirilen demokratik devrim sürecinin en büyük koruyucusu ve özgür yarınlara taşıyıcısı olarak Apocu felsefenin ve ruhun temsili ile özgür ve demokratik bir yaşamın geliştiricisi olacaktır. Bu temelde bir kez daha başta Parti Önderliğimiz Başkan Apo'yu coşkuyla selamlar ve 15 Ağustos ruhunda yaşayan şehitlerimizi minnetle anarken, tüm yoldaşlarımızı ve halkımızı saygıyla selamlar başarı ve zafere dileklerinizi belirtiriz.

– Biji Serok Apo!  
– Yaşasın 15 Ağustos Atılım Ruhu!  
– Yaşasın Demokratik Uygarlık çizgisinin temsilcisi olan VIII. Kongre ve onun kararlaşması olan KADEK!  
– Devrim şehitleri ölümsüzdür!

## ULUSAL ÖNDERİMİZ BAŞKAN APO'YA

### ● Ana Karargah Komutanlığı

15 Ağustos diriliş gününün 18. yıl dönümünde meşru savunma stratejisinin koruyucu gücü HPG güçleri olarak Başkomutanımızın ve halkımızın 15 Ağustos bayramını kutluyoruz.

15 Ağustos, Başkan Apo çizgisinin en somut ifadesidir. 15 Ağustos öncesi Kürt halkına karşı uygulanan insanlığın vahşi ve bilimsel olmayan yüzüdür. Bu nedenledir ki Kürt halkına karşı vahşi uygulamalar sergilenmiştir. 15 Ağustos ile başlayan süreç ise Başkan Apo'nun başlattığı insanlığın bilimsel ve insancıl yönünün Kürt halkı tarafından tercih edilmesidir.

15 Ağustos süreci Kürt halkına karşı, sanki hiç Kürt varolmamış gibi tarihten ve yeryüzünden silmek için uygulanan şiddetin sonuçlarıdır. Şiddetli geçmiş bu nedenledir. Demir sıcak suyla erimez. 15 Ağustos süreci bütün dünyaya Kürt halkının varlığını ve haklarını kabul ettirdi. Dünyaya vahşetten insanlığa doğru bir adım daha attırıştır. Şimdi Kürt halkının görevi, meşru savunma stratejisi temelinde Kürdistan'da bilimsel demokratik uygarlığı inşa etmektir. Başkan Apo'nun bilimsel Demokratik Uygarlık Manifestosu, Kürt halkının ve insanlığın manifestosudur. Meşru savunma stratejisi doğrultusundaki HPG de onun koruyucu gücüdür, ta ki Başkan Apo özgür oluncaya kadar. Kürdistan'dan hareketle tüm Ortadoğu'ya

ve tüm dünyaya bilimsel demokratik uygarlığı öngören Başkan Apo'nun tutsak edilmesi, Önderliğimiz şahsında önderlik çizgisinin tutsak edilmek istenmesidir. Başkanımızın özgürlüğü insanlığın özgürlüğü olacaktır. İmralı'da tutsak edilmek istenen insanlığın güzel yönüdür. Biz HPG olarak Önderliğimizden aldığımız güç ve bilinçle, hatalarımızdan çıkardığımız sonuçla meşru savunma çizgisi doğrultusunda ordulaştık ve geliştireyoruz. Bu ordu Başkan Apo'nun ordusudur. Her türlü saldırıyı boşa çıkaracak kadar güçlüdür. Kendisini sistematize ederek yıkılmaz kılmıştır. Ortadoğu'yu yeniden yapılandırmaya hazırdır. Başkan Apo'nun talimatları doğrultusunda hareket eder ve Başkan Apo'nun özgürlüğünü esas alır. Başta Agit yoldaş ve tüm 15 Ağustos şehitlerinin anılarına bağlı kalacağımıza, şehitlerin yolunda sonuna kadar yürüyeceğimize söz veriyoruz ve başkomutanımız Başkan Apo'nun, 15 Ağustos bayramını kutluyoruz.

– Yaşasın Başkomutanımız Başkan Apo!  
– Yaşasın Ortadoğu kardeşliğini diriltiren 15 Ağustos ruhu!  
– Yaşasın 15 Ağustos ruhunun mirasçısı HPG!  
– 15 Ağustos şehitlerinin yolu yolumuzdur!



# İNSANLIĞI YÜREĞİNDE TAŞIYAN BAŞKAN APO'YA

## ● HPG Kandil Batı Cephesi Yönetimi

Topraklarımıza, beynimize, yüreğimize insanca bir yaşamın tohumlarının ekildiği gün olan 15 Ağustos'un 19. yıldönümüne girerken özgürlüğü soluduğumuz, zapt edilmezliğin sembolü en büyük özleminiz olan dağlardan merhaba.

Başkanım sizi her gün anmak, yaşamak, anlamak bizim için yaşam gücü olurken, 15 Ağustos gerçekliğinde ise bu daha derin, daha duygu yüklü ve biraz da buruk oluyor. Eğer yüce anlamlarla dolu böyle bir günde huzurunuzda çıkma gücünü buluyorsak, bu yine sizin geniştir ve affeden bir yüreğe sahip olmanızdır. Yoksa biz sizin bizler için yarattığınız özgür yaşam şansına layık olmadığımızı biliyoruz. Sizi hiçbir zaman anında anlayıp uygulama gücü olmadık. Zamanı sürekli arkadan takip ettik, dolayısıyla sizin de hep gerinizde kaldık. 15 Ağustos Atılımı'nı da 18 yıldan sonra yarattığı sonuçlarla bugün daha iyi bilince çıkarıyoruz. Onun ruhunu, amacını anladıkça güne, an'a öyle yüklenme gücümüz artıyor. 15 Ağustos gerçekliği bugün beş binyıldır toplumumuzda bir kader gibi yaşanan geriliğin de yıkılmasını başarırken, insanca yaşamın sesinin de susturulamayacağı ispatlanmıştır. Sizden öncekilerin

sesleri idam sehparında kalırken, halkların özgürlük talebi de yüreklerde donuklaşıp gözyaşı çaresizlik olarak akarken sizinle bu kör kadere son verildi. Bu sizin başarınız. Artık halkların adalet isteyen sesi, çarmıhları kül edecek ve halklar ile önderleri arasındaki yaşam bağı koparlamayacaktır.

Bu başarınız toplum olarak da acizliğimizin sonu ve yaşama umutla sarılmamıza bir halkanın daha eklenmesidir. Bugün bize sunduğunuz uygarlık çözümlenmesi ve özgür yaşam perspektifiyle daha güçlü ve daha aydınlık giriyoruz yarınlara. Bize kazandırdıklarınız karşısında görevlerimizi yeterince yerine getirmedüğümüzden size, tarihe, şehitlere, halkımıza borçlu olduğumuzun bilincindeyiz. Size her zaman bağlı olduysak da lanetlenmiş gerçeklikten tümünden arınmadığımız için sizi zamanında doğru anlama ve uygulama gücü olmadık.

Tarihin şanslı evlatları olarak yine de sizin gibi bir öndere sahip olmakla, insanlaşmada en yüce mertebeye ulaşma şansına sahip olduk. Bu şans hala yeterince kullanamadıysak bu bizim karanlıkta kalan körleşmiş duygularımızdandır. Gafletimizin, körlüğümüzün sizi, dolayısıyla mazlum Ortadoğu halkları

nı hiç de hak etmediği uluslararası komployla yüz yüze getirdi. Bunun acısını, yaşam varoldukça içimizde yaşayacağız. Bu günahlarımıza rağmen yine de bizi cömertçe affeden, aydınlığını sunmaya devam eden siz oldunuz. Siz bizi affetseniz de tarih karşısında başarılı oldukça affedileceğimizi biliyoruz. Bize yaptıklarınız karşısında borcumuzun çok büyük olduğunun da bilincindeyiz. Onun için küçük dünyalarımızı yıkarak özlemimizle buluşmak için tutkuyula, umutla bize emanet ettiğiniz değerlere sarılma mücadelesi içerisindeyiz. Bu değerlerin toplamı olan siz, bize insanlığa ilk emeği, sevgiyi, adaleti, paylaşımı öğreten tanrıçaların armağanısınız.

Sizinle Anadolu ve Mezopotamya toprakları yeniden özülle buluşacaktır. Bizler de yarattığınız değerlerin ebedi bekçileri olarak amacınızı militan çizgisiyle gerçekleştirmenin emir erleriyiz. Kutsal topraklarımızın en yüce dağlarında özleminizi gerçekleştirmek için yeminliyiz. Bunu engellemek ve karanlığa tekrardan bizi mahkum etmek isteyen tüm komplocu, gerici güçlerin saldırı ve kirli emellerine karşılık Agit çizgisinin ardılları olma iddiasındayız. Hiçbir güç bizi yarattığınız insanca yaşamı güçlü

temsil etmekten alıkoyamayacaktır. Bu engeller kirliliği geriliklerimiz, lanetli kişiliklerimiz de olsa tarihin derinliklerine gömülmeye mahkumdur. Bu sizin, bize tarihi emrinizdir. Eskiye, tüm gerilikleri yerle bir edecek güçtedir.

Başkanım size olan özlemimiz 15 Ağustos'un coşkusuyla daha da coşuyor. Yüreğimiz, duygularımızın altında ezildikçe ancak intikamla sarıldığımız görevlerimizdeki başarılar bir nebze olsun size olan özlemimizi gideriyor. Sizi yaşamsallaştırdıkça, başımızı kaldırma gücü bulup onurluca Başkanım diye biliyor ve insanlık ailesi içinde yer alabiliyoruz. Günahlarımızı da affettirmenin tek yolunun, yüreğinizde başarı temelinde kendimize bir yer bulabilmek olduğunu biliyoruz. Kana doymuş, barış ile sulanmak istenen bu topraklarda barış çiçekleri, militanları olma iddiasıyla barışa olan özleminizi gerçekleştirmeye görevini HPG Batı Cephesi güçleri olarak hissediyoruz. Amacınız olan barış özleminizi 15 Ağustos ruhuyla topraklarımızda yeşertinceye kadar mücadele edeceğiz.

Mücadelede başarıya ulaşmak için bugün her zamankinden daha fazla güçlüyüz. Üzerimize düşen görevlerimize hazırız. İster savaş, isterse barış te-

melinde olsun amacımız için her sürece göre de kendimizi donatmış bulunmaktayız. Ordu güçleri olarak tarihi rolümüzün bilincindeyiz, ona göre de bir pratik sahibi olacağız. Halkımızın fedaile-ri olmaya ulaştığımızın bilinciyle 15 Ağustos ruhuyla güçlü yürüyeceğiz. Bir an bile gözümüzü kırpmadan halkımızın şanlı ordusunun gerektirdiği tarihsel görevi layıkıyla yerine getirmeye hazırız. Bu temelde yurdumuzu, hayalinizdeki gibi açlığın, acımasız savaşların, karanlığın ve cahilliğin esaretinden kurtarıp neshenin, bolluğun, adaletin, barışın meskeni yapınca dek mücadelede meşru savunma temelinde devam edeceğiz. Bunun dışında nefes alış verişin bile bize haram olduğunu biliyoruz, bize gerekli olan tüm gücü, perspektifleri sizden ve halkımızdan alacağız. Her 15 Ağustos da ulusal onurun yükseltildiği, görevleri yerine getirdiğimiz gün yapacağız. Başarı temelinde en sıcak aydınlık ve büyük bağlılık yemi-niyle tekrardan 15 Ağustos'unu-zu kutlarız.

– Yaşasın 15 Ağustos'un yaratıcısı Başkan Apo!  
– Yaşasın 15 Ağustos Atılımı!  
– Kahrolsun her türden gericilik!

## TÜM İÇTENLİĞİMİZLE

# BOTAN'DAN İMRALI'YA YÜCE İNSAN BAŞKAN APO'YA

## ● Botan Saha Yönetimi

Kürdistan halkı için miladın başlangıcı anlamını taşıyan tarihi şanlı 15 Ağustos Atılımımızın 18. yıldönümünde, bu hamlenin mimarı ve yaratıcısı Başkan Apo'yu en içten duygularımızla selamlıyor, tüm halkımızın diriliş bayramını coşkuyla kutluyoruz.

Mücadelemizin gelişmesinde ve ordulaşmasında temel rol oynayan büyük komutan Mahsum Korkmaz yoldaşın ve tüm mücadele şehitlerimizin anıları önünde saygıyla eğiliyor ve minnetle anıyoruz. Şanlı 15 Ağustos Atılımımız nasıl ki Kürdistan'da bilimsel modern savaş başlatıp 15 yıllık şiddetli savaşım boyunca bir diriliş devrimi yaratmış, ulusal ruh, bilinç, irade birliğinin pekişmesinde önemli bir rol oynamışsa; bunun temelleri üzerinde de barışın demokrasinin, adaletin, demokratik uygarlığın zeminini de oluşturmuştur. Kürdistan'da binlerce yıllık işgale, istilaya, katliama, inkar ve imha siyasetine karşı atılan ilk kurşun aynı zamanda Kürtlerde ve Ortadoğu halklarında

umudun, dirilişin, özgüvenin ve iradenin de sesi olmuştur. 15 yıllık savaşımızın kilometre taşı rolünü oynayan Botan sahası, silahlı mücadelenin başladığı yer olması itibarıyla büyük mücadelelere ve büyük kahramanlıklara sahne olmuştur. Verdiği binlerce şehidin kanlarıyla sulanan bu kutsal topraklarda günümüzde de Önderliğimizin geliştirmiş olduğu yeni strateji temelinde gerillanın meşru savunma çizgisinin gerekleri temelinde kendini örgütlendirdiği, mevzilendirdiği en önemli sahalardan biri konumundadır.

Bizler Botan sahasındaki Halk Savunma Güçleri olarak bu dönemdeki rolümüzün, görevimizin bilincinde olduğumuzu belirtmek istiyoruz. Geçmiş mücadele yıllarında olduğu gibi son dönemlerde de dış güçlerin eliyle içimizde oynanan oyunlara, komplolara tasfiyeciliklere, ihanetlere ve buna zemin teşkil edenlere büyük bir kin duymaktayız. Olağanüstü dönemin olağanüstü militanları olmak için Başkan Apo'nun 21. yüzyıl

Demokratik Uygarlık Manifestosu'ndan güç alarak meşru savunma çizgisinde derinleşip pratikleşen, berraklaşan, dönemin görevlerini yerine getiren 15 Ağustos Hamlesi'nin ruhunu, coşkusunu, azmini yaşayan, yaşatan bunu taşıma sorumluluğunu kendimizde görüp büyük umut, inanç ve zafere olan tutkumuzu her zamankinden daha fazla taşıdığımızı bu anlamlı gün vesilesiyle bir kez daha belirtmek istiyoruz.

Bu anlamlı gün vesilesiyle başkomutanımız Başkan Apo'yu, kahraman halkımızı tüm komplo-lara çizgi dışılıklara karşı Önderlik çizgimizin amansız takipçisi Başkanlık Konseyimizi ve tüm KADEK yapısını en içten dileklerimizle selamlıyor bu anlamlı günü coşkuyla kutluyoruz.

– Biji Serok Apo!  
– Yaşasın Şanlı 15 Ağustos Atılımımız!  
– Yaşasın Kürt halkının umudu KADEK!  
– Yaşasın HPG!

## İNSANLIĞIN ÖZGÜRLÜK GÜNEŞİ

# BAŞKAN APO'YA

## ● Habur Deryası

Özgürlük ve barış bilincini bize kazandıran sadece Kürt halkının değil, tüm dünya insanlığının kurtuluş umudu olan bilge insana olan tarifsiz özlem ve derin hasretimizi ifade ediyor, en derin selam ve saygılarımızı iletiyoruz.

Bitti, üstü betonlandı denilen bir halkı yeniden yaratan özgürlük Önderliğimizin açtığı ışıklı yolda bizlere bugünleri yaşama imkanını yaratan tüm özgürlük şehitleri önünde saygıyla eğiliyor, başta halkımız olmak üzere tüm yoldaşlarımızın diriliş bayramını kutluyoruz.

Bu harekete ivme kazandıran özgürlük ışığımız ve başkomutanımız Başkan Apo şahsında tüm KADEK, PJA ve HPG güçlerinin 15 Ağustos Atılımı'nı kutluyoruz. 15 Ağustos Atılımı sadece ölü Kürt'ü diriltme değil, her türlü gerici-liğe, ihanete ve işbirlikçiliğe karşı gerçekleşen görkemli bir atımdır. Özgür bireyi, özgür halkı yaratmanın demokratik devrim bilincine ulaşmanın ilk adımıdır 15 Ağustos.

Bugün de insanlığın çağdaş uygarlığa ulaşma öncülüğünü yapan bir halk olan Kürt halkına olan bağlılığımızı ve Başkan Apo'yla şehitlerimize olan borcumuzu ödeme çabası içinde demokratik uygarlığa hizmet etme bilincini taşıyoruz. Yine bu borcu ödeyebilme gücünü de Başkan Apo ve devrim şehitlerimizden alıyoruz. Demokratik uygarlık çizgisini tüm insanlığa hakim kılan kadar mücadele edeceğimizin kararlılığını ifade ediyor ve zafere olan inancımızı bir kez daha tekrarlıyoruz. Tüm devrim şehitlerini bir kez daha saygıyla anıyoruz. Yarım kalan özlemlerini yaşam-sallaştırma sözümüzü başta Başkan Apo olmak üzere tüm militan yapımıza, kahraman halkımıza ve insanlığa tekrar ediyoruz.

– Yaşasın Başkan Apo!  
– Yaşasın 15 Ağustos Atılımı!  
– Yaşasın KADEK!  
– Devrim şehitleri ölümsüzdür!



# 15 AĞUSTOS ATILIMI'NIN YARATTIĞI KAZANIMLAR DEMOKRATİK MÜCADELEYLE KALICILAŞACAKTIR

## ● PJA Parti Meclisi

**K**ürt halkı şahsında bütün insanlık değerlerinin betonlanmak, tarihsel varoluş kaynaklarına karşın iradelerinin kırılmak istendiği insanlığın Mezopotamya'da yeniden doğuşunun ilk kıvılcımı olan 15 Ağustos'un yarattığı kazanım, kazandırdığı özgürlük bilinci ve ruhuyla bu günü karşılar, geçmişte de günümüzde de varoluş değerlerimizin yaratıcısı Başkan APO'yu selamlıyor, verdikleri mücadeleyle en büyük değerlerin bileşkesi olan şehitlerimizin anıları önünde saygıyla eğiliyoruz. 15 Ağustos gibi görkemli çıkışlarla tarihin karanlık sayfalarından çıkarak insanlığa ışık olacak analık rolünü üstlenen Kürt halkı ve Mezopotamya halklarının diriliş gününü kutluyoruz.

15 Ağustos 1984 Atılımı sadece Kürt halkının silahlı mücadelesine başlangıç ifadesi değil, en fazla da tarihinden, kimliğinden, kendi özüne sahip çıkma bilinci ve iradesinden uzaklaştırılan Kürt halkını kendi kendisiyle buluşturan, ona mücadele umudu ve cesaretini kazandıran deyim yerindeyse Kürt halkının kendisinde, Mezopotamya coğrafyasında tari-

hinde yaratılan tüm gerilikleri parçalama atılımıdır. Başkan Apo'nun da belirttiği gibi "Ortadoğu son bin yıldır ölüm sessizliğine ağılamaktadır." İşte 15 Ağustos en fazla da ölüm sessizliğine gömülmek istenen Ortadoğu halklarının gün yüzüne çıkışını ve kendi iradi mücadelesini yürütme ve kendi savaşım araçlarına kavuşmasını ifade etmektedir. Bu yönüyle 15 Ağustos her anlamda ilk kurşunu ifade etmiş, insan olabilmenin ve özgür yaşamı gerçekleştirmenin tek yolu olarak görülmüştür. 12 Eylül gibi iradesiz insan tipi ve halkları inkar politikasıyla yaşama geçirilmeye çalışılan sistem gerçekliğine karşı 15 Ağustos'la başlayan özgürlük savaşıyla inkar ve imha politikalarının geçersizliği kanıtlandı. 15 yıl boyunca sadece kendi dışındaki gerici cepheyi parçalamakla değil en fazla da Kürt halkının kendi kendisini içten bitiren feodal-çeteci-geri yapılanmayı ve onun her türlü yansımasını da tersine çevirerek insani öze dönüşün somut şekillenışı bu savaş içerisinde başta şehitlerde, on binleri aşan gerillasında ve militan

halk gücünde yarattı. Bu savaşımdaya ki "Tarihte kayıp cenet bulunmuş, tanrıçalar diriltilmiş, büyük insanlık değerlerine Rönesans devrimiyle yanıt verilmiştir." Sadece Kürt halkının içinde tutulduğu kapalı değil, kadının da kendi iradesiyle toplumsal özgürlüğe yürüyüşünün en önemli aşaması olmuştur.

Bugün Başkan Apo'nun ve 15 Ağustos Atılımıyla başlayan özgürlük savaşımımızın, şehitlerimizin yürüttükleri mücadelenin Türkiye'de ve dünya sisteminde açığa çıkardığı dönüşüm gerçeğiyle hızlı bir süreçten geçiyoruz. 5000 yıldır kadın ekseninde halkların ve insanlığın maruz kaldıkları savaş karakterinin, "siyaseten katli" geleneği ilk kez 15 Ağustos ile darbe yemiş, Türkiye Devleti tarihinde bir kara leke olarak taşınan siyaseten katli kültürü, en büyük insanlık suçunu idam kararı 15 Ağustos'la birlikte uygulanamaz kılınmıştır. Mücadelemizin gelişiminin geldiği en önemli aşama olarak Önderliğimizin İmralı'da başlattığı stratejik değişim ve demokratik dönüşümün bir sonucu olarak bu gün Türkiye'de

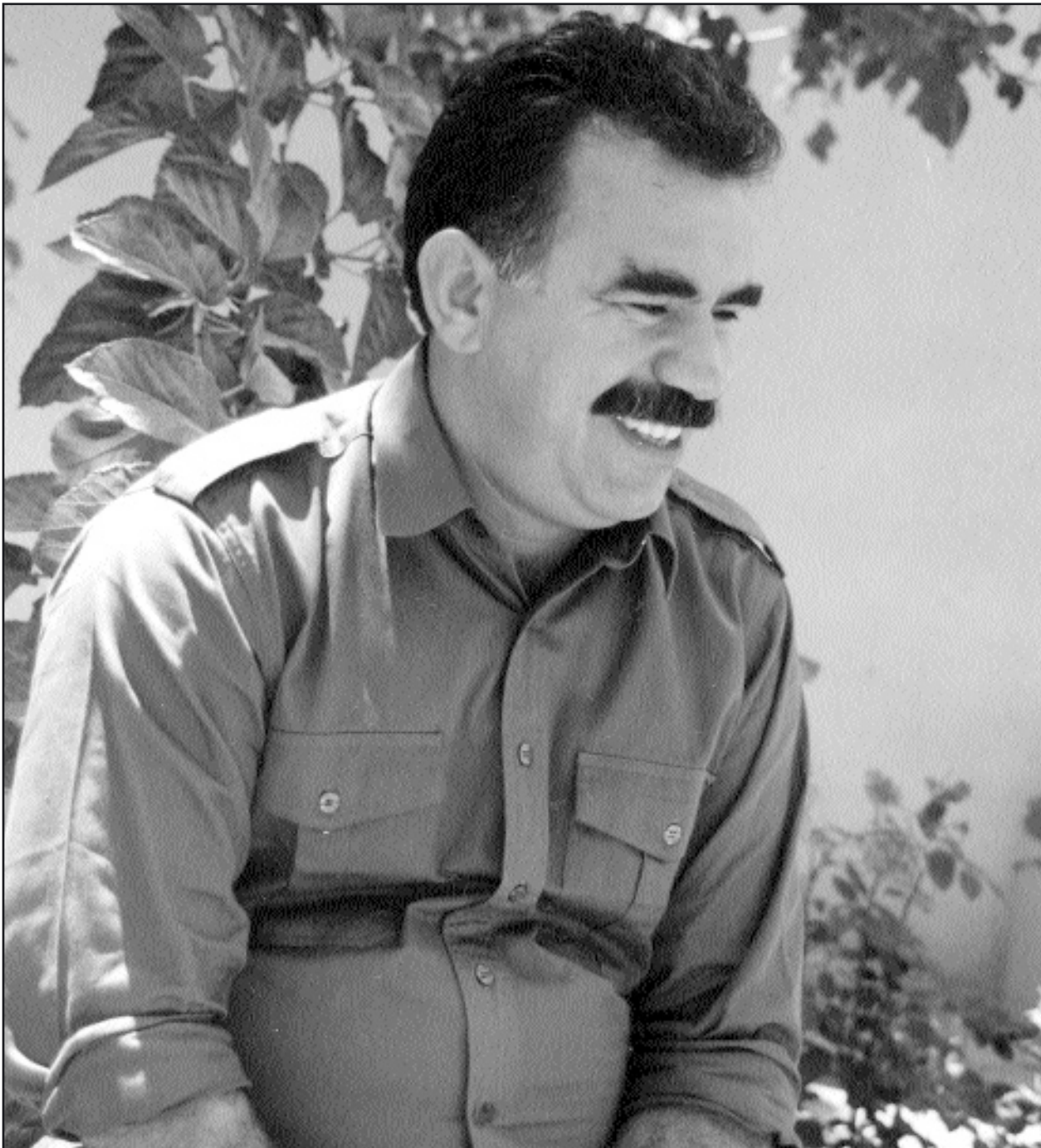
idam ortadan kaldırılmış, gündemden düşürülmüştür. 15 Ağustosla başlayan özgürlük savaşımımız hedefine ulaşmış, halklar arası kültürler arası cinsler arası eşit temelde özgür yaşamı yaratacak uygarlığın yolu açılmıştır.

Tüm bu kazanımlar elbette ki kolay elde edilmemiş her biri tarihsel mücadeleyi kendi kişiliğinde yaratan şehitlerimizle bu kazanımlar kalıcı hale getirilmiştir. "Kahramanlık dönemi şehitleri" olarak da adlandırılan özgürlük savaşı şehitlerimiz Agit kişiliği, Zilan kişiliğinin mücadeleye çizgisinin uygulayıcısı olarak onları tamamlayan halkaları oluşturmuşlardır. Apocu mücadelenin gereklerinin her süreçte Agitleşme ve Zilanlaşma ölçüsünde karşılanacağı açıktır. Agitleşme de, Zilanlaşma da Apocu çizgiyle 24 saat yaşayarak sürecin emrettiği çıkışları başarmanın kişiliği, örgütlülüğü, öncülüğüydü. Bu yönüyle içinde bulunduğumuz süreçte en başta da Kürt kadını olmak üzere tüm çalışmalara, kazanımların bir sonucu olarak gelişen siyasal sürece, seçimlere katılımı aynı zafer ruhuyla olmalıdır.

Kürt halkı ve Kürt kadını Türkiye'nin, tüm Ortadoğu ülkelerinin istikrarsız, kaosa dönüşen siyasal ve toplumsal yaşamını her ayrıntısıyla örgütleyebilecek, barışın ve adaletin hakim olacağı bir yaşama dönüştürebilecek güce kavuşmuştur. Nasıl ki 15 Ağustos atılımı Kürt halkına, Kürt kadınına kendi özüne dönüşün, savaşımının cesaretini ve bilincini kazandırdıysa içinden geçtiğimiz süreçte aynı ruhla elde edilen kazanımları küçük büyük demeden tüm zeminlere taşıyarak demokratik uygarlığa yükselişte bir adım yapmasıdır. Bir kez daha 15 Ağustos ruhuyla tüm halkımızı, kadınlarımızı yeni bir atılım sürecinin Agit ve Zilan kişilikleri olmaya çağırıyoruz.

Kahramanlık dönemi şehitlerimiz Demokratik mücadelemizle yaşayacaktır!

– Yaşasın Başkan Apo!  
– Yaşasın halkların diriliş günü 15 Ağustos Atılımı!  
– Yaşasın özgür yaşam çizgisinde yürüyen KADEK ve PJA!  
– Yaşasın 15 Ağustos'un ışığıyla aydınlanan Demokratik Ortadoğu Birliği!



## BAŞKOMUTANIMIZ BAŞKAN APO'YA

## ● Doğu Kandil cephesi güçleri

**A**ğustos ayının anlam yüklü gününü yüreklerimizde ve beynimizde ilk kurşun sıcaklığıyla işlerken, Önderlik özlemimizdeki tutkuyla şanlı 15 Ağustos'u selamlıyoruz.

15 Ağustos, özgür birlikteliğin, demokrasi ve barış kültürünün Kürdistan'daki tohumudur. 15 Ağustos iç ve dış gericiye vurulan darbe, insanlığa ve Kürt halkına verilen özgürlük müjdesidir. 15 Ağustos halklar arası birlikteliği ve kardeşliği, barış ve demokrasi köprüsünü kuran gündür. 15 Ağustos ulusal diriliş, ulusal kimlik, ulusal ruh, ulusal bilinç, ulusal irade, ulusal diriliş ve kurtuluşa giden yoldur. Demokrasi ve özgürlük manifestosu ışığında gelişen meşru savunma çizgimiz, Agit yoldaşın ışıklı yolunda yürümede her zamankinden daha kararlı ve daha kendine güvenen güç düzeyindeyiz. Bu anlamlı günde biz Doğu Cephesi HPG

güçleri olarak şanlı 15 Ağustos'u bugüne taşıyan şehitlerimize ve Başkan Komutanımız Başkan Apo'ya layık olacağımızı belirtir, Apocu vuruş tarzımızın her zamankinden daha bilinçli, her zamankinden daha örgütlü, her zamankinden daha sonuç alıcı olacağına dair söz veriyoruz. 15 Ağustos'un emir ve talimatlarını ruhuna denk yerine getireceğimize, düşüncede, ruhta, bilinçte militan ölçülere kavuşacağımıza, dönemin çizgi militanı olacağımıza Halk Savunma Güçleri olarak meşru savunma çizgisinde sonuna kadar yürüyeceğimize söz veriyoruz.

– Yaşasın Başkomutanımız Başkan Apo!  
– Yaşasın KADEK!  
– Yaşasın şanlı 15 Ağustos'un 19. yıldönümü!



### Baştarafı sayfa 32'de

Sonuçta son süreçte gelişen diplomasi trafiği ve tartışmalar, ABD'nin Türkiye'yi kendi çizgisine çektiğini veya en azından böyle gelişmelerin olduğunu göstermektedir. Bu anlamda gelişecek olan bu müdahalenin kapsamı da az çok netleşmiş bulunmaktadır. Esas itibariyle müdahale kapsamlıdır ve tüm bölgeye yöneliktir. Irak'ın ardından İran, Suriye ve Suudi Arabistan'ı da kapsamı söz konusudur. Bu noktada yeniden düzenleme anlamına gelen bu müdahalenin, emperyalizmin bölgedeki stratejik çıkarlarını uzun süreli güvenceye alan bir konsept olduğu ortadadır. Bu yeniden düzenleme döneminde, Kürdistan sorunu da bütün ağırlığıyla dünya gündemine girmiş bulunmaktadır. Kürt sorununa nasıl yaklaşılacağı konusu esas olarak net olmamakla birlikte, ciddi ve çözümleyici yaklaşmadığı da anlaşılmaktadır. Her dört parçada yaşayan Kürdistan halkının ezici bir çoğunluğuna hitap edebilen ve onu kontrol edebilen KADEK'in dıştalanmak istenmesi bunun açık bir kanıtıdır. Bu durumun salt dıştalamakla kalmayarak hedef dahiline alınması da yüksek bir olasılıktır. Bu anlamda uluslararası komplo sürecinin gündeme getiril-

ne barış dönemi de denilebilecek bir ara dönem siyasetinin yürütülmesi devlet tarafından uygun görülmüştür. Tabii ki bu ara dönemin esas karakteri, kararını verememe, yönünü tayin edememe, belirsizlik ve kararsızlıktır. Nitekim bu politika Türkiye'ye de birçok şey kaybettirmiştir. Ama mevcut hükümet ve onun yürüttüğü politika, geline noktada artık yürüyemez, ilerleyemez bir düzeye gelerek tıkanmıştır. Hükümetin tıkanması ile birlikte ekonomik, siyasi ve sosyal kriz de diz boyu gelişerek derinleşen bir hal almıştır. Sistem ve toplum, bu siyasetin beraberinde getirdiği sorunları ve esasta da çözümsüzlüğü artık kaldıramaz hale gelmiştir. Tüm sınıf ve tabakaların bu konuda aynı noktada birleşmelerinin yanı sıra, dış çevreler, uluslararası sermaye güçleri ve özellikle de bölge düzeyinde geliştirilmek istenen yeni müdahaleler kapsamındaki yaklaşım sahiplerinin de görüşlerinin aynı noktada kesişmesiyle birlikte bu hükümetin yıkılış süreci başlamış ve sonu gelmiştir.

Sonuçta hükümetin gidip gitmemesi o kadar önem arz etmeyebilir, fakat önemli olan artık bu belirsiz ve kararsız duruşla yol alınamayacak bir noktaya gelinmiş olmasıdır. Türkiye'nin artık yönünü tayin etmesi gerekmektedir. Artık bu süreç bitmiş, bir netleşme ve yönünü tayin etme süreci-

çok şeyi alıp götürceği şimdiden görülmektedir. Bu nedenle hem Irak'ta ve hem de Türkiye'de yaşanan veya yaşanacak olan gelişmeler Kürdistan için oldukça önemlidir. Özellikle önümüzdeki 7-8 aylık süreçte cevapları netleşecek olan bütün bu sorular, Kürdistan için, Kürdistan özgürlük mücadelesi için çok önemli bir sürecin başlamış olduğunu göstermektedir. Özellikle bu sürecin köklü niteliksel değişimlere yol açabilecek bir karakterde olması, gelişmelerin önem ve boyutunu daha da artırmaktadır. Burada bizim tutumumuz, gelişmelere cevap olabilecek politikalarımız ve örgütsel-askeri duruş düzeyimiz sonucun tayin edilmesinde belirleyici olacaktır. Bu açıdan sürece hazırlıklı olmak ve sürecin gerekli kıldığı performansı her alanda göstermek hayati önem taşımaktadır.

### Hareketimiz bir çizgi hareketidir

Biz hareket olarak esas itibariyle VI. II. Kongremizle birlikte süreç için gerekli hazırlığı yapmış bulunuyoruz. PKK'nın VIII. ve KADEK'in I. Kongresi aslında böylesi gelişmelere hazırlanma anlamını taşımaktadır. VIII. Kongre'de yaşanan değişim-dönüşümdeki zirveleşme ve bu zirveleşmenin KADEK'in ilanı biçiminde bir düzeye ulaşmış olması, sü-

sında ciddi gerilik ve yetersizlikleri yaşadığımız açık bir gerçektir.

Bütün mücadele alanlarındaki kadrolarda yaşanan vasat duruş, dönemin ruh ve temposuna denk düşmeyen, daha çok varolanı yürüten, yaratmayan, yaratıcılığı geliştirmeyen, normal bir dönemin kadrosuymuş gibi vasat bir duruşa sahip olan tutum mutlaka aşılması gereken bir düzeyi ifade etmektedir. Ayrıca, sorunları liberalize eden, devrimci militan keskinlik değil de, politik yaklaşım adı altında hemen her konuda liberal yaklaşım sergileyen tutum, niteliksel değişme ve gelişmeye yol açmamaktadır. Özellikle bu konuda birçok cephede kadrolarda yaşanan yeterlilik anlayışı ciddi bir engel durumundadır. Siyasal stratejimizin yarattığı gelişme ortamında güçlerimizin moral kazanması, halkımızın hareketimizi daha yüksek bir coşkuyla takip etmesi ve her türlü eylemliliğe katılıyor olması kadroda büyük bir yanılgı yaratmış bulunmaktadır. Bu gelişmeleri kendisinin yarattığına, dolayısıyla yapabileceği şeylerin tümünü yapmış olduğuna inanmaktadır. Bu çok ciddi bir yanılgıdır ve eğer aşılmazsa da ciddi bir gaflete götürecek bir tutumdur. Gelişmeler, derli toplu, sonuç alıcı, yaratıcı bir çalışma temposundan ziyade,

ancak bu kadar olabilir" tutumu egemendir. Halbuki gözüpük, gözünü ileriye dikmiş, kendisini büyük gelişmelere yatırmış Apocu militan tarza sahip olursa, gelişmelerin üç-dört kat daha fazla ve daha erken yaşanabileceği de bir gerçektir. Bu açıdan kadrolarımızın, içinde bulundukları bu yeterlilik anlayışını mutlaka terk etmeleri gerekmektedir.

Kısaca burada anlatmak istediğimiz durum; daha büyük gelişmelerin yaratılması imkan dahilindeyken, hem gerilla çalışmasında, hem siyasi ve örgütsel çalışmalarda, hem ideolojik ajitasyon ve propaganda çalışmalarında ve hem de diplomasi ve kültür çalışmalarında yaratıcı ve atılgan olamayan ve pratik faaliyetlerde yeni yöntem ve taktikler geliştirmede ciddi sorunlar yaşayan, dolayısıyla zengin yöntem ve tarza ulaşamayan kadro yapısının gelişmelere uygun bir performansı sergileyemediği ve bunun mutlaka aşılması gereken bir sorun olduğudur.

Özellikle uzlaşmacı ve idareci tutumun, sorunların giderilmesinden ziyade, varolan sorunların sürekli gündemde kalmasına, büyümesine neden olduğundan ve örgütsel çalışmaların doğru, ahenkli ve uyumlu bir tarzda yürütülmesinin önünde engel teşkil edecek dü-

**“Önümüzdeki seçimler Türkiye için dolayısıyla halkların sorunlarının çözümü için çok önemli bir dönemeci ifade etmektedir. Bu anlamda Türkiye, tarihinin en önemli seçimini yaşamakta ve en önemli sürecine girmektedir. Bu nedenle seçimler Türkiye açısından kader belirleyici bir role sahip olacaktır. Demokrasi cephesinin etkili olması ve kazanması birçok şey getireceği gibi, kaybedilmesi de birçok şeyi alıp götürecektir.”**



mesini de göz önünde bulundurmamız gerekmektedir. Bu yönleriyle gelişmelerin nasıl olabileceği tüm detaylarıyla netleşmemiş olsa da, bunu böyle hesaplamak ve anlamak, buna göre tutum ve davranış geliştirmek bizim için oldukça önemlidir. İşte bir de bu nedenle önemli ve hassas bir sürecin gelip dayandığı gerçeğini tespit etmek durumundayız.

Bununla birlikte diğer önemli bir husus da, Türkiye cephesinde yaşanan gelişmelerdir. Uluslararası komplodan bu yana Türkiye'de bir ara dönem politikası geliştirilmekteydi. Aslında daha çok ara dönem politikasını esas almak zorunda kalma durumu söz konusuydu. Çünkü 18 Nisan seçimleriyle iş başına gelen hükümet, esas olarak 15 Şubat komplosunun bir devamı ve onun bir sonucu olarak PKK hareketini tümenden bitirmek ve tasfiye etmek üzere, bir savaş hükümeti biçiminde iş başına getirilmişti. Ancak Parti Önderliğimizin komployu boşa çıkarma temelinde geliştirdiği yeni stratejik süreç, hükümeti de bu konuda işlevsiz kılmıştır. Savaş naralarıyla iş başına gelen hükümet, karşısında barış sloganları görünce adeta ne yapacağını, nasıl davranacağını, nasıl hareket edeceğini bilemez bir hale gelmiş, bir kez daha hazırlıksız yakalanmıştır. Önderliğimizin geliştirdiği ve esas aldığı yeni stratejik süreçle birlikte, 18 Nisan seçimleriyle iş başına getirilen hükümet de boşa alınarak esas rolünü oynama, diğer bir deyişle savaş geliştirme olanağından uzaklaştırılmıştır. Bu açıdan bu hükümetle ne savaş,

ne girilmiştir. Bu anlamda siyasi sistemin, siyaset kurumunun ve diğer yapısal kurumların arasında çeşitli düzeylerde gelişen bir iç mücadele söz konusudur. Yaşanan bu iç mücadelenin yakın gelecekte gerçekleşecek olan seçimde zirveleşerek sonuçlanacağı çok açık bir gerçektir. Ya demokrasi ve barıştan yana olan kesim ya da oligarşik ve savaştan yana olan kesim iş başına gelecektir. Bu anlamda iki taraftan söz etmek daha doğru ve gerçekçidir. Ortada birçok isim dolaşsa da, esasta iki eğilim söz konusudur; demokrasi ve barıştan yana olan eğilim ile savaş ve oligarşiden yana olan eğilim. Bu iki eğilim arasındaki çatışma ve çekişme gittikçe gelişirken, bu durum esas olarak önümüzdeki süreçte gerçekleşecek olan seçimlerle netleşecektir. Oligarşik ve savaştan yana olan kesimin iş başına gelmesi halinde, Türkiye hem bölgesel savaşta ABD'nin çıkarları doğrultusunda kullanılacak hem de Kürdistan'da gelişen sürecin tıkatılması, bunun yerine savaşın dayatılması gündeme gelecektir. Bunun gündeme gelmesi büyük bir olasılıktır. Bu açıdan önümüzdeki seçimler Türkiye için, dolayısıyla halkların sorunlarının çözümü için çok önemli bir dönemeci ifade etmektedir. Bu anlamda Türkiye, tarihinin en önemli seçimini yaşamakta ve tarihinin en önemli sürecine girmektedir. Bu nedenle seçimler Türkiye açısından kader belirleyici bir role sahip olacaktır. Demokrasi cephesinin etkili olması ve kazanması Türkiye'ye birçok şey getireceği gibi, kaybedilmesi durumunun da bir-

rece hazırlanmanın en önemli aşamasıydı. Bu noktada siyasi ve örgütsel perspektif anlamında hareketimiz böylesine altüst oluşların yaşanacağı bir süreci hesaplamış ve bunun için gerekli hazırlıkları yapmıştır. Ancak pratik politikada etkinlik sağlanması ve diğer pratik adımların sağlıklı ve yerinde atılması sonuç alma bakımından önemlidir. Bu konuda şimdiye kadar Parti Önderliğimizin Demokratik Uyarılık Manifestosu perspektifi temelinde gerçekleşen siyasi açılım, halkımızın artan düzeydeki desteği ve demokratik mücadeleye kitlesel olarak yüksek katılım düzeyine denk düşen bir pratiğin sergilendiğinden bahsedemeyiz. Hareketimizin uluslararası komploya karşı yürüttüğü mücadele ve direnişin, iç ve dış saldırılara karşı Önderlik çizgisinde kenetlenerek sergilediği duruşun komployu sonuçsuz bırakmış olması elbetteki bir başarıdır. Ancak pratik performansın yeterli olması halinde şimdi yaşanan gelişmelerin önemli oranda iki yıl önce veya daha erken bir zamanda pratikleşmesi olanak dahilindeyken, pratikte yeterli düzeyde cevap olamayışımız, mücadeleyi yeterince kapsamlılaştıramayışımız ve her cephede yaşanan sorunlara zamanında çözüm geliştiremeyişimizden dolayı gelişmeler gecikerek yaşanmaktadır. Bu anlamda siyasi çizgimizin yarattığı gelişme ve olanakları pratikte doğru değerlendirmek, onun yarattığı gelişmeleri örgütsel gelişmeye kanalize etme ve böylelikle mücadelede ilerlemeyi sağlama nokta-

siyasal stratejimizin yarattığı etki sonucu sağlanan gelişmelerdir. Genelde gerilla güçlerinde bir toparlanma ve düzene, sisteme daha yatkın olma durumu söz konusudur. Mücadele azmi gelişmiştir. Fakat bu, komuta kademesinin çok etkili ve yetkili bir biçimde çalışması ve Apocu ruhu, 15 Ağustos ruhunu her anlamda temsil etmesinden ziyade, genel sürecin, siyasi stratejinin yarattığı gelişmelerin bir sonucu olarak güçlerimizin moralize olması, derli toplu hale gelmesi ve mücadeleye her zamankinden daha fazla hazır hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. Siyasal stratejimizin Kürdistan halk kitleleri üzerinde yarattığı büyük umut ve coşku, kitlesel gücümüzü ikiye katlamıştır. Bu nedenle büyük ölçekli kitlesel katılımlar sağlanmaktadır. Yoksa şu veya bu alanda, yurtiçinde veya yurtdışında kadrolarımızın yetkin birer ajitator, propagandacı ve örgütleyici olmalarından kaynaklanmamaktadır. Arkadaş yapımızın bu konudaki emek ve çabasını da kimse gözardı etmemektedir. Kuşkusuz her sahada, mücadelenin bütün cephelerinde büyük bir uğraş ve emek sarf etme durumu söz konusudur. Ancak dönemin ruh ve temposuna uygun, siyasi mücadelenin yarattığı gelişmeleri derleyip toparlayacak kapasiteden ve onun gerekli kıldığı yaratıcı, ilerletici ve atak bir tarzdan bahsetmek oldukça güçtür. Daha çok, varolanla yetinme durumu söz konusudur. "Bu kadar yaptık, biraz gelişme yarattık,

zeyde uğraştırıcı bir sonucu yarattığından bahsetmek gerekiyor.

Hareketimiz bir çizgi hareketidir ve bizim kendimize göre bir çizgimiz, ideolojik anlayışımız, yaşam tarzımız, bakış açımız ve felsefemiz vardır. Çizgi mücadelesini etkili yürütemeyen bir kadronun Apocu harekette hiçbir biçimde doğru bir netleşmeyi, militanlaşmayı ve bu temelde istenilen düzeyde bir gelişmeyi yaratması mümkün değildir. Nitekim son dönemlerde çizgi mücadelesinin etkili yürütülmemesi sonucu, hem kırıntı biçiminde de olsa bir takım tasfiyeci unsurların tahribat yaratmasına olanak sunulmuştur hem de çeşitli bölge güçlerinin uluslararası komplo çerçevesinde hareketimize karşı bölgesel komployu geliştirme amacıyla istihbarat faaliyetlerini yoğunlaştırarak sonuç almaya çalışmasının önünde yeterli bir tedbir ve devrimci militan duruşu sergileyememe sonucu ortaya çıkmıştır. Kısaca militan yapımızın genelde sağlanan başarılarla dayanarak örgütsel çalışmalar, pratik hedefler ve çizgi konusunda bir rahatlama ve rehaveti yaşaması söz konusudur ki, bu derhal terk edilmesi gereken bir tutum olmaktadır. Çünkü hareketimize ve çizgimize karşı sürekli saldırı, engelleme, boşa çıkarma faaliyeti söz konusudur. Özellikle bahar aylarından bu yana hareketimize ve VIII. Kongre sürecine yönelik bölgesel düzeyde ikinci bir komplonun tezgahlandığı bilinmektedir. Yakın geçmişte yaşanan bu durum, hareketin aldığı tedbirlerle sonuçsuz bırakılmışsa da, bölge devletlerinin istihbarat güçlerinin YNK taşeronluğu

**“Hareketimizin uluslararası komploya karşı yürüttüğü mücadele ve direnişin, iç ve dış saldırılara karşı Önderlik çizgisinde kenetlenerek sergilediği duruşun komployu sonuçsuz bırakmış olması elbetteki bir başarıdır. Ancak pratik performansın yeterli olması halinde şimdi yaşanan gelişmelerin daha erken bir zamanda pratikleşmesi olanak dahilindeyken, pratikte yeterli düzeyde cevap olamayışımız, gelişmelerin gecikerek yaşanmasına sebep olmaktadır.”**



ile iç gericiliği körüklemek istemesi ve tasfiyeci kırıntıları tekrar harekete geçirme istem ve tutumları çok açık ortaya çıkmıştır. Bu doğrultudaki düşmanca faaliyetlerin ve çabaların zamanında boşa çıkartılması kadromuzun çizgi konusundaki duruşunu ortaya koymaktadır. Bozguncu ve tasfiyeci provakatif anlayışların bir ürünü olarak gelişen bu anlayışlar, her ne kadar çok etkili ve zarar verici konumda olmasalar da, oldukça uğraştırıcı, köstekleyici ve birçok alandaki güçlerimiz açısından moral bozucu olmuştur. Her bakımdan netleşen Kongre hareketimizin militan yapısının netleşen çizgide doğru bir temelde mücadele etmesi halinde, bu tür anlayış dışı yaklaşım ve tutum sahiplerinin ortamımızda bir saniye bile duramayacakları, dursalar bile hiçbir etkide bulunamayacakları çok açıktır. Çünkü ortamımız her bakımdan netleşmiştir. Netleşen bu ortamda, özellikle sorumluluk üstlenmiş kadronun çizgiye doğru sahip çıkması, çizgi mücadelesini yaşamda, eylemde ve pratik mücadelede doğru temsil etmesi halinde sorun bile olmayacak düzeydeki birtakım geriliklerin büyüüp sorun olarak gündemimize konulması durumu yaşanmayacaktır. Çizgide ve yaşamda vasat duruşu sergileyen kadro yapısının imkanları yeterince değerlendiremediği çok açık ortadadır. Kuru, yaratıcı olmayan, ucuz devrimcilik peşinde olan bu tür anlayış ve tutum sahiplerinin, 15 Ağustos ruhunda simgeleşen Apocu ruh, tarz, tempo ve sonuç alıcılığıyla fazla bir alakası yoktur. Bu yüzden ulusal demokratik faaliyetlerin yürütüldüğü bütün alanlarda sorunların çözüm gücü olacak olan Apocu militan ruha, tarza, tempoya ulaşmak üzere herkesin bu 15 Ağustos yıldönümü vesilesiyle, bu diriliş bayramında kendisini sorgulaması, özelleştirel yaklaşım temelinde çizgiyle doğru bütünleşmeyi hedefleyerek ciddi bir yoğunlaşmaya girmesi gerekmektedir. Bu temelde sağlanacak netleşme ile pratik sorunlara cevap olabilecek Apocu militan gerçeğine ulaşılabilir.

15 Ağustos ruhu her dönemde mücadelemizi atılımdan atılıma götüren, başarıyı sağlayan, onun Apocu militan ruhunu temsil edip mücadeleyi günümüze kadar taşıyan bir ruh olmuştur. Sorunların çözüm bulması, çözüme kavuşması açısından, 15 Ağustos'un keskinliği, kararlılığı, atılmalı, sonuç alıcılığı, yani diğer bir deyişle bir bütünün Apocu militan tarz, sorunlara cevap olabilmış ve her dönem gerekli olmuştur. Ama mücadele tarihimizde en çok bu dönemde böyle bir tarza ihtiyaç duymaktayız. Dev gibi gelişmeler ortamında yaşanan kadrosal sorunun çözümünün, büyük kazanım ve sonuçlara yol açacağı ortadayken, bunun panzehiri olan Apocu militan ruh, elbetteki her zamankinden daha fazla acil bir ihtiyaç haline gelmiş bulunmaktadır. Bu noktada yaratıcı olamayan, vasat duruş sergileyen liberal kadrosal duruşu aşmak gerekmektedir. Bu tür bir kadro duruşunun 15 Ağustos ruhuyla, Apocu tarz ve tempoyla, onun sonuç alıcı ve başarıya kilitlenmiş militanlık gerçeği ile bir tezatlığı yaşadığını

**“Bugün 15 Ağustos atılım ruhunu, çözüm gücüne ve onun büyük kitlesel örgütlemesine dönüştürerek yaşatabiliriz. Tarihin bu döneminde madem ki Kürdistan özgürlük mücadelesi olağanüstü bir dönemden geçiyor, o zaman tüm çalışmaları ulusal bir seferberlikle planlamak ve 15 Ağustos ruhuyla bir hamle dönemine girmek gerekmektedir.”**

görmek gerekmektedir. Dolayısıyla önceliklerle onu aşma temelinde bütün pratik sorunlara çözüm aramayı, bu temelde cevap olmayı esas almak en doğru tutum olacaktır. Bunun için 15 Ağustos ruhu ve gerçeği karşısında 18. yıldönümünü büyük bir sorgulama ve muhasebeye dönüştürerek yaşanan yetmez ve geri duruşları mutlaka aşma temelinde 19. yılın heyecan verici devrimci mücadele sürecine girelim diyoruz. Böyle yaparsak 15 Ağustos'u doğru karşılamış, doğru kutlamış, onun büyük şehitlerine doğru sahip çıkmış ve anılarını doğru yaşatmış oluruz. Tarihin bize yüklediği, dönemin dayattığı ve boynumuzun borcu olan devrimci tutum da budur.

15 Ağustos atılım ruhu, Kürdistan şahsında insanlığın yaşadığı büyük çelişkiyi açığa çıkarmıştır. Günümüzde ise, meşru savunma stratejimiz temelinde yürütülen mücadelenin 15 Ağustos ruhuyla geliştirilmesiyle açığa çıkmış olan bu çelişkinin çözümünü gerçekleştirecektir. Geçmişte nasıl ki 15 Ağustos ruhu çelişkiyi açığa çıkardıysa, bugün de çözüm stratejisi olan siyasal stratejimizin aynı ruhla uygulanmasıyla başarı gelecektir. Tüm Kürdistan'da siyasal mücadeleyi geliştirmek, bu anlamda her alan, her parça ve her zeminde alanın özgül koşullarındaki konjonktüre ve somut

kırmızın ulusal çıkarları temelinde başarılı bir biçimde geliştirip kazanmak ve ilerlemeyi sağlamak için bütün ulusal-demokratik faaliyetlerimizi bu her iki parçada yaşanacak gelişmelere göre ayarlamak, ona endekslemek, faaliyetleri onun ihtiyaçlarına göre planlamak gerekmektedir. Her iki parçada da mücadele önemli ve tarihi bir sürece girmiştir. Buralarda siyasal, örgütsel faaliyetlerin doğru, yerinde ve yeterli bir biçimde sürdürülerek gelişmelerin boyutlandırılması gerekmektedir. Yürütülecek siyasal, örgütsel, kültürel, propagandasal çalışmaların yanı sıra askeri örgütlenmenin de geliştirilmesi gerekmektedir. Askeri örgütlenmenin artan önemi de göz önünde bulundurularak meşru savunma çizgisi temelinde örgütlenmekte olan HPG güçlerinin, temelde Güney olmak üzere tüm üstlenme sahalarını ve mevzilenme düzeyini doğru ele alıp doğru bir komuta anlayışı ve tarzıyla dönemin görevlerine gerçekçi bir biçimde hazırlanması büyük bir önem taşımaktadır. Güney'de boşluk bırakmamak, varolan yetersizlikleri aşarak **“Demokratik Irak, Federal Demokratik Kürdistan”** şiarı doğrultusunda halkımızın öz iradesini açığa çıkarmak, çözümünü bu temelde öngörmek ve bunun için mücade-

linde halkların iradeleşmesini esas alan bir örgütlenmeye gitmek, bu doğrultuda demokratik serhildan hareketinin boyutlanmasını sağlamak, devrimci çalışmalarımızın özünü teşkil edecektir. Siyasal mücadeleye bu denli kapsamlı yönelirken, böylesine kapsamlı bir çalışmanın vazgeçilmez gerekliliği olan basın-yayın, propaganda ve aydınlanma faaliyetlerini daha da zenginleştirmek, rutin, yaratıcı olmayan tarzı, soyut ve kuru üslubu aşarak daha zengin ve çarpıcı kılmak, bu temelde aydınlanmayı geliştirerek ideolojik mücadeleyi daha derinlikli kılmak gerekmektedir. Aynı biçimde diğer bütün toplumsal örgütlenme faaliyetlerinden diploması alanında gelişen bütün çalışmalara kadar bu yeni dönemin esprisine, anlayışına uygun bir biçimde harekete geçmek, çalışmaları böylesi bir planlama dahilinde ele almak başarı için, derli toplu ve komple bir devrimci faaliyet için gerekli bir düzenleme ve çalışma biçimi olmaktadır. Tüm bunlarla birlikte meşru savunma çizgimizin en önemli ayağı olan Halk Savunma Kuvvetleri'nin nitel ve nicel olarak gelişmesini esas alan faaliyetleri eksiltmeden yürütmek, hatta bu konuya daha fazla önem vermek, barışın, siyasal mücade-



le etmek, sonuç almak halkımızın ulusal davası için hayati bir sorundur.

### Mücadelenin her sahasında 15 Ağustos ruhunu yaşatalım

Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da yaşanan gelişmelerle birlikte tarihi bir sürece girilmiştir. Tüm gücümüzle siyasal mücadeleye yönelmek, bu zeminde siyasal demokratik hareketin gelişmesine gereken ağırlığı vermek ve bu temelde yapılacak olan seçimlerde halkımızın iradeleşmesini sağlamak ve bunu meclise yansıtmak için yürütülecek faaliyetlerin önemi büyüktür. Bu yönlü bütün çalışmalarla devrimci-demokratik sol güçler bu anlamda desteklenmeli, özellikle demokrasi cephesi geliştirilmeli ve bu temelde Türkiye'nin demokratikleşmesi sağlanmalıdır. Değişim-dönüşüm sürecinin tamamlanması açısından artan bir düzeyde önem kazanan olan bu seçim süreci ile birlikte demokrasi cephesinin iktidarlaşmasını hedeflemek, bu doğrultudaki bütün çaba ve çalışmalara yetkinlik kazandırmak, destek sunmak, sonucun belirlenmesinde büyük bir rol oynayacaktır. Esas olarak da sadece seçimlerle sınırlı kalmamak, Türkiye'deki bütün devrimci, demokratik, sosyalist, yurtsever çevrelerin siyasal demokratik mücadelesinin sürekleştirilmesi teme-

lenin temel güvencesi ve halkımızın geleceğinin teminatı olan bu örgütlenmeyi, dönemin ihtiyacına cevap olabilecek bir düzeye getirmek, çalışmalarımızın ve bir bütünün ulusal-demokratik faaliyetlerin sonuç alıcılığı bakımından çok ciddi bir önemi arz etmektedir. Öncelikle, önümüzdeki süreç fırtınalı bir süreç olacaktır. Yaşanılacak bu fırtınalı dönemde yenilmez bir güç olarak Kürdistan gerillasını her türlü savaş durumuna göre hazırlamak başarının temel güvencesi olacaktır. Doğru mevzilenme ve doğru bir savaş planı temelinde on sekiz yıllık tecrübeye dayanarak niteliği ve niceliği artırmak, Kürdistan gerillasının önümüzdeki fırtınalı dönemde yenilmezliğini bir kez daha kanıtlamak için gerekli ön çalışmalar ve hazırlıklardır. Bu hazırlık ve çalışmaları dönemin en önemli çalışmaları arasında görüp kadroyu buna göre mevzilendirmek ve bu çalışmaya olmazsa olmaz kabiliinde mutlaka sonuç alıcı bir biçimde yaklaşmak gerekmektedir. 15 Ağustos ruhunun mirasçısı ve takipçisi olduğunu göstermekle karşı karşıya olan HPG güçleri, dönemin kendisine yüklediği görevleri yerine getirmenin bütün hazırlıklarını yapmak zorundadır. HPG I. Konferansı ile başlayan yeniden yapılanma projesini tamamlama ve komutadaki klasiği aşarak modern bir savunma gücü olmanın gerekliliği olan profesyonel düzeyi yakalama hedefleri

**“Türkiye ve Kuzey Kürdistan’da yaşanan gelişmelerle tarihi bir sürece girilmiştir. Tüm gücümüzle siyasal mücadeleye yönelmek, bu zeminde siyasal demokratik hareketin gelişmesine gereken ağırlığı vermek ve bu temelde yapılacak olan seçimlerde halkımızın iradeleşmesini sağlamak ve bunu meclise yansıtmak için yürütülecek faaliyetlerin önemi büyüktür.”**

doğrultusundaki derinleşme ile dönemin dayattığı devrimci militan düzey yakalanacaktır. Özellikle bu konuda komuta yapısının yeniden ve yeniden gözden geçirilmesi ve tüm gerici, çizgi dışı yaklaşımların aşılması temelinde, Apocu militan ölçülere sahip, çizgi devrimciliğini esas alan ve bu temelde yenilenmiş bir komutaya ulaşmakla başarı gelecektir. Ancak komutadaki bütün geri-klasik anlayış ve yaklaşımların etkisinden kurtulmak üzere yoğun bir yenilenmeyi esas alma temelinde dönemin başarılı komuta tarzının, Apocu militan tarzının yakalanması imkan dahiline girecektir.

Gerillamız bir savunma gücüdür ve çizgisi meşru savunma çizgisidir. Bu temelde, dayandığı derin tecrübeyi kendisine esas alarak taktik zenginliği ve olabilecek her türlü saldırıyı cevaplayabilecek kapasite, yetenek ve manevra kabiliyetini geliştirmek için belirtilen düzeyde netleşmiş, çizgiyle bütünleşmiş, yaşamda ve eylemde Apoculuğu, Apocu fedai ruhunu yaşayan komuta düzeyine ulaşmak gerekmektedir. 15 Ağustos Atılımımızın 18. yıldönümünü karşılarken, 19. yılı bütün HPG güçlerinde ve başta da komuta kademesinde bir netleşme, yenilenme ve fedailişme temelinde yeniden Apoculaşma doğrultusunda ele almak gerekmektedir. 18. yıldönümünde 15 Ağustos yürüyüşü ve bu yürüyüşün büyük kahraman komutan ve militanlarının harcadıkları büyük emek, çaba ve döktükleri kan temelinde yaratılan değerlere sahip çıkmayı esas alacağımızı, büyük şehitlerin anılarını böyle bir ordu ve savunma gücü yaratarak yaşatacağımızı ve bunu temel bir hedef olarak önümüze koyduğumuzu belirtiyoruz.

Siyasal, örgütsel, diplomatik, basın-yayın, kültür ve askeri alanda mücadeleye meşru savunma çizgisi temelinde Apocu ruh ve tempoyla yönelmek dönemin emrettiği bir talimattır.

Bunun için bütün geriliklere, yetersizliklere karşı ciddi bir özelleştiri ile amansız bir mücadeleye girelim.

15 Ağustos'un Apocu ruhuyla bu temelde bütünleşelim.

Saldırı nereden gelirse gelsin, yüksek bir kararlılık, Apocu fedai ruhu ve 15 Ağustos ruhuyla başarıyı kesinleştirelim.

Halkımızın uğruna mücadele ettiği özgür, demokratik bir yaşam için tüm insani yeteneklerimizi ayaklandırmak doğru katılım temelinde yüksek bir tempoyla dönemin görevleri üzerine yürüelim.

Mücadelenin her sahasında 15 Ağustos ruhunu yaşatalım, büyük tarihi yürüyüşün başarısını bu temelde yansımsallaştıralım!

**– Biji Serok APO!**  
**– Yaşasın 15 Ağustos Ruhunu!**  
**– Yaşasın KADEK!**  
**– Yaşasın HPG!**  
**– Kahrolsun her türlü gericilik ve inkarcılık!**



# Şırnak'ta yurtsever olmak

*“Yanağım postalın tabanındaki kıvrımlarda ezildi”*

Kuzey rüzgarı kümelenen bulutları güneye götürürken, beraberinde toz ve kuru ot getiriyordu. Köy meydanında başlayan hortum gittikçe büyüyordu. Taze tezek kokusunun karıştığı havada yağmur ağırlığı vardı.

Askerliğimi bitirip gelesi birkaç gün olmuştu. Mevsim sonbahara dönüyordu. Ağustos ayının sonlarındaydık. Tüm Şırnak'ta kış koşuşturması yaşıyordu. Kömür ocakları çalışmalarına hız vermiş, işçi sayısını artırmıştı. Evlerin damlarında salça tepsileri, kapı önüne asılmış biber ve pathicanlar, kaynayan koca tencereler, mahalle aralarında kuru ot yığınları ve kışık tezekler sonbaharı çoktan getirmişti bile.

İlk isyanlardan bu yana yurtseverliği ile bilinen Şırnak halkı, hangi örgütten olursa olsun tüm devrimcilere sempati ile bakar, onlara yardım ederdi. 12 Eylül'ün ağır bas-kısı sonrasında parçalanmış Kürt örgütleri daha toparlanmamıştı. Devrimci güçlerin hiçbir çalışma yürütememeleri, halkın devrime olan inancında sarsılma yaratmıştı, “bir şey yapamazlar, devlet güçlüdür” sözleri hemen hemen her tartışmada geçer, sonunda derin bir iç çekilirdi.

Ancak o günlerde Şırnak'ı alt üst eden, kulaktan kulağa aktarılan ve herkesin merakla dolup taşıdığı bir eylem tartışılıyordu. Dam üstünde kadınlar erişte keserken konuşuyor, erkekler ise kahvede gece geç saatlere kadar yorum yapıyordu. Eylemin, Kürtler için ne sonuçlar yaratacağını, tarihe nasıl bir sayfa açıldığını fazla düşünmüyorlardı. Sadece “kim yapmış” sorusuna cevap aranıyordu. KUK'çular “bizimkiler yapmış olabilir” dediklerinde, KAWA'cılar “biz yaptık” diyorlardı. Böylesi bir eylemi yapma güçlerinin olup olmadığını bilemediklerinden, yapılan her eylemi sahipleniyorlardı. Kısacası tüm devrimci oluşum ve sempati-zanları bu eyleme sahiplenmeye çalışırken, halk arasında bu eylemi Apocular'ın yaptığı hatta eylem komutanının *Agit* arkadaş olduğu söylentisi de oldukça yaygındı. ‘Apocular kimdir? Örgütleri nedir? Ne için mücaele ediyorlar?’ sorularına hiç kimsenin cevabı yoktu. Cevabı olanlar da konuşmuyor, sessizce ve gizlice anlatıyorlardı.

Eylem, halk arasında bir coşku yaratmıştı, ama yine de “başaramazlar!” deniliyordu. Hele yaşlılar, geçmişin ağır etkisiyle umutsuz konuşuyorlardı. Sık sık başkaldırıların, özgürlük isteyenlerin nasıl yenildiklerine nasıl asıldıklarına dair anılar anlatıyorlardı.

Gençler arasında ise meraklı konuşmalar vardı. Gençliğin karşı konulmaz hareketliliği, coşkusu ve maceraperestliği eylemi farklı yorumlamalarına yol açıyordu. Onlarda başarısızlık kaygısı kaybolmuş, yönler dağlara çevrilmişti.

23 Ağustos sabahı sokaktaki bağışmalarla uyandım, herkes bir şeyler söylüyor, büyük bir gürültü çıkıyordu. Dışarıda neler olduğunu merak edip çıktım. “Ne oldu?” diye sorunca komşumuz “kömür ocaklarını kapattılar, ayrıca Şırnak'a giriş çıkış yasaklandı. Bizim Dijwar bile koyunlarını yaya-mayacak” dedi. “Neden?” diye sordum, alt dudağımı büküp omuzlarını kaldırarak, yüzüne ‘kim bilebilir’ diyen bir ifade takındı. Zaten hep böyle olurdu. Birileri kararlar alır, uygular, bizler sadece başımıza gelenler hakkında gizlice konuşurduk. “Bu neden böyle?” sorusunu sormaya, kimse cesaret edemezdi. Çünkü karşılığında ödeyeceği bedelin çok ağır olacağını ve bunun acısını uzun süre çekeceğini bilirdi.

Üç gün boyunca bu yasak neden getirildi sorusu tartışıldı. Herkesin kendisine özgü yorumları vardı ve hiç kimse gerçeği tahmin edemiyordu. Kaymakam değişimine bağlayanlar oldu, “nüfus sayımı olabilir” diyenler ve daha neler neler... Üç gün sonra 15 yaşından büyük tüm erkeklerin ertesi gün sabah saat 7'de okulda toplanmaları söylendi. Bunun üzerine yapılan yorumların, hiçbirini dinlemeden eve geldim. Kafam karmakarışık olmuştu, sağlıklı düşünemiyordum.

Akşam kardeşlerim ve babam ile tartışınca, kömür ocaklarını tekrar açacaklarını ve kış yaklaştığı için ocaklarda işçi sayısını artırmak istedikleri sonucuna vardık. Sohbetimizi, “işçi alacaklar herhalde” diye tamamladık. Bu yaşamımızdaki iyimserliğin bir yansımasıydı. Ama gerçekler böyle miydi acaba?

O gece bir türlü gözümü uyku tutmadı. Askerden gelmişim ve işsizdim. En azından kara kış gelinceye kadar biraz para kazanmalıydım. Kış için satın almamız gereken birçok şey vardı. Bu yüzden, “sabah erkenden ben de okula gitmeliyim” diye düşündüm. İçimi hoş bir duygu sardı. İş bulunca yapacağım şeyleri sıraladım. Bu arada uyu-yu kalmışım. Rüyamda birileri, okuldaki toplantıya geç kaldığımı söyleyince kendimi ayakta buldum. Saate baktım çok erkendi, yine de hazırlanıp dışarıya çıktım.

Sabah rüzgarı okul bahçesinde tozu dumana katarak esiyordu. Koca sınıfları olan okul, çok eski sayılmazdı. Daha ilk mezunlarını bile vermemişti. Merdivenlere oturdum, buz gibiydi. Sık sık saatime

bakıyor, sabırsızlanıyordum. Saat 7'ye doğru 15 yaşından büyük erkekler toplanmaya başladı. Herkesin yüzünde mutlu bir ifade vardı. Belliydi ki herkes benim gibi umutla gelmişti.

Okul kapısı açıldı. Dışarıya bir asker çıktı ve içeriye girmemizi söyledi. Kapıda duran askerin yüzüne, gözlerine baktım; donuktu. Çok olmamıştı askerlikten ve askerliğin yarattığı duygulardan ayrılmış. Bir komutanın emrini uygularken, asker hangi duyguları yaşar tahmin ediyordum. Askerin yüzü donuktu, fakat gözleri içten içe güliyordu. Bir asker silahın dipçığı ile sırtıma vurdu.

“Çabuk ol.”

Sınıf kapısından girdiğimde yüzüme beton soğukluğu çarptı. Dışarıya oranla daha soğuktu ve havasızdı. Sıralar, duvardaki resimler ve yazılı tablolar çıkarılmıştı. Pencereden sızan sabah güneşi içeriye ısıtmaya yetmiyordu. Duvardan kaldırılan çerçevelerin izleri belli oluyordu. Sınıf, toplantı için düzenlenmemişti. Daha önceki toplantıda sıralarda oturmuştuk. Şimdi sıraları çıkarmış olmalarına anlam verememiştım. İçeri giren herkes, sıraların neden çıkarıldığını soruyordu. Sınıf dolduktan sonra kapılar kapandı.

Cevapsız sorular soğuk duvarda yankılanıyordu. Kapıda duran maskeli, komando elbiseli asker, bu toplantıda iyi şeylerin konuşulmayacağı izlenimini veriyordu. Zaman ilerledikçe tedirginlik arttı. Korkulu ve kaygılı bakışmalar başladı. Nedensiz korku, umudu bir çırpıda bitiriyordu.

Sınıf kapısı aralandığında hepimiz o yöne baktık. İçeri iri, geniş omuzlu, dar komando pantolonlu, yüzleri maskeli üç asker girdi. Sadece, ifadesiz gözbebekleri ve birbirine kenetlenmiş dişleri görünüyordu. “Bize ne yapacaklar?” sorusu bir yana, askerlerin yüzlerinin neden maskeli olduğunu düşünüyordum. Neden gözlerini saklama gereği duymuşlardı. Açık olsa ne değişirdi ki?..

Maskeli askerler, ayakta duran köylülerden diğerlerine oranla daha sağlıklı görünen dört kişiyi sınıftan apar topar çıkardılar. Hiç konuşmadan yapmışlardı bunu. Kapı hızla kapandı. Kısa bir süre sonra yan sınıftan acı çığlıkları yükselmeye başladı. O an insanların duyguları hızla değişti. Yüzler donmuş, gözler ise korku doluydu.

Bu bir işkenceydi.

Peki neden? Ne olmuştu da yine işkence yapıyorlardı?

Şırnak halkı işkencelere çok yabancı değildi. 12 Eylül öncesi ve sonrası tıpkı başka yerlerde olduğu gibi, Şırnak'ta da halkın çoğu işkenceden geçirilmişti. Kadın-erkek farkı koymadan meydanlarda aynı işkencelerden geçirildiler. Yaşlı, çocuk, genç herkes payını almıştı, insanı insanlıktan çıkaran ve onurun hiçe sayıldığı işkencelerden. Şimdi yine aynı çığlıklar yükseliyordu. Bunun diğer işkencelerden farkı; nedenini hiç kimsenin bilmiyor olmasıydı. Ne askeri darbe, ne isyan, ne de saklanan devrimciler... Hiçbir şey düşünemiyordum. Çığlıklar yükseldikçe ortama tek bir duygu hakim oluyordu; korku. Gözlerde korkunun hakim olduğu bir savunma hali vardı.

Kapı açıldı. İçeriye az önce götürdükleri köylüleri attılar. Çırılçıplak vücutları et yığını haline gelmişti. Gözlerini kandan ve şişten dolayı açamıyorlardı. Yüzleri tanınmaz haldeydi. İçeriye kan kokusu sardı. ‘Neden içeriye atıldılar?’ diye düşündüm. Onları görünce hissettiğim korku, bu sorunun cevabı için bir ipucuydu. Bunu hisseden yalnız ben değildim. Kapı açıldığında geri atılan adımlar ve yan odadan gelen çığlıkları duyunca kapanan kulaklar buna işarettti. Konuşmak yasaktı. Tuvalet gitmek ya da hasta olduğunu söylemek dayak gerekçesi olabiliyordu.

Yaşlılardan bir tanesi ceketini çıkarıp işkenceden çıkan birinin üzerine örttü. Ağlıyordu. Başkaları da ceketlerini çıkarıp yerde kanlar içinde yatanların üzerine örttiler. Birisi “nasılsın?” diye sordu ama yerde yatan cevap veremiyordu. Bilinmezlik ve korkunun iç içe geçtiği bu andan kurtulma istemi hakim olmuştu hepimize. Oysa güçsüzlük ve ümitsizlik duygusu ortaya çıktı gibi çabucak kaybolmuyordu.

Köylüleri grup grup götürüyorlardı. Çığlıklar yükseldikçe yükseliyordu. Bazı köylüler çığlıklara dayanamayıp bayılırken, bazıları hiç aralıksız kusuyordu. Kimileri de donup kalmıştı.

Sıra bana gelmişti. Kolumdan tutup içeriye doğru fırlattılar. İşkence yapılan sınıfın kapısı açıldığında burnuma kan kokusuna karışmış pislik kokusu çarptı. Burası bir mezbahayı andırıyordu. Çırılçıplak vücutların bazıları kollarından, bazıları ayaklarından tavana asılmıştı. Yerde hareketsiz yatanlar da vardı. Bunlar işkenceye dayanamayan ölümün sınırında olanlardı. Ne konuşacak ne de ayağa kalkacak güçleri kalmıştı. Öylece yığılıp kalmışlardı. O an insan olduğuma lanetler yağdırdım. Hesenê Musa'yı gördüm. Yerde cansız yatıyordu. Zavallı yaşlı adam nasıl dayanmıştı bu kadar işkenceye. Onun suratına bakmak için başımı eğince bir postal sırtıma şiddetle indi. Kendimi yerde buldum. Elim ve yüzüm yerdeki kan ve pisliğe bulaşmıştı. İkinci postalı kaburgalarımın yan tarafından alınca ikiye katlandım. Büzüldükçe büzüliyordum.

- Tanıyor musun? diye sordu bir asker.

- Hayır! dedim. İkiye bükülmüş belimin orta yerinden aldığım bir başka postal-la upuzun serildim. Sonra başımın üzerine koyduğu ayaklarını çevirmeye başladı. Yanağım postalın tabanındaki kıvrımların içinde ezildi.

- Sen burada yenisin. Kimin oğlusun? diye sordu ayağımı daha da bastırarak. Ağzımı zorlukla açtım, kısık bir sesle;

- Askerden yeni geldim, dedim.

Bunu duyunca ayağını suratımdan kaldırdı ve dövmeyi kesti.

- Baban, anan, kardeşlerin evde mi? diye sordu.

- Evdeler, dedim.

- Kaç erkek var sizin evde? dedi.

- Üç erkek kardeşim ve babam var, dedim. Birisi:

- Koşun getirin onları dedi.

Yerimden kıpırdamaya korkuyordum. En ufak bir hareket şiddetli bir postalı suratımın ortasına yemek anlamına gelirdi. Gözlerimi kapatmış pisliğin içindeki ellerimin kopmasını istiyordum. Ne askerlerin yüzlerini görmeyi istiyordum ne de asılan insanların yüzlerini! Sadece bunun neden yapıldığını anlamayı ve hiçbir bilgi vermemeyi istiyordum. Güçsüzlüğümden nefret ettim. En az suratımın üzerindeki postalдан nefret ettiğim kadar. Çığlık atmak, kendimden ve bu okuldan kaçıp kurtulmak istiyordum.

Babamı ve kardeşlerimi getirinceye kadar, kaba dayak atmaya devam ettiler.

- Konuşursan iyi olur, yoksa babamı ve kardeşlerini öldürürüz, dedi birisi.

Ayağı suratımın üstündeyken nasıl konuşabilirdim ki? Hem neyi konuşacaktım? Bu bir tehditti. Aslında sadece konuşmam için değil. Onların istediği birçok şeyi yapmam içindi bu tehdit.

- Ne istediğinizi bilmiyorum, dedim. Başka birisi;

- Bu eylemi kim yaptı? Hani silahlarınız? diye sordu.

- Benim hiçbir şeyden haberim yok, dedim.

Kardeşlerimin çığlıklarını duymaya başladım. Babam acı acı bağıriyordu. İçim

sızladı. Gerçekten benden ne istediklerini anlamadım. Ya beni ajanlaştırmak istiyorlardı, ya da yanlış bir ihbar vardı. Dayaktan sonra alıp beni başka bir yere götürdüler. Burası okulun temizlik malzemelerinin bulunduğu, dar, kileri andıran bir odaydı. Küçük penceresinden giren ışık demetinin içinden toz zerrecikleri uçuşuyordu. Sabun ve deterjan kokusu geliyordu. Odada kısa bir süre tek kaldım. Artık dövmüyorlardı. Beni odaya götüren, subay olduğunu tahmin ettiğim asker, sesini yumuşatarak konuşuyor, ağzımdan laf almaya çalışıyordu. Onların bu yöntemlerini iyi biliyordum. Devrimcilerin anılarını o kadar çok dinlemiştim ki, ne yapmak istediklerini çok çabuk anlıyordum. Beni kandıramazlardı.

İşkenceden çıkarılıp özel odalara götürülen, özel konuşmalar yapılan sadece ben değilmişim. Benim gibi askerden yeni gelmiş genç ve birçok şeyi öğrenebilecek durumda olanları ayırmışlar ve onlarla uzun uzun konuşmuşlar. Halk arasında konuşulanları, gizli yapılan işleri öğrenmek istiyorlardı. Ayrıca bilgi vermeye razı olanları bu işle görevlendirmeyi, ileride kendileri için çalıştırmayı düşünüyorlardı. Benden bir şey öğrenemeyeceklerini anlayıp işkenceye devam ettiler. Bu üç gün sürdü.

İşkenceye ara verdikleri bir andı. Kadın sesleri duydum. Boyumdan daha yukarıda olan küçük pencereden bakmak istedim ama oldukça güç bir işti. Çünkü vücudum o kadar ağrıyordu ki, ayakta kalmak dahi işken-ce gibiydi. Dışarıdaki sesler gittikçe yükseliyordu. Kendimi zorlayarak parmak uçlarıyla yükselip dışarıya baktım; 50-60 kadın ellerinde taşlarla okula saldırıyorlardı. Önce ne için böyle yaptıklarını anlayamadıysam da sonra sesler yaklaştıkça, “erkekleri bırakın” diye bağırdıklarını duydum. Birkaç asker onları durdurup evlerine göndermek için gittiye de, atılan taşlara karşı kendilerini koruyamayıp geri döndüler. Koridordan subayın sesi yükseldi: “İçerden birkaç tanesini getirin.” Kısa bir süre sonra kadınlar hayalet görmüş gibi gerisin geri kaçtılar. Subayın getirin dediği Şırnak'ın ileri gelen erkekleriymiş. Onları çırılçıplak soyarak okul kapısına çıkarmış. Kadınlar saygı duydukları erkekleri o halde görünce yüzlerini gözlerini kapatıp geri dönmüşler.

Okulda işkence sürerken, bir yandan da tek tek evleri gezip, kadın çocuk demeden sıra dayağından geçirmişler. Anam belinden aldığı darbeden dolayı uzun süre iyileşememişti. Kadınlarda korkunun yerini öfke ve kin almıştı.

Üçüncü gündü; alay komutanı içeriye girdi. Arkasında yüzü maskeli iki asker vardı. Geniş yüzünde derin çizgiler vardı. Mavi gözleri duygusuz bakıyordu. Gülümsedi.

- Nasılsınız? dedi önce, sonra, “sizi buraya yalnızlıkla getirmişler, kusura bakmayın, isterseniz bir çay için öyle ayrılın” dedi.

Yaşlı amca alay komutanına dua etmeye başladı. Alay komutanı çıktıktan sonra yaşlı amca bizlere dönerek; “komutanları askerlere benzemez, onlar iyi insanlar” dedi. Trajik bir Kürt sahnesi izliyordum. Bunu görmektense maskeli askerlerden dayak yemeyi tercih ederdim.

Okuldan ayrıldık. Arkama dönüp baktım, yarın bu okula çocuklar gelip eğitim görecektlerdi. Bu üç gün içinde yaşadıklarımızdan ne farkı olabilirdi ki?

Eve geldim, anam yataklar içindeydi. Kardeşlerim ve babam işkencenin etkisindediler. Ama gururlarına yedirep yatmıyorlardı. Yaralarımı pansuman ettirdikten sonra ilk işim 15 Ağustos eylemini kimlerin yaptığını öğrenmek ve onlarla tanışmak oldu...





# Adını sen koy yaşam eylemimin

Adı soyadı: ...

Kod adı: **Herekol Gever**

Doğum yeri ve tarihi: ...

Mücadeleye katılım tarihi: **1993**

Şehadet tarihi ve yeri: **11 Aralık 2000, YNK Savaş-Kandil**

## Bir daha Umut...

*Ve kardelen mevsimidir şimdi  
İnancımız dağ esintileriyle  
harmanlanıyor  
Aşkın ve özgürlüğün türküsünü  
besteliyoruz  
Zemheri ayazlarında  
Bahar çağlayanlarının coşkusuyla...  
Binlerce kır çiçeği  
Tek mevsimlik yaşayan  
Zulamızda umut  
Zulamızda hasret  
Zulamızda hayallerimiz var.  
Güneşe hasrettir hepsi  
Ve kuytulukların karanlığında  
tükeniyorlar  
Hayat boranlarda alabora  
Ve yüreğim en yalnız göçebedir  
Gözümün nuru  
Bir daha gülüver şimdi  
Bir daha çiçeklendir inancını  
Özlediğim temiz gülüşlerle  
aydınlât yüreğini  
Bitmedi fırtına  
Bitmeyecek...*

Herekol arkadaş özel savaşın hüküm sürdüğü alanlardan biri olan Yüksekova'da, bu özel savaştan hiç etkilenmemişcesine '93 yılında Zagros eyaletinden katılım sağlamıştı gerillaya. Üzerinde kısa kol bir tişört ve beyaz pantolon vardı. Kamp ulaşmak için uzun bir yürüyüş yap-

mamız gerekiyordu. Hava yağmurlu ve her taraf çamur içinde idi. Herekol arkadaşın beyaz pantolonu yavaş yavaş rengini değiştiriyordu. Zaten beyaz pantolonu ve tişörtü, hepimiz şaka konusu olmuştu. Ama O da bizimle birlikte şakalara katılıyor, alınmıyordu. Hatta verdiği-miz molalarda, pantolonunu daha fazla çamur yapıyordu.

Daha çok Zagros ve Behdınan eyaletlerinde kalmıştı. Ve kaldığı süre boyunca savaş içerisinde aktif yer almış, birçok kez yaralanmıştı. Ve halen bu yaraların izleri vardı bedeninde.

VI. Kongre'den sonra Parti Önderliği'ne yönelik gerçekleştirilen uluslararası komploya karşı öfke ile ve özel savaş rejimini kalbinden vurmak istediği için Amanoslar'a gelmeyi önermişti. Ve kısa bir süre sonra Kongre'den çıkan grupla birlikte Amanoslar'a gelmişti.

Eyalet bünyesinde yapılan küçük bir toplantıyla düzenlemeler yapılmış ve Herekol arkadaş da Toroslar'a geçmişti. Alan yeni açılım sahası olduğu için, partinin mevzilerini daha da genişletip oligarşik rejimin beynine kadar yayılma gibi önemli ve zorlu bir görevin ağır sorumluluğunu üstlenmişlerdi. Kısa bir süre sonra geri çekilme durumu yaşanınca K. Güney üzerinden B. Güney'e geri çekilme yapıldı. Ve artık Şehit Ayhan kampındaki gerilla güçleri arasındaydı.

Sürecin belirsizliği ortamdaki muğlaklık herkes gibi O'nu da etkilemiş ve çıkan bazı çarpık anlayışlardan dolayı bir eziklik yaşıyordu. Bu ezikliğini bir bölük toplantısında şu sözlerle ifade ediyordu. *"Ben siyasi olarak fazla gelişkin değilim. Bunun için yerime başka arkadaşın görev yapması daha uygun olur."* Teorik ve ideolojik birikimi zayıftı, bu yüzden PKK kültürünü, yoldaşlığını özünde yaşamasına rağmen dile getirmekte zorlanıyor, kendini ifade edemi-

yordu. Çıkan bazı çarpık, kendini yaşama dayalı çete anlayışlarına yeterince cevap veremediğini düşünüyordu. Evet, pratikte bir savaş kurduyu ve her zaman en önde yer alanlardandı. Ama bu süreçte 'yeterince cevap olamam' düşüncesiyle biraz ezik hissediyordu kendini. Ama bütün bunlara rağmen hiçbir yanılsa teslim olmuyordu.

O, sessiz bir devrimciydi, sessiz bir savaşçı ve bir kaplan gibi onurlu. Yaşamda sessiz ve fazla konuşmadan yapacağı ne varsa yapan, olgun ve mütevazı bir kişilik yapısına sahipti. Bazen olup bitenlere daralıyor *"PKK kültürü bu değil, PKK kültürü böyledir, yoldaşlık böyle değildir"* diyordu. Tek başına kalacağını bilse dahi Apoculuğun gereği olarak PKK kültürünü ve PKK yoldaşlığını tüm bu yanlış anlayışlara karşı özüne yaraşır bir şekilde yaşamdaki mütevazı ve olgun duruşuyla her zaman korumaya çalışıyordu.

Burada bulunduğu süre içinde uluslararası komploculuğun içimizde yaratmak istediği tahribatlara karşı kendini korumuş, yalnız da olsa tepkisini dile getirip karşı koymaya çalışmıştı. Herekol arkadaşın ilkesinde tavize yer yoktu. Partinin değer yargılarına sonuna kadar bağlıydı.

YNK'nın saldırıya geçmeye hazırladığı bir dönem Şehit Ayhan kampından Kanî Cengê'ye iki bölük olarak geçilmişti. Herekol arkadaş da o bölüklerden birinde yer alıyordu. Başlayan savaşla birlikte I. hamle sürecinde varolan bütün eylemlere aktif bir şekilde katılmıştı.

II. hamlenin sonunda Kalatuka alanındaki Şehit Canfeda tepesinde yaşanan şehadetlerin intikamı için Kanî Cengê'de bir intikam eylemi planlaması yapılmıştı ve Herekol arkadaş da bu eylem planlamasında yer alıyordu. Yoldaşlarının intikamını alacağı için sevinçliydi. O sevinçle yoldaşlarıyla veda-

laşırken savaşta sonun ne zaman nasıl olacağını belli olmadığını bildiği için son bir kez daha yoldaşlarının yüzüne bakıyor ve "ben geri dönemesem de yoldaşların intikamı alınacak ve ihanete bir darbe daha vurulacak" diyordu. Ve sloganlar eşliğinde ayrılmıştı, yoldaşlarından. Eylem için harekete geçildiğinde yanındaki bir arkadaşına *"Ez evqas di şer de mam, tişteki ji min nehat. Ez dîtîrsim bi destê van pêşmergeyên şehîd bikevim"* demişti.

Eyleme iki bölük gitmiş, fakat bir bölüğün yerini geç almasıyla eylem deşifre olmuş ve arkadaşlar yerlerini tam almadan düşman inisiyatifinde başlamıştı. *"Eylem anında yaşanacak olası bir karışıklık birçok olumsuzluğa yol açabilir, yaşanacak küçük bir hata şehadetlere sebep olabilirdi."* Tüm bu düşüncelerle beraber soğukkanlılığını korumaya çalışmış ve daha fazla kaybın yaşanmaması için yanındaki arkadaşlar mevzilerin yan tarafından gitmesini söylemiş ve bir anda belki de son kez düşünebildiği yüzlerce düşünce geçmişti kafasından. Ve bir kez daha düşünmüştü, mermi seslerinin altında bir daha görülemeyeceği nice yoldaşlarını... Bir anda saniyeleri aşmayan bu düşüncelerden sıyrılmış ve ihaneti parçalamak isteğiyle ölüme meydan okurcasına yürümüşü mevzilerin üstüne ve çok geçmeden yaralanmıştı bir BKC mermisiyle. Yaralanma anında diğer arkadaşların dikkatini dağıtıp olası bir kayba sebep olmak istemiyordu, bundan dolayı hiç ses çıkarmamıştı. Onun için arkadaşlar ilk anda yaralandığını fark etmemişlerdi. Sonradan yaralandığı anlaşıldığında Onu da yanlarına alarak geri çekilme yapmışlardı.

Herekol arkadaş o yaralı haliyle, yine yaşamda olduğu gibi sessizdi. Elinden geldiği kadar kendisini taşıyan yoldaşları-

nın işini kolaylaştırmaya çalışıyordu. Ama yaklaşık bir saat sonra iç kanamadan dolayı şehit düşmüştü, bir kaplanın ölüm anında bile bozulmayan heybetinde.

Kaplan ölüm anında bile onuruna yaraşır bir şekilde ölümden korkmaksızın ses çıkarmadan ölür. Çakal ise öleceğini anladığı anda elinden geldiğince çığlık atar, sanki ölümden kurtulacakmış gibi onursuzca ölür.

Evet, hainler ve işbirlikçiler yine maşa olmuşlardı emperyalizme. '92 yılından, '95 ve '99 yılına kadar para karşılığında mücadelemize karşı amansızca savaşmışlardı. Bunun son halkası olan 2000 yılındaki bu savaş ve vurulan darbeler hainlere bir cevap olmuştu. Yıllarca savaş ağalığı yapan ve kan üzerinde çıkar sağlayan bunun yanında Kürtlükle hiç alakası olmayan, çıkarı kimdeyse ona yaranan bu hain ve işbirlikçi örgütler mücadelemiz önünde büyük engel oluşturmuşlardır.

İhanete karşı sayısız yoldaşlarımızı bu uğurda kaybettik. 2000 yılında şehit düşen Herekol arkadaş da onlardan biridir. Hep partisine, halkına ve ülkesine yararlı bir insan olmaya çalışmış ve bunu layıkıyla yaşamın son nefesine kadar yerine getirmişti. Yaşamdaki sessiz duruşu ve fedakarlığıyla bulunduğu alanlarda yanındaki arkadaşların dikkatini hep iyi yönde üzerine çekmişti.

Eylem anında ihanete olan kinini ve öfkesini kartallar gibi saldırarak boşaltmak istiyordu bir anda. Çünkü tarihten bugüne halk olarak ihanetten ne kadar acı ve zarar gördüğümüzü biliyordu. Ve onun için de amansızca savaşıyordu. Şehadet anında bile tıpkı yaşamda olduğu gibi sessiz ayrıldı. Bir yaprağın dalından düştüğü gibi sessiz ve sakindi...

**Mücadele arkadaşları adına  
Ağit Tatvan**

# İnsanlık tarihi açısından bazı coğrafyaların önemi güncel konumları ile açıklanamaz

## Baştarafı sayfa 12'de

Asıl olan ulusal demokratik birliğe ve güce güvenmektir

Bundan bir süre önce Tansu Çillerin bir konuşması oldu. *"Eğer ABD Irak'a müdahale ederse, ben başbakan olmayım. Terörizme karşı mücadelede ben tecrübeliyim"* diyordu. Bu yaklaşımın çok tehlikeli olduğu açıktır. *"Tecrübeliyim"* dediği; halkın faili meçhul cinayetlerle, köy boşaltmalarla, her tür baskı ve işkence altına alınarak, sindirilmesi anlamına geliyor. Çiller'in bunun dışında bir marifeti olduğu söylenemez. Bu tür baskılara maske oldu. Nitekim Türk basın-yayın organları, Çiller'i hep *"güzel yüzlü kadın(!)"* olarak göstermeye çalıştılar. Böylelikle bu maskenin altında hangi katliamların, cinayetlerin ve acıların yaşandığını Türkiye ve dünya kamuoyundan saklamak istediler. Çiller şimdi "Güney'de de aynı rolü oynarım" diyor. Bununla "ben iyi maske olurum, özel savaşa iyi araç olurum" demek istiyor. Bu konuda savaş taraftarlarına cesaret verdiği gibi Kürt sorunu konusunda hassas olan kesimlerin de desteğini alarak başbakan olmak istiyor. Hala bu konuda umutlu. Eğer seçim sürecinde, ya da öncesinde ABD müdahale ederse, Çiller bu hevesini çeşitli kombinezonlarla gerçekleştirmeye çalışacaktır. Türkiye'de seçim sürecine gi-

rilmıştır, ancak herhangi bir savaşa yakınlık hissedildiği an çeşitli gerekçelerle bu seçimin iptal edilmesi de gündeme gelebilir. Bunu da gözden ırak tutmamak gerekir.

Bu durumdaTürkiye demokratikleşerek bölgeyi etkileme değil de, içerde baskıyı artırarak, dışarıda müdahalenin aktif parçası olarak Türkiye'nin bölge sorunlarında tercihini ortaya koymuş olacaktır. Demokratik güçlerin Çiller vb. savaş rantçılarının, geçmişte Türk ve Kürt halkının kanına elini bulamış kesimlerin, bu tutumlara girmesinin önüne geçilmelidir. Şu açıktır, eğer Türkiye demokratikleşmesini geliştirmezse attığı adımlar sözde kalırsa, bu içte gerilimin tırmanması gibi sonuçlar ortaya çıkaracağı gibi, dışarıda da savaşın parçası olma anlamına gelecektir. Ancak bunlar tercihimiz değildir. Biz demokrasi güçlerinin özellikle bu seçim sürecini fırsat bilip, ittifaklar kurarak demokratik toplum projeleri ortaya koymaları gerektiğini düşünüyor ve buna inanıyoruz.

Demokrasi güçlerinin bu süreçte böyle bir rolü vardır. 3 Kasım'da bir seçim olursa, ortaya çıkacak hükümetin Türkiye'yi demokratikleştirmede daha da ileriye götürecek rol oynaması hem de herhangi bir müdahale yerine Türkiye'yi demokratikleştirerek bölgeyi savaş dışı etkileme imkanına kavuşturması önemlidir.

Bir müdahale olduğunda Türkiye, bölgede demokrasi kuvveti olarak duran ve yalnız Türkiye değil, Suriye, Irak ve İran'da da

demokrasinin güvencesi olan KADEK'e bir saldırı durumuna girerse, duyarısız kalınmaması gerekir. Özellikle de Türkiye'deki demokrasi güçleri ve Kürt halkı böyle bir saldırı karşısında her tarafta sesini yükselterek Türkiye'nin, Kürt ulusal demokratik gücüyle yeniden savaş anlamına gelecek bir tutuma girmesinin önüne geçmelidir ve dur demelidirler. Bir müdahale sürecinde Kürt halkına ve demokratik güçlere düşen en önemli görevlerden biri de budur.

Tüm Kürt halkı bu müdahale sırasında şu gerçeği görmelidir, böyle bir müdahale olduğunda Türkiye stratejik bir müttefik olarak ABD'nin yanında yer alacaktır ve ABD, savaşa Türkiye'yi katmadan böyle bir müdahalenin ortaya çıkaracağı riskleri aza indiremez. Bir taraftan Türkiye, kendi aleyhine sonuçlanmaması için böyle bir müdahaleye katılırken, ABD'de müdahalenin başarılı olması için Türkiye'yi bu işin içine sokacaktır. ABD'nin bu siyasal gerçekler karşısında Kürtlerin durumunu gözetmediği, Kürtlere şunu bunu vereceği gibi yanılgılara kapılmak yanıltır. Zaten Kürtler on yıllık süreci çok kötü değerlendirerek, kendilerini böyle bir müdahalede etkisiz duruma getirmişlerdir. Sadece ABD'nin 36. Paralel'i Irak'a kapatmasını yeterli gördüler. Bu süreci siyasal, sosyal, kültürel olarak değerlendirme, Kürt toplumunu örgütleyerek güç durumuna getirme biçiminde bir yaklaşım göstermediler. Böylelikle

kendilerini, bugün olduğu gibi ABD'nin ve ya başka güçlerin inisiyatifine bıraktılar. Bugün, şöyle yaparız, böyle bazı şeylere tepki gösteririz demelerinin çok fazla ciddiyeti ve anlamı yoktur. Bu bakımdan Kürt kamuoyunun da aldanmaması gerekir. Asıl olan kendi ulusal demokratik birliği ve gücüne güvenmesidir. Bu konuda ulusal demokratik güçlerin birliğini önleyen, kapatan herkese karşı tutum göstermek gerekir.

KDP ve YNK'nın bölgeyi kendi tapulu malları gibi görmeleri ve diğer ulusal demokratik güçlere kapatmaları sorumsuzluk ve gaflettir. Ulusal çıkarların nasıl gelişebileceğini görmemektir. Kürt halkı bu tür tutumlara karşı da tavır koyarak, herkese bencil örgüt çıkarlarını bırakarak, ulusal politikaya gelmeleri çağrısını yapmalıdır. Herkes şunu bilmelidir ki, Ortadoğu söz konusu olduğunda, ahlaklı politika izlenemez, siyasal ahlak bir tarafa atılır. Kürt halkı bunu defalarca yaşadı. Bu konuda en bilinçli halk Kürtlerdir. Yine Musul ve Kerkük konusunda da yanılmamak lazım. ABD bu konuda Türkiye'ye güvence vermiştir. Buranın Kürt bölgesi olmayacağını, Kürt olmasına izin vermeyeceğini defalarca söylemiştir. Yalnız Türkiye ye değil, Arap dünyasına da açıklamıştır. Burada gerçekçi olmak ve Kürt halkını da kandırmamak gerekir.

ABD bir Kürt federasyonuna bile çekingen yaklaşmaktadır. Türkiye'nin ve diğer ülkelerin tepkisinden çekinerek, bir federas-

yondan özellikle söz etmemektedir. Bunun da bilinmesinde fayda vardır. Hatta ABD, federasyon yerine Musul ve Kerkük'ü içine almayan genişletilmiş özerkliği, federatif vb. isimleri koymadan gerçekleşmesinin doğru olacağını çeşitli çevrelere hissettirmiştir. Bunlar da belki basına açık yansımayan, ama kapalı kapılar ardında tartışılan, konuşulan konulardır.

Tüm Kürt halkının bu süreçte duyarlı olması gerekir. Tabi en önemli hususta, Kürt sorunu demokratik ilkelerle, Demokratik ve Özgür Kürdistan, Demokratik Irak çerçevesinde çözülür. Irak ağası ile Kürt ağalarının bir araya gelmesi ne Irak'ı ne de Kürdistan'ı demokratikleştirir ve sadece belli yönetim alanlarının paylaşılması biçiminde bir sonuç ortaya çıkarsa bunu ne Kürt halkı ne de Irak halkı kabul edebilir. Sorun Kürt ağaları ile Irak ağalarının belirli alanlarda siyasal erk, otorite bölüşmesi değildir; sorun Kürt halkının ulusal demokratik hakları çerçevesinde demokratik ve özgür bir yaşama kavuşmasıdır. Kürt toplumunu demokratikleştirmeyen, Arap halkını demokratikleştirmeyen herhangi bir çözüme, bizlerin KADEK olarak onay vermesi düşünülemez. Bu yaklaşım hem Kürdistan'da hem de Arap toplumunda gelececek demokratik mücadeleyi engellemek için, kurulmuş olan bir statüyü, yeni bir ilişki biçimi altında kabul etmek anlamına gelir. Bunun da ne Kürt halkı ne de, Ortadoğu halklarına çıkar sağlamayacağı açıktır.



# 15 Ağustos gerçeği karşısında 18. yıldönümünü büyük bir muhasebeye dönüştürerek mücadeleye sürecini kazanalım

● HPG Anakarargah Komutanlığı

Tüm yoldaşların, halkımızın, ilerci insanlığın ve tüm dostların 15 Ağustos Diriliş Bayramı'nı hareketimiz adına kutluyoruz.

15 Ağustos'un 18. yıldönümünde, derin öngörüsü ve büyük çabasıyla halkımızı yeniden dirilerek çağdışı konumdan çıkarıp çağdaş insanlıkla bütünleştiren diriliş bayramının yaratıcısı Ulusal Önderimiz büyük insan Başkan Apo'yu tüm KADEK'li militanlar adına selamlıyor, diriliş bayramını derin bağlılık ve içten duygularla kutluyoruz. Kutsal diriliş bayramının 18. yıldönümünde, kanları ve canları pahasına savaşarak büyük direniş ve tarihsel kahramanlıklarıyla tarihe destanlar yazan, kararlılık, fedakarlık ve cesaretleriyle bizlere güç veren, her zaman temel güç kaynağımız ve yol göstericimiz olan, tüm halkımızın Ulusal demokratik mücadelesinde temel dinamo rolünü oynayarak bizleri bugüne taşıyan başta büyük komutan Agit yoldaş olmak üzere, tüm mücadele şehitlerimizi saygıyla anıyor, bu önemli günde kutsal şehitlere bağlılık yeminimizi bir kez daha yineliyor, tüm şehit ailelerinin diriliş bayramını da ayrıca kutluyoruz.

## Değerli yoldaşlar

Tarihin bu önemli döneminde, 15 Ağustos gibi tarihsel bir günün 18. yıldönümünü doğru karşılamak, onu tarihsel anlam ve karakterine uygun olarak güncel görevler karşısındaki devrimci duruşumuzla bütünlüklü bir şekilde ele almak ve bu temelde doğru bir karşılama ve kutlama düzeyine ulaşmak, en doğru ve adına yaşar bir tutum olacaktır. Bir diriliş ve direniş ruhu olan 15 Ağustos ruhunun günümüzde doğru temsilini yapmak ve onu dönemin temel mücadelesinde çözüm gücü haline getirmek için öncelikle bu çıkışın tarih içindeki yerini ve insanlık açısından anlamını iyi kavramak gerekmektedir. 15 Ağustos Atılımı hiçbir biçimde salt bir silahlı direnişin başlangıcı değildir. 15 Ağustos eylemi öyle kendi başına soyut bir biçimde Türk ordusuna yöneltilmiş bir eylem de değildir. 15 Ağustos Atılımı herhangi bir düşünce sisteminin sonucu olarak özel bir biçimde seçilmiş bir mücadele ve eylem tarzı da değildir. Onun anlamı ve kapsamı daha geniş ve daha farklıdır. Her şeyden önce, onun dayandığı güçlü tarihsel ve güncel nedenler söz konusudur. Bu tarihsel ve güncel koşulların çağdaş insan olmayı dayattığı zorunlu bir mücadele, yani insan olmanın mücadelesi olarak doğup gelişmiştir.

Kökleri tarihin derinliklerine dayanan, insanlık kültürünün gelişmesinde önemli bir rol üstlenmiş olan Mezopotamya'nın en eski halkı, yani Kürt halkı, tarihi, kültürü, dili, gelenekleri, ulusal varlığı ve her şeyi ile tarihe gömülmek istenmiştir. Özellikle I. Dünya Savaşı'ndan sonra gelişen yeni dünya sistemi bu halkı inkar etmiş, yok saymış ve bölgede onun inkarına dayalı bir sistemin oturtulmasını kendi çıkarlarına göre uygun görmüştür. Çağın yükselen değer yargıları, demokrasi, özgürlük, sosyalizm, insan hakları, ulusal haklar, her ulusun kendi değerlerini sahiplenme ve yaşama hakkı, ulusların kendi kaderini tayin hakkı gibi çağdaş hakla-

rın hiçbirisi Kürt halkına reva görülmemiştir. O dönemde de yeryüzünde birçok topluluk için bunlar geçerli olurken, sıra Kürdistan'a ve Kürt halkına geldiğinde ne sosyalist, ne de kapitalist bloktan bu yönlü herhangi bir davranış, tutum veya ses çıkmamıştır. Bu ülke ve halk, maddi çıkarlar uğruna yok sayılmış ve inkar edilmiştir. Bunun karşısında mazlum ve yoksul Kürt halkının en doğal hakkını isteme girişimleri ise her defasında kanla bastırılmıştır. Çağdışı koşullarda, bilinçsiz bir yapılanma içerisinde gericiliğe teslim edilen Kürt halkı; her türlü insanlık dışı baskı ve şiddet yöntemine ağırlık verilerek, tarihi ve geçmişi ile birlikte tümünden ortadan kaldırılarak başkalaşıma uğratılmak, asimile edilmek istenmiştir. Derin kültürel gerçekliğe sahip olan toplum yapısı, bilimsel yöntemler temelinde bir direniş ve karşı çıkışı becerememiş olsa da, bu duruma karşı her fırsatta direnmiş, fakat direnişleri katliamla bastırılmıştır. Uluslararası sistemin oturttuğu bu katmerli jenosid ve inkar-imha sistemi altında Kürt toplumu inim inim inletilerek yok oluşun eşiğine kadar getirilmiştir.

Kürdistan'da yaşanan bu gerçeklik, tarihle günün büyük bir çelişkiyi yaşaması anlamına gelmekteydi. Bu topraklar üzerinde yaşayan ve kendine, insanlığın temel değer yargılarına ve bilime samimi yaklaşan herhangi bir duyarlı kimsenin bu büyük çelişki ve haksızlığı kabul etmesi, hazmetmesi mümkün değildi. Bunun içindir ki, Kürt ve Türk halkından en samimi, en dürüst ve en duyarlı kişiler '70'lerin Apocu hareketinde bir araya gelip buluşmuşlardır. O günün koşullarında bilime, gerçekliğe ve insanlığa hiçbir çıkar gütmeksizin samimi yaklaşan bir kimsenin buna sessiz kalması ve mutlaka bir tavır ve tutum geliştirmesi gerektiği gerçeğinden hareketle, toplum ve özellikle de siyasallaşma sürecinin yaşandığı öğrenci gençlik içerisindeki en duyarlı ve en dürüst kesimler bir araya gelmişlerdir. Apocu hareketin en temel karakterinin dürüstlük ve samimiyet olması ve bunun günümüze kadar da kökleşerek devam etmesi bundan ileri gelmektedir. Ayrıca bu samimiyet ve dürüstlüğü arkadaşlık ve yoldaşlık bağlarını güçlendirmesi temelinde Apocu harekette derin yoldaşlık ilişkileri de kökleşmiş ve gelişmiştir. Elde sadece gerçeğe sadıkça bağlı kalarak bu büyük haksızlığa karşı çıkma varken, bu samimi yaklaşım, bu grubu bir harekete dönüştürmüş, araştırma ve incelemeye sevk ederek bir derinleşme ve kararlılığa kadar götürmüştür. Apocu hareketin çekirdek yapılanması bu temelde gelişmiştir. Tarihin en eski halklarından birisi yok oluşun eşiğinde yaşamaktadır ve bu büyük bir çelişkidir. Bununla birlikte tümünden ortadan kaldırma temelinde acımasızca bir yönelim ve saldırı üstüne saldırının gelişmesi söz konusudur. Gerçek herkes tarafından bilinmesine rağmen, korkudan, yaşam endişesinden ve çıkarlardan dolayı bu inkarcı sistemi doğallaştırma havasına girilmiştir. 12 Eylül askeri darbesiyle Kürdistan'da yaşanan bu trajedik tabloyu bir jenoside dönüştürmek, Kürt halkını tümünden tarihe gömmek ve adeta

doğduğuna bin pişman etmek istenmiştir. Bu doğrultuda uygulanan politika ve siyasetlerle bu durum Kürdistan üzerinde resmi kararlara dönüştürülerek pratiğe geçirilmiştir.

Kendisine "insanım", "vicdanım var" diyen bir kimsenin bu durumu kabul edebilmesi mümkün değildi. Kürdistan'da yaşananları hazmetmek, kabul etmek insanlıktan çıkmakla eşdeğer olacaktı. "İnsanım" deniliyorsa bu duruma karşı sessiz kalınamazdı. Mutlaka bir şeyler yapma ve bu insanlık dışı gidişata durdeme zorunluluğu söz konusuydu. İşte bu nedenle, 15 Ağustos Atılımı her şeyden önce bir insanlık ve insanlığa sahip çıkma adımı olarak tarihe geçmiştir.

## 15 Ağustos Atılımı Türkiye halkları için özgürlük ve demokrasi atılımıdır

15 Ağustos Atılımı'nı bir zorunluluk haline getiren ulusal ve uluslararası koşullar söz konusudur. Kürdistan'ın o günkü gerçekliğinde kişide eğer dürüstlük ve samimiyet varsa, insanlığa ve insanlığın değer yargılarına saygı varsa, bütün bunlara sahip çıkmanın tek yolu 15 Ağustos Atılımı gibi şanlı bir ayaklanışa geçmek olacaktı. Nitekim yaşanan ve gerçekleştirilen de bu olmuştur.

15 Ağustos Atılımı, Kürt ve Kürdistan toplumu adına insanlığa sahip çıkıştır. Yok olmanın eşiğinde olan Kürt toplumunun yeniden kendine gelişinin ve ulusal yaşama dönüşünün başlangıcı olmuştur. 12 Eylül'ün karanlığında Türk ve Kürt halkı adına atılan tek devrimci adım olan 15 Ağustos Atılımı, bir halkı yok ederek insanlık suçu işleme temelinde tek ulus yaratmayı değil, iki halkın eşit-özgür birlikteliğini esas alan büyük bir özgürlük hareketidir. 12 Eylül askeri darbesiyle geliştirilen konsept temelinde toplumun bastırıldığı, her türlü demokratik hakkın ortadan kaldırıldığı ve oligarşik sistemin faşistleşmeye doğru hızla gittiği bir ortamda 15 Ağustos Atılımı, bir özgürlük ve demokrasi sesi olarak Denizlerin, Mahirlerin, Kaypakayaların da mirasını devralmıştır. Onların, direnişleriyle yaptıkları çağırılarının karşılığı olmuştur. 12 Eylül ile birlikte adeta tümünden zindana dönüştürülmüş olan Kürdistan'da ve özellikle de Diyarbakır Zindanı'nda en ağır vahşet koşullarında, yükselen insanlık onurunun abidesi olan büyük devrimcilerin, büyük direnişçilerin; Mazlumların, Kemallerin, Hayrilerin çığlıklarının dağlarda yankılanması olmuştur. 12 Eylül askeri hareketinin sistemini kurumsaltırmasına karşı gerçekleştirilen bu tarihsel çıkış, özü itibarıyla her türlü adaletsizlik ve haksızlığa karşı halkların, Türkiye halklarının sesi olmuştur.

Tüm insanlık için insanlığa sahip çıkma adımı ve insan olmanın bir gereği olarak anlam bulan 15 Ağustos Atılımı, Türkiye halkları için bir özgürlük ve demokrasi atılımı olurken, Kürdistan halkı içinse yeniden varolma ve yok oluşun önüne geçme eylemi olmuştur. Atılan bu adımla Kürdistan halkı ölümün eşiğinden alınıp çözümün eşiğine taşınmış, büyük bir diriliş devrimi ya-

şanmıştır. 15 Ağustos Atılımı'nı bir diriliş devrimi olarak nitelememizin kaynağı budur. Bu, tamamen gerçeğin en iyi bir biçimde ifadelendirilmesidir. Kürdistan'da yaşanan, gerçek bir diriliş devrimi olmuştur. 15 Ağustos, çağdışı bırakılmış Kürdistan toplumunda gerçekleştirdiği düşünce devrimi ve sosyal devrim temelinde bir modernleşme ve çağdaşlaşma hareketini başlatmıştır. Bu anlamda 15 Ağustos'ta bu kölelik sistemine atılmış olan ilk kurşun, esasta Kürt'ün beynine ve belleğine hükmedecek düzeyde yerleşmiş ve kökleşmiş olan Kürt'ün köleliğine sıkılmış bir kurşundur. Bununla toplumda büyük bir hesaplaşma ve sorgulama başlamış ve toplum adeta yeniden yaratılmıştır. Apocu ideoloji, bakış açısı ve ruhla yaratılan yeni Kürt toplumu, uluslaşmasının önündeki engelleri aşarak bu anlamda çizilen sınırları etkisiz ve anlamsız hale getirmiş ve ulusal birlik ruhunu tüm Kürdistan toplumuna egemen kılmıştır. Sömürgecilik tarafından beslenen ve ilkel milliyetçilik tarafından derinleştirilen her türlü ayrılıkçı; parça, din, mezhep, lehçe, aşiret ve bölge ayrımı vb bölücü, parçalayıcı ve ulusallaşmanın önünde engel olan, özü itibarıyla de ilkel milliyetçiliğin temel gıdası olan bütün gerilikleri etkisizleştirerek feodal düşünce sisteminin maddi temelini önemli oranda ortadan kaldırmış, demokratik bir toplumu yaratmanın temelini atmıştır.

Tüm egemenliklere karşı büyük bir özgürlük hareketi olarak gelişen 15 Ağustos ruhu ve onun dayandığı Apocu felsefe temelinde Kürt toplumunun bütün dinamikleri ve yetenekleri açığa çıkarılken, yaşanan sosyal devrim kapsamıylaşarak bir kadın devrimine dönüşmüş, kadın özgürlük çizgisi temelinde gelişen Apocu özgür militan kadın hareketi, Kürt toplumunun en büyük kazanımlarından birisi olarak gücünü ikiye katlamış, toplumsal dinamiğin yüksek düzeyde pratikleşmesinin önünü açmıştır.

Temeli Lozan'da atılan ve tarihin bir yüz karası olan uluslararası düzeydeki inkarcı siyasete karşılık Ortadoğu'daki halkların iradeleşmesi temelinde eşit, özgür, demokratik birliği esas alan alternatif çizgisiyle Kürt sorununu en güçlü bir biçimde dünyanın gündemine taşıyan 15 Ağustos Atılımı, yarattığı bu büyük gelişmelerle başarıya ulaşmıştır. Uluslararası komploya ve bu komplo temelinde gelişen çok yönlü saldırılara rağmen, son üç yıldan bu yana gerçekleştirdiği büyük değişim-dönüşüm ile KADEK'leşen ve KADEK'te zirveleyen 15 Ağustos ruhu, bugün herkese ve bütün güçlere değişim-dönüşümü dayatan, halklar arasındaki sorunları çağdaş yöntemlerle özgür birlik ve demokrasi ekseninde çözmeyi esas alıp bunu dayatan en etkili bir güç konumundadır. Kürdistan'daki egemen devletler arasında en katmerli inkarcılığı geliştiren Türk devlet sistemine dayattığı değişim-dönüşümün gücüyle, nasıl ki ilk attığı adımlarla idamları durdurmuşsa, bugün de idamı tümünden ortadan kaldırmayı sağlayacak noktaya gelmiştir. Yine inkarcılık siyasetinde açılmış önemli bir gedik olan Kürt dilinde eğitim ve yayın

hakkının sınırlı da olsa elde edilmiş olması 15 Ağustos'un yarattığı büyük gelişmenin bir sonucudur. Bu, elbetteki, esasta daha köklü olan sorunun çözümü değildir. Ama çözüme giden yolda bir adım olmaya da adaydır. Türk devlet sisteminin oligarşik yapısı ve genel karakterine bakıldığında, bunun mücadelemizin kazandığı önemli bir kazanım olduğu görülecektir. Mücadelenin Türkiye'ye değişim-dönüşüme zorladığı ve son yirmi yıldır Türkiye'deki bütün gelişmelere damgasını vurduğu, bu örneklerle çok açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır.

## ABD'nin Irak'a müdahalesi tüm bölgeye yöneliktir

15 Ağustos Atılımı'nın 18. yılını tamamlayıp 19. yılına girdiğimiz bu süreçte, Kürdistan özgürlük mücadelesi tarihinin en önemli bir dönemecine girmiştir. Sonuç almaya en yakın olduğumuz bu dönemde içinde bulduğumuz bu sürecin kader belirleyici düzeyde büyük bir önemi taşıdığı açık bir şekilde ortadadır. Bu nedenle günümüzün sorunlarının çözümünde her zamankinden daha fazla 15 Ağustos ruhuna, onun atılımcı, çözümleyici ve sonuç alıcı tarzına ihtiyacımız olduğu açık bir gerçektir. 15 Ağustos atılım ruhu günümüze kadar pratikte anlamını bulduğu, pratikleştiği ve sapmaya uğramadığı oranda gelişmelere yol açmış ve Kürdistan'ı bu gelişmeler temelinde önemli bir sürece taşımıştır. Bu sürecin dayattığı devrimci görevleri layıkıyla yerine getirmek, üstesinden gelmek, çözümleyici olabilmek ve yeni stratejik mücadelenin anlayış ve esprisine göre 15 Ağustos ruhunu doğru pratikleştirmekle nihai sonuca gitmek imkan dahilinde girmiş bulunmaktadır. Özellikle Kürdistan'da hem Kuzey'de, hem Güney'de yaşanan ve yaşanacak olan son gelişmelere bakıldığında, durumun böyle olduğu görülecektir. Bu temelde yaşanan bu gelişmeleri de kısaca ve sonuçları itibarıyla görmek, sorunları tespit etmek ve onların çözüm tarzını dayatmak önem taşımaktadır.

Yaşanan gelişmelerin başında, ABD'nin esasta tüm bölgeye müdahalesi anlamına gelen Irak'a müdahalesinin kesinleşmiş olması gelmektedir. Artık bu müdahalenin yapıp yapılmaması değil, ne zaman ve nasıl yapılacağı üzerinde tartışılmaktadır. Bilindiği gibi bu müdahale uzun bir zamandan beri gündemde olmasına rağmen, bölge ülkelerinin muhalefetleri nedeniyle zamana sarkıtılmış ve daha köklü, kapsamlı hazırlık yapılmasının siyasi ve diplomatik çalışmaları yürütülmüştür. Öyle görülüyor ki, Arap ülkelerinden ciddi bir destek bulamayan ABD, Türkiye'nin katılımı için öncelikle Türkiye'ye siyasi bir müdahale yaparak Türkiye Cumhuriyeti'ni kendi çizgisine çekmeyi hedeflemiştir. Türkiye'de yakın geçmişte yaşanan hükümet krizi ve bu kriz sonucunda hükümetin iflası ile birlikte diğer gelişmeler de, içteki nedenlere dayanmakla birlikte, temelde hükümetin çözümü-süz kalması sonucunda gerçekleştirilen bu müdahaleyle yakından bağlantılıdır.

Devamı sayfa 28'de